

การใช้หลักพหุวัฒนธรรมของบิดามารดาในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่น
โรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช

สารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาสังคมวิทยา
คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
กรกฎาคม 2559
(ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย)

การใช้หลักพรหมวิหารธรรมของบิดามารดาในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่น
โรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช

สารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต

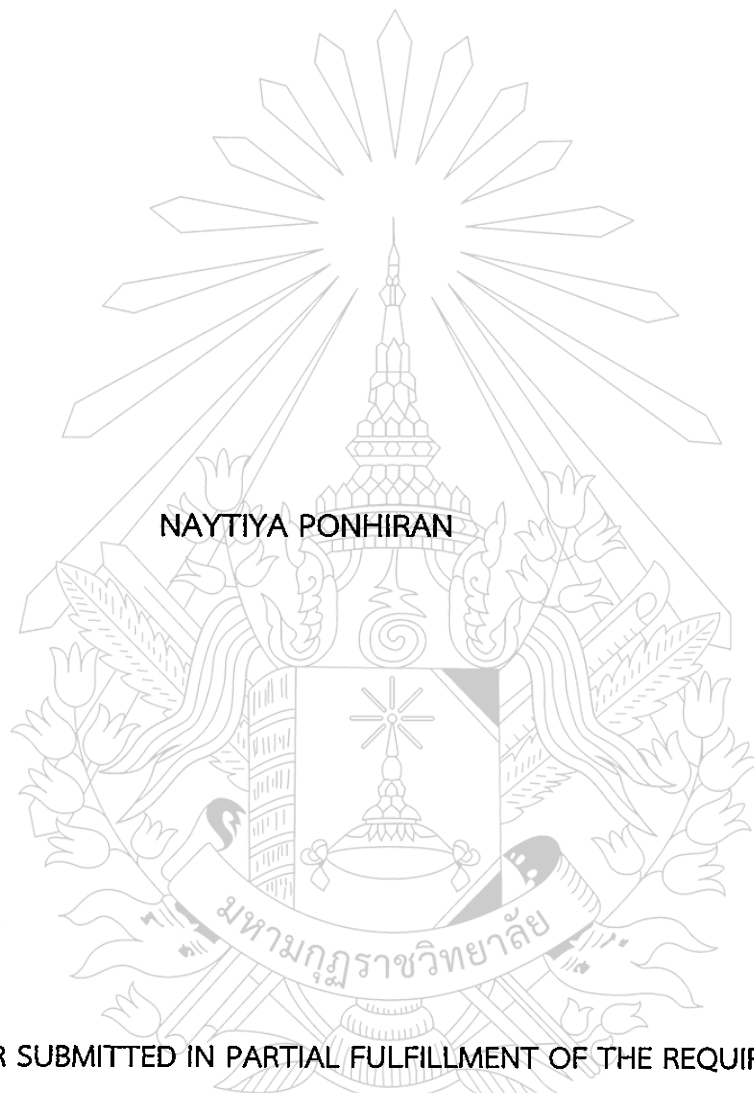
สาขาวิชาสังคมวิทยา

คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

กรกฎาคม 2559

(ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย)

AN APPLICATION OF BRAHMAVIHARADHMMA OF PARENT IN
TAKING CARE OF TEENAGERS, NABON SCHOOL, NABON
DISTRICT, NAKHON SI THAMMARAT PROVINCE

A THEMATIC PAPER SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT OF THE REQUIREMENTS

FOR THE DEGREE OF MASTER OF ARTS

DEPARTMENT OF SOCIOLOGY

GRADUATE SCHOOL

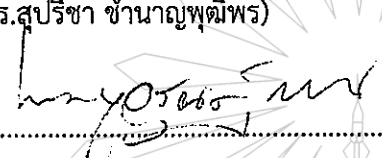
MAHAMAKUT BUDDHIST UNIVERSITY

JULY 2016

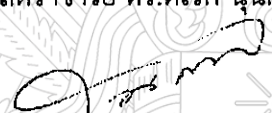

COPYRIGHT OF GRADUATE SHCHOOL MAHAMAKUT BUDDHIST UNIVERSITY

คณะกรรมการควบคุมสารนิพนธ์และคณะกรรมการสอบสารนิพนธ์ ได้พิจารณาสารนิพนธ์ของนางเนติยา ผลหิรัญ ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสังคมวิทยา คณะสังคมศาสตร์ ของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัยได้

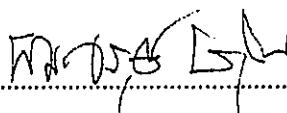
คณะกรรมการควบคุมสารนิพนธ์

..... อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
(ดร.สุปรียา ชำนาญพุดทิพร)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
(พระครูอรุณสุตาลังการ, ผศ.ดร.)

คณะกรรมการสอบสารนิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ดิเรก นุ่นกล้า)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.กัณฑ์กณ หนูทองแก้ว)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.เดชชาติ ตีร์ทรัพย์)

คณะสังคมศาสตร์ อนุมัติให้รับสารนิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสังคมวิทยา ของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

..... คณบดีคณะสังคมศาสตร์
(พระมหาอรุณ ปลูการุโณ)
วันที่ 20 เดือน สิงหาคม พ.ศ. 2559

5720650432003 : สาขาวิชา : สังคมวิทยา ; ศศ.ม. (ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต)

คำสำคัญ : การใช้/พรหมวิหารธรรม

เนติยา ผลหิรัญ : การใช้พรหมวิหารธรรมของบิดามารดาในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่น โรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช. (AN APPLICATION OF BRAHMAVIHARADHMMMA OF PARENT IN TAKING CARE OF TEENAGERS, NABON SCHOOL, NABON DISTRICT, NAKHON SI THAMMARAT PROVINCE) คณะกรรมการควบคุมสารนิพนธ์ : ดร.สุปรีชา ชำนาญภูมิพร อาจารย์ที่ปรึกษา, พระครูสุตลังการ, ผศ.ดร. อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม. 159 หน้า ปี พ.ศ. 2559

สารนิพนธ์นี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาการใช้พรหมวิหารธรรมของบิดามารดาในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่น ในโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช 2) เพื่อเปรียบเทียบการใช้พรหมวิหารธรรมในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่น ในโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช ของบิดามารดาที่มี เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ สถานภาพ รายได้ต่อเดือน ต่างกัน 3) เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางส่งเสริมการใช้พรหมวิหารธรรมของบิดามารดาในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่น ในโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช ประชากรที่ใช้ในการศึกษา คือ บิดามารดาที่มีบุตรวัยรุ่นศึกษาระดับมัธยมศึกษาในโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช มีจำนวน 1,718 คน กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยหลักการคำนวณของ ทาโรยามาเน ได้กลุ่มตัวอย่าง 324 คน เครื่องมือที่ใช้เก็บข้อมูลเป็นแบบสอบถามแบบปลายปิดและปลายเปิด วิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ โดยหาค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่า t-test และค่า F-test และทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่โดยวิธีการของเชฟเฟ้ (Scheffe)

ผลการศึกษาพบว่า

1) ผลการวิเคราะห์ระดับการใช้พรหมวิหารธรรมในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่น ในโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช ของบิดามารดา ที่พบว่า บิดามารดาใช้พรหมวิหารธรรมในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นในโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยรวม ทั้ง 4 ด้าน อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ย พบว่า ด้านกรุณา มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ด้านเมตตา ส่วนด้านอุเบกขา มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ตามลำดับ

2) ผลการเปรียบเทียบการใช้หลักพรหมวิหารธรรมของบิดามารดาในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นในโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช ที่มีเพศ ระดับการศึกษา อาชีพต่างกัน พบว่า บิดามารดาใช้พรหมวิหารธรรมในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นในโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยรวมทั้ง 4 ด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ที่มีอายุ สถานภาพ รายได้ต่อเดือนต่างกัน พบว่า บิดามารดาใช้พรหมวิหารธรรมในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นในโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยรวมทั้ง 4 ด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3) ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการใช้พรหมวิหารธรรมของบิดามารดาในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่น ในโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช คือ ด้านกรรณา ว่าด้วย 1) บิดามารดาจะต้อง ปรคับประคอง ซึ่ทางผิดถูก อบรมสั่งสอนให้กับุตร 2) เป็นที่ปรึกษาให้กับุตรธิดา 3) สร้าง จิตสำนึกในการดำเนินชีวิตให้กับุตร 4) สอบถามเกี่ยวกับปัญหาของบุตรธิดา

แนวทางส่งเสริมเกี่ยวกับการใช้พรหมวิหารธรรมของบิดามารดาในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่น ในโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช คือ ด้านอุเบกขา ว่าด้วย 1) พยายามฝึกให้ บุตรมีความรับผิดชอบ ช่วยเหลือตัวเองได้ และ 2) เข้าใจและเข้าถึงฟังความคิดเห็นและการตัดสินใจ

5720650432003 : MAJOR : SOCIOLOGY : M.A. (MASTER OF ARTS)

KEYWORDS : BRAHMAVIHARADHMMA / TAKING CARE OF TEENAGERS

NAYTIYA PONHIRAN : AN APPLICATION OF BRAHMAVIHARADHMMA OF PARENT IN TAKING CARE OF TEENAGERS, NABON DISTRICT, NAKHON SI THAMMARAT PROVINCE
ADVISORY COMMITTEE : SUPREECHACHAMNANPUTTIPON, ADVISOR, PHRAKHARUNN SUTARLANGKARN, ASST.PROF.DR., CO-ADVISOR. 159 PP. B.E. 2559 (2016)

The objectives of this thematic paper were as follows 1) To study an application of Brahmvharadhmma of parent in taking care of teenagers, Nabon school, Nabon district, Nakhon Si Thammarat province 2) To compare an application of Brahmvharadhmma of parent in taking care of teenagers, Nabon school, Nabon district, Nakhon Si Thammarat province in terms of sexes, ages, degrees of education, occupations, statuses and monthly incomes as differently. 3) To study the suggestions on the guidelines encourage the use of an application of Brahmvharadhmma of parent in taking care of teenagers, Nabon school, Nabon district, Nakhon Si Thammarat province . The population were composed of parent in taking care of teenagers, Nabon school, Nabon district, Nakhon Si Thammarat province. there are 1,718 persons, samples size with Krejcie and Morgan's table measurement, the samples were about 324 persons. The instrument for data collection was questionnaire both closed-open ended questions. Data analysis by package computer program. The statistics were applied with frequency, percentage, arithmetic mean, standard deviation, t-test, F-test and scheffe's method.

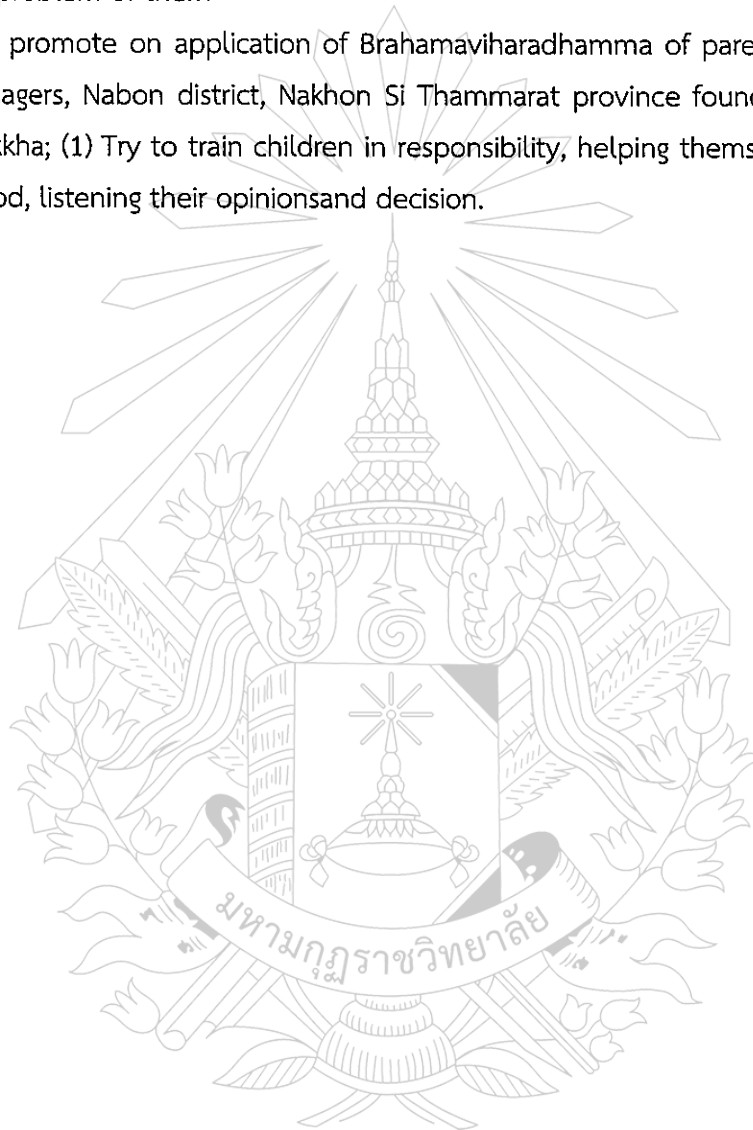
The findings were as follows.

1) An application of Brahmviharadhamma of parents in taking care of teenagers, Naboon district, Nakhon Si Thammarat province found that there were at more level for all aspects when considered in each aspect form ore to less found that the aspect of Karuna was the highest mean and followed up the aspect of Upekkha was the lowest mean respectively.

2) The comparative result on application of Brahmviharadhamma of parents in taking care of teenagers, Nabon district, Nakhan Si Thammarat provice by overview was at different as statistically significance at .001, in terms of ages, statuses, and monthly significance at.01

3) The suggestion on application of Brahmaviharadhamma of parents in taking care of teenagers, Nabon district, Nakhon Si Thammarat province found that the aspect of Karuna; (1) The parents should take care of right and wrong way to their children. (2) To be advisor to children. (3) To be made the consciousness to their children. 4) To ask problem of them

The way to promote on application of Brahmaviharadhamma of parents in taking care of teenagers, Nabon district, Nakhon Si Thammarat province found that the aspect of Upekkha; (1) Try to train children in responsibility, helping themselves. (2) To be understood, listening their opinions and decision.

ประกาศคุณูปการ

สารนิพนธ์นี้สำเร็จสมบูรณ์ลงได้ด้วยความอนุเคราะห์จาก พระศรีธรรมประสาธน์ รองอธิการบดี มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมมาโคกราช รองศาสตราจารย์ ดร.เดชชาติ ตรีทรัพย์ ประธานหลักสูตรสังคมวิทยา ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำแก่ผู้วิจัย ขอขอบคุณ ดร.สุปรีชา ชำนาญพุมิพร อาจารย์ที่ปรึกษา และ พระครูอรุณสุตาลังการ, ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม อีกทั้งได้สละเวลาในการชี้แนะแนวทางตลอดจนการตรวจแก้ไขจนสำเร็จเรียบร้อย ผู้วิจัยขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ดิเรก นุ่นกล้า, อาจารย์ทิพย์มาศ เสวตวรโชติ และ นายไกรวัลย์ เสริมแก้ว ที่ได้อนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย และได้กรุณาให้ความรู้คำแนะนำตลอดจนข้อคิดเห็นต่าง ๆ ในการวิจัยในครั้งนี้

คณาจารย์ สาขาวิชาสังคมวิทยาทุกท่านได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้เจ้าหน้าที่มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมมาโคกราช ทุกท่านที่ให้ความอนุเคราะห์ดูแลช่วยเหลือในด้านเอกสารการจัดทำสารนิพนธ์ฉบับนี้ ตลอดจนเพื่อนนักศึกษา ที่ให้กำลังใจรวมทั้งความห่วงใยที่มอบให้ผู้วิจัยตลอดมา

ผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช ที่ให้ความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลอย่างดียิ่ง

ขอขอบคุณ บิดามารดา ที่ให้ โอกาสทางการศึกษาแก่ผู้วิจัยมาโดยตลอดจนบุคคลผู้ใกล้ชิดและมีส่วนเกี่ยวข้องทุกๆ ท่าน ที่คอยเป็นกำลังใจและแรงใจให้สารนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จสมบูรณ์

ประโยชน์อันเกิดจากสารนิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอน้อมบูชาคุณพระรัตนตรัย คุณบิดามารดา คุณครูบาอาจารย์ ผู้มีอุปการคุณทุกท่าน รวมทั้งเพื่อนๆ ที่มีส่วนช่วยเหลือในการทำสารนิพนธ์ในครั้งนี้ หากสารนิพนธ์ฉบับนี้ มีข้อบกพร่องประการใด ผู้วิจัยขอกราบขอภัยมา ณ โอกาสนี้

เนติยา ผลศิริญา

สารบัญคำย่อ

สำหรับการเขียนสารนิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าจากพระไตรปิฎกและอรรถกถา แปล ฉบับคณะสงฆ์คณะธรรมยุต มูลนิธิมหามกุฏราชวิทยาลัย ในพระบรมราชูปถัมภ์ พิมพ์น้อมเกล้า ถวาย สมเด็จพระญาณสังวร สมเด็จพระสังฆราช สกลมหาสังฆปริณายก เนื่องในวโรกาสเจริญ พระชนมายุ 90 พรรษา 3 ตุลาคมพุทธศักราช 2546 การอ้างอิงและใช้ชื่อย่อของคัมภีร์พระไตรปิฎก และอรรถกถาแปลในสารนิพนธ์นี้ โดยมีคำย่อและคำเต็ม ดังนี้

คำย่อ	คำเต็ม
พระสุตตันตปิฎก	
ส.ม.	สุตตันตปิฎก
ขุ.อิติ	สุตตันตปิฎก
ที.ม.	สุตตันตปิฎก
ม.ม.	สุตตันตปิฎก
	สยุตตนิกาย
	ขุททกนิกาย
	ทีฆนิกาย
	มัชฌิมนิกาย
	มหาวารวคค
	อติวุตตกะ
	มหาวรรค
	มัชฌิมป็นณาสก

การอ้างตัวเลขที่อยู่หลังชื่อย่อคัมภีร์ผู้วิจัยใช้แบบ 3 ตอน คือ ชื่อคัมภีร์,/เล่ม,/ข้อ,/หน้า. เช่น (ส.ม., เล่ม 31, ข้อ 1108, หน้า 118)หมายความว่า สุตตันตปิฎกสยุตตนิกาย มหาวารวคค เล่ม 31 ข้อ 1108 หน้า 118. เป็นต้น

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ค
ประกาศคุณูปการ	จ
สารบัญคำย่อ	ฉ
สารบัญ	ช
สารบัญตาราง	ญ
สารบัญแผนภูมิ	ธ
บทที่	
1 บทนำ	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย	3
1.3 สมมติฐานของการวิจัย	3
1.4 ขอบเขตของการวิจัย	4
1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	4
1.6 คำนิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย	5
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	7
2.1 หลักพรหมวิหารธรรม	7
2.2 แนวคิดเกี่ยวกับการใช้หลักพรหมวิหารธรรม	9
2.3 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูบุตร	11
2.4 แนวคิดเกี่ยวกับหน้าที่และบทบาทของบิดามารดา	17
2.5 แนวคิดเกี่ยวกับพัฒนาการและความต้องการของวัยรุ่น	19
2.6 แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม	24
2.7 สภาพพื้นที่ที่ศึกษา	36
2.8 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	38
2.9 สรุปกรอบแนวคิด	41
3 วิธีดำเนินการวิจัย	43
3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	43
3.2 เทคนิคและวิธีการสุ่มตัวอย่าง	43
3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	44
3.4 การสร้างและการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ	45

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
3.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล	46
3.6 การวิเคราะห์ข้อมูล	46
3.7 สถิติที่ใช้ในการวิจัย	47
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	50
4.1 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	50
4.2 ขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูล	50
4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	52
ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม	52
ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการใช้หลักพรหมวิหารธรรมของบิดามารดาในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่น ในโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช	55
ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการใช้หลักพรหมวิหารธรรมของบิดามารดาในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่น ในโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ สถานภาพ และรายได้ต่อเดือน	60
ตอนที่ 4 ผลการเปรียบเทียบการใช้หลักพรหมวิหารธรรมของ บิดามารดาในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่น ในโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช ของบิดามารดา ที่มีตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ สถานภาพ และรายได้ต่อเดือน ต่างกัน	71
ตอนที่ 5 ผลการรวบรวมข้อเสนอแนะและแนวทางส่งเสริมการใช้หลักพรหมวิหารธรรมของบิดามารดาในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่น ในโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช	124
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	126
5.1 สรุปผลการวิจัย	127
5.2 อภิปรายผล	132
5.3 ข้อเสนอแนะ	136
บรรณานุกรม	138
ภาคผนวก	142
ภาคผนวก ก รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ	143
ภาคผนวก ข หนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ	145

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
ภาคผนวก ค หนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูล	149
ภาคผนวก ง แบบสอบถาม และ คำ IOC	151
ประวัติผู้วิจัย	159

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
3.1	แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามระดับชั้นที่บุตรศึกษา	44
4.1	แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเพศ	52
4.2	แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามอายุ	52
4.3	แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามระดับการศึกษา	53
4.4	แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามอาชีพ	53
4.5	แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามสถานภาพ	54
4.6	แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามรายได้ต่อเดือน	54
4.7	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการใช้หลักพรหมวิหารธรรมของ บิดามารดาในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรี- ธรรมราช โดยรวม	55
4.8	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการใช้หลักพรหมวิหารธรรมของ บิดามารดาในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรี- ธรรมราช ด้านเมตตา	56
4.9	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการใช้หลักพรหมวิหารธรรมของ บิดามารดาในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรี- ธรรมราช ด้านกรุณา	57
4.10	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการใช้หลักพรหมวิหารธรรมของ บิดามารดาในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรี- ธรรมราช ด้านมุทิตา	58
4.11	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการใช้หลักพรหมวิหารธรรมของ บิดามารดาในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรี- ธรรมราช ด้านอุเบกขา	59
4.12	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการใช้หลักพรหมวิหารธรรมของ บิดามารดาในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรี- ธรรมราช จำแนกตามเพศ	60
4.13	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการใช้หลักพรหมวิหารธรรมของ บิดามารดาในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรี- ธรรมราช จำแนกตามอายุ	61

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
4.14	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการใช้หลักพรหมวิหารธรรมของ บิฑามารดาในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรี- ธรรมราช จำแนกตามระดับการศึกษา	63
4.15	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการใช้หลักพรหมวิหารธรรมของ บิฑามารดาในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรี- ธรรมราช จำแนกตามอาชีพ	65
4.16	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการใช้หลักพรหมวิหารธรรมของ บิฑามารดาในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรี- ธรรมราช จำแนกตามสถานภาพ	67
4.17	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการใช้หลักพรหมวิหารธรรมของ บิฑามารดาในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรี- ธรรมราช จำแนกตามรายได้ต่อเดือน	69
4.18	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการใช้หลักพรหมวิหารธรรมของ บิฑามารดาในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรี- ธรรมราช โดยรวม จำแนกตามเพศ	71
4.19	แสดงผลการเปรียบเทียบการใช้หลักพรหมวิหารธรรมของบิฑามารดาในการเลี้ยงดู บุตรวัยรุ่นโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยรวม ที่มีเพศ ต่างกัน	71
4.20	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการใช้หลักพรหมวิหารธรรมของ บิฑามารดาในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรี- ธรรมราช ด้านเมตตา จำแนกตามเพศ	72
4.21	แสดงผลการเปรียบเทียบการใช้หลักพรหมวิหารธรรมของบิฑามารดาในการเลี้ยงดู บุตรวัยรุ่นโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านเมตตา ที่มี เพศต่างกัน	72
4.22	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการใช้หลักพรหมวิหารธรรมของ บิฑามารดาในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรี- ธรรมราช ด้านกรุณา จำแนกตามเพศ	73

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า	
4.23	แสดงผลการเปรียบเทียบการใช้หลักพรหมวิหารธรรมของบิตามารดาในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านกรุณา ที่มีเพศต่างกัน	73
4.24	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการใช้หลักพรหมวิหารธรรมของบิตามารดาในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านมุทิตา จำแนกตามเพศ	74
4.25	แสดงผลการเปรียบเทียบการใช้หลักพรหมวิหารธรรมของบิตามารดาในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านมุทิตา ที่มีเพศต่างกัน	74
4.26	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการใช้หลักพรหมวิหารธรรมของบิตามารดาในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านอุเบกขา จำแนกตามเพศ	75
4.27	แสดงผลการเปรียบเทียบการใช้หลักพรหมวิหารธรรมของบิตามารดาในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านอุเบกขา ที่มีเพศต่างกัน	75
4.28	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการใช้หลักพรหมวิหารธรรมของบิตามารดาในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยรวม จำแนกตามอายุ	76
4.29	แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนการใช้หลักพรหมวิหารธรรมของบิตามารดาในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยรวม ที่มีอายุต่างกัน	76
4.30	แสดงผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยรายคู่การใช้หลักพรหมวิหารธรรมของบิตามารดาในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยรวม ที่มีอายุต่างกัน	77
4.31	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการใช้หลักพรหมวิหารธรรมของบิตามารดาในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านเมตตา จำแนกตามอายุ	78

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
4.32	แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนการใช้หลักพรหมวิหารธรรมของบิฑามารดาในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านเมตตา ที่มีอายุต่างกัน	78
4.33	แสดงผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยรายคู่การใช้หลักพรหมวิหารธรรมของบิฑามารดาในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านเมตตา ที่มีอายุต่างกัน	79
4.34	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการใช้หลักพรหมวิหารธรรมของบิฑามารดาในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านกรุณา จำแนกตามอายุ	80
4.35	แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนการใช้หลักพรหมวิหารธรรมของบิฑามารดาในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านกรุณา ที่มีอายุต่างกัน	80
4.36	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการใช้หลักพรหมวิหารธรรมของบิฑามารดาในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านมุทิตาจำแนกตามอายุ	81
4.37	แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนการใช้หลักพรหมวิหารธรรมของบิฑามารดาในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านมุทิตา ที่มีอายุต่างกัน	81
4.38	แสดงผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยรายคู่การใช้หลักพรหมวิหารธรรมของบิฑามารดาในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านมุทิตา ที่มีอายุต่างกัน	82
4.39	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการใช้หลักพรหมวิหารธรรมของบิฑามารดาในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านอุเบกขา จำแนกตามอายุ	83
4.40	แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนการใช้หลักพรหมวิหารธรรมของบิฑามารดาในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านอุเบกขา ที่มีอายุต่างกัน	83

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
4.41	แสดงผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยรายคู่การใช้หลักพรหมวิหารธรรมของบิฑามารดาในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านอุปโภคา ที่มีอายุต่างกัน	84
4.42	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการใช้หลักพรหมวิหารธรรมของบิฑามารดาในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยรวม จำแนกตามระดับการศึกษา	85
4.43	แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนการใช้หลักพรหมวิหารธรรมของบิฑามารดาในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยรวม ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน	85
4.44	แสดงผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยรายคู่การใช้หลักพรหมวิหารธรรมของบิฑามารดาในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยรวม ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน	86
4.45	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการใช้หลักพรหมวิหารธรรมของบิฑามารดาในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านเมตตา จำแนกตามระดับการศึกษา	87
4.46	แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนการใช้หลักพรหมวิหารธรรมของบิฑามารดาในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านเมตตา ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน	87
4.47	แสดงผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยรายคู่การใช้หลักพรหมวิหารธรรมของบิฑามารดาในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านเมตตา ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน	88
4.48	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการใช้หลักพรหมวิหารธรรมของบิฑามารดาในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านกรุณา จำแนกตามระดับการศึกษา	89
4.49	แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนการใช้หลักพรหมวิหารธรรมของบิฑามารดาในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านกรุณา ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน	89

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
4.50	แสดงผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยรายคู่การใช้หลักพรหมวิหารธรรมของบิฑามารดาในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านกรุณา ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน	90
4.51	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการใช้หลักพรหมวิหารธรรมของบิฑามารดาในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านมุทิตา จำแนกตามระดับการศึกษา	91
4.52	แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนการใช้หลักพรหมวิหารธรรมของบิฑามารดาในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านมุทิตา ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน	91
4.53	แสดงผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยรายคู่การใช้หลักพรหมวิหารธรรมของบิฑามารดาในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านมุทิตา ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน	92
4.54	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการใช้หลักพรหมวิหารธรรมของบิฑามารดาในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านอุเบกขา จำแนกตามระดับการศึกษา	93
4.55	แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนการใช้หลักพรหมวิหารธรรมของบิฑามารดาในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านอุเบกขา ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน	93
4.56	แสดงผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยรายคู่การใช้หลักพรหมวิหารธรรมของบิฑามารดาในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านอุเบกขา ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน	94
4.57	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการใช้หลักพรหมวิหารธรรมของบิฑามารดาในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยรวม จำแนกตามอาชีพ	95
4.58	แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนการใช้หลักพรหมวิหารธรรมของบิฑามารดาในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยรวม ที่มีอาชีพต่างกัน	95

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า	
4.59	แสดงผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยรายคู่การใช้หลักพรหมวิหารธรรมของบิฑามารดาในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยรวม ที่มีอาชีพต่างกัน	96
4.60	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการใช้หลักพรหมวิหารธรรมของบิฑามารดาในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านเมตตา จำแนกตามอาชีพ	97
4.61	แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนการใช้หลักพรหมวิหารธรรมของบิฑามารดาในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านเมตตา ที่มีอาชีพต่างกัน	97
4.62	แสดงผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยรายคู่การใช้หลักพรหมวิหารธรรมของบิฑามารดาในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านเมตตา ที่มีอาชีพต่างกัน	98
4.63	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการใช้หลักพรหมวิหารธรรมของบิฑามารดาในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านกรุณา จำแนกตามอาชีพ	99
4.64	แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนการใช้หลักพรหมวิหารธรรมของบิฑามารดาในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านกรุณา ที่มีอาชีพต่างกัน	99
4.65	แสดงผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยรายคู่การใช้หลักพรหมวิหารธรรมของบิฑามารดาในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านกรุณา ที่มีอาชีพต่างกัน	100
4.66	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการใช้หลักพรหมวิหารธรรมของบิฑามารดาในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านมุทิตา จำแนกตามอาชีพ	101
4.67	แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนการใช้หลักพรหมวิหารธรรมของบิฑามารดาในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านมุทิตา ที่มีอาชีพต่างกัน	101

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
4.68	แสดงผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยรายคู่การใช้หลักพรหมวิหารธรรมของบิฑามารดาในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านด้านมุทิตา ที่มีอาชีพต่างกัน	102
4.69	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการใช้หลักพรหมวิหารธรรมของบิฑามารดาในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านอุเบกขา จำแนกตามอาชีพ	103
4.70	แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนการใช้หลักพรหมวิหารธรรมของบิฑามารดาในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านอุเบกขา ที่มีอาชีพต่างกัน	103
4.71	แสดงผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยรายคู่การใช้หลักพรหมวิหารธรรมของบิฑามารดาในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านด้านอุเบกขา ที่มีอาชีพต่างกัน	104
4.72	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการใช้หลักพรหมวิหารธรรมของบิฑามารดาในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยรวม จำแนกตามสถานภาพ	105
4.73	แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนการใช้หลักพรหมวิหารธรรมของบิฑามารดาในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยรวม ที่มีสถานภาพต่างกัน	105
4.74	แสดงผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยรายคู่การใช้หลักพรหมวิหารธรรมของบิฑามารดาในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยรวม ที่มีสถานภาพต่างกัน	106
4.75	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการใช้หลักพรหมวิหารธรรมของบิฑามารดาในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านเมตตา จำแนกตามสถานภาพ	107
4.76	แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนการใช้หลักพรหมวิหารธรรมของบิฑามารดาในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านเมตตา ที่มีสถานภาพต่างกัน	107

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
4.77	แสดงผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยรายคู่การใช้หลักพรหมวิหารธรรมของบิฑามารดาในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านเมตตา ที่มีสถานภาพต่างกัน	108
4.78	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการใช้หลักพรหมวิหารธรรมของบิฑามารดาในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านกรุณา จำแนกตามสถานภาพ	109
4.79	แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนการใช้หลักพรหมวิหารธรรมของบิฑามารดาในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านกรุณา ที่มีสถานภาพต่างกัน	109
4.80	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการใช้หลักพรหมวิหารธรรมของบิฑามารดาในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านมุทิตา จำแนกตามสถานภาพ	110
4.81	แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนการใช้หลักพรหมวิหารธรรมของบิฑามารดาในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านมุทิตา จำแนกตามสถานภาพ	110
4.82	แสดงผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยรายคู่การใช้หลักพรหมวิหารธรรมของบิฑามารดาในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านมุทิตา ที่มีสถานภาพต่างกัน	111
4.83	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการใช้หลักพรหมวิหารธรรมของบิฑามารดาในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านอุเบกขา จำแนกตามสถานภาพ	112
4.84	แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนการใช้หลักพรหมวิหารธรรมของบิฑามารดาในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านอุเบกขา ที่มีสถานภาพต่างกัน	112
4.85	แสดงผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยรายคู่การใช้หลักพรหมวิหารธรรมของบิฑามารดาในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านอุเบกขา ที่มีสถานภาพต่างกัน	113

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
4.86	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการใช้หลักพรหมวิหารธรรมของ บิฑามารดาในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรี- ธรรมราช โดยรวม จำแนกตามรายได้ต่อเดือน	114
4.87	แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนการใช้หลักพรหมวิหารธรรมของบิฑามารดา ในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยรวม ที่มีรายได้ต่อเดือนต่างกัน	114
4.88	แสดงผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยรายคู่การใช้หลักพรหมวิหาร ธรรมของบิฑามารดาในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัด นครศรีธรรมราช โดยรวม ที่มีรายได้ต่อเดือนต่างกัน	115
4.89	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการใช้หลักพรหมวิหารธรรมของ บิฑามารดาในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรี- ธรรมราช ด้านเมตตา จำแนกตามรายได้ต่อเดือน	116
4.90	แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนการใช้หลักพรหมวิหารธรรมของบิฑามารดา ในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านเมตตา ที่มีรายได้ต่อเดือนต่างกัน	116
4.91	แสดงผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยรายคู่การใช้หลักพรหมวิหาร ธรรมของบิฑามารดาในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัด นครศรีธรรมราช ด้านเมตตา ที่มีรายได้ต่อเดือนต่างกัน	117
4.92	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการใช้หลักพรหมวิหารธรรมของ บิฑามารดาในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรี- ธรรมราช ด้านกรุณา จำแนกตามรายได้ต่อเดือน	118
4.93	แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนการใช้หลักพรหมวิหารธรรมของบิฑามารดา ในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านกรุณา ที่มีรายได้ต่อเดือนต่างกัน	118
4.94	แสดงผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยรายคู่การใช้หลักพรหมวิหาร ธรรมของบิฑามารดาในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัด นครศรีธรรมราช ด้านกรุณา ที่มีรายได้ต่อเดือนต่างกัน	119

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
4.95	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการใช้หลักพรหมวิหารธรรมของ บิฑามารดาในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรี- ธรรมราช ด้านมุทิตา จำแนกตามรายได้ต่อเดือน	120
4.96	แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนการใช้หลักพรหมวิหารธรรมของบิฑามารดา ในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านมุทิตา ที่มีรายได้ต่อเดือนต่างกัน	120
4.97	แสดงผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยรายคู่การใช้หลักพรหมวิหาร ธรรมของบิฑามารดาในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัด นครศรีธรรมราช ด้านมุทิตา ที่มีรายได้ต่อเดือนต่างกัน	121
4.98	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการใช้หลักพรหมวิหารธรรมของ บิฑามารดาในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรี- ธรรมราช ด้านอุเบกขา จำแนกตามรายได้ต่อเดือน	122
4.99	แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนการใช้หลักพรหมวิหารธรรมของบิฑามารดา ในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านอุเบกขา ที่มีรายได้ต่อเดือนต่างกัน	122
4.100	แสดงผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยรายคู่การใช้หลักพรหมวิหาร ธรรมของบิฑามารดาในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัด นครศรีธรรมราช ด้านอุเบกขา ที่มีรายได้ต่อเดือนต่างกัน	123
4.101	แสดงค่าความถี่ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการใช้หลักพรหมวิหารธรรมของบิฑามารดา ในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช	124
4.102	แสดงค่าความถี่ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางส่งเสริมการใช้หลักพรหมวิหารธรรม ของบิฑามารดาในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัด นครศรีธรรมราช	125

สารบัญแผนภูมิ

แผนภูมิที่

หน้า

2.1 แสดงสรุปกรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

42

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

สถาบันครอบครัวเป็นสถาบันแรก ของมวลมนุษยชาติที่มีมาแล้วตั้งแต่มนุษย์อยู่ร่วมกันเป็น หมู่บ้านในสังคมดั้งเดิมจนถึงสังคมสมัยใหม่ นอกจากนี้ครอบครัวยังเป็นหน่วยการติดต่อ โต้ตอบ ระหว่างบุคคล เช่น สามี ภรรยา บิดา มารดา ลูก มีการถ่ายทอดวัฒนธรรม และรับแบบการประพฤติ ปฏิบัติต่อกัน บิดามารดามีหน้าที่เลี้ยงดูอบรม สั่งสอนลูกตั้งแต่แรกเกิดจนกระทั่งเติบโตใหญ่เกี่ยวกับการ ดำรงชีวิตทางสังคม ให้ความรู้ระเบียบของสังคม ครอบครัวเป็นแหล่งการอบรมเบื้องต้น บิดามารดาจึงมี อิทธิพลต่อเด็กมากที่สุดในการสร้างและพัฒนาการทั้งทางร่างกายและจิตใจของเด็กให้สามารถเผชิญ ชีวิตทางสังคมได้ดี จะเห็นได้ว่าผู้เป็น บิดา มารดา จะต้องให้ความรักความอบอุ่นแก่บุตรของตน ประคับประคองเลี้ยงดูบุตรของตน โดยการเลี้ยงดู อบรมสั่งสอน ให้คำชี้แนะตักเตือนต่าง ๆ เป็นสิ่ง สำคัญในการปลูกปั้นบุตรธิดาให้เป็นสมาชิกที่ดีของสังคม และจะต้องเป็นที่พึ่งของบุตรเมื่อบุตร ของ ตนประสบหรือเผชิญกับปัญหาและอุปสรรค เนื่องจากบุตรธิดาที่เป็นวัยรุ่นเป็นวัยหัวเลี้ยวหัวต่อเป็น วัยแห่งการปรับตัวเป็นวัยแห่งปัญหาและมีความเครียดทางอารมณ์เพราะสิ่งแวดล้อมทางสังคม และ สรีระทางร่างกาย ที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว ทำให้บุตรวัยรุ่นเกิดความขัดแย้ง ทั้งนี้การแสดงออก ของวัยรุ่นมักเปิดเผยเป็นที่รุนแรงทำให้สังคมมองวัยรุ่นว่าเป็นวัยที่มีปัญหาชอบแสดงพฤติกรรมที่ขัด แย้งหรือสวนกระแส ก่อให้เกิดปัญหาสังคมมาก และพบว่าการพัฒนาเศรษฐกิจที่มุ่งเพิ่มรายได้เป็น หลักได้ส่งผลกระทบต่อทางลบต่อสังคม ต่อคุณภาพชีวิตหลาย ๆ ด้าน รวมทั้งชีวิตครอบครัวและความ สัมพันธ์ของสมาชิกมีการเปลี่ยนแปลงไปเนื่องจากผลกระทบจากกิจกรรมนอกรบ้าน การพัฒนา เศรษฐกิจทำให้ค่านิยมของคนส่วนใหญ่มุ่งเน้นวัตถุนิยม เลือกลงแสวงหาเงินทอง ผลประโยชน์ที่จะได้รับ จากการงานเป็นเรื่องสำคัญอันดับแรก ขณะที่ให้ความสำคัญกับครอบครัวรองลงมา ผลพวงจากการ เปลี่ยนแปลงดังกล่าว ทำให้ครอบครัวจำนวนไม่น้อย ประสบปัญหาหลายอย่างที่มีความรุนแรงขึ้น อาทิ การหย่าร้าง ทอดทิ้งครอบครัว การทำร้ายทุพตี การทำร้ายทางเพศ การใช้ยาเสพติด การมีเพศ สัมพันธ์ก่อนวัยอันควรและการตั้งครภโดยไม่พึงปรารถนาของวัยรุ่น เป็นต้น

บิดามารดา มีหน้าที่สำคัญต่อพฤติกรรมและคุณภาพชีวิตของบุตร หากบุตรไม่มีความสุขใน ชีวิตครอบครัว ก็จะโยงไปเป็นปัญหาของสังคมได้ เราคงต้องการเห็นอนาคตของชาติเหล่านี้เติบโตขึ้น มาอย่างมั่นใจในตนเอง เป็นประชากรที่ดีของสังคม และผู้ที่สามารถเลี้ยงดู อบรมสั่งสอนที่ดีที่สุดแก่

พวกเขาได้ คือ บิดามารดา และบิดามารดาที่สามารถเลี้ยงดูบุตรให้ตามศักยภาพนั้น หน้าที่ในการให้ความรัก หน้าที่นี้ยังไม่มีสถาบันใดทำแทนได้ดีกว่าครอบครัว ความรักที่บุตรธิดาได้รับจากบิดามารดา หรือจากครอบครัวตนเป็นความรักที่ต่อเนื่อง ไม่มีวันสิ้นสุด บุตรธิดาที่ขาดความรักขาดความเอาใจใส่จากครอบครัว มักจะก่อปัญหาขึ้นเพื่อ เรียกร้องความสนใจและมักจะมีอาการโกรธ ซื่อจ๋า ไม่รักใคร่ จะปรับตัวให้เข้ากับ บุคคลภายนอก ครอบครัวก็มักจะปรับไม่ได้ หรือได้ก็ไม่ดีพอ เมื่อถึงวัยแต่งงานก็ปรับตัว ให้เข้ากับคู่สมรสของตนไม่ได้ หน้าที่ในการให้ความปลอดภัย บิดา มารดา มีหน้าที่ให้ความปลอดภัยแก่บุตร นับตั้งแต่บุตรปฏิสนธิ เมื่อคลอดออกมาแล้วบุตรจะต้องได้รับการปกป้องอย่างรอบครบ ความก้าวหน้าในทางวิทยาศาสตร์ ความก้าวหน้าในทางโภชนาการ จะช่วยให้ครอบครัวปลอดภัยและเจริญเติบโตแข็งแรง นอกจากพ่อ แม่ จะให้ความปลอดภัยแก่บุตรโดยตรง แล้ว สมาคมผู้ปกครอง สมาคมสุขภาพจิต คลินิกสุขภาพจิต ฯลฯ ล้วนเป็นสถาบันที่ช่วย ปกป้องอันตรายให้ความปลอดภัยแก่บุตรให้ความรู้แก่ครอบครัว เพื่อทำหน้าที่นี้ได้อย่างดี

จากการพูดคุยและการตรวจสอบจากประวัติข้อมูลนักเรียน บุตรวัยรุ่นที่กำลังศึกษาในโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช เป็นวัยรุ่นที่มี พบว่า บิดามารดา มีภาระการทำงานต้องรับผิดชอบเลี้ยงครอบครัว และส่วนใหญ่จะเป็นมารดาเพียงฝ่ายเดียวที่ทำหน้าที่ในการเลี้ยงดูและอบรมสั่งสอนบุตร ซึ่งมารดาบางคนจะต้องทำงานนอกบ้านเพื่อจุนเจือครอบครัวทำให้ไม่มีเวลาเพียงพอในการอบรมสั่งสอนบุตรบิดาจะเกิดความห่างเหินกับบุตร และบิดามารดาจะเอาความคิดความรู้สึกของตัวเองเป็นที่ตั้งเด็กจะขาดความอบอุ่น และจะมีพฤติกรรมเบี่ยงเบนไปในทางลบ จะติดเพื่อน ก้าวร้าว เชื่อฟังคนอื่นมากกว่าบิดามารดาและจะทำให้เกิดความขัดแย้งในครอบครัวและจะทำให้สังคมเกิดปัญหาตามมา ผู้ศึกษาจึงต้องการศึกษา แนวทางการส่งเสริมการนำหลักพรหมวิหารธรรมมาใช้ในการเลี้ยงดูบุตรของบิดา มารดา เพื่อนำความรู้ที่ได้จากการศึกษามาเป็นประโยชน์ต่อการสร้างปฏิสัมพันธ์ที่ดีในครอบครัวและความรักความเมตตาที่บิดา มารดา พึงมีต่อบุตรจำเป็นต้องอาศัยคุณธรรม จริยธรรม เนื่องจากบิดา มารดา เปรียบเสมือนพรหมของบุตร ดังนั้นบิดามารดาทุกคนจะต้องมีหลักพรหมวิหารธรรม คือ เมตตา กรุณา มุทิตา และ อุเบกขา หลักพรหมวิหารธรรม นับว่าเป็นหลักธรรมที่ทำให้บิดา มารดา นำไปใช้ในการเลี้ยงดูบุตร ด้วยความรัก ความเมตตา ความปรารถนาดี และการช่วยเหลือเพื่อให้บุตรเกิดความสุขกาย สุขใจ อิ่มเอิบใจและดำเนินชีวิตอย่างมีความสุข

ดังนั้น จากปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยตระหนักถึง ความสำคัญของบิดา มารดา ที่มีต่อการเลี้ยงดูบุตร และเพื่อให้ครอบครัวมีความรักความอบอุ่น และบุตรที่ต้องเติบโตขึ้นมาเป็นทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณภาพต่อประเทศชาติ การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ที่สำคัญต้องเริ่มจากครอบครัว คือ การอบรมเลี้ยงดูบุตร ผู้ศึกษาเห็นว่าครอบครัวที่อบอุ่นและมีความสุขคือสวรรค์ของบุตรและบุตรคือทรัพยากรที่มีค่าที่บิดา มารดาพึงมอบให้กับสังคม ผู้เป็นบิดา มารดาจะต้องมีคุณธรรมประจําใจในการนำมาใช้เลี้ยงดูบุตร แม้ว่าในอดีตค่านิยมของสังคมไทยกำหนดให้ สามีน มีหน้าที่หารายได้ให้กับครอบครัว

ปกป้องภรรยาและบุตร ด้วยเหตุนี้บิดาขาดความสนใจและละเลยในการทำหน้าที่เลี้ยงดูบุตร แต่ในปัจจุบันโครงสร้างทางสังคมเปลี่ยนแปลงไป ความจำเป็นทางเศรษฐกิจทำให้มารดาต้องออกไปประกอบอาชีพนอกบ้าน หน้าที่การดูแลบุตรและหน้าที่การงานในบ้านควรเป็นสิ่งที่บิดา มารดา ต้องรับผิดชอบร่วมกันต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.2.1 เพื่อศึกษาการใช้หลักพรหมวิหารธรรมของบิดามารดาในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่น ในโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช

1.2.2 เพื่อเปรียบเทียบการใช้หลักพรหมวิหารธรรมในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่น ในโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช ของบิดามารดาที่มี เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ สถานภาพ รายได้ต่อเดือน ต่างกัน

1.2.3 เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางส่งเสริมการใช้หลักพรหมวิหารธรรมของบิดามารดาในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่น ในโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช

1.3 สมมติฐานของการวิจัย

1.3.1 บิดามารดา ที่มีเพศต่างกัน มีการใช้หลักพรหมวิหารธรรมในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่น ในโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช แตกต่างกัน

1.3.2 บิดามารดา ที่มีอายุต่างกัน มีการใช้หลักพรหมวิหารธรรมในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่น ในโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช แตกต่างกัน

1.3.3 บิดามารดา ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีการใช้หลักพรหมวิหารธรรมในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่น ในโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช แตกต่างกัน

1.3.4 บิดามารดา ที่มีอาชีพต่างกัน มีการใช้หลักพรหมวิหารธรรมในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่น ในโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช แตกต่างกัน

1.3.5 บิดามารดา ที่มีสถานภาพต่างกัน มีการใช้หลักพรหมวิหารธรรมในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่น ในโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช แตกต่างกัน

1.3.6 บิดามารดาที่มี รายได้ต่อเดือนต่างกัน มีการใช้หลักพรหมวิหารธรรมในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่น ในโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช แตกต่างกัน

1.4 ขอบเขตของการวิจัย

การศึกษาครั้งนี้เป็นการใช้หลักพรหมวิหารธรรมของบิฑามารดาในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่น โรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยผู้ศึกษาได้กำหนดขอบเขตการศึกษาไว้ดังนี้

1.4.1 ขอบเขตด้านประชากร

ได้แก่ บิฑามารดาที่มีบุตรวัยรุ่นศึกษาระดับมัธยมศึกษาในโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช มีจำนวน 1,718 คน (ข้อมูลทะเบียนนักเรียน 30 มีนาคม 2559)

1.4.2 ขอบเขตด้านเนื้อหา

ได้แก่ ศึกษาการใช้หลักพรหมวิหารธรรมของบิฑามารดาในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่น ในโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช พรหมวิหารธรรม ประกอบด้วย

เมตตา หมายถึง บิฑามารดา มีความปรารถนาให้บุตรมีความสุข ที่บุตรปรารถนาจะมีจะได้ในสิ่งที่สมควรได้รับและเป็นสิ่งที่ดีมีประโยชน์

กรุณา หมายถึง บิฑามารดา มีความปรารถนาให้บุตรพ้นจากทุกข์ที่เกิดขึ้นกับบุตร เพราะถ้าลูกทุกข์พ่อแม่ก็เป็นทุกข์ตาม

มุทิตา หมายถึง บิฑามารดา มีความยินดีที่บุตรของตนได้ดี แม้ว่าจะไม่มีใครมายินดีด้วยก็ตาม

อุเบกขา หมายถึง บิฑามารดา มีความเป็นกลางไม่เอนเอียงไปในทางที่ไม่ดี

1.4.3 ขอบเขตด้านพื้นที่

ได้แก่ โรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช

1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1.5.1 ทำให้ทราบถึง การใช้หลักพรหมวิหารธรรมของบิฑามารดาในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่น ในโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช

1.5.2 ทำให้ทราบผลการเปรียบเทียบ การใช้หลักพรหมวิหารธรรมของบิฑามารดาในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่น ในโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช ที่มี เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ สถานภาพ และรายได้ต่อเดือนต่างกัน

1.5.3 ทำให้ทราบแนวทางและการส่งเสริม นำ การใช้หลักพรหมวิหารธรรมของบิฑามารดาในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่น ในโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช

1.5.4 ทำให้สามารถนำผลการวิจัยครั้งนี้ ไปใช้ประโยชน์ในการปรับปรุงและพัฒนางาน การใช้หลักพรหมวิหารธรรมของบิฑามารดาในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่น ไปใช้เป็นประโยชน์ในการสร้างความเข้าใจที่ดีในครอบครัวและพัฒนาคุณภาพชีวิตของวัยรุ่น

1.6 คำนิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย

การใช้ (Application) หมายถึง การนำเอาความรู้ความจำ และ ความเข้าใจในเรื่องราวใด ๆ ที่ตัวเองมีอยู่ ไปแก้ปัญหาที่แปลกใหม่ ปัญหาใหม่นั้น เป็นปัญหาที่ไม่สามารถนำสูตร กฎแก้ปัญหามาได้โดยทันที จะต้องใช้ยุทธวิธีหลายอย่างในการแก้ปัญหานั้น

ด้านเมตตา คือ ให้ความรักอย่างสม่ำเสมอต่อบุตรธิดา ในฐานะที่เป็นบิดามารดา มีความอดทนสามารถควบคุมอารมณ์ของตนเองได้ เมื่อลูกมีความประพฤติไม่ดี อบรมเลี้ยงดูแสดงความสัมพันธ์กับบุตรในลักษณะเอาใจใส่ รักใคร่ ให้ความอบอุ่น ให้เหตุผลมากกว่าการลงโทษ แสดงกิริยาวาจาสื่อภาพ อ่อนโยน สั่งสอน สื่อสารด้วยความเข้าใจและมีเหตุผลกับบุตร เป็นที่พึ่งทางกายใจให้กับบุตรยามบุตรมีปัญหา หรือได้รับความทุกข์เดือดร้อนช่วยแก้ด้วยวิธีการที่ดีที่สุด

ด้านกรุณา คือ มีความพยายามในการดูแลบุตร ปลูกฝัง ความมีวินัย มีสติ ความกตัญญู ความเมตตา ความอดทน ความซื่อสัตย์ ความประหยัด ความขยันไม่เห็นแก่ตัว ช่วยเหลือเกื้อกูล ประคับประคองบุตรธิดาจนกว่าจะช่วยเหลือตัวเองได้ แนะนำ อบรมสั่งสอน พร่ำบอกให้บุตรทราบถึงสิ่งใดควรทำ ทำแล้วจะได้รับผลดี มีความกระตือรือร้น ให้บุตร ได้มีความรู้ ความสามารถในด้านวิชาชีพและวิชาดำเนินชีวิต ปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมเพื่อเป็นหลักประพฤติปฏิบัติให้กับบุตร

ด้านมุทิตา คือ มีความยินดีเมื่อบุตรธิดาได้เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปในทางที่ดีขึ้น มีความยินดีเมื่อบุตรธิดาประสบความสำเร็จ ประสบความสำเร็จก้าวหน้า ความรู้สึกยินดี เมื่อบุตรธิดามีความกตัญญูกตเวที ต่อบิดา มารดา มีความยินดีเมื่อบุตรธิดาสามารถทำกิจกรรมในชีวิตประจำวัน กล่าวคำชื่นชมเมื่อบุตรธิดาทำสิ่งที่ดีงามและเป็นแบบอย่างที่ดี

ด้านอุเบกขา คือ มีความรู้สึกเป็นกลางไม่เอนเอียง ในการตัดสินการกระทำของบุตรธิดา สื่อความหมายกับบุตรได้ชัดเจนปากกับใจตรงกัน แสดงความไว้วางใจรับฟังความคิดเห็น การตัดสินใจในปัญหาของบุตร มีความเสมอภาคกับบุตรธิดาทุกคน ฝึกให้บุตรมีความรับผิดชอบและช่วยเหลือตัวเอง

บิดามารดา หมายถึง บิดามารดาที่มีบุตรกำลังศึกษาอยู่ในโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช

การเลี้ยงดูบุตร หมายถึง การตอบสนองความต้องการของเด็กทั้งกายและใจ มีปฏิสัมพันธ์กับเด็ก การถ่ายทอดวัฒนธรรม ทักษะคติความเชื่อ ค่านิยม ความรู้ และความหวังของสังคม ตลอดจนการส่งเสริมให้เด็กมีพัฒนาที่ดีย่างรอบด้าน คือ กาย ใจ สังคม และปัญญา

บุตรวัยรุ่น หมายถึง บุตรวัยรุ่นที่ศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และ มัธยมศึกษาตอนปลายของโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช

โรงเรียน หมายถึง โรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช

เพศ หมายถึง เพศของผู้ตอบแบบสอบถามในการทำสารนิพนธ์ครั้งนี้ แบ่งเป็น 2 เพศ คือ 1) เพศชาย และ 2) เพศหญิง

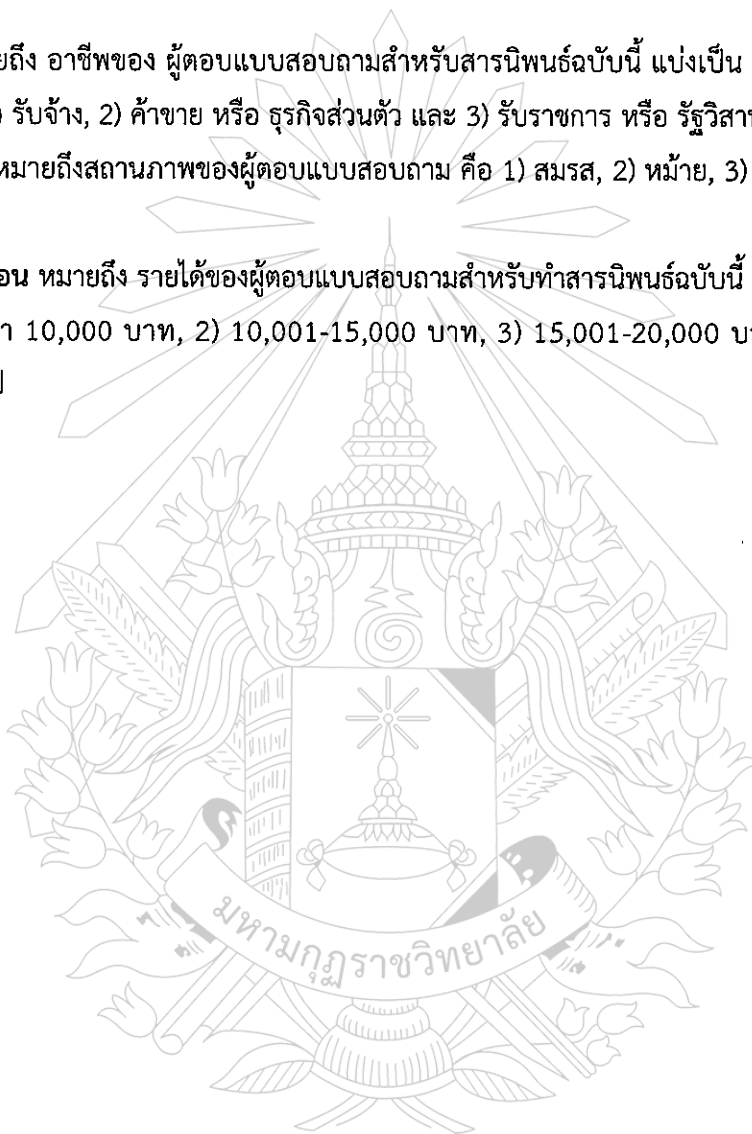
อายุ หมายถึง อายุของผู้ตอบแบบสอบถามสำหรับสารนิพนธ์ฉบับนี้ แบ่งเป็น 3 ช่วง คือ
1) 30 - 45 ปี, 2) 46 - 55 ปี, และ 3) 56 ปีขึ้นไป

ระดับการศึกษา หมายถึง ระดับการศึกษาของผู้ตอบแบบสอบถามสำหรับสารนิพนธ์ฉบับนี้
แบ่งเป็น 4 ช่วง คือ 1) ประถมศึกษา, 2) มัธยมศึกษา หรือ ปวช., 3) อนุปริญญา หรือ ปวส. และ
4) ปริญญาตรีขึ้นไป

อาชีพ หมายถึง อาชีพของผู้ตอบแบบสอบถามสำหรับสารนิพนธ์ฉบับนี้ แบ่งเป็น 3 อาชีพ
คือ 1) เกษตรกร หรือ รับจ้าง, 2) ค้าขาย หรือ ธุรกิจส่วนตัว และ 3) รับราชการ หรือ รัฐวิสาหกิจ

สถานภาพ หมายถึง สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม คือ 1) สมรส, 2) หม้าย, 3) หย่าร้าง
และ 4) แยกกันอยู่

รายได้ต่อเดือน หมายถึง รายได้ของผู้ตอบแบบสอบถามสำหรับทำสารนิพนธ์ฉบับนี้ แบ่งเป็น
4 ช่วง คือ 1) ต่ำกว่า 10,000 บาท, 2) 10,001-15,000 บาท, 3) 15,001-20,000 บาท และ
4) 20,001 บาทขึ้นไป

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาวิจัยเรื่องการใช้หลักพรหมวิหารธรรมของบิตามารดาในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่น ในโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นแนวทางในการศึกษาดังนี้

- 2.1 หลักพรหมวิหารธรรม
- 2.2 แนวคิดเกี่ยวกับการใช้หลักพรหมวิหารธรรม
- 2.3 แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูบุตร
- 2.4 แนวคิดเกี่ยวกับหน้าที่และบทบาทของบิตามารดา
- 2.5 แนวคิดเกี่ยวกับพัฒนาการและความต้องการของวัยรุ่น
- 2.6 แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม
- 2.7 สภาพพื้นที่ที่ศึกษา
- 2.8 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- 2.9 สรุปกรอบแนวคิดที่ใช้ในวิจัย

2.1 หลักพรหมวิหารธรรม

พระไตรปิฎกฉบับภาษาไทย มหาจุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย (ม.ม./13/309, 373-381) พรหมวิหาร 4 เป็นหมวดธรรมซึ่งพระโพธิสัตว์ทรงบำเพ็ญและเผยแผ่อบรมสั่งสอนในระหว่างการทำบำเพ็ญบารมีหลายยุคหลายสมัย การเจริญพรหมวิหาร 4 จึงเป็นสิ่งที่ปฏิบัติกันมาตั้งแต่ก่อนพุทธกาล พรหมวิหาร 4 หรือเรียกอีกอย่างหนึ่งอัปมีณญา 4 หมายถึงธรรมเครื่องอยู่อย่างประเสริฐธรรมประจำใจอย่างประเสริฐหลักความประพฤติที่ประเสริฐบริสุทธิ์ ธรรมที่ต้องมีไว้เพื่อเป็นหลักใจและกำกับความประพฤติและปฏิบัติตนต่อมนุษย์สัตว์ทั้งหลายโดยชอบตั้งข้อมูลซึ่งปรากฏอยู่ในคำสอนของพระพุทธศาสนา ดังพุทธพจน์ที่ปรากฏในพระสุตันตปิฎกหลายแห่งเช่น มขเทวสูตรว่า

ครั้งนั้น พระเจ้ามณฑะพระราชาทานบ้านส่วยแก่ช่างกัลบกแล้วรับสั่งให้เรียกพระราชกุมารผู้เป็นโอรสองค์ใหญ่มาเฝ้าแล้วตรัสว่า ‘ลูกเอ๋ย เทวทูตปรากฏแก่พ่อแล้ว ผมหงอกเกิดแล้วบนศีรษะปรากฏอยู่ กามทั้งหลายที่เป็นของมนุษย์ พ่อได้บริโภคแล้ว เวลานี้เป็นเวลาที่จะแสวงหากามทั้งหลายที่เป็นทิพย์มาเกิดลูกเอ๋ย ลูกจงปกครองราช

สมบัตินี้ ส่วนพ่อจ๊กโกนผมและหนวด นุ่งห่มผ้ากาสาหวัด ผัดสร้อย ออกจากวังบวชเป็น
 บรรพชิต เมื่อใดลูกเห็นผมหงอกเกิดแล้วบนศีรษะ เมื่อนั้นลูกจงให้บ้านส่วยแก่ช่าง
 กัลบก พึงพำสอนพระราชกุมารผู้เป็นโอรสองค์ใหญ่ในการครองราชสมบัติให้ดี แล้วโกน
 ผมและหนวดนุ่งห่มผ้ากาสาหวัดออกจากวังบวชเป็นบรรพชิตเถิด ลูกพึงประพฤติ
 วัตรอันงามตามวิธีที่พ่อตั้งไว้นี้ลูกอย่าเป็นคนสุดท้ายของพ่อเลย เมื่อยุคของคนใด
 เป็นไปอยู่ แต่ปล่อยให้วัตรอันงามเห็นปานนี้ขาดสูญไป คนนั้นชื่อว่าเป็นคนสุดท้าย
 ของราชบรรพชิตนั้น ลูกเอ๋ยพ่อกล่าวอย่างนี้ว่า ‘ลูกพึงประพฤติวัตรอันงามตามวิธีที่
 พ่อตั้งไว้นี้ ลูกอย่าเป็นคนสุดท้ายของพ่อเลย’ ครั้งนั้น พระเจ้ามณฑลทวารวดีพระราชนาน
 บ้านส่วยแก่ช่างกัลบกและทรงพำสอนพระราชกุมารผู้เป็นโอรสองค์ใหญ่ในการ
 ครองราชสมบัติให้ดีแล้ว ทรงปลงพระเกศาและพระมัสสุ ทรงนุ่งห่มผ้ากาสาหวัด
 แล้วเสด็จออกจากวังบวชเป็นบรรพชิตที่มณฑลทวารวดีนี้ ท้าวเธอทรงมีเมตตาจิตแผ่
 ไปตลอดทิศที่ 1 อยู่ ทิศที่ 2 ทิศที่ 3 ทิศที่ 4 ทิศเบื้องบน ทิศเบื้องล่าง ทิศเฉียง ทรง
 แผ่ไปตลอดโลกทั่วทุกหมู่เหล่าในที่ทุกสถานด้วยเมตตาจิตอันไพบุลย์ เป็นมหาคคตะ ไม่
 มีขอบเขต ไม่มีเวรไม่มีความเบียดเบียนอยู่ทรงมีกรุณาจิต ฯลฯ ทรงมีมุทิตาจิต ฯลฯ
 ทรงมีอุเบกขาจิต แผ่ไปตลอดทิศที่ 1 อยู่ ทิศที่ 2 ทิศที่ 3 ทิศที่ 4 ทิศเบื้องบน ทิศ
 เบื้องล่าง ทิศเฉียง ทรงแผ่ไปตลอดโลกทั่วทุกหมู่เหล่าในที่ทุกสถานด้วยอุเบกขาจิตอัน
 ไพบุลย์ เป็นมหาคคตะ 1 ไม่มีขอบเขต ไม่มีเวร ไม่มีความเบียดเบียนอยู่อาณนท พระเจ้า
 มณฑลทวารวดีทรงเล่นอย่างเด็กอยู่ 84,000 ปี ทรงดำรงตำแหน่งอุปราชอยู่ 84,000 ปี ทรง
 ครองราชย์อยู่ 84,000 ปี เสด็จออกจากวังบวชเป็นบรรพชิตประพฤติพรหมจรรย์อยู่
 ที่มณฑลทวารวดีนี้อีก 84,000 ปี พระองค์ทรงเจริญพรหมวิหาร 4 ประการ หลังจาก
 สวรรคตแล้วได้เสด็จเข้าถึงพรหมโลก

จากพุทธพจน์ดังกล่าวทำให้สามารถศึกษาได้ว่าด้วยพระปัญญาคุณ พระวิสุทธิคุณ และพระ
 กรุณาคุณ ของพระสัมมาสัมมาพุทธเจ้า องค์ธรรมในพรหมวิหาร 4 คือ เมตตา กรุณา มุทิตา และ
 อุเบกขา จึงได้ถูกรวบรวมไว้เป็นหมวดธรรมหนึ่งในพระพุทธศาสนา พร้อมทั้งมีโอกาสแสดงประสิทธิ
 ภาพ และประสิทธิผลอย่างสมบูรณ์ ทั้งแบบแยกส่วนและแบบบูรณาการ ได้อย่างเหมาะสม ดังจะเห็น
 ได้จากการที่พระพุทธองค์เสวยชาติเป็นพระเจ้ามณฑลทวารวดีเมตตาจิต กรุณาจิต มุทิตาจิต และ
 อุเบกขาจิต พระองค์ทรงนำหลักพรหมวิหาร 4 มาสั่งสอนแก่บุตรให้มี เมตตาจิต กรุณาจิต มุทิตาจิต
 และ อุเบกขาจิต ที่ควรนำมาปฏิบัติแก่ บิดามารดา ครูอาจารย์ สามเณรภรรยาและมิตรสหาย เป็นเหตุให้
 ไปเกิดอยู่ในพรหมโลก

พุทธพจน์ในเมตตาสหคตสูตร (ที.ม./10/329, 257) เมตตาเจโตวิมุตติ ที่บุคคลเจริญแล้ว อย่างไร มีอะไรเป็นคติ มีอะไรเป็นอย่างยิ่ง มีอะไรเป็นผลมี อะไรเป็นที่สุด อนึ่ง อุเบกขาเจโตวิมุตติ ภิคุขุทั้งหลายในโลกนี้พร้อมทั้ง เทวโลก มารโลก พรหมโลก ในหมู่สัตว์ พร้อมทั้งสมณพราหมณ์ เทวดา และมนุษย์ เรายังไม่เห็นบุคคลที่จะทำจิตให้ยินดีได้ ด้วยการตอบปัญหาเหล่านี้ เว้นตถาคต หรือสาวก ขอดตถาคต หรือผู้ที่ฟังจากคำสอนของตถาคตนี้

จากพุทธพจน์ดังกล่าวทำให้สามารถศึกษาได้ว่า พระสัมมาสัมพุทธเจ้า องค์ธรรมในพรหมวิหาร 4 คือ เมตตา กรุณา มุทิตา และอุเบกขา จึงได้ถูกรวบรวมไว้ เป็นหมวดธรรมหนึ่งในพระพุทธานุศาสนาสถาปนาที่ใช้ในสถานการณ์ต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม ดังจะเห็นได้จากกรณีที่พระพุทธองค์ทรงนำการเจริญพรหมวิหาร 4 มาใช้ตอบปัญหาแก่ชาวเสฏฐมานพและภราทวาชมานพ ซึ่งมาทูลถามพระพุทธองค์ เรื่องทางไปสู่พรหมโลกว่า การละนิเวศน์ 5 ให้จิตใจสงบ การเจริญเมตตาจิต กรุณาจิต มุทิตาจิต และอุเบกขาจิต เป็นเหตุให้ไปเกิดในพรหมโลก และทรงแนะนำให้ภิกษุแผ่เมตตาให้แก่ตระกูลพญาสุ 4 ตระกูล เพื่อป้องกันและคุ้มครองรักษาตน เป็นต้น

สรุปได้ว่า พรหมวิหาร 4 เป็นหมวดธรรมซึ่งพระโพธิสัตว์ทรงบำเพ็ญและเผยแผ่อบรมสั่งสอน ในระหว่างการทำเพ็ญบารมี การเจริญพรหมวิหาร 4 ซึ่งประกอบด้วย เมตตา กรุณา มุทิตา และ อุเบกขา จึงเป็นสิ่งที่ปฏิบัติกันมาตั้งแต่ก่อนพุทธกาล และการเจริญพรหมวิหาร 4 เหล่านี้สามารถนำไปปฏิบัติ เป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตให้เหมาะสมตามยุคตามสมัย

2.2 แนวคิดเกี่ยวกับการใช้พรหมวิหารธรรม

พระธรรมปิฎก (2546, หน้า 115) พรหมวิหารธรรม คือ ธรรมเครื่องอยู่อย่างประเสริฐ, ธรรมประจำใจอันประเสริฐ, หลักความประพฤติที่ประเสริฐบริสุทธิ์, ธรรมที่ต้องมีไว้เป็นหัวใจและกำกับความประพฤติ จึงจะชื่อว่าดำเนินชีวิตหมดจด และปฏิบัติตนต่อมนุษย์สัตว์ทั้งหลายโดยชอบ

1. เมตตา หมายถึง ความรักใคร่ ปราบปราม อดิ อดอยากให้เขามีความสุข มีจิตแผ่ไมตรีและคิดทำประโยชน์แก่มนุษย์สัตว์ทั้งหลาย
2. กรุณา หมายถึง ความสงสาร คิดช่วยให้พ้นทุกข์ ใฝ่ใจอันปลดเปลื้องบำบัดความทุกข์ยากเดือดร้อนของปวงสัตว์
3. มุทิตา หมายถึง ความยินดี ในเมื่อผู้อื่นอยู่ดีมีสุข มีจิตมองในบันเทิง กอปรด้วยอาการแช่มชื่นเบิกบานอยู่เสมอต่อสัตว์ทั้งหลาย ผู้ดำรงในปกติสุขพลอยยินดีด้วยเมื่อเขาได้ดีมีสุขเจริญงดงามยิ่งขึ้นไป
4. อุเบกขา หมายถึง ความวางใจเป็นกลาง อันจะทำให้ดำรงอยู่ในธรรมที่พิจารณาเห็นด้วยปัญญาคือ มีจิตเรียบตรงเที่ยงธรรมดุจตราขึง ไม่เอนเอียงด้วยรักและชังพิจารณาเห็นกรรมที่สัตว์ทั้งหลายกระทำแล้ว อันควรได้รับผลดีหรือชั่ว สมควรแก่เหตุอันตนประกอบ พร้อมทั้งจะวินิจฉัยและ

ปฏิบัติไปตามธรรม รวมทั้งรู้จักวางเฉยสงบใจมองในเมื่อไม่มีกิจการทำ เพราะเขารับผิดชอบตนได้ดี แล้วเขาสมควรรับผิดชอบตนเอง หรือเขาควรได้รับผลอันสมกับความรับผิดชอบของตน

ดังนั้น ผู้ดำรงตนในพรหมวิหาร ย่อมช่วยเหลือมนุษย์ทั้งหลายด้วยเมตตา กรุณา และย้อมรักษาธรรมไว้ได้ด้วยอุเบกขา ดังนั้นแม้จะมีกรุณาที่จะช่วยเหลือปวงสัตว์แต่ก็ต้องมีอุเบกขาด้วยที่จะมิให้เสียธรรมพรหมวิหารนี้บางทีแปลว่า ธรรมเครื่องอยู่ของพรหม ธรรมเครื่องอยู่อย่างพรหม ธรรมประจำใจที่ทำให้เป็นพรหมหรือให้เสมอด้วยพรหม หรือธรรมเครื่องอยู่ของท่านผู้มีคุณอันยิ่งใหญ่

พระเทพดิลก (2547, หน้า 37) อธิบายว่า พรหมวิหาร คือ ธรรมที่เป็นเครื่องอยู่ของพรหม หรือธรรมอันเป็นหลักปฏิบัติสำหรับท่านผู้ใหญ่ ซึ่งพระผู้มีพระภาคเจ้าได้ทรงแสดงไว้ 4 ประการคือ เมตตา กรุณา มุทิตา อุเบกขา โดยหลักของการปฏิบัติแล้ว เป็นลักษณะของสมกัมมัญฐาน คือการทำจิตใจของตนให้สงบเป็นเบื้องต้น

สมเด็จพระญาณสังวร สมเด็จพระสังฆราช (2543, หน้า 195-203) ทรงเรียบเรียงหนังสือชุดธรรมธรรมะ ตอนที่ 4 ด้วยพรหมวิหาร 4 สามารถสรุปความได้ว่า พรหมวิหาร 4 เป็นคุณธรรมสำหรับเป็นที่อยู่ของจิตใจแห่งพรหม คือ ผู้ใหญ่หรือผู้ประเสริฐ เป็นธรรมเป็นที่อยู่ซึ่งมีทั้งความดีและความสุขโดยให้ผู้ปฏิบัตินำไปใช้ดังนี้ ขั้นแรกให้ปฏิบัติด้วยจิตคิดเกื้อกูลแผ่ออกไปในสัตว์บุคคลทั้งหลาย คือเมตตาซึ่งมีอาการเป็นความคิดเกื้อกูล ต่อจากนั้นเมื่อได้เห็นหรือได้ยินหรือได้คิดว่าเรามีความทุกข์เดือดร้อนก็ปฏิบัติช่วยบำบัดทุกข์ให้ คือ กรุณาซึ่งมีอาการช่วยบำบัดทุกข์ จากนั้นครั้งใดเห็นเขามีสุขไม่มีทุกข์ ก็พลอยยินดีบันเทิงใจ คือ มุทิตาซึ่งมีอาการพลอยยินดี และเมื่อไม่มีกิจที่ควรจะทำต่อไปก็อุเบกขา คือ ดูอยู่เฉย

แก้ว ชิตตะขบ (2547, หน้า 93-94) ได้ให้ความหมายของพรหมวิหาร 4 ไว้ว่า พรหมวิหาร หมายถึง ธรรมเป็นเครื่องอยู่อย่างประเสริฐ ธรรมประจำใจอันประเสริฐ หลักความประพฤติที่ประเสริฐบริสุทธิ์ ธรรมที่ต้องมีไว้เป็นหลักและกำกับความประพฤติให้เป็นไปโดยชอบถูกต้องตามทำนองคลองธรรม จึงจะชื่อว่าดำเนินชีวิตหมดจดและปฏิบัติตนต่อมนุษย์และสัตว์ทั้งหลายโดยชอบประกอบด้วย 4 อย่าง คือ

1. เมตตา ความรักใคร่ ประารถนาจะให้เขาเป็นสุข คำว่า เมตตา หมายถึง ความสนิทสนมคือความรักใคร่ที่เว้นจากราคะ ความกำหนัด ได้แก่ ความปรารถนาให้เกิดความสุขความเจริญแก่ผู้อื่น ความปรารถนาดีอยากให้มีความสุข ความมีจิตอันแผ่ไมตรีและคิดทำประโยชน์แก่มนุษย์และสัตว์ทั่วหน้า

2. กรุณา ความสงสาร คิดจะช่วยให้เขาพ้นทุกข์ คำว่า กรุณา หมายถึง ความห่วงใยเมื่อเห็นผู้อื่นได้รับทุกข์ร้อน ได้แก่ ประารถนาเพื่อจะปลดเปลื้องความทุกข์ร้อนของเขาหรือความสงสารคิดจะช่วยให้เขาพ้นทุกข์ ความใฝ่ใจอันอันที่ปลดเปลื้องบำบัดความทุกข์ยากเดือดร้อนของปวงสัตว์

3. มุทิตา ความพลอยยินดี เมื่อผู้อื่นได้ดี คำว่า มุทิตา หมายถึง ความชื่นบาน ได้แก่ความพลอยยินดีในเมื่อเห็นผู้อื่นได้ดีหรือความยินดีในเมื่อผู้อื่นมีความอยู่ดีมีสุข มีจิตใจผ่องใสบันเทิงประกอบด้วยอาการแช่มชื่นเบิกบานอยู่เสมอต่อสรรพสัตว์ผู้ดำรงในปกติสุข พลอยยินดีด้วยเมื่อเขาได้ดีมีสุขเจริญงอกงามยิ่งขึ้นไป

4. อุเบกขา ความวางเฉย ไม่ดีใจไม่เสียใจ เมื่อผู้อื่นถึงความวิบัติ คำว่า อุเบกขาหมายถึง ความวางเฉย ได้แก่ วางตนเป็นกลาง ในเมื่อจะแผ่เมตตาไปก็ไม่สมควร เช่น เอาใจช่วยโจรเป็นต้น หรือความวางใจเป็นกลางอันจะให้ดำรงอยู่ในธรรมตามที่พิจารณา เห็นด้วยปัญญา คือ มีจิตเรียบตรงเที่ยงธรรมดุจตราขึง ไม่เอนเอียงด้วยรักและชังพิจารณาเห็นกรรมที่สัตว์ทั้งหลายกระทำแล้วอันควรได้รับผลดีหรือชั่ว สมควรแก่เหตุอันประกอบ พร้อมทั้งจะวินิจฉัยและปฏิบัติไปตามธรรม รวมทั้งรู้จักวางเฉย สงบใจมองดู ในเมื่อไม่มีกิจที่ควรทำ เพราะเขารับผิดชอบตนได้ดี เขาสมควรรับผิดชอบตนเองหรือเขาได้รับผลอันสมควรกับความรับผิดชอบของเขา

สรุปได้ว่า ในการที่จะเข้าใจและปฏิบัติพรหมวิหารธรรม ให้ถูกต้อง จะต้องทราบรายละเอียดบางอย่าง โดยเฉพาะสมบัติและวิบัติของธรรม 4 ประการนั้น ดังนี้ที่แสดงความหมายของพรหมวิหารได้ชัด ซึ่งคัมภีร์ทั้งหลายมักยกขึ้นอ้าง เช่น พรหมวิหารที่บิดามารดามีต่อบุตรเมื่อลูกยังเล็กเป็นเด็กเยาว์วัย บิดามารดา เมตตา รักใคร่เอาใจใส่ ถนอมเลี้ยงให้เจริญเติบโตเมื่อลูกเจ็บไข้เกิดมีทุกข์ภัย บิดามารดา กรุณา ห่วงใยปกป้องรักษา หาทางบำบัดแก้ไขเมื่อลูกเจริญวัยเป็นหนุ่มสาวสวยสง่า บิดามารดา มุทิตา พลอยปลาบปลื้มใจ หรือหวังให้ลูกงามสดใสนานานเท่านั้น

2.3 แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูบุตร

มงคลชีวิตที่ 12 (ขุ. อิติ./25/252-280) การเลี้ยงดูบุตรธิดา : ปุตตะสังคะโห บุตร มาจากคำว่า ปุตต แปลว่า ลูก มีความหมาย 2 ประการคือ

- 1) ผู้ทำสกุลให้บริสุทธิ์
- 2) ผู้ยังหทัยของพ่อแม่ให้เต็มอิม

ประเภทของบุตร

ประเภทของบุตรแบ่งโดยความดีในตัวได้เป็น 3 ชั้นคือ ดังนี้

1. อภิชาตบุตร คือ บุตรที่ดีมีคุณธรรมสูงกว่าบิดามารดา เป็นบุตรชั้นสูง สร้างความเจริญแก่วงศ์ตระกูล
2. อนุชาตบุตร คือ บุตรที่มีคุณธรรมเสมอบิดามารดา เป็นบุตรชั้นกลาง ไม่สร้างความเจริญแก่วงศ์ตระกูล แต่ก็ไม่ได้ทำให้เสื่อมลง
3. อวชาตบุตร คือ บุตรที่เลว มีคุณธรรมต่ำกว่าพ่อแม่ เป็นบุตรชั้นต่ำ และนำความเสื่อมเสียมาสู่วงศ์ตระกูล

วิธีเลี้ยงดูลูก

การเลี้ยงดูลูกมีอยู่ 2 ทางคือ การเลี้ยงดูลูกทางโลก และการเลี้ยงดูลูกทางธรรม ซึ่งพ่อแม่ควรเลี้ยงดูลูกให้พร้อมบริบูรณ์ทั้งสองทาง

วิธีเลี้ยงดูลูกทางโลก

1. กันลูกออกจากความชั่ว หมายถึง ป้องกันกีดกัน คือไม่เพียงแต่ห้าม หากต้องดำเนินการทุกวิถีทางที่จะไม่ให้ลูกตกไปสู่ความชั่ว ซึ่งบางครั้งพ่อแม่กับลูกก็พูดกันไม่เข้าใจ สาเหตุของความไม่เข้าใจกันนั้นมักเกิดจากการขัดกันอยู่ 3 ประการคือ

- 1) ความเห็นขัดกัน
- 2) ความต้องการขัดกัน
- 3) กิเลส

พ่อแม่ต้องปลุกใจลูกให้มีทั้ง 2 อย่างจึงจะเป็นการปลูกฝังในทางที่ดี ทำได้โดย

- 1) กระทำตนเป็นตัวอย่างที่ดีแก่ลูก
- 2) เลือกคนดีให้ลูกคบ
- 3) หาหนังสือดีให้ลูกอ่าน
- 4) พาลูกไปหาบัณฑิต เช่น พระภิกษุ ครูบาอาจารย์ที่ดี

2. ปลูกฝังลูกในทางที่ดี หมายถึง ให้ลูกประพฤติดี มีศีลธรรม พ่อแม่ต้องพยายามเลี้ยงเข้าหาใจลูก เพราะใจเป็นตัวควบคุมการกระทำของคนที่ว่าเลี้ยงลูกให้ดีคือ ทำใจของลูกให้ดีนั่นเอง

3. ให้ลูกได้รับการศึกษา ภารกิจข้อนี้ขัดอยู่แล้ว คือให้ลูกได้เล่าเรียน เพื่อให้มีความรู้สามารถช่วยตัวเองต่อไปได้

4. จัดแจงให้ลูกแต่งงานกับคนดี ความหมายในทางปฏิบัติมีสองขั้นตอนคือ
 - 1) พ่อแม่ต้องเป็นธุระในการแต่งงานของลูก ช่วยหาสินสอดทองหมั้นให้
 - 2) พ่อแม่ต้องพยายามให้ลูกได้คู่ครองที่ดี

วิธีเลี้ยงดูลูกในทางธรรม

1. พาลูกเข้าวัดเพื่อศึกษาหาความรู้ทางศาสนา
 2. ชักนำให้ลูกสวดมนต์ก่อนนอนทุกคืน
 3. ชักนำให้ลูกทำบุญ เช่น ตักบาตร รักษาศีล เป็นต้น
 4. ชักนำให้ลูกทำสมาธิภาวนา
 5. ถ้าลูกเป็นชายให้บวชเป็นสามเณรหรือเป็นพระภิกษุ แล้วเข้าปฏิบัติกรรมฐาน
- อานิสงส์ของการเลี้ยงดูบุตร

1. พ่อแม่จะได้ความปิติ ภาคภูมิใจเป็นเครื่องตอบแทน
2. ครอบครัวจะสงบร่มเย็นเป็นสุข

3. ประเทศชาติจะมีคนดีไว้ใช้

4. เป็นต้นแบบที่ดั่งงามของสังคม สืบไปตลอดกาลนาน

2.3.1 การอบรมเลี้ยงดูสามารถแบ่งความหมายเป็น 2 ส่วน คือ การอบรมและการเลี้ยงดู

การอบรม หมายถึง การแนะนำสั่งสอนให้ความรู้ให้แนวคิด แนวปฏิบัติ ถ่ายทอดบุคลิกภาพ ค่านิยม ตลอดจนการทำตัวเป็นตัวอย่างในเรื่องต่าง ๆ ให้เด็กมีนิสัยที่พึงประสงค์การอบรม คือ วิธีการที่พ่อแม่หรือผู้ปกครองปฏิบัติต่อเด็กหรือบุตร โดยการให้คำแนะนำสั่งสอนให้ความช่วยเหลือ ให้ความรักคุ้มครอง ให้ความอบอุ่น และตอบสนองความต้องการให้ทั้งทางกายและจิตใจกับเด็ก

การเลี้ยงดู หมายถึง การดูแลในเรื่องอาหาร ดูแลสุขภาพ ดูแลความเป็นอยู่ เพื่อสนองความต้องการของเด็ก เลี้ยงดูส่งเสริมให้เด็กได้มีการพัฒนาทั้งทางกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา ตามวัยอันเหมาะสมการเลี้ยงดู หมายถึง การดูแลในเรื่องอาหาร ดูแลสุขภาพ ดูแลความเป็นอยู่ เพื่อสนองความต้องการของเด็ก เลี้ยงดูส่งเสริมให้เด็กได้มีการพัฒนาทั้งทางกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา ตามวัยอันเหมาะสม

ดวงเดือน พันธุมนาวิน อรุณพันธ์ ชุมชม และงามตา วณิชทานนท์ (2528, หน้า 69) ได้ให้ความหมายของการอบรมเลี้ยงดู หมายถึง วิธีปฏิบัติของมารดาของเด็กก่อนวัยเรียนที่ส่งเสริมและสนองความต้องการที่จำเป็นของเด็กทั้งด้านร่างกาย ด้านจิตใจ สติปัญญา อารมณ์ และสังคม

หัตถดาว ลิมพะสุต (2543, หน้า 9) ได้กล่าวว่า การอบรมเลี้ยงดู หมายถึง การดูแลแนะนำสั่งสอน อบรมฝึกฝนให้เด็กมีสุขภาพดี อารมณ์แจ่มใสมีความรับผิดชอบ มีความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้อื่น ซึ่งการอบรมและการเลี้ยงดูนี้ ต้องกระทำควบคู่กัน จึงจะได้ผลสมบูรณ์ โดยพ่อแม่ต้องเป็นแบบอย่าง

จุไรรัตน์ เสนพงษ์ (2547, หน้า 10) กล่าวว่า การอบรมเลี้ยงดู หมายถึง การที่บิดามารดา หรือผู้เลี้ยงอบรมสั่งสอน ปลูกฝังให้เด็กมีความรับผิดชอบ มีระเบียบวินัย สามารถพึ่งตนเองได้ โดยการให้ความรัก ความเอาใจใส่ ให้ความช่วยเหลือคุ้มครอง สนองความต้องการทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจ เพื่อให้เด็กได้ดำรงชีวิตในสังคมอย่างมีความสุข

สรุปได้ว่า พ่อแม่หรือผู้ปกครองมีความสำคัญต่อการปลูกฝังลักษณะนิสัยที่ดีแก่เด็ก เพื่อให้เด็กเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่ดี มีคุณธรรมจริยธรรม มีบุคลิกภาพที่เหมาะสม และสามารถปรับตัวได้ดีในสังคม มีความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้อื่น มีระเบียบวินัย สามารถพึ่งตนเองได้

2.3.2 ความสำคัญของการอบรมเลี้ยงดู

อำไพพรรณ ปัญญาโรจน์ (2545, หน้า 16) กล่าวว่าเด็กที่ได้รับการยอมรับ การเลี้ยงดูที่ดีจากพ่อแม่ หรือ พ่อแม่มีความเข้าใจในลักษณะธรรมชาติของเด็ก สามารถส่งเสริมพัฒนาการด้านต่าง ๆ ของเด็กให้เหมาะสมตามวัย และสามารถตอบสนองความต้องการของเด็กได้ตามความเหมาะสมย่อมจะทำให้เด็กเติบโตขึ้นด้วยความแข็งแรงสมบูรณ์ทั้งร่างกายและจิตใจและเป็นพื้นฐานในการสร้างบุคลิกภาพ ความรู้สึกนึกคิดที่ดี

วารสารณ์ รักวิจัย (2540, หน้า 19) ได้สรุปไว้ว่า ในการอบรมเลี้ยงดูให้มีประสิทธิภาพ และสามารถปรับตัวให้เข้ากับสังคมได้อย่างไม่มีปัญหานั้น การปฏิบัติตนของพ่อแม่มีความสำคัญอย่างยิ่ง และวิธีการปฏิบัติที่จะช่วยให้การพัฒนาลูกให้เป็นไปตามแนวทางที่เหมาะสมพ่อแม่ควรปฏิบัติ ดังนี้

1. ตั้งเป้าหมายในการอบรมเลี้ยงดูลูก ในเด็กอายุ 3-6 ปี จะมีพฤติกรรมชอบเลียนแบบพ่อแม่หรือบุคคลที่เรารัก ดังนั้นพ่อแม่ควรเป็นแบบอย่างที่ดีของลูกเพื่อให้เด็กเห็นเป็นแบบอย่างชัดเจน การที่พ่อแม่ตั้งเป้าหมายในการอบรมเลี้ยงดูไว้นั้นจะช่วยให้เลี้ยงลูกได้ตามแบบที่ดี ไม่เป็นไปตามอารมณ์ซึ่งจะส่งผลต่อเด็กอย่างดีที่สุด

2. รู้จิตวิทยาการอบรมเลี้ยงดูลูก การอบรมเลี้ยงดูนั้นอย่างน้อยที่สุดพ่อแม่จะต้องรู้ถึงพัฒนาการขั้นต่าง ๆ ของเด็กแต่ละวัย โดยยึดถือพัฒนาการ ความสามารถ และความต้องการของเด็กเป็นหลัก นอกจากนั้นจะต้องเอาใจใส่ในเรื่อง โภชนาการ การกิน การนอน การขับถ่ายการป้องกันโรค อุบัติเหตุ และการจัดสภาพแวดล้อมที่โดยรวมทั้งมีจิตวิทยาที่ดีในการอบรมเลี้ยงดูเด็กด้วย

ดวงเดือน มุลกลาง (2546, หน้า 7) ได้เน้นถึงความสำคัญในการปลูกฝังบุคลิกภาพวัยเด็กเล็กมากที่สุด ตามแนวคิดของฟรอยด์ (Freud) โดยกล่าวว่า ในช่วง 1-5 ปีแรกของชีวิต เป็นช่วงสำคัญที่เด็กจะมีการพัฒนาบุคลิกภาพมากโดยการเลียนแบบการกระทำของบิดามารดาและผู้ที่อยู่ใกล้ชิด จากความสำคัญของการอบรมเลี้ยงดูที่กล่าวมาข้างต้น เป็นปัจจัยหนึ่งที่มีผลต่อการพัฒนาพฤติกรรมของเด็กให้เติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่สมบูรณ์ทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจ

เฉลิมศรี ตั้งสกุลธรรม (2544, หน้า 28) ได้กล่าวว่า การอบรมเลี้ยงดูเป็นเรื่องที่สำคัญยิ่งและเป็นหน้าที่ของทุกคนในครอบครัวไม่ใช่เป็นเรื่องของคนใดคนหนึ่ง โดยเฉพาะความรักของบิดามารดาเป็นจุดเริ่มต้นของพัฒนาการทางจริยธรรมในเด็ก เด็กที่ได้รับความรักความอบอุ่นจะเกิดความพอใจและมีความสุขและเมื่อเด็กได้อยู่ใกล้ชิดกับผู้เลี้ยงดูเด็กจะเลียนแบบผู้เลี้ยงดูโดยไม่รู้ตัว ถ้าเด็กต้องอยู่ห่างจากผู้เลี้ยงดูจะทำให้เกิดความวิตกกังวลและหว่าเหว เด็กจะแก้ความรู้สึกนี้โดยการแสดงการกระทำที่คล้ายคลึงกับผู้เลี้ยงดูจึงเกิดการเลียนแบบขึ้น

ฉันทนา มุตติ (2540, หน้า 23) กล่าวว่า การ อบรมเลี้ยงดูในระยะต้นของชีวิตควรใช้พื้นฐานการให้ความรักความอบอุ่นเป็นสำคัญ เมื่อเด็กโตขึ้นจำเป็นต้องได้รับสิ่งแวดล้อมที่จะสร้างเสริมพัฒนาการของเด็กให้กว้างออกไป ซึ่งสภาพที่แวดล้อมเด็กโดยเฉพาะแบบแผนของครอบครัวและวิธีการอบรมเลี้ยงดู รวมทั้งพฤติกรรมที่บิดามารดาปฏิบัติต่อเด็กนั้นมีส่วนเกี่ยวข้องกับพัฒนาการของเด็กทั้งทางด้านสุขภาพกายและจิตใจทั้งในปัจจุบันและอนาคต

สรุป การที่จะอบรมเลี้ยงดูและพัฒนาให้เด็กเจริญเติบโตเป็นทรัพยากรที่มีคุณภาพของสังคมนั้น บุคคลแรกที่ทำให้การเอาใจใส่ดูแลอย่างใกล้ชิด คือ พ่อ แม่ บทบาทของพ่อแม่ที่มีต่อลูก คือ การให้ความรัก ความอบอุ่น การดูแลเอาใจใส่ตั้งแต่แรกเกิดนั้นจะช่วยให้เด็กเติบโตทางร่างกายอารมณ์จิตใจ สังคม ได้อย่างเต็มที่

2.3.3 ลักษณะของการอบรมเลี้ยงดู

มีผู้ทำการศึกษาเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดู และได้เสนอรูปแบบของการอบรมเลี้ยงดูไว้หลายท่าน ซึ่งจากการศึกษาวิจัย พบว่า ที่มีรูปแบบคล้ายคลึงกัน เช่น

เฉลิมศรี ตั้งสกุลธรรม (2544, หน้า 61) ได้เสนอรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูเป็น 3 แบบและมีลักษณะที่สอดคล้องกับนักจิตวิทยาท่านอื่น ๆ คือ

1. การเลี้ยงดูแบบใช้อำนาจ คือการที่บิดามารดาหรือผู้ปกครองตั้งกฎเกณฑ์ข้อบังคับที่เข้มงวดและเผด็จการ มีความคาดหวังในตัวบุตรสูง บุตรเกิดความกดดันมีลักษณะไม่ไว้วางใจใคร ซึ่งอาจเป็นผลให้บุตรมองโลกในแง่ร้ายมีแต่การตำหนิและวิพากษ์วิจารณ์ ไม่สามารถปรับตัวเข้ากับสังคมได้

2. การเลี้ยงดูแบบตามใจ คือการที่บิดามารดาเลี้ยงดูโดยทะนุถนอมจนเกินเหตุ ไม่มีการตั้งกฎเกณฑ์ หรือระเบียบใด ๆ ไม่ตำหนิหรือลงโทษเมื่อบุตรทำความผิด บุตรจะกลายเป็นบุคคลเอาแต่ใจตัวเอง ก้าวร้าว ยึดความคิดของตนเองเป็นศูนย์กลางของความสนใจ มีอารมณ์อ่อนไหวง่าย ขาดความมั่นคงทางอารมณ์

3. การเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผล เป็นการเลี้ยงดูที่บิดามารดารู้จักความพอดี ยึดหยุ่นไม่ เข้มงวดจนเด็กขาดศักยภาพในตนเองหรือปล่อยจนเสียเด็ก ให้คำแนะนำเมื่อบุตรมีปัญหา แต่ไม่ควบคุมหรือออกคำสั่ง เมื่อบุตรทำความผิดจะชี้แจงและให้เหตุผล บุตรจะเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดีใช้ความคิด อย่างมีเหตุผล มีความมั่นคงทางอารมณ์หนักแน่น ควบคุมอารมณ์และปรับตัวได้ดี

พระชูชาติ คงสีดา (2544, หน้า 32) ได้ศึกษาการอบรมเลี้ยงดูในเด็ก โดยให้เด็กตอบคำถามจากแบบสอบถามเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดู ผลการศึกษาพบว่า มีเด็กได้รับการอบรมเลี้ยงดู 3 แบบ คือ การอบรมเลี้ยงดูแบบให้ความรัก การอบรมเลี้ยงดูแบบลงโทษ และการอบรมเลี้ยงดูแบบคาดหวังกับเด็ก การอบรมเลี้ยงดูทั้ง 3 แบบสรุปได้ ดังนี้

1. การอบรมเลี้ยงดูแบบให้ความรัก เป็นการอบรมเลี้ยงดูที่บิดา มารดา แสดงความสัมพันธ์กับบุตรในลักษณะ เอาใจใส่ รักใคร่ ให้ความอบอุ่น ให้เหตุผลมากกว่าการลงโทษ ให้คำชมเชย และช่วยแก้ปัญหาด้วยวิธีการที่ดีที่สุด ทั้งนี้ พฤติกรรมของบิดามารดา ที่แสดงความรักต่อบุตร ว่าเป็นการให้ความสำคัญกับบุตร เป็นอันดับแรก โดยการให้สิ่งที่บุตรต้องการจริง ๆ เช่นเดียวกับสิ่งที่ให้ในสิ่งที่บิดามารดาคิดว่าบุตรต้องการ หรือหวังว่าบุตรอาจมีความต้องการและการให้ตรงตามพัฒนาการรวมทั้งการยอมรับ หรือยกย่องบุตรตามความสามารถของสติปัญญา ร่างกาย และอารมณ์ ของบุตร

2. การอบรมเลี้ยงดูแบบลงโทษ แสดงถึงความสัมพันธ์ของบิดา มารดา กับบุตร ในลักษณะของการลงโทษ ว่า มี 2 ลักษณะ คือ

การลงโทษทางจิต (Symbolic – Love Punishment) เป็นการลงโทษด้วยการทำให้บุตรเกิดความรู้สึกละอายใจ บิดา มารดาทอดทิ้งบุตร และไม่ให้ความรักแก่บุตรการลงโทษทางกาย (Direct – Object Punishment) เป็นการลงโทษด้วยการห้ามเล่นของเล่น ไม่ให้เที่ยว รวมทั้งการเขียนตีให้เจ็บปวดทางกาย

3. การอบรมเลี้ยงดูแบบคาดหวังกับเด็ก เป็นความสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครองกับเด็กในลักษณะของการตั้งความหวังไว้ในตัวบุตรค่อนข้างสูงและขาดความยืดหยุ่น โดยบิดาหรือมารดาจะมีความรู้สึกผิดหวัง เมื่อบุตรไม่สามารถปฏิบัติตนได้ตามที่คาดหวัง มักจะแสดงพฤติกรรมการควบคุมกำหนดขอบเขตให้บุตรกระทำตาม ด้วยความเชื่อว่าบุตรจะสามารถปฏิบัติตามได้อย่างเหมาะสม

ดวงเดือน พันธุมนาวิน อรพินทร์ ชุมชม และ งามตา วนิทนานนท์ (2528, หน้า 3-15) แบ่งการอบรมเลี้ยงดูตามแบบสังคมไทย ออกเป็น 5 แบบ ได้แก่

1. การอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุน หมายถึง การที่บิดา มารดาปฏิบัติต่อบุตรด้วยความรักใคร่เอาใจใส่ทุกซอกซอของบุตรมาก การอบรมเลี้ยงดูแบบนี้เป็นการให้ในสิ่งที่เด็กต้องการ เด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบนี้จะให้ความสำคัญต่อบิดา มารดา ยอมรับการอบรมสั่งสอนต่าง ๆ

2. การอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผล หมายถึง บิดา มารดา อธิบายเหตุผลแก่เด็กในขณะที่ส่งเสริมหรือขัดขวางการกระทำของบุตรหรือลงโทษบุตร มีการให้รางวัลหรือลงโทษอย่างเหมาะสมกับการกระทำของบุตรมากกว่าปฏิบัติต่อบุตรตามอารมณ์

3. การอบรมเลี้ยงดูแบบลงโทษทางจิตหรือทางกาย หมายถึง การที่บิดา มารดาใช้วิธีการลงโทษทางกายหรือทางจิตกับเด็ก การลงโทษทางกายจะเป็นวิธีปรับพฤติกรรมที่บิดามารดาใช้อย่างจริงจังใช้มากหรือบ่อยกว่าการให้รางวัล การลงโทษทางกายมีประโยชน์น้อย ยับยั้งพฤติกรรมได้ชั่วคราว ทำให้เด็กก้าวร้าว รังแก ช่มเหงผู้อ่อนแอ ส่วนการลงโทษทางจิตจะช่วยส่งเสริมจริยธรรมของเด็ก

4. การอบรมเลี้ยงดูแบบควบคุม หมายถึง การที่บิดามารดาออกคำสั่งให้เด็กปฏิบัติ แล้วคอยตรวจตราใกล้ชิดว่าทำตามที่ต้องการหรือไม่ ถ้าไม่ทำตามจะลงโทษเด็ก ถ้าควบคุมน้อยลง จะปล่อยให้เด็กคิดและตัดสินใจเองว่าควรทำหรือไม่ เปิดโอกาสให้เด็กเป็นตัวของตัวเองบ่อยครั้ง

5. การอบรมเลี้ยงดูแบบพึ่งตนเร็ว หมายถึง การที่บิดา มารดาเปิดโอกาสให้เด็กทำกิจกรรมในชีวิตประจำวันภายใต้การแนะนำและฝึกฝนจากบิดา มารดาหรือผู้เลี้ยงดู ช่วยให้เด็กช่วยเหลือตนเองเร็วและไม่ต้องพึ่งพาผู้อื่นมากและนานเกินไปการอบรมเลี้ยงดูเด็กจะให้บรรลุผลตามความคาดหวังของพ่อแม่เป็นไปได้อย่างไม่มีวิธีการเลี้ยงดูแบบใดดีที่สุด ทั้งนี้เพราะการดำเนินชีวิตของแต่ละคน แต่ละครอบครัวมีความแตกต่างกัน ดังนั้นแต่ละครอบครัวอาจมีวิธีการเลี้ยงดูที่เหมาะสมต่างกัน

ดวงเดือน มูลกลาง (2546, หน้า 27) ได้สรุปแนวความคิดของ วราภรณ์ รักษ์วิชัย เกี่ยวกับองค์ประกอบปัจจัยหลัก ที่ทำให้เกิดความแตกต่างของการอบรมเลี้ยงดู ดังนี้

1. อาชีพของพ่อแม่
2. สภาพแวดล้อมของที่อยู่อาศัย
3. ฐานะเศรษฐกิจของครอบครัว
4. ประสบการณ์ชีวิตและความมุ่งหวังในความสำเร็จของพ่อแม่
5. เวลาว่างของพ่อแม่ที่มีให้กับลูก

6. จำนวนลูกและสมาชิกในครอบครัว

7. ความเข้มแข็งทางจิตใจของพ่อแม่

ทั้งนี้ยังเสนอแนวทางการอบรมเลี้ยงดูเด็กตามวิถีชีวิตไทย ไว้ดังนี้

1. ปลุกฝังคุณธรรมและจริยธรรมแต่ยังเล็ก โดยเฉพาะคุณธรรม 9 ประการ (ความมีวินัย มีสติ ความกตัญญู ความเมตตา ความอดทน ความซื่อสัตย์ ความประหยัด ความขยันความไม่เห็นแก่ตัว)

2. นำพุทธธรรมและสมบัติผู้ดีมาใช้เป็นหลักในการเลี้ยงดูเด็ก

3. ฝึกพัฒนาเด็กทางจิตใจให้มีความสงบผ่องใสโดยการทำสมาธิ

สรุป การอบรมเลี้ยงดูที่บิดามารดาทำต่อบุตร คือ การอบรมเลี้ยงดูแบบรักสันทนสนุนและการอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผลบิดามารดาควรให้โอกาสบุตรได้ตัดสินใจเองว่าควรทำหรือไม่ เปิดโอกาสให้เด็กเป็นตัวของตัวเองบ่อยครั้ง การอบรมเลี้ยงดูบุตรใน 2 รูปแบบจะส่งเสริมพฤติกรรมจริยธรรมแก่บุตรได้มากกว่า ในขณะที่เดียวกันผู้ที่อบรมเลี้ยงดู ควรเป็นคนดีมีจริยธรรม เพราะเด็กจะมีพฤติกรรมเลียนแบบผู้อบรมเลี้ยงดู

2.4 แนวคิดเกี่ยวกับหน้าที่และบทบาทของบิดามารดา

จำนง อติวัฒน์สิทธิ์ (2545, หน้า 83) ได้กล่าวว่า หน้าที่ของบิดามารดา มีดังนี้

1. หน้าที่เอาใจใส่และเข้าใจบุตร บิดามารดาจะต้องรู้จักลักษณะของบุตรตามหลักพระพุทธศาสนามี 3 ประเภท คือ อภิชาตบุตร อนุชาบุตร อวชาตบุตร

บิดามารดาโดยทั่วไป บรรณานาจะมีบุตรที่เป็นอภิชาตบุตรหรืออย่างน้อยก็อนุชาตบุตร แต่ไม่บรรณานาบุตรที่เป็นอวชาตบุตร เพราะอวชาตบุตรไม่นำความยินดี ความภาคภูมิใจและความสุขมาสู่บิดามารดา มีแต่ นำความทุกข์ ความเดือดร้อนมาสู่บิดามารดา และวงศ์ตระกูลเพราะฉะนั้น บิดามารดาจึงให้การศึกษาและฝึกอบรมให้เป็นบุตรชนิดที่ดีที่สุด

2. หน้าที่อบรมเลี้ยงดูบุตร บิดามารดาจะได้ชื่อว่าเป็นบิดามารดาอย่างแท้จริง ก็ต่อเมื่อได้อบรมเลี้ยงดูบุตรที่เกิดมาตามขั้นตอนดังนี้

1) ห้ามปรามป้องกันจากความชั่วร้ายรวมทั้งห้ามปรามและป้องกันมิให้บุตรที่เกี่ยวข้องกับแหล่งความชั่วทุกประเภท

2) ดูแลฝึกอบรมให้บุตรตั้งอยู่ในความดี คือ ให้บุตรทำแต่ความดี และมีความเชื่อฟังต่อคำแนะนำของวิญญูชนและกัลยาณชนทั้งหลาย

3) ให้บุตรได้ศึกษาศิลปวิทยาเพื่อให้มีความรู้และมีทักษะในการประกอบอาชีพการงานที่สุจริต สามารถเลี้ยงตนเองและครอบครัวของตนเองได้ เมื่อมีคู่ครองและมีบุตรของตนเองในอนาคต

4) เป็นธุระจัดการในเรื่องคู่ครอง ที่เหมาะสมแก่บุตรในเวลาอันควรที่บุตรจะมีคู่ครองรวมทั้งให้คำแนะนำแก่บุตรในการเลือกคู่ครองที่เหมาะสม

5) มอบทรัพย์สินสมบัติให้แก่บุตร เมื่อถึงโอกาสอันสมควร จะมอบให้เหมาะสมและเป็นธรรม

มาลินี จุฑะรพ (2539, หน้า 240) พ่อแม่เป็นผู้รับผิดชอบโดยตรงในการอบรม เลี้ยงดูเด็ก ซึ่งเป็นบุตรหลานของตนให้มีคุณภาพ จึงควรดำเนินการดังนี้

การถ่ายทอดมรดกทางสังคม พ่อแม่มีบทบาทในการสั่งสอนศีลธรรมจริยธรรม กิริยามารยาท วัฒนธรรม ประเพณีและค่านิยมที่ดี ในแก่บุตรหลานของตนเพื่อให้เป็นคนที่มีคุณภาพดังนี้

1. ถ่ายทอดวัฒนธรรมของสังคมเพื่อให้เกิดความรู้สึภาคภูมิใจในวัฒนธรรมของชาติ ห่วงแหน และรักษาไว้ ให้ดำรงอยู่ตลอดไป เช่น วัฒนธรรมการแต่งกาย วัฒนธรรมการทำความเคารพ

2. การปลูกฝังค่านิยมของสังคม เพื่อให้บุตรหลานได้ยึดและปฏิบัติตามครรลองของสังคมไทย เช่น ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว ตนเป็นที่พึ่งแห่งตน ความกตัญญูเป็นเครื่องหมายของคนดี

3. การอบรมมารยาททางสังคม เพื่อให้บุตรหลานมีมารยาทและอยู่ร่วมกันกับผู้อื่นอย่างมีความสุขและเป็นที่ยอมรับยกย่องของผู้อื่น เช่น มารยาทในการรับประทานอาหาร มารยาทในการเข้าประชุม มารยาทในการต้อนรับแขก

4. การปลูกฝังคุณลักษณะอันพึงประสงค์ เพื่อให้บุตรหลานได้รับการปลูกฝังคุณลักษณะอันพึงประสงค์ จะได้เป็นสมาชิกที่ดีของสังคม เช่น การตรงต่อเวลา ความรับผิดชอบ การมีวินัย

5. การอบรมศีลธรรม พ่อแม่จะต้องอบรมลูกหลาน เป็นประจำเพื่อเป็นหลักยึดเหนี่ยวที่ดีของสังคม เช่น พุทธศาสนิกชนพึงระลึกไว้เสมอว่า การละเว้นในสิ่งที่ควรละเว้น ได้แก่ ศีล และปฏิบัติสิ่งที่ควรปฏิบัติ เช่น พรหมวิหารธรรม เป็นต้น

มาลินี จุฑะรพ (2539, หน้า 242) พ่อแม่ควรจัดบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมเพื่อตอบสนองความต้องการของเด็กทางสังคม อารมณ์ เพื่อให้เด็กมีสุขภาพจิตที่สมบูรณ์ ดังนี้

1. การให้ความรักและความอบอุ่น พ่อแม่ควรให้ความรักความอบอุ่นแก่ลูกอย่างเสมอภาค เพื่อให้เขามีความรู้สึกอบอุ่นใจ มีความสุข เป็นผู้ที่มีความสุขที่ดีมีหน้าตายิ้มแย้มแจ่มใส มีความเชื่อมั่นในตนเอง

2. การให้เป็นส่วนหนึ่งของครอบครัว ให้โอกาสเสนอความคิดเห็นเกี่ยวกับครอบครัว เด็กจะได้มีความรู้สึกว่ามีค่าสำคัญกับครอบครัว

3. การให้อิสระภาพ พ่อแม่ควรให้อิสระภาพแก่ลูกในการตัดสินใจด้วยตนเองในการทำกิจกรรมต่าง ๆ ภายใต้อุปสรรคที่เหมาะสม เช่น การฝึกให้รู้จักวางแผนการจ่ายเงิน การถือเป็นสมาชิกชุมชน พ่อแม่จะเป็นผู้ชี้แนวทางเป็นกรอบกว้าง ๆ

4. การปลูกฝังปรัชญาชีวิต พ่อแม่ควรปลูกฝังปรัชญาชีวิตให้ลูกหลานตั้งแต่วัยเด็ก ตามนัยของปรัชญาที่ควรปลูกฝังให้แก่ลูกหลาน เช่น ความซื่อสัตย์สุจริต ความขยันหมั่นเพียร ความอดทน

5. การส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ พ่อแม่ควรสนับสนุนให้ลูกหลานได้แสดงออกซึ่งความคิดริเริ่ม โดยใช้กิจกรรมนันทนาการ เพื่อให้เด็กเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่สมบูรณ์ มีความคิดสร้างสรรค์สิ่งใหม่ ๆ ให้แก่สังคมและประเทศชาติ

สุวดี ทองศักดิ์ (2555, หน้า 1) บิดามารดาเป็นบุคคลที่สำคัญของบ้าน ซึ่งส่วนใหญ่บิดาจะทำหน้าที่เป็นผู้นำของครอบครัวหรือหัวหน้าครอบครัว เป็นที่พึ่งพาของสมาชิกในครอบครัว โดยทั่วไป บิดามารดามีบทบาทและหน้าที่ ดังนี้

1. ประกอบอาชีพเพื่อหารายได้เลี้ยงครอบครัวให้เพียงพอกับค่าใช้จ่าย
2. รับผิดชอบเลี้ยงดูบุตรหรือบุคคลในครอบครัวให้กินอยู่อย่างมีความสุข
3. ประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดี เช่น ไม่ทะเลาะวิวาท ไม่ระบายอารมณ์กับบุตรไม่บันดาลให้ร้ายผู้อื่น ไม่เล่นการพนัน ไม่เสพสิ่งเสพติดและของมีมาทั้งหลาย เป็นต้น
4. ให้การอบรมบุตรหลานหรือบุคคลในครอบครัว ทั้งด้านจริยธรรม คุณธรรม เพื่อการเป็นคนดีในสังคม เช่น รู้จักคุณค่าของการประหยัด อดทน และปฏิบัติตามหลักธรรมทางศาสนา เป็นต้น
5. ให้ความปลอดภัยแก่บุตรและบุคคลในครอบครัว เช่น ดูแลรักษาเมื่อบุตรเจ็บป่วย ให้ที่อยู่อาศัย ให้เสื้อผ้าเครื่องนุ่งห่ม เป็นต้น
6. ดูแลเอาใจใส่ให้ความรักความอบอุ่น มีเมตตา ไม่ใช้วาจาหยาบคาย ชมชู้ ให้เกิดความหวาดกลัว หรืออับอายผู้อื่น รวมทั้งซักถาม และให้คำแนะนำในการแก้ปัญหาต่าง ๆ
7. ให้การศึกษาต่อบุตร เพื่อให้บุตรมีความรู้อันเป็นรากฐานถึงความมั่นคงในชีวิต
8. ปกครองดูแลบุตรด้วยความยุติธรรม ไม่เลือกที่รักมักที่ชัง เช่น ไม่ลำเอียงเข้าข้างบุตรคนใดคนหนึ่ง
9. ส่งเสริมสุขภาพจิตและสุขภาพกาย เช่น ให้รู้จักเลือกรับประทานอาหารที่ถูกสุขลักษณะให้ออกกำลังกายอย่างสม่ำเสมอและพักผ่อนอย่างเพียงพอ

สรุปได้ว่า บิดามารดา มีหน้าที่ที่สำคัญที่สุดในการดูแล อบรม สั่งสอน ปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม ค่านิยม ที่ดีให้กับลูก อีกทั้งยังต้องเป็นแบบอย่างที่ดีเสมือนแม่พิมพ์ที่ลูกจะต้องจดจำพฤติกรรมทุกอย่างของบิดามารดา บิดามารดาจะต้องเป็นผู้เสียละ และ มีความอดทน มีความรักความปรารถนาดีกับบุตร เพื่อให้บุตรสามารถเป็นสมาชิกที่ดีของสังคมได้

2.5 แนวคิดเกี่ยวกับพัฒนาการและความต้องการของวัยรุ่น

องค์การอนามัยโลกได้กำหนดไว้ว่า วัยรุ่นคือผู้มีอายุระหว่าง 10-19 ปี ผู้ที่มีอายุระหว่าง 10-14 ปี เรียกว่า วัยรุ่นรุ่นเยาว์หรือวัยแรกรุ่น ผู้ที่มีอายุระหว่าง 15-19 ปี คือวัยรุ่นเข้าสู่วัยของการเป็นผู้ใหญ่ สำหรับองค์การสหประชาชาติได้กำหนดอายุวัยรุ่นอยู่ในช่วงอายุ 15-25 ปี ส่วน IPPF (International Planned Parenthood Federation) ก็กำหนดอายุไว้ใกล้เคียงกันแต่ว่าวัยเริ่มนั้นเร็วกว่าคือ กำหนดไว้ว่าวัยรุ่นจะอยู่ในช่วงอายุ 10-25 ปี

ส่วนประเทศไทยนั้นมีการกำหนดช่วงอายุวัยรุ่นใน “นโยบายและแผนพัฒนาเยาวชนระยะยาว” ระบุว่า วัยรุ่นไทยอยู่ในช่วงอายุระหว่าง 15-25 ปี ซึ่งโดยเฉลี่ยแล้วจะมีอยู่ประมาณร้อยละ 17-19 ของประชากรทั้งหมด

2.5.1 พัฒนาการของวัยรุ่น

วิโรจน์ อารีย์กุล (2552, หน้า 25-29) วัยรุ่นเป็นวัยช่วงต่อระหว่างวัยเด็กและวัยผู้ใหญ่เป็นช่วงระยะเวลาที่มีการเปลี่ยนแปลงทางด้านการเจริญเติบโตทางด้านร่างกาย ลักษณะที่บ่งบอกถึงความ เป็นหนุ่มสาว ขณะเดียวกันพัฒนาการทางด้านอารมณ์ สังคมและจิตใจก็เปลี่ยนแปลงไปด้วยแต่เป็นไปในลักษณะที่ไม่ค่อยสอดคล้องหรือเหมาะสมกับการเปลี่ยนแปลงด้านร่างกายที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว ทำให้เกิดความสับสน ขาดความเชื่อมั่นในตนเอง ขาดความยับยั้งชั่งใจ ขาดประสบการณ์ ทำให้วัยรุ่นตัดสินใจกระทำหรือมีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมโดยไม่ได้คำนึงถึงผลเสียที่เกิดขึ้นตามมาจากการกระทำของตน พัฒนาการทางด้านสังคมจิตวิทยาของวัยรุ่น มีลักษณะเฉพาะที่เราควรจะต้องคำนึงถึง คือ

1. ไม่มีการพัฒนาการหรือการเปลี่ยนแปลงอะไรที่ดีที่สุดหรือมีแผนเฉพาะหรือเหมาะสมสำหรับวัยรุ่นทุกคน เพราะวัยรุ่นแต่ละคนในแต่ละชุมชน สังคม เชื้อชาติต่าง ๆ ก็มีความหลากหลายแตกต่างกันไปไม่ว่าจะเป็นทางด้านพื้นฐานทางด้านสิ่งแวดล้อม สังคม วัฒนธรรมและค่านิยมต่าง ๆ

2. การเปลี่ยนแปลงทางด้านสรีระวิทยา อารมณ์ และพัฒนาการในด้านต่าง ๆ ไม่สอดคล้องหรือไปด้วยกัน จะเห็นได้ชัดเจนว่าในปัจจุบันนี้การเจริญเติบโตทางด้านร่างกาย การเข้าสู่การเป็นหนุ่มสาว เร็วกว่าในอดีตที่ผ่านมา ขณะที่พัฒนาการทางด้านความคิดและการตัดสินใจอย่างมีเหตุผลแบบผู้ใหญ่ต้องใช้เวลา ซึ่งส่วนใหญ่จะอยู่ในวัยรุ่นช่วงปลาย (อายุ 18-21 ปี) หรือหลังจากนี้

3. วัยรุ่นเป็นช่วงระยะเวลาที่ไม่มั่นคง มีความอ่อนไหวทางด้านจิตใจและอารมณ์ค่อนข้างมาก จนมีผู้ให้วัยรุ่นเป็นช่วงระยะเวลาที่เรียกว่า Normal Psychosis ถึงแม้จะมีผันผวนหรือมีความผิดปกติบ้างในบางโอกาส แต่วัยรุ่นส่วนใหญ่ก็สามารถแก้ไขปัญหาผ่านพ้นภาวะวิกฤตต่าง ๆ ในระยะวัยรุ่นไปได้โดยไม่มีปัญหาใด ๆ

ปัจจุบัน สังคม สิ่งแวดล้อม สื่อต่าง ๆ เข้ามามีบทบาทต่อการพัฒนาการทางด้านสังคมจิตวิทยาของวัยรุ่นอย่างมาก โดยเฉพาะสื่อ นักวิชาการบางคนให้ความสำคัญและมีบทบาทมากกว่ากลุ่มเพื่อน ที่เรียกว่า Super Peer สื่อเป็นตัวกลางสำคัญที่ให้ข้อมูลข่าวสารแก่เด็กและวัยรุ่น โดยเฉพาะเด็กที่อายุต่ำกว่า 8 ปี ไม่สามารถแยกเรื่องจริงออกจากเรื่องสมมติได้ เด็กยังขาดเหตุผล ทำให้เขามีพฤติกรรมเลียนแบบ

พนม เกตุมาน (2551, หน้า 1) วัยรุ่นเป็นวัยที่มีการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นหลายด้าน ทำให้ต้องมีการปรับตัวหลายด้านพร้อม ๆ กัน จึงเป็นวัยที่จะเกิดปัญหาได้มาก การปรับตัวได้สำเร็จจะช่วยทำให้วัยรุ่นพัฒนาตนเองเกิดบุคลิกภาพที่ดี ซึ่งจะ เป็นพื้นฐานสำคัญของการดำเนินชีวิตต่อไป การเรียนรู้

พัฒนาการวัยรุ่นจึงมีประโยชน์ทั้งต่อการส่งเสริมให้วัยรุ่นเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีสุขภาพดีทั้งทางร่างกาย จิตใจสังคม และช่วยป้องกันปัญหาต่าง ๆ ในวัยรุ่น เช่น ปัญหาทางเพศ หรือปัญหาการใช้สารเสพติด

พัฒนาการของวัยรุ่น

วัยรุ่น จะเกิดขึ้นเมื่อเด็กย่างอายุประมาณ 12-13 ปี เพศหญิงจะเข้าสู่วัยรุ่นเร็วกว่าเพศชาย ประมาณ 2 ปี และจะเกิดการพัฒนาไปจนถึงอายุประมาณ 18 ปี จึงจะเข้าสู่ผู้ใหญ่ โดยจะเกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างมากในพัฒนาการด้านต่าง ๆ ดังนี้

1. พัฒนาการทางร่างกาย (Physical Development) ประกอบด้วย การเปลี่ยนแปลงทางร่างกายทั่วไป และการเปลี่ยนแปลงทางเพศ เนื่องจากวัยนี้ มีการสร้างและหลั่งฮอร์โมนเพศ (sex hormones) และฮอร์โมนของการเจริญเติบโต (growth hormone) อย่างมากและรวดเร็ว

การเปลี่ยนแปลงทางร่างกาย (physical changes) ร่างกายจะเติบโตขึ้นอย่างรวดเร็ว แขนขาจะยาวขึ้นก่อนจะเห็นการเปลี่ยนแปลงอื่นประมาณ 2 ปี เพศหญิงจะไขมันมากกว่าชายที่มีกล้ามเนื้อ มากกว่า ทำให้เพศชายแข็งแรงกว่า

การเปลี่ยนแปลงทางเพศ (sexual changes) สิ่งที่ได้เห็นได้ชัดเจน คือวัยรุ่นชายจะเป็นหนุ่มขึ้น นมขึ้นพาน (หัวนมโตขึ้นเล็กน้อย กดเจ็บ) เสียงแตก หนวดเคราขึ้น และเริ่มมีฝันเปียก (nocturnal ejaculation - การหลั่งน้ำสุจิในขณะหลับและฝันเกี่ยวกับเรื่องทางเพศ) การเกิดฝันเปียกครั้งแรกเป็นสัญญาณของการเข้าสู่วัยรุ่นของเพศชาย ส่วนวัยรุ่นหญิงจะเป็นสาวขึ้น คือ เต้านมมีขนาดโตขึ้น ไขมันที่เพิ่มขึ้นจะทำให้รูปร่างมีทรวดทรง สะโพกผายออก และเริ่มมีประจำเดือนครั้งแรก (menarche) การมีประจำเดือนครั้งแรก เป็นสัญญาณบอกการเข้าสู่วัยรุ่นในหญิง

ทั้งสองเพศจะมีการเปลี่ยนแปลงของอวัยวะเพศ ซึ่งจะมีขนาดโตขึ้น และเปลี่ยนเป็นแบบผู้ใหญ่ มีขนขึ้นบริเวณอวัยวะเพศ มีกลิ่นตัว มีสิ่วขึ้น

2. พัฒนาการทางจิตใจ (Psychological Development)

สติปัญญา (Intellectual Development) วัยนี้สติปัญญาจะพัฒนาสูงขึ้น จนมีความคิดเป็นแบบรูปธรรม (Jean Piaget ใช้คำอธิบายว่า Formal Operation ซึ่งมีความหมายถึงความสามารถเรียนรู้ เข้าใจเหตุการณ์ต่าง ๆ ได้ลึกซึ้งขึ้นแบบ abstract thinking) มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ และสังเคราะห์ สิ่งต่าง ๆ ได้มากขึ้นตามลำดับจนเมื่อพ้นวัยรุ่นแล้ว จะมีความสามารถทางสติปัญญาได้เหมือนผู้ใหญ่ แต่ในช่วงระหว่างวัยรุ่นนี้ ยังอาจขาดความยั้งคิด มีความหุนหันพลันแล่น ขาดการไตร่ตรองให้รอบคอบ

3. พัฒนาการทางสังคม (Social Development)

วัยนี้จะเริ่มห่างจากทางบ้าน ไม่ค่อยสนิทสนมคลุกคลีกับพ่อแม่พี่น้องเหมือนเดิม แต่จะสนใจเพื่อนมากกว่า จะใช้เวลากับเพื่อนนาน ๆ มีกิจกรรมนอกบ้านมาก ไม่อยากไปไหนกับทางบ้าน เริ่มมีความสนใจเพศตรงข้าม สนใจสังคมสิ่งแวดล้อม ปรับตัวเองให้เข้ากับกฎเกณฑ์กติกาของกลุ่ม ของ

สังคมได้ดีขึ้น มีความสามารถในทักษะสังคม การสื่อสารเจรจา การแก้ปัญหา การประนีประนอม การยืดหยุ่นโอนอ่อนผ่อนตามกัน และการทำงานร่วมกับผู้อื่น พัฒนาการทางสังคมที่ดีจะเป็นพื้นฐานมนุษย์สัมพันธ์ที่ดี และบุคลิกภาพที่ดี การเรียนรู้สังคมจะช่วยให้ตนเองหาแนวทางการดำเนินชีวิตที่เหมาะสมกับตนเอง เลือกวิชาชีพที่เหมาะสมกับตน และมีสังคมสิ่งแวดล้อมที่ดีต่อตนเองในอนาคตต่อไป

สรุป วัยรุ่นคือวัยที่จะเปลี่ยนแปลงจากวัยเด็กสู่วัยผู้ใหญ่หรือเป็นวัยที่เข้าสู่ความเป็นหนุ่มสาว โดยพิจารณาจากเกณฑ์ทางร่างกาย ช่วงอายุและเกณฑ์ทางสังคม และเป็นวัยที่อยู่ในช่วงหัวเลี้ยวหัวต่อที่อยู่ในวัยเด็กและวัยผู้ใหญ่เป็นวัยที่มีความสำคัญมากที่จะสร้างเด็กให้เป็นบุคคลที่เติบโตขึ้นมาอย่างมีความสุข เป็นสมาชิกที่ดีต่อสังคมและเป็นประโยชน์ต่อประเทศชาติในอนาคต

2.5.2 ความต้องการของวัยรุ่น

ลือชัย ศรีเงินยวง และคณะ (2558, หน้า 8) ความต้องการของมนุษย์โดยเฉพาะของวัยรุ่นมักจะขึ้นอยู่กับค่านิยมที่แต่ละคนยึดถือและส่วนใหญ่ก็มักจะยึดถือค่านิยมในกลุ่มที่ตนเข้าร่วมด้วย กลุ่มมีอิทธิพลมากต่อความต้องการของวัยรุ่นดังนั้นความต้องการที่เป็นจริง ก็คือความต้องการของตนเองบวกกับความต้องการของสังคมซึ่งคล้ายกับความต้องการของมนุษย์โดยทั่ว ๆ ไปในสังคมคือต้องการความมั่นคงต้องการการยอมรับต้องการประสบการณ์ใหม่ ๆ ฯลฯแต่ในที่นี้จะสรุปความต้องการออกเป็นข้อ ๆ เพื่อต่อการเข้าใจ คือ

1. ต้องการความรัก ความรักในที่นี้มีหลายแบบคือรักพ่อแม่ญาติพี่น้องรักเพื่อนรักพวกพ้องในขณะที่เดียวกันอยากให้เพื่อนรักรักตัวเองอยากดีอยากมีความสำเร็จรักเพื่อนต่างเพศซึ่งเป็นความรักแบบหนุ่มสาว ฯลฯ

2. ต้องการความสนุกสนานเพลิดเพลิน ซึ่งส่วนมากมักจะออกมาในรูปของกิจกรรมกีฬาหรือการบันเทิง

3. ต้องการความเป็นอิสระ ความต้องการนี้จะรุนแรงมากในวัยรุ่นเพราะเป็นวัยที่อยู่ระหว่างวัยเด็กกับวัยผู้ใหญ่จึงอยากจะแสดงออกซึ่งความเป็นตัวของตัวเองฉะนั้นจึงไม่ชอบให้ผู้ใหญ่ม้าก้าวกายในชีวิตของตนไม่ชอบให้ใครสอนคอยช่วยเหลือบางคนจึงทำอะไรโดยผู้ใหญ่ไม่รู้ไม่เห็น

4. ต้องการได้รับการยกย่องต้องการมีชื่อเสียง วัยนี้เป็นวัยที่อยากให้สังคมยอมรับหรือชมเชยหรืออยากเด่นอยากดังซึ่งถือเป็นความต้องการสูงสุดของวัยรุ่น เช่น อยากเป็นนักกีฬาที่เก่งเป็นขวัญใจเป็นต้นหรือ อาจจะทำออกมาในแง่เทิดทูนนักกีฬาดาวประจำคณะหรือมหาวิทยาลัยหรือไม่ก็ตั้งชมรมต่าง ๆ เพื่อแสดงให้เห็นสังคมได้ว่าเขาได้พยายามทำดีที่สุดแล้ว

5. มีอุดมคติสูง วัยรุ่นยังอยู่ในวัยที่เรียนรู้ทางทฤษฎีและยังไม่เคยออกไปประสบกับสภาพความเป็นจริงจึงละเลยมองข้ามความเป็นจริงไปบ้างคือเป็นพวกอุดมคตินิยม (Idealist) มากกว่ามุ่งไปในทางปฏิบัติได้จริง ๆ (Pragmatist) ซึ่งบางครั้งก็ตกเป็นเครื่องมือของผู้ที่มีอำนาจมีอิทธิพลมีบารมีแสวงหาประโยชน์ได้เพราะวัยรุ่นมักจะเป็นพวกที่มีอุดมคติแรงกล้ามีความกล้าเสี่ยงและมีพลังผลักดัน

สูงเชื่อคนง่าย โดยไม่คิดว่ามนุษย์ในโลกอาจมีวิธีการรักซึ่งมีลักษณะไปในทางไม่สุจริตและอาจแสวงหาผลประโยชน์ส่วนตัวได้จุดอ่อนสำคัญของวัยรุ่นอีกประการหนึ่งคือถ้ามีความเชื่อแล้วมักจะเชื่ออย่างจริงจังแต่ในขณะเดียวกันก็มีความระแวงไม่ยอมเชื่ออะไรง่าย ๆ นอกจากจะมีหลักฐานมาอ้างอิงให้เชื่อถือและถ้าเชื่อแล้วเกิดไม่เป็นจริงจะเปลี่ยนความเชื่ออย่างรวดเร็วเพราะเป็นวัยที่ชอบวีรบุรุษคือเชิดชูทั้งคนกล้าจริงและคนกล้าไม่จริง

6. มีความสนใจเรื่องเพศและเพื่อนต่างเพศ เป็นวัยที่ต้องการความรู้ความเข้าใจทางเพศอย่างถูกต้องถ้าถูกกีดกันจะแสดงออกทางอ้อมโดยการปิดบังและพูดคุยนอกรอบในกลุ่มเพศเดียวกันหาความรู้จากการได้ยินได้ฟังคนอื่นพูดซึ่งอาจถูกบ้างผิดบ้างหรือไม่ก็อ่านจากหนังสือเรื่องเพศหนุ่มสาวมักจะชอบดู

7. ต้องการการรวมกลุ่มเพื่อนมีความสำคัญมาก เป็นวัยที่อยากให้เพื่อนยอมรับเพราะฉะนั้นจึงพยายามหาตามเพื่อนแม้บางครั้งจะขัดกับความรู้สึกส่วนตัวก็ตามเช่นเพื่อนชวนเดินขบวนแม้ไม่อยากจะเดินก็เดินด้วยเพราะกลัวเพื่อนจะไม่รักหรือว่าไม่มีสปีริตหรือไม่ก็ไม่กล้าขัดใจเพื่อน เป็นต้น

8. ต้องการการยอมรับจากผู้ใหญ่ คือ อยากรับให้ผู้ใหญ่ยอมรับบ้างว่ามีความสามารถหรือมีประโยชน์ต่อสังคมเพราะฉะนั้นผู้ใหญ่ไม่ควรจะเพิกเฉยควรให้วัยรุ่นช่วยรับผิดชอบในกิจกรรมบางอย่างจะช่วยให้วัยรุ่นรู้จักความรับผิดชอบเป็นตัวของตัวเองหรือช่วยตัวเองได้มากขึ้น

9. ต้องการแบบอย่างที่ดี วัยรุ่นในปัจจุบันแม้จะชอบความอิสระก็ยังอยากได้คำแนะนำจากผู้ใหญ่ที่ดีผู้ใหญ่จะต้องเป็นปูชนียบุคคลที่ดีวัยรุ่นจึงจะมีแนวโน้มที่ดีได้ผู้ใหญ่จะต้องคอยนาทางคอยตักเตือนเมื่อทำผิดและให้รางวัลเมื่อทำดี

10. ต้องการความปลอดภัยและความมั่นคงคืออยากได้หลักประกันว่าถ้าหากทำในสิ่งที่ดีแล้วจะไม่ถูกลงโทษหรือเป็นที่พอใจของผู้ใหญ่เพราะในสายตาของผู้ใหญ่สิ่งที่วัยรุ่นคิดว่าดีแล้วอาจไม่ดีในทัศนะของผู้ใหญ่ก็ได้แต่โดยทั่วไปแม้วัยรุ่นจะหาพลาดพลั้งไปบ้างสังคมมักจะให้อภัยเพราะสังคมถือว่าเป็นผู้ที่อยู่ในวัยเรียน

11. ต้องการประสบการณ์ใหม่ ๆ ความต้องการนี้อาจจะรุนแรงและหาความพอใจโดยทางใดทางหนึ่งให้จนได้ซึ่งผู้ใหญ่บางคนก็มักจะกีดกันห้ามไม่ให้หนุ่มสาวรับความสนุกสนานเพลิดเพลินทั้ง ๆ ที่ไม่ก่อให้เกิดอันตรายแต่อย่างใด เช่น อยากร่างกายแปลก ๆ ตามสมัยนิยมอยากมีเพื่อนต่างเพศ เป็นต้น ผลที่ติดตามมาคือเกิดการชอนเร้นหลอกลวงและในที่สุดอาจจะเกิดการเสื่อมเสียเพราะเป็นวัยที่มีความรักกับความเกลียดเกลียดกันมาก

สรุปได้ว่า วัยรุ่นมีความต้องการทางด้านร่างกายและความต้องการทางด้านจิตใจที่หลากหลายส่งผลต่อการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของวัยรุ่นในด้านต่าง ๆ เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของตน สิ่งเหล่านี้จึงส่งผลให้วัยรุ่นมีการเปิดรับข่าวสารต่าง ๆ เพื่อนามาประยุกต์ใช้และปรับเปลี่ยนบุคลิกตัวเองเพื่อให้สังคมยอมรับในความเป็นตัวตนของเขา และแสดงให้เห็นถึงการเป็นผู้ใหญ่ที่

สามารถจัดการดูแลชีวิตตนเองได้โดยไม่ต้องพึ่งพาผู้ปกครอง ความสนใจของวัยรุ่นจะแตกต่างไปจากวัยเด็ก เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงทางด้านร่างกายและบทบาททางสังคมที่เขาได้รับความสนใจของวัยรุ่นแต่ละคนจะขึ้นอยู่กับเพศ สติปัญญาสภาพแวดล้อม โอกาสในการเรียนรู้ ความสนใจในกลุ่มเพื่อน ความสนใจในครอบครัวความสามารถที่มีมาแต่กำเนิด และองค์ประกอบอื่น ๆ อีกหลายอย่าง

2.6 แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม

2.6.1 ความหมายของจริยธรรม จริยธรรมเป็นคำที่เปรียบได้กับคำในภาษาอังกฤษ ได้แก่ “Moral” หรือ “Morality” ซึ่งมาจากภาษาลาติน และคำว่า “Ethics” ซึ่งมาจากภาษากรีก โดยมีนักวิชาการและนักการศึกษาหลายท่านให้ความหมายของจริยธรรมไว้ดังนี้

พระชูชาติ คงสีดา (2544, หน้า 19) กล่าวว่า จริยธรรมเป็นหลักความประพฤติที่ดีที่ควรปฏิบัติ โดยเชื่อว่าธรรมชาติของมนุษย์สามารถพัฒนาให้เป็นผู้มีจริยธรรมได้ และเหนือสิ่งอื่นใด จริยธรรมยังหมายความรวมถึงการที่มนุษย์สามารถใช้ปัญญาและเหตุผลไตร่ตรองได้ว่า อะไรควรทำ อะไรไม่ควรทำ

ศักดิ์ชัย มโนวงศ์ (2544, หน้า 8) กล่าวว่า จริยธรรม หมายถึง การประพฤติปฏิบัติดี ปฏิบัติชอบ อันเป็นสิ่งที่ทุกคนควรประพฤติปฏิบัติต่อตนเอง ต่อผู้อื่น ซึ่งจะก่อให้เกิดความสุขความเจริญขึ้นในสังคมและจะต้องใช้ปัญญาในการรับรู้ สังเกต และเข้าใจในสถานการณ์เป็นตัวควบคุมความประพฤติของบุคคล ให้เหมาะสมกับสภาพสังคม เพื่อปรับตัวในการประพฤติปฏิบัติให้เข้ากับสังคมได้เป็นอย่างดีและอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข

ยิ่งยศ นิภาวงศ์ (2546, หน้า 7) ได้ให้ความหมายว่า จริยธรรม หมายถึง แนวทางหรือหลักการในการประพฤติปฏิบัติ ในสิ่งที่ดีงาม ที่ถูกต้องเหมาะสมตามหลักศีลธรรมของศาสนาหรือหลักความเชื่อในวัฒนธรรม ประเพณี ระเบียบแบบแผนของสังคม ส่งผลดีให้กับตนเองและสังคม ทำให้สังคมเจริญงอกงาม

สุจิตรา ปันดี (2547, หน้า 16) กล่าวว่า จริยธรรมเป็นแนวทางการประพฤติ ปฏิบัติอันพึงกระทำให้เหมาะสมเพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อตนเอง และผู้อื่น เพื่อความสงบสุขของสังคม

จริยธรรมเป็นความรู้สึกผิดชอบชั่วดี เป็นเกณฑ์และมาตรฐานพฤติกรรมในสังคม ซึ่งบุคคลจะพัฒนาขึ้นจนมีจริยธรรมของตนเองโดยอาศัยกฎเกณฑ์จากสังคมเป็นสิ่งตัดสินว่าการกระทำนั้นถูกหรือผิด

จริยธรรมเป็นลักษณะของมนุษย์และหน้าที่เกี่ยวกับเกณฑ์ในการให้ความร่วมมือ การจัดเตรียมทางสังคม ความสัมพันธ์ในรูปของการกระทำร่วมกันและสิทธิกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2541, หน้า 15) ได้จัดทำเอกสารการประชุมเกี่ยวกับจริยธรรมไทย สรุปว่าจริยธรรมของบุคคลมีองค์ประกอบ 3 ประการ คือ

1. ด้านความรู้สึก (Moral Reasoning) คือ ความเข้าใจในเหตุผลของความถูกต้องดีงาม สามารถตัดสินแยกความถูกต้องออกจากความไม่ถูกต้องได้ด้วยการคิด
2. ด้านอารมณ์ความรู้สึก (Moral Attitude and Belief) คือ ความพึงพอใจ ศรัทธาเลื่อมใส ความนิยมยินดีที่จะรับจริยธรรมมาเป็นแนวทางในการประพฤติปฏิบัติ
3. ด้านพฤติกรรม (Moral Conduct) คือ การกระทำหรือการแสดงออกของบุคคลในสถานการณ์ต่าง ๆ ซึ่งเชื่อว่าเกิดจากอิทธิพลของทั้งสององค์ประกอบข้างต้นการพัฒนาในด้านจริยธรรมต้องพัฒนา 3 ด้านไปพร้อมกัน การดำเนินชีวิตของคนนั้น องค์ประกอบทั้ง 3 ประการเกี่ยวข้องสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิด

2.6.2 ความสำคัญของจริยธรรม มีความสำคัญและเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับมนุษย์มาก เพราะจริยธรรมเป็นทั้งธรรมชาติและเกี่ยวข้องกับพฤติกรรมของมนุษย์ ซึ่งเป็นที่ยอมรับว่า จริยธรรมที่ดี จะเป็นปัจจัยพื้นฐานที่จะช่วยให้สังคมมีความสุขสงบ และพัฒนาไปอย่างมีระบบ จริยธรรมที่ดียังเป็นปัจจัยพื้นฐานในการเอื้อประโยชน์ให้กับธรรมชาติ ทำให้มนุษย์สามารถมีชีวิตได้อย่างมีความสุข

วศิน อินทสระ (2541, หน้า 6-9) ได้กล่าวถึงความสำคัญและประโยชน์ของจริยธรรม ดังนี้

1. จริยธรรมเป็นรากฐานอันสำคัญแห่งความเจริญรุ่งเรืองความมั่นคงและความสงบสุขของปัจเจกชน สังคมและประเทศชาติอย่างยิ่ง ทั้งนี้จะควรส่งเสริมประชาชนให้มีจริยธรรมเป็นอันดับแรก เพื่อเป็นแกนกลางของการพัฒนาในด้านอื่น ๆ ทั้งเศรษฐกิจ การศึกษา การเมืองการปกครอง ฯลฯ การพัฒนาที่ขาดหลักจริยธรรมเป็นหลักยึดย่อมเกิดผลร้ายมากกว่าดี เพราะผู้มีความรู้แต่ขาดคุณธรรมย่อมก่อความเสียหายได้มากกว่าผู้ด้อยความรู้
2. การพัฒนาบ้านเมือง ต้องพัฒนาจิตใจคนก่อน หรืออย่างน้อยก็ให้พร้อมกัน ไปด้วยการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม การศึกษาวิชาการอื่น ๆ เพราะการพัฒนาที่ไม่มีจริยธรรมเป็นแกนนำนั้นจะสูญเปล่าและเกิดผลเสียเป็นอันมาก ทำให้บุคคลลุ่มหลงในวัตถุและอบายมุขมากขึ้นคนในสังคมละเลยจริยธรรม กอบโกยทรัพย์สินไว้เป็นประโยชน์ส่วนตัวมากเกินไป ขาดความเมตตาปราณี แล้งน้ำใจในการดำเนินชีวิต
3. จริยธรรม มิได้หมายถึง ถ้อยคำ คำสัตย์ คำปฏิญาณโดยไม่ทำประโยชน์ให้สังคมแต่จริยธรรม หมายถึง ความประพฤติการกระทำและความคิดที่ถูกต้องเหมาะสม ทำหน้าที่ของตนอย่างถูกต้อง เว้นสิ่งที่ควรเว้น ทำในสิ่งที่ควรทำด้วยความฉลาดรอบคอบ ดังนั้น จริยธรรมจึงเป็นสิ่งที่จำเป็นและมีคุณค่าสำหรับทุกคน ทุกวิชาชีพ ทุกสังคม สังคมจะอยู่รอดได้ก็ด้วยจริยธรรม
4. การทุจริต คดโกง การเบียดเบียนกันในรูปแบบต่าง ๆ อันเป็นเหตุให้สังคม เสื่อมโทรม มีสาเหตุมาจากการขาดจริยธรรมของคนในสังคม ทรัพยากรธรรมชาติในโลกนี้น่าจะพอเลี้ยงชาวโลกไปได้อีกนาน ถ้าชาวโลกช่วยกันละทิ้งความละโมภโลภมาก แล้วมาใช้ชีวิตอยู่ อย่างเรียบง่าย ช่วยกันสร้างสรรค์สังคม ยึดเอาจริยธรรมเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตจริยธรรมสอนให้เราถ่อมตัวเพื่อเข้า

กันได้ดีกับคนทั้งหลาย ไม่วางโตโอหัง อวดดีหรือก้าวร้าวผู้อื่น สอนให้เรลาดทฐิฐานะ เพื่อจะได้มองเห็นสิ่งต่าง ๆ ตามความเป็นจริง ความสันติสุขทั้งหลายและความมั่นคงของประเทศชาติบังเกิดขึ้น ถ้าเรามีผู้นำที่แข็งแกร่งทางจริยธรรม

ประกาศรี สีสหอำไพ (2543, หน้า 48) อธิบายว่า จริยธรรมเป็นเครื่องกำหนด หลักปฏิบัติในการดำรงชีวิต เป็นแนวทางให้อยู่ร่วมกันอย่างสงบเรียบร้อย ประกอบด้วยองค์ประกอบดังต่อไปนี้

1. ระเบียบวินัย (Discipline) เป็นองค์ประกอบที่สำคัญยิ่ง สังคมที่ขาดกฎเกณฑ์ทุกคนสามารถทำทุกอย่างได้ตามอำเภอใจ ย่อมเดือดร้อนระส่ำระสาย ขาดผู้นำ ผู้ตามขาดระบบที่ กระชับความเข้าใจ เป็นแบบแผนให้ยึดปฏิบัติ การหย่อนระเบียบวินัยทำให้เกิดการละเมิดสิทธิและหน้าที่ตามบทบาทของแต่ละบุคคล ชาติใด ไร้ระเบียบวินัยย่อมยากที่จะพัฒนาไปได้ทัดเทียมชาติอื่น จึงควรประพฤติตามจารีตประเพณีของสังคม

2. สังคม (Society) การรวมกลุ่มกันประกอบกิจกรรมอย่างมีระเบียบแบบแผนก่อให้เกิดขนบธรรมเนียมที่ดีงาม มีวัฒนธรรมอันเป็นความมีระเบียบเรียบร้อยและศีลธรรมอันดีของประชาชนเป็นกลุ่มชนที่ขยายวงกว้าง เรียกว่า สังคม

3. อิสระเสรี (Autonomy) ความมีสำนึกในมโนธรรมที่พัฒนาเป็นลำดับ ก่อให้เกิดความอิสระ สามารถดำรงชีวิตตามสิ่งที่ได้เรียนรู้จากการศึกษา และประสบการณ์ในชีวิตมีความสุขอยู่ในระเบียบวินัยและสังคมของตน เป็นค่านิยมสูงสุดที่คนได้รับการขัดเกลาแล้ว สามารถบำเพ็ญตนตามเสรีภาพเฉพาะตนได้อย่างอิสระ สามารถปกครองตนเองและชักนำ ตนเองได้ อยู่ในทำนองคลองธรรม

2.6.3 ทฤษฎีการปลูกฝังและพัฒนาการทางจริยธรรม ของมนุษย์จะมีพัฒนาการเป็นลำดับขึ้นอย่างเห็นได้ชัดจากวัยทารกถึงผู้ใหญ่แม้ว่ามนุษย์จะมีพัฒนาการทางจริยธรรมที่แตกต่างกัน แต่นักทฤษฎีทั้งหลายก็ยังเชื่อว่าการพัฒนาจริยธรรมในบุคคลต่าง ๆ กันมีลำดับขั้นพัฒนาที่คล้ายคลึงกัน ทฤษฎีที่สำคัญ ๆ มีดังนี้

1. ทฤษฎีจิตวิเคราะห์ (Psychoanalytic Theory)

ธีระพร อูวรรณโน (2544, หน้า 176-177) ได้สรุปแนวคิดของซิกมันด์ ฟรอยด์ (Sigmund Freud) ผู้นำทฤษฎีจิตวิเคราะห์ในการอธิบายพัฒนาการทางจริยธรรม ฟรอยด์เห็นว่าทารกเกิดมาพร้อมกับสัญชาตญาณพื้นฐาน 2 ประการ คือ สัญชาตญาณแห่งชีวิต (Eros) และสัญชาตญาณแห่งความตาย (Thanatos) สัญชาตญาณพื้นฐาน 2 ประการนี้เป็นแหล่งก่อให้เกิดพลังงานทางจิต ซึ่งจะกระจายกันทำงานในระบบของบุคลิกภาพ 3 ระบบคือ 1) อิด (id) 2) อีโก้ (ego) และ 3) ซูเปอร์อีโก้ (superego) ระบบของบุคลิกภาพทั้ง 3 ระบบนี้ไม่ได้พัฒนาขึ้นมาพร้อมกัน แต่จะพัฒนามาตามขั้นตอน อิดเป็นระบบที่มีติดตัวทารกมาตั้งแต่แรกเกิด หน้าที่หลักของอิดคือการใช้พลังงานทางจิตไปในการตอบสนองความต้องการตามสัญชาตญาณ แต่อาศัยการทำงานของอิดอย่างเดียวทารกไม่สามารถตอบสนองความต้องการเฉพาะหน้าของตนได้เสมอไปในสภาพความเป็นจริง อีโก้จึงพัฒนาขึ้นทำ

หน้าที่ในการคิดและการวางแผนตอบสนองความต้องการของอดีตโดยการปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมที่เป็นจริง ครั้งภายหลังซูเปอร์อีโก้พัฒนาขึ้นมา อีโก้ยังต้องทำหน้าที่ประสานซูเปอร์อีโก้เป็นระบบที่สามของบุคลิกภาพและเป็นระบบที่เรียกได้ว่าระบบควบคุมจริยธรรมของบุคคล ซูเปอร์อีโก้พัฒนาขึ้นมา เมื่อทารกมีอายุระหว่าง 3-6 ปี ในซูเปอร์อีโก้ยังมีระบบย่อยอีกสองระบบที่พัฒนาขึ้นมาควบคู่กัน ระบบหนึ่งเรียกว่า อีโก้ไอดีล (ego ideal) เป็นระบบที่เด็กจดจำการกระทำที่พ่อแม่บอกว่าดีและควรกระทำไว้ อีกระบบหนึ่งเรียกว่า มโนธรรมหรือ จิตสำนึก (Conscience) เป็นระบบที่เด็กจดจำการกระทำที่พ่อแม่บอกว่าไม่ดีและไม่ควรกระทำ ระบบย่อยทั้งสองระบบของซูเปอร์อีโก้คือ ควบคุมการกระทำของเด็กจนเติบโตเป็นผู้ใหญ่เมื่อใดที่บุคคลทำในสิ่งที่ดี อีโก้ไอดีลก็จะให้รางวัลทำให้บุคคลเกิดความภาคภูมิใจในตนเอง แต่เมื่อใดที่บุคคลทำในสิ่งไม่ดี มโนธรรมก็จะลงโทษทำให้บุคคลเกิดความสำนึกผิดขึ้นมา กล่าวได้ว่า

ซูเปอร์อีโก้ช่วยให้เด็กควบคุมตนเองทางจริยธรรมได้เหมือนกับที่พ่อแม่ควบคุมตนโดยใกล้ชิดมาก่อน พรอยด์ เชื่อว่า พัฒนาการทางจริยธรรมของเด็กเริ่มจากช่วงเวลาที่เด็กกำลังพัฒนาอีโก้ ในช่วงเวลานี้เด็กต้องมีการพึ่งพาพ่อแม่มาก และต้องการความรักจากพ่อแม่ แต่บางครั้งเด็กก็ทำตนแตกต่างไปจากที่พ่อแม่ต้องการ ทำให้พ่อแม่เกิดความไม่พอใจ เด็กเกรงว่าตนจะสูญเสียความรักของพ่อแม่ไป จึงหันมาทำตนตามอย่าง (Identify) พ่อแม่ รับเอาบุคลิกลักษณะบางอย่างของพ่อแม่มาเป็นของตนและการที่เด็กกลัวว่าจะสูญเสียความรักของบิดามารดาไปมากเพียงใดย่อมจะทำให้เด็กทำตามแบบอย่างบิดามารดาเท่าทัน

สรุปได้ว่า พัฒนาการทางบุคลิกภาพเปลี่ยนแปลงได้ตลอดเวลา โดยเฉพาะวัยทารก วัยเด็ก และวัยรุ่น ระบบ อิด (id) อีโก้ (ego) และ ซูเปอร์อีโก้ (superego) จะทำงานประสานกันเนื่องจากเด็กมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมภายนอกมากขึ้น ยิ่งโต อีโก้ (ego) ก็จะสามารถควบคุม อิด (id) ได้

2.6.4 ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม (Social Learning Theory)

ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม หรือ Social Learning Theory เป็นทฤษฎีที่มีแนวคิดมาจากการเรียนรู้จากผู้อื่น โดยได้รับประสบการณ์จากการฟัง ดู อ่านงานผู้อื่นมากกว่าทำด้วยตนเอง (Vicariousness) ซึ่งอาจเป็นการรับเอา (Adopting) พฤติกรรมของผู้อื่นเป็นแบบแผนในการกำหนดพฤติกรรมตนเอง อาจเกิดจากการสังเกต พบเห็นอยู่เป็นประจำ และอาจมีแรงจูงใจ ความประทับใจที่แตกต่างกันในกลุ่มผู้รับเอาแบบแผนพฤติกรรมมาใช้เป็นแบบอย่างหรือเป็นต้นแบบการสร้างแบบแผนของตนเองขึ้น

แบนดูรา (Bandura, 1977, pp. 22-27) นักจิตวิทยา มหาวิทยาลัยสแตนฟอร์ด ประเทศสหรัฐอเมริกา นำเสนอทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม โดยเน้นความสำคัญของบริบทสังคมและพฤติกรรมที่เด็กสังเกตและเลียนแบบ ทฤษฎีนี้เชื่อว่า พัฒนาการทางจริยธรรมเป็นพัฒนาการของจิตใจและพฤติกรรมของบุคคล ซึ่งเป็นผลจากความสามารภในการปรับตัวให้เข้ากับกฎเกณฑ์ทางศีลธรรมของสังคม โดยมี

แรงขับพื้นฐานมาจากความต้องการทางชีวภาพ การสนองตอบต่อรางวัลและหลีกเลี่ยงการลงโทษจากสังคม ทั้งนี้ การศึกษาพฤติกรรมควรคำนึงถึงอิทธิพลของสิ่งแวดล้อมภายนอกด้วย เพราะพฤติกรรมและสิ่งแวดล้อมรอบตัวมนุษย์นั้นมีปฏิสัมพันธ์กันและไม่สามารถแยกออกจากกันได้ สิ่งแวดล้อมมีผลต่อพฤติกรรมของมนุษย์และประสบการณ์ที่มนุษย์ได้รับจากการแสดงพฤติกรรมนั้นมีผลต่อการตัดสินใจเลือกแสดงพฤติกรรมในครั้งต่อ ๆ ไปด้วย จึงอาจกล่าวได้ว่าพฤติกรรมของมนุษย์เกิดจากการเรียนรู้ การเรียนรู้ที่ทำให้เกิดพฤติกรรมนั้น เกิดจากการเรียนรู้จากผลที่สนองตอบต่อการกระทำของบุคคลนั้นโดยตรงและการเรียนรู้จากตัวแบบคือสังเกตพฤติกรรมและผลที่เกิดขึ้นภายหลังการกระทำของบุคคลอื่น แบนดูราได้สรุปแนวคิดเกี่ยวกับทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมไว้ดังนี้คือ

1. สิ่งที่เรียนรู้ มนุษย์เรียนรู้ระหว่างเหตุการณ์กับเหตุการณ์ เรียนรู้ความสัมพันธ์ของพฤติกรรมกับผลของพฤติกรรมนั้น ๆ การเรียนรู้เงื่อนไขความสัมพันธ์ต่าง ๆ เหล่านี้ทำให้มนุษย์เกิดความคาดหวังเกี่ยวกับเหตุการณ์หนึ่ง ๆ ได้ในการแสดงพฤติกรรมใดพฤติกรรมหนึ่งความคาดหวังนี้มีผลต่อการตัดสินใจที่จะเลือกแสดงหรือไม่แสดงพฤติกรรมนั้น ๆ เพื่อให้เกิดผลตามที่ตนปรารถนา

2. วิธีการเรียนรู้ มนุษย์สามารถเรียนรู้จากประสบการณ์ตรงและเรียนรู้ด้วยวิธีการสังเกต ดังนั้นบุคคลที่ช่างสังเกตและช่างคิดจะมีโอกาสได้เรียนรู้และเข้าใจสิ่งต่าง ๆ ได้มากกว่า การที่มีโอกาสได้ประสบกับตัวแบบที่แตกต่างกันก็จะเกิดการเรียนรู้ที่แตกต่างกันด้วย

3. ความเชื่อ ผลของการเรียนรู้จะอยู่ในรูปของความเชื่อว่าจะอะไรสัมพันธ์กับอะไรและสัมพันธ์กันอย่างไร ความเชื่อนี้มีผลในการกำหนดพฤติกรรมของมนุษย์ ความเชื่อนี้อาจจะตรงหรือไม่ตรงกับสภาพความเป็นจริงก็ได้ เช่น การยอมอดทนต่อความทุกข์ยากลำบากด้วยความเชื่อว่าจะทำให้มีความสุขในอนาคต

4. การควบคุมพฤติกรรมด้วยสติปัญญา การใช้สติปัญญาไตร่ตรองทำให้มองเห็นวิธีการต่าง ๆ การคิดเชิงปริมาณว่าพฤติกรรมหนึ่ง ๆ จะทำให้เกิดผลอย่างไรบ้าง ทำให้เกิดการตัดสินใจจะกระทำหรือไม่กระทำพฤติกรรมใดพฤติกรรมหนึ่ง เป็นการบังคับตัวเองให้ประพฤติปฏิบัติที่ตนตั้งใจไว้

5. การตัดสินใจทางจริยธรรม เป็นกระบวนการตัดสินใจเกี่ยวกับความถูกต้องของการกระทำตามกฎเกณฑ์ต่าง ๆ ที่แต่ละบุคคลคิดว่าเกี่ยวข้อง ซึ่งกฎเกณฑ์เหล่านี้มีจำนวนมากเช่น คำนึงถึงผู้กระทำว่าเป็นเด็กหรือผู้ใหญ่ มีสติปัญญาเพียงใด ในสภาวะแวดล้อมอย่างไร

6. การบังคับตนเอง ในการบังคับตนเองของบุคคลต้องมีองค์ประกอบดังต่อไปนี้ คือ บุคคลจำเป็นต้องมีมาตรฐานการประพฤติปฏิบัติ ประเมินการประพฤติปฏิบัติของตนตามมาตรฐานและความรู้สึกที่เป็นปฏิริยาต่อตนเองตามผลของการประเมิน องค์ประกอบทั้ง 3 นี้เกิดจากการเรียนรู้ทั้งโดยตรงและโดยอ้อมสังเกตจากพฤติกรรมของผู้ใหญ่ที่เป็นต้นแบบในการพัฒนาจริยธรรมตามทฤษฎีนี้จึงเน้นตัวแบบที่จะใช้เป็นตัวอย่าง โดยใช้วิธีเทียบเคียง (Identification) จนในที่สุดยอมรับกฎเกณฑ์ของสังคมมาเป็นหลักปฏิบัติของตนโดยอัตโนมัติทฤษฎีนี้เน้นการเรียนรู้จากประสบการณ์โดยตรง การ

เรียนรู้โดยบังเอิญและการเรียนรู้จากการเลียนแบบเป็นสำคัญ ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมใช้อธิบาย การเกิดและการพัฒนาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมได้มากกว่าลักษณะทางจริยธรรมอื่น ๆ

กฤษมันต์ วัฒนาณรงค์ (2555) การเรียนรู้ทางสังคมจึงเป็นกระบวนการเผยแพร่ความรู้ ความคิด พฤติกรรม หรือแม้แต่วัตถุ สิ่งของ เทคนิควิธีการ เครื่องมือ และเทคโนโลยีต่าง ๆ ในสังคมที่มี ระบบสังคมเป็นปัจจัยสำคัญในการกำหนดกระบวนการเรียนรู้ทางสังคม การถ่ายทอดวัฒนธรรม ความรู้ ความคิด และมีการใช้สื่อรวมทั้งกระบวนการสื่อสารในสังคม โดยเฉพาะในปัจจุบันมีเทคโนโลยี สารสนเทศสำหรับการสร้างให้เกิดเครือข่ายทางสังคมออนไลน์ การสร้างเครือข่ายที่มีปฏิสัมพันธ์ ระหว่างบุคคลจึงเกิดขึ้นได้ง่าย มีการเรียนรู้ทางสังคมเกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว โดยมีกระบวนการของการ เรียนรู้แยกย่อย ๆ ได้เป็น 4 กระบวนการดังนี้

1. กระบวนการสร้างความสนใจ ในขั้นนี้การสร้างความโดดเด่น (Salience) ให้เกิดความแพร่หลาย (Prevalence) กระทบกับภาวะของการรับรู้และกระบวนการทางปัญญาที่สามารถเข้าใจ (Cognitive Capabilities) กระตุ้นความรู้สึกรู้อยากรู้อยากเห็น จนทำให้เกิดความพึงพอใจ อิทธิพลของสื่อ สมัยใหม่สามารถสร้างความสนใจและเข้าถึงผู้คนส่วนมากได้อย่างง่ายและรวดเร็ว

2. กระบวนการสร้างความคงทน เป็นส่วนสำคัญที่ต้องออกแบบสถานการณ์ของการเรียนให้ สามารถคงทนได้ดี ทั้งนี้อาจใช้กระบวนการทำให้เกิดภาวะ “สะดุดในกระบวนการทางปัญญา” หรือ Cognitive Disfluency รวมทั้งการย้ำเตือน การใช้สัญลักษณ์ และวาทกรรมที่โดนใจ รวมทั้งอาจ สร้างหรือทำสิ่งที่ แปลกใหม่ ล่อแหลม ท้าทายต่อความถูกต้องเชิงวัฒนธรรมและกฎหมายเพื่อสร้าง ความคงทนในการจดจำสิ่งที่ได้รับรู้มาจากกระบวนการสร้างความสนใจ

3. กระบวนการแสดงออกเป็นผลผลิตภาพ เป็นกระบวนการเชื่อมโยงและถ่ายโอนของกระบวนการ ทางปัญญามาสู่พฤติกรรม สังเกตได้จากพฤติกรรมการแสดงออก ทั้งการพูดและการกระทำ ซึ่งไม่ เพียงแต่การเลียนแบบของการได้รับรู้ หรือเรียนรู้มาเท่านั้นยังเป็นกระบวนการที่เป็นแบบแผนพฤติกรรม ใหม่ ๆ ที่มีแบบแผนเฉพาะแห่งตนขึ้นมาประกอบกันด้วย

4. กระบวนการสร้างแรงจูงใจเป็นแบบอย่าง ในกระบวนการนี้เป็นการยืนยันและรับเอาแบบแผนแห่งตนเข้ามาเป็นบุคลิกภาพของตน ในขั้นนี้อาจมีการให้รางวัลตนเอง หรือสนับสนุนการกระทำ ของตนเอง รวมทั้งเผยแพร่แบบอย่างของตนสู่ผู้อื่นให้เกิดการเรียนรู้ และเกิดเป็นกระบวนการเรียนรู้ ทางสังคมขึ้นต่อ ๆ ไป

สรุปได้ว่า เมื่อมีความเข้าใจตรงกันในกระบวนการเรียนรู้ทางสังคมแล้ว สามารถนำหลักการ และกระบวนการเรียนรู้ทางสังคมดังกล่าวมาใช้ให้เกิดประโยชน์กับสังคม ด้วยการออกกฎหมาย ข้อบังคับ ระเบียบต่าง ๆ เพื่อใช้สำหรับการควบคุม ส่งเสริม ป้องกัน กระบวนการเรียนรู้ทางสังคม และ กำหนดมาตรการหรือแนวทางให้สังคมได้เรียนรู้ในทิศทางที่เหมาะสมสร้างความสงบสุขในสังคมได้

2.6.5 ทฤษฎีพัฒนาการทางการรู้คิด (Cognitive Development Theory)

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2541, หน้า 38) เป็นผู้ริเริ่มทางความคิดที่ว่า พัฒนาการทางจริยธรรมของมนุษย์นั้น ย่อมขึ้นอยู่กับพัฒนาการทางสติปัญญาของบุคคล เพียเจต์ ได้แบ่งขั้นตอนของการพัฒนาการทางสติปัญญาออกเป็น 4 ขั้น คือ

1. ขั้นประสาทสัมผัสและเคลื่อนไหว (แรกเกิด-2ปี) เด็กมีพฤติกรรมทางประสาทสัมผัสอย่างง่าย ๆ เช่น ดูดมม ร้องไห้ ก่อให้เกิดพัฒนาการทางความคิด เริ่มมีโครงสร้างความคิดของสิ่งที่เขาพบเห็น แต่เป็นความคิดที่ไม่ใช้เหตุผล

2. ขั้นความคิดก่อนปฏิบัติการ (2 – 7 ปี) เป็นลำดับขั้นที่คุณภาพของความคิดเกิดขึ้นในสมองมากขึ้น เด็กจะเริ่มใช้ภาพแทนวัตถุและเหตุการณ์เลียนแบบบุคคลอื่นได้ ตอนปลายของขั้นนี้ เมื่อเด็กใช้ภาษาติดต่อและมีสังคมกว้างขวางขึ้น จึงเริ่มพัฒนาความคิดทางเหตุผลแบบตรรกศาสตร์บ้าง แต่ความคิดส่วนใหญ่จะอยู่ภายใต้อิทธิพลของการเรียนรู้

3. ขั้นปฏิบัติการด้วยรูปธรรม (7 – 11 ปี) เด็กมีความคิดเชิงตรรกศาสตร์ ทำให้สามารถแก้ปัญหาที่เกี่ยวข้องกับวัตถุ เหตุการณ์ที่มองเห็นหรือจับต้องได้ การค้นหาความจริงที่เกี่ยวข้องกับวัสดุ และสิ่งแวดล้อมจะมีแบบแผนและไม่ติดอยู่กับการรับรู้เช่นขั้นก่อน แต่ยังไม่สามารถแก้ปัญหาที่มีสมมติขึ้น ปัญหาเกี่ยวกับถ้อยคำสั้น ๆ ปัญหาที่มีความซับซ้อนมาก

4. ขั้นปฏิบัติการด้วยนามธรรม (11 ปีขึ้นไป) พัฒนาการทางความคิดของเด็กขั้นสูงสุด เด็กสามารถค้นหาเหตุผลนอกเหนือจากข้อมูลที่มีอยู่ สามารถแก้ปัญหาทางรูปธรรมได้สามารถปฏิบัติการทางตรรกศาสตร์ ได้อย่างสมบูรณ์จากพัฒนาการทางสติปัญญาทั้ง 4 ขั้นนี้ เพียเจต์ ได้นำมาเป็นหลักเกณฑ์ในการแบ่งขั้นพัฒนาการทางจริยธรรม เป็น 3 ขั้นดังนี้

1) ขั้นก่อนจริยธรรม (ตั้งแต่แรกเกิดจนถึง 2 ปี) ยังไม่เกิดจริยธรรม แต่สามารถเรียนรู้จากประสาทสัมผัสและมีพัฒนาการทางสติปัญญาในขั้นต้น

2) ขั้นเชื่อฟังคำสั่ง (อายุ 2-8 ปี) เชื่อฟังและปฏิบัติตามคำสั่งสอนของผู้ใหญ่ มีการคิดก่อนปฏิบัติการตามคำสั่ง ซึ่งในขณะแรกจะไม่คำนึงถึงเหตุผลของคำสั่งนั้น

3) ขั้นยึดหลักแห่งตน (อายุ 8 ปีขึ้นไป) สามารถใช้ความคิดอย่างมีเหตุผลประกอบการตัดสินใจ มีพัฒนาการทางสติปัญญาสูงขึ้นตามประสบการณ์ทางสังคม เริ่มมีความคิดและตั้งเกณฑ์ที่เป็นของตนเองได้ผลจากการศึกษาวิจัยในระยะเวลาต่อมา เพียเจต์ ได้ตั้งเกณฑ์การให้เหตุผลเชิงจริยธรรมได้ 6 เกณฑ์ คือ

(1) การตัดสินใจจากเจตนาของการกระทำ เด็กเล็กจะตัดสินใจการกระทำจากปริมาณสิ่งของ ส่วนเด็กโตจะตัดสินใจจากเจตนาของการกระทำ

(2) การตัดสินใจที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์จากผู้อื่น เด็กเล็กจะตัดสินใจการกระทำ โดยยึดเอาความเชื่อความเห็นชอบของผู้ใหญ่ว่าดี ในขณะที่เด็กโตจะยึดเอาเหตุผลและสถานการณ์ประกอบการตัดสินใจ

- (3) ไม่เกี่ยวข้องกับการลงโทษ เด็กเล็กจะตัดสินว่าดี ไม่ดีเพราะถูกลงโทษแต่เด็กโตจะตัดสินการกระทำใดไม่ดี เพราะสิ่งนั้นไปขัดกับเกณฑ์และเกิดอันตรายกับบุคคลอื่น
- (4) ใช้วิธีการแก้แค้น วิธีนี้เด็กเล็กใช้น้อยกว่าเด็กโต
- (5) ใช้ในการลงโทษเพื่อตักเตือน เด็กเล็กจะสนับสนุนการลงโทษอย่างหนักเพื่อแก้แค้นเสียแก่เด็กโตไม่ค่อยเห็นด้วย
- (6) ลักษณะธรรมชาติของความโหดร้าย เด็กเล็กจะถือว่าการทำผิดจะต้องได้รับการลงโทษจากพระเจ้า

ดูจเดือน พันธมนาวิน (2550, หน้า 15) ได้สรุปแนวคิดทฤษฎีพัฒนาการทางการเรียนรู้การคิดของเพียเจต์ (Piaget) โดยเชื่อว่า สถิติปัญญา คือ ความสามารถในการรู้การคิด เป็นพื้นฐานของการมีคุณธรรมจริยธรรม เนื่องจากผู้ที่มีคุณธรรม จริยธรรมสูงมักเป็นผู้ที่สามารถคิดวิเคราะห์ มีวิจารณญาณ และสามารถคาดการณ์เกี่ยวกับเหตุและผลของการกระทำได้

สรุปได้ว่า การเปลี่ยนพฤติกรรม ซึ่งเป็นผลเนื่องมาจากประสบการณ์ที่คนเรามีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อม หรือจากการฝึกหัดรวมทั้งการเปลี่ยนปริมาณความรู้ของผู้เรียน งานที่สำคัญของครูก็คือช่วยนักเรียนแต่ละคนให้เกิดการเรียนรู้ หรือมีความรู้และทักษะตามที่หลักสูตรได้วางไว้ ครูมีหน้าที่จัดประสบการณ์ในห้องเรียน เพื่อจะช่วยให้นักเรียนเปลี่ยนพฤติกรรมตามวัตถุประสงค์ของแต่ละบทเรียนและติดตามตรวจสอบการนำหลักการนี้ไปประยุกต์ในการเลี้ยงดูบุตรได้

2.6.6 ทฤษฎีพัฒนาการของเหตุผลเชิงจริยธรรม (The Cognitive Theory of Development of Moral Reasoning Ability)

เอลิมศรี ตั้งสกุลธรรม (2544, หน้า 63) ได้เสนอทฤษฎีนี้ตามพื้นฐานจากทฤษฎีพัฒนาการทางการรู้คิดของเพียเจต์ คือเชื่อว่า จริยธรรมมีพัฒนาการตามระดับวุฒิภาวะเพราะจริยธรรมของมนุษย์เกิดจากกระบวนการทางปัญญาเมื่อมนุษย์มีการเรียนรู้มากขึ้นโครงสร้างทางปัญญาเพิ่มพูนขึ้น จริยธรรมก็พัฒนาตามวุฒิภาวะ มีความสัมพันธ์กับอายุ กาลเวลาสถานที่ วัฒนธรรม และสภาพการณ์ได้เสนอว่าพัฒนาการของเหตุผลเชิงจริยธรรม แบ่งออกเป็น 6 ชั้น 3 ระดับ ดังนี้

ระดับที่ 1 ระดับก่อนกฎเกณฑ์ (Preconventional level) เด็กอายุ 2 ถึง 10 ขวบ จะมีเหตุผลเชิงจริยธรรมในระดับนี้ โดยเด็กจะปฏิบัติตามสิ่งที่พ่อแม่บอกให้กระทำและเรียนรู้ว่าสิ่งใดดีหรือสิ่งใดไม่ดี จากผลที่เด็กกระทำแล้ว โดนลงโทษทางกายหรือได้รับรางวัล เหตุผลเชิงจริยธรรมในระดับนี้ออกเป็น 2 ชั้น ได้แก่

ขั้นที่ 1 หลักการหลบหลีกการถูกลงโทษ ขั้นนี้เป็นพัฒนาการของเหตุผลเชิงจริยธรรมในขั้นแรก เป็นจริยธรรมของเด็กอายุ 2 ถึง 7 ขวบ เด็กจะตัดสินใจหรือยอมกระทำพฤติกรรมใดพฤติกรรมหนึ่ง เพราะความกลัวความเจ็บปวดจากการถูกลงโทษทางกาย

ขั้นที่ 2 หลักการแสวงหารางวัล เป็นจริยธรรมของเด็กอายุ 7 ถึง 10 ขวบ เด็กจะเรียนรู้ว่าการกระทำที่ถูกต้อง คือ การกระทำที่ได้รับผลตอบแทนที่น่าพอใจ มักปรากฏการให้เหตุผลในการกระทำในจริยธรรมขั้นนี้ เช่น เด็กจะทำตามคำสั่ง ก็ต่อเมื่อมีสิ่งของตอบแทน

ระดับที่ 2 ระดับตามกฎเกณฑ์ (Conventional level) เหตุผลเชิงจริยธรรมในระดับนี้เป็นของเด็กที่มีพัฒนาการทางเหตุผลเชิงจริยธรรมมากขึ้นซึ่งโดยส่วนมาก คือ เด็กในอายุระหว่าง 10 ถึง 16 ปี ช่วงนี้เป็นช่วงที่เด็กได้รับการถ่ายทอดทางสังคมจากหลายแหล่งโดยเฉพาะครอบครัว เพื่อนและสังคม อิทธิพลจากแหล่งเหล่านี้จึงมีผลต่อเหตุผลเชิงจริยธรรมของเด็ก และการแสดงบทบาทของตนตามที่ตั้งสมมติฐานได้ในระดับนี้แบ่งเป็นอีก 2 ขั้น คือ

ขั้นที่ 3 หลักการทำตามความเห็นชอบของผู้อื่น ในช่วงนี้ เหตุผลที่สำคัญในการที่เด็กจะตัดสินใจกระทำหรือไม่กระทำพฤติกรรม เกิดจากการที่เด็กรู้สึกว่ สิ่งที่ตัดสินใจกระทำหรือไม่กระทำนั้น ได้รับความเห็นชอบ ยินยอม หรือเป็นไปตามที่บุคคลรอบข้างคาดหวังหรือยอมรับดังนั้นเด็กในช่วงอายุ 10 ถึง 13 ปี มักมีพฤติกรรมคล้อยตาม พฤติกรรมเลียนแบบ หรือพฤติกรรมที่ทำให้ตนเป็นจุดเด่น เพื่อเรียกร้องความสนใจและยอมรับจากผู้อื่นโดยเฉพาะเพื่อน

ขั้นที่ 4 หลักการทำตามหน้าที่และกฎข้อบังคับในสังคม ในขั้นนี้บุคคลกระทำการต่าง ๆ ตามกฎระเบียบสิ่งที่สังคมกำหนดโดยไม่คำนึงถึงญาติหรือพวกพ้องเพื่อนฝูง เป็นจริยธรรมของเด็กอายุ 13 ถึง 16 ปี

ระดับที่ 3 ระดับเหนือกฎเกณฑ์ (Post conventional level) เหตุผลเชิงจริยธรรมในระดับนี้เป็นของบุคคลที่อายุตั้งแต่ 16 ปีขึ้นไป บุคคลจะกระทำหรือไม่กระทำสิ่งใดตามความคิดและเหตุผลของตน ซึ่งเห็นว่าเหมาะสมแล้วตัดสินใจบนพื้นฐานความถูกต้อง ยุติธรรม และ/หรือ ยึดประโยชน์ของส่วนรวมหรือสังคมโดยแบ่งได้เป็นอีก 2 ขั้น คือ

ขั้นที่ 5 หลักการทำตามคำมั่นสัญญา เด็กจะยึดข้อตกลงเพื่อประโยชน์ส่วนรวมและความถูกต้องเป็นหลัก ซึ่งข้อตกลงและความถูกต้องเป็นไปตามสิทธิของตนและของผู้อื่น เช่นการเคารพสิทธิมนุษยชน ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น

ขั้นที่ 6 หลักการยึดอุดมคติสากล บุคคลจะแสดงเหตุผลที่เป็นหลักสากล ไม่ยึดติดต่อกฎเกณฑ์ทางสังคมของตน บุคคลมีความยึดหยุ่นทางจริยธรรมกระทำหรือไม่กระทำสิ่งใดตามหลักอุดมคติสากล เพราะประโยชน์ของส่วนรวมเป็นหลัก ขั้นนี้จะปรากฏในผู้ใหญ่วิธีปลูกฝังจริยธรรมตามแนวคิดของโคลเบอร์ก ไม่อาจกระทำได้ด้วยการสอน หรือการปฏิบัติเป็นตัวอย่างให้ดู และไม่อาจเรียนรู้ด้วยการกระทำต่าง ๆ จริยธรรมสอนกันไม่ได้จริยธรรมพัฒนาขึ้นมาด้วยการนึกคิดของแต่ละคนตามลำดับขั้นและพัฒนาการของสติปัญญาซึ่งผูกพันกับอายุ ดังนั้น หากยังไม่ถึงวัยอันควรจริยธรรมบางอย่างก็จะไม่เกิด

สรุปได้ว่า ความคิดของบุคคลคนนั้นมีความสัมพันธ์กับคุณธรรมจริยธรรมบุคคลจะกระทำหรือไม่กระทำสิ่งใดตามความคิดและเหตุผลของตน ซึ่งเห็นว่าเหมาะสมแล้วตัดสินใจบนพื้นฐานความ

ถูกต้อง ยุติธรรมการปฏิบัติเป็นตัวอย่างให้ดู จริยธรรมไม่สามารถสอนกันได้แต่จริยธรรมสามารถพัฒนาขึ้นได้จากการเลียนแบบ และการนึกคิดของแต่ละคน

2.6.7 แนวคิดเกี่ยวกับการปลูกฝังจิตสำนึกด้านจริยธรรม

ดูลเดือน พันธมนาวิน (2550, หน้า 243) ได้ให้ความหมายของคำว่า “จิตสำนึก” หมายถึง การเรียนรู้และยอมรับความดีงามต่าง ๆ ที่เรียกว่าคุณธรรมต่าง ๆ และค่านิยมซึ่งหมายถึงสิ่งที่สังคมให้ความสำคัญมาก รวมทั้งศีลธรรม จริยธรรม กฎ ระเบียบ กฎหมาย หลักศาสนา เมื่อบุคคลเกิดการยอมรับหลักการที่ดีงามและมีความสำคัญมากเหล่านี้เข้ามาเป็นหลักประจำใจของตน เป็นมโนธรรมชั้นนำสิ่งที่ตนควรกระทำ สิ่งที่ควรหลีกเลี่ยงในทฤษฎีของฟรอยด์ (Freud) เรียกว่า Superego ที่รับมาจากการเรียกร้องและปทัสถานของสังคมที่บุคคลเป็นสมาชิกอยู่ คำว่า “จิตสำนึก” ในวงวิชาการทางจิตวิทยา เรียกว่า มโนธรรมหรือ Conscience พัฒนาการของจิตสำนึกในมนุษย์โดยเฉพาะเด็กเล็ก การปลูกฝังอบรมจากบิดามารดาที่มีความสำคัญอย่างยิ่งสำหรับการวัดการมีจิตสำนึกว่าสิ่งใดถูกสิ่งใดผิด ควรทำไม่ควรทำมี 3 องค์ประกอบ คือ ทางด้านอารมณ์ ทางด้านการกระทำ และทางด้านการรู้คิด

โกวิท ประวาลพุกษ์ และภณิดา คูสกุล (2547, หน้า 8-9) กล่าวว่า การเกิดจริยธรรมมี 4 ลำดับขั้นดังนี้

1. การเลียนแบบ การเลียนแบบเป็นกระบวนการได้จิตสำนึกซึ่งมีความสำคัญต่อพัฒนาการของเด็ก โดยเด็กอาจจะเลียนแบบพฤติกรรมของผู้ใหญ่ที่แวดล้อมตน การเลียนแบบทางจริยธรรมจึงเกิดได้ทั้งจากครอบครัว โรงเรียน กลุ่มเพื่อน และชุมชน แต่มีบ่อยครั้งที่เด็กเลียนแบบในสิ่งที่ผู้ใหญ่ไม่ได้ตั้งใจจะสอน ดังนั้นผู้ใหญ่ก็ควรมีจริยธรรมสูงเมื่อใกล้ชิดกับเด็ก

2. การแนะนำสั่งสอน นอกจากผู้ใหญ่จะกระทำพฤติกรรมทางจริยธรรมที่เป็นต้นแบบให้แก่เด็กโดยการ “ไม่รู้ตัว” ของทั้ง 2 ฝ่ายแล้ว บ่อยครั้งที่ผู้ใหญ่จะให้คำแนะนำ สั่งสอน ทั้งโดยตรงและโดยอ้อมแก่เด็ก การรับการแนะนำสั่งสอนจึงเป็นกระบวนการได้จิตสำนึกของเด็กเช่นเดียวกับการเลียนแบบและมีความสำคัญต่อพัฒนาการจริยธรรมของเด็กเช่นกัน เพราะในขณะที่การเลียนแบบเป็นการดูซึมการกระทำนั้น การแนะนำสั่งสอนก็เป็นการดูซึมทางอารมณ์และเจตคติของบุคคลอื่น ทำให้อารมณ์ของเด็กมิได้พัฒนาการมาโดยอิสระ แต่ไปอิงอยู่กับกลุ่มซึ่งเป็นสัญชาตญาณอย่างหนึ่งของฝูงสัตว์และเป็นรากฐานของชีวิตทางสังคม อย่างไรก็ตามการแนะนำสั่งสอนนี้เป็นวิธีการที่มีประโยชน์สำหรับบิดามารดาและครูในการพัฒนาจริยธรรมและได้ผลมากกว่าสอนแบบให้เด็กรู้ตัว (Conscious)

3. การลอกแบบ ในขั้นการเลียนแบบ เด็กจะรับเอาพฤติกรรมของผู้ใหญ่ ในขั้นการแนะนำสั่งสอน เด็กจะรับเจตคติ อารมณ์ของผู้ใหญ่และในขั้นการลอกแบบ เด็กจะรับเอาบุคลิกภาพ จริยธรรมของผู้ใหญ่ไว้เป็นของตนเอง โดยอาศัยความรักและความชื่นชมในผู้ใหญ่คนนั้นหรือการชื่นชมวีรบุรุษ เป็นต้น การลอกแบบทางจริยธรรม จึงอาจจะทำให้เด็กเกิดการลอกแบบจริยธรรมทั้งที่พึงประสงค์หรือไม่พึงประสงค์ ทั้งสองทาง

4. การสร้างจริยธรรมของตนเอง เมื่อเด็กได้ผ่านขั้นตอนการลอกแบบมาแล้วเด็กจะสร้างจริยธรรมของตนเอง การปรับจริยธรรมนี้มักเกิดในวัยผู้ใหญ่ ซึ่งจะได้พบกลุ่มเพื่อนใหม่ ค่านิยมใหม่ที่อาจทำให้เขาละทิ้งจริยธรรมและค่านิยมเก่าที่รับไว้เมื่อตอนเป็นเด็ก วัยผู้ใหญ่จึงเป็นวัยของการปรับรูปแบบจริยธรรมของมนุษย์จากการพัฒนาจริยธรรม 4 ขั้นตอนดังกล่าวข้างต้น จะเห็นว่า จริยธรรมของมนุษย์มิได้เป็นสิ่งที่ตายตัวในสภาวะสถิตนิ่ง แต่สามารถเปลี่ยนแปลงไปได้ แต่อย่างไรก็ตาม พัฒนาการทางจริยธรรมจะเกิดในช่วง 10 ปีแรก และฝังรากลึกเป็นการซึมซับสิ่งที่เรียนรู้ให้ปลูกฝังอยู่ในจิตสำนึกให้พร้อมในการรับจริยธรรม ทั้งนี้ การปลูกฝังอบรมเด็กให้มีจิตสำนึกที่ดีด้านความถูกต้องดีงามโดยเฉพาะเด็กเล็กพบว่า การออกคำสั่ง การควบคุมและลงโทษทางกายจะเกิดผลเสียมากกว่าจึงควรหลีกเลี่ยง (เกอ ซอฟฟ์ Gershoff, 2002, p. 61)

ธานินทร์ กรัยวิเชียร (2555, หน้า 147) จิตสำนึกจึงเกี่ยวข้องกับคุณธรรม และจริยธรรมของบุคคลนั่นเอง การที่บุคคลจะมีคุณธรรม มีจิตสำนึกที่ดี จำต้องมีการอบรมสั่งสอนหรือซึมซับประสบการณ์จากครอบครัว หรือสังคมรอบตัว และผ่านการกระทำจนเป็นสันดานแห่งความดีหรือจิตสำนึกนั่นเอง อยู่ ๆ จะให้มีจิตสำนึกเกิดขึ้นเองคงจะเป็นไปได้ยาก สังคมในปัจจุบันผู้ใหญ่ไม่เพียงจะละเลยการปลูกฝังจิตสำนึกที่ดี ๆ ให้กับเยาวชนแต่ ยังสร้างจิตสำนึกผิด ๆ ให้กับเยาวชนอีกด้วยทั้งโดยตั้งใจและไม่ตั้งใจ การมองเห็นภาพการกระทำที่ไม่ดีงามของผู้ใหญ่แล้ว ซ้ำอีก เช่น การทุจริตคอร์รัปชัน การใช้และทำลายทรัพย์สินสาธารณะชาติอย่างไม่รู้คุณค่า การบูชาเงินทองมากกว่าความดีงามเป็นต้น สิ่งเหล่านี้จึงหล่อหลอมให้กับเยาวชนของเรา ขาดจิตสำนึกแห่งความดีงาม คุณธรรมในสังคมจึงอ่อนล้าอย่างเช่นทุกวันนี้ การเร่งปลูกฝังจิตสำนึกในเรื่องดี ๆ และลดเงื่อนไขที่จะนำไปสู่การปลูกฝังสิ่งผิด ๆ ให้กับเด็ก ๆ จึงเป็นเรื่องที่สังคมต้องช่วยกันเร่งแก้ไข

สรุปได้ว่า จิตสำนึกของบุคคลจะต้องมีความเกี่ยวข้องกับคุณธรรมจริยธรรมเสมอ การจะปลูกฝังจิตสำนึกที่ดีให้กับบุคคลใด จะต้องมีการอบรมสั่งสอน โดยเริ่มจากครอบครัว และสิ่งแวดล้อมรอบตัว จริยธรรมสามารถปรับได้เมื่อบุคคลนั้นเติบโตขึ้นตามวัย

2.6.8 บทบาทของมารดากับการปลูกฝังจิตสำนึกด้านจริยธรรม

วัยเด็กเป็นจุดเริ่มต้นที่สำคัญช่วงหนึ่งของมนุษย์ ถ้าเด็กได้รับการวางรากฐานที่ดีเกี่ยวกับการพัฒนาการทางด้านนิสัยแล้วก็จะเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่ดีและสามารถอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข การวางรากฐานที่ดีทางพฤติกรรมแก่เด็กจะเริ่มจากครอบครัวโดยเฉพาะ เด็กจะเลียนแบบพฤติกรรมและการปรับตัวในการดำรงชีวิตจากผู้ใกล้ชิดซึ่งเป็นผู้เกี่ยวข้องโดยตรงในฐานะผู้ดูแลเด็กและเป็นบุคคลที่มีความใกล้ชิดกับเด็กมากที่สุด ทั้งนี้ กิจกรรมที่ปฏิบัติในชีวิตประจำวันจะนำเด็กไปสู่การปรับตัวต่อสิ่งแวดล้อมและสังคมอย่างเหมาะสมและการปฏิบัติกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการของเด็กส่วนใหญ่จึงเกิดร่วมกับมารดาเนื่องจากมารดาเป็นผู้ดูแลคนแรกและใกล้ชิดเด็กที่สุด ทฤษฎีที่มีความสำคัญและสามารถอธิบายลักษณะและผลกระทบของความสัมพันธ์นี้ได้ดีคือทฤษฎีความผูกพัน (Attachment Theory)

ทฤษฎีความผูกพัน (Wikipedia, 2550) มีพื้นฐานมาจากหลายทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ของมนุษย์และครอบครัว เพื่ออธิบายถึงความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์และพัฒนาการของความสัมพันธ์ บุคคลที่มีบทบาทสำคัญต่อการศึกษาเรื่องนี้คือ จอห์น โบลบี และ แมรี เอนส์เวิร์ท (John Bowlby & Mary Ainsworth) ซึ่งเริ่มจากการศึกษาความผูกพันระหว่างเด็กกับมารดา

ทฤษฎีนี้อธิบายว่าความผูกพันเป็นสายสัมพันธ์ทางอารมณ์ที่มั่นคงซึ่งมนุษย์แสวงหาและต้องการไปตลอดชีวิต และจะเป็นที่ต้องการมากขึ้นเมื่อได้รับความเครียดหรือความกดดัน หัวใจสำคัญของทฤษฎีความผูกพันคือการก่อเกิดความสัมพันธ์ระหว่างแม่กับลูก ซึ่งลักษณะความสัมพันธ์นี้จะถูกถ่ายทอดไปยังความสัมพันธ์ระหว่างเด็กกับคนอื่น ๆ ในสังคมต่อไปทั้งนี้เด็กทุกคนสามารถจะสร้างความผูกพันได้ตั้งแต่แรกเกิด เนื่องจากเด็กมีกลไกด้านประสาทวิทยาและชีววิทยา มีโปรแกรมในสมองสามารถรับรู้อารมณ์ของผู้อื่นได้ และสื่อสารความรู้สึกความต้องการภายในได้ช่วงแรกเกิด-1 ปี เด็กเรียนรู้ว่าใครคือพ่อแม่ของเขา และ พัฒนาการความผูกพันกับพ่อแม่หรือผู้เลี้ยงดูช่วงวัย 1-3 ปี เด็กเรียนรู้สิ่งแวดล้อม ภาษาพูด ความเป็นตัวของตัวเอง และการแสดงอารมณ์ความรู้สึกจากผู้เลี้ยงดูเป็นหลัก ระยะนี้มีการพัฒนาความผูกพันอย่างสมบูรณ์ขึ้นและมีเป้าหมายชัดเจนขึ้น สามารถรู้ได้ว่าเด็กคนใดมีความมั่นคงทางอารมณ์หรือขาดความมั่นคงทางอารมณ์ เช่น ถ้าเด็กมั่นใจว่าคนที่เขารักและผูกพันไม่หายไปไหน เขาก็กล้าออกสู่โลกกว้างเพื่อสำรวจสิ่งต่าง ๆ และเรียนรู้ที่จะควบคุมอารมณ์ตัวเองได้ช่วงวัย 3 ปีขึ้นไป ความผูกพันมีความซับซ้อนมากขึ้น นอกจากผูกพันกับพ่อแม่แล้วเด็กจะมีความผูกพันกับเพื่อน เริ่มวางเงื่อนไขกับพ่อแม่ พยายามมีอิทธิพลต่อพ่อแม่และแสดงความต้องการให้พ่อแม่รู้ ความผูกพันที่มั่นคงเป็นสิ่งสำคัญต่อพัฒนาการด้านสติปัญญา ด้านสังคม จิตใจและการปรับตัวของเด็ก ความผูกพันที่มั่นคงจะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อแม่หรือผู้เลี้ยงดูมีความมั่นคงทางจิตใจ ปฏิบัติตัวสม่ำเสมอ ในการเข้าใจอารมณ์ความรู้สึกของเด็ก และการตอบสนองความต้องการทางด้านร่างกายและจิตใจเด็กอย่างเหมาะสม ซึ่งลักษณะการตอบสนองของมารดาที่แตกต่างกันทำให้เกิดรูปแบบพฤติกรรมของเด็ก 4 ประเภท ดังนี้

1. หลีกเลี้ยงแยกตัวจากแม่ (Avoidance) เนื่องจากแม่ที่ปฏิเสธไม่ยอมรับลูก เมื่อเด็กโตขึ้นจะเป็นพวกที่ไม่เห็นคุณค่าของความผูกพัน
2. ผูกพันใกล้ชิดและมีความสัมพันธ์ที่ดีกับแม่ (Secure) จะไม่มีความกังวลใจแม้ว่าแม่จะห่างไปชั่วคราว เพราะมั่นใจและไว้วางใจว่าแม่จะกลับมา
3. ความรู้สึกสับสน (Ambivalent) เนื่องจากพฤติกรรมของแม่ที่ปฏิบัติต่อลูกไม่คงเส้นคงวา บางครั้งก็เอาใจใส่ บางครั้งก็ทอดทิ้ง เด็กได้รับการตอบสนองไม่สม่ำเสมอ แม้อ่านความต้องการของลูกไม่ได้ เมื่อโตขึ้นเด็กจะพัฒนาไปสู่การมีพฤติกรรมขบถหมกมุ่นกับตัวเอง แต่กังวลกับความใส่ใจของคนรอบข้าง และไม่ยืดหยุ่น
4. ขาดความมั่นคงทางอารมณ์ (Disorganized) เนื่องจากถูกทอดทิ้งถูกละเลย 90 เปอร์เซ็นต์ เป็นเด็กที่ถูกทารุณกรรม แม้มักจะมีประวัติถูกทารุณกรรมมาก่อนเช่นกัน เด็กจะมีความสับสน

ระหว่างการอยากเข้าใกล้และออกห่างจากแม่ เพราะแม่ตอบสนองไม่สม่ำเสมอหรือไม่ตอบสนองต่อความต้องการทางด้านร่างกาย อารมณ์และจิตใจของลูก เมื่อโตขึ้นจะเป็นพวกที่ไม่สามารถจัดการกับปัญหาต่าง ๆ และไม่สามารถเป็นพ่อแม่ที่ดีได้จากทฤษฎีความผูกพันมีข้อคิด สรุปว่า เด็กจะรับรู้และเรียนรู้สัญญาณด้านอารมณ์ความรู้สึก และวิธีการตอบสนองของแม่ได้ตั้งแต่เกิดและไว้กับการตอบสนองของแม่หรือผู้เลี้ยงดู มีงานวิจัยพบว่าเด็กที่ขาดความผูกพันจะสับสนในเรื่องความสัมพันธ์ สร้างความผูกพันกับใครไม่ได้ทำให้เกิดพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม ในการปลุกฝังพฤติกรรมที่พึงปรารถนา โดยเฉพาะการปลุกฝังจิตสำนึกด้านจริยธรรมให้แก่บุตรตั้งแต่ยังเล็ก ๆ จึงเป็นสิ่งที่สำคัญมาก เพราะเด็กวัยนี้ คือ ผู้ใหญ่ที่จะต้องรับผิดชอบอนาคตของชาติต่อไปในวันข้างหน้า การได้รับการอบรมสั่งสอนให้มีจริยธรรมในใจ เมื่อเขาเติบโตขึ้นจะเป็นผู้ใหญ่ที่ดี เป็นพลเมืองดีของชาติ มีลักษณะเอื้อต่อการพัฒนาประเทศ

สรุป จริยธรรม เป็นคุณสมบัติที่สังคมมุ่งหวังให้สมาชิกของสังคมประพฤติปฏิบัติจริยธรรมเกี่ยวกับความถูกต้องเหมาะสม รู้เหตุรู้ผล และเป็นความสำนึกของบุคคลต่อสิ่งที่ควรกระทำหรือไม่ควรกระทำจัดเป็นพฤติกรรมของคนดีจะสะท้อนให้เห็นถึงความคิด และความเชื่อถือ ซึ่งอาจจะถูกหรือผิดทางด้านดีหรือเลวการที่บุตรจะมีพฤติกรรมที่พึงประสงค์นั้นการอบรมเลี้ยงดูการปลุกฝังคุณธรรมจริยธรรม นั้น เป็นสิ่งที่มารดาต้องปฏิบัติไม่ใช่โชคชะตาหรืออำนาจเหนือธรรมชาติ

2.7 สภาพพื้นที่ที่ศึกษา

ประวัติโรงเรียนนาบอน

โรงเรียนนาบอนเป็นโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษาขั้นพื้นฐานกระทรวงศึกษาธิการ ตั้งอยู่ในที่ดินที่เป็นกรรมสิทธิ์ ของวัดมณีเจริญ ซึ่งพระคุณเจ้าอธิการเปรม จันทโรโต เจ้าอาวาสในขณะนั้นได้อนุญาตให้ใช้เป็นสถานที่จัดสร้างโรงเรียน และกรมสามัญศึกษาได้ประกาศตั้งชื่อโรงเรียนเป็นทางการโดยตั้งชื่อว่า “โรงเรียนนาบอน” เมื่อวันที่ 28 พฤษภาคม พ.ศ. 2519 ให้เป็นโรงเรียนแบบสหศึกษา และใช้อักษรย่อของโรงเรียนว่า “น.บ.” โดยทำการสอนครั้งแรกเมื่อ วันที่ 1 มิถุนายน พ.ศ.2519 รับเฉพาะ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 (ม.ศ.1) จำนวน 2 ห้องเรียน มีนักเรียนจำนวน 43 คน โดยมี นายฤกษ์ วนิชพันธ์ เป็นครูใหญ่ การเรียนการสอนดำเนินมาตลอดและมีนักเรียนเพิ่มขึ้นทุกปี ปีพ.ศ. 2539 โรงเรียนได้เข้าร่วมโครงการปฏิรูปการศึกษาตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ ปี พ.ศ. 2546 เข้าร่วมโครงการ 1 อำเภอ 1 โรงเรียนในฝัน และผ่านการประเมินต้นแบบโรงเรียนในฝัน เมื่อวันที่ 10 สิงหาคม พ.ศ.2549

สีประจำโรงเรียน คือ สีน้ำเงิน กับ สีเหลือง โดยใช้อักษรย่อ น.บ.

เพชร หมายถึง แร่ธาตุชนิดหนึ่งซึ่งรอการพัฒนา (เจียรไน) เมื่อผ่านการเจียรไนจากช่างผู้ชำนาญการก็จะส่งประกายสุกสว่าง แสดงถึงความมีคุณค่า ทรงคุณค่าจากผลการเจียรไนนั่น เรายัง

เปรียบกับระบบโรงเรียน (School System) เมื่อนักเรียน คือ ตัวป้อน (Input) เข้าสู่ระบบโรงเรียนผ่านกระบวนการจัด การเรียนการสอนการอบรม (Process) นั่นคือได้รับการเจียรไนจากผู้ชำนาญ การ (ครู) นักเรียนเหล่านั้นจะเปลี่ยน พฤติกรรม กลายเป็น ผลผลิต (Output) ที่ทรงคุณค่ายิ่ง

รูปทรง ลักษณะความแหลมคมของเพชร หมายถึง ความเฉียบแหลม ความหลักแหลม ความฉลาดแหลมคม จึงมุ่งพัฒนาเด็กให้เด็กฉลาดแหลมคมตามศักยภาพของแต่ละคน

กรอบล้อมรอบเพชร หมายถึง การเจียรไนย ต้องอาศัยหลักวิชา กติกา แนวปฏิบัติที่มีอยู่ในขอบเขตที่กำหนด นั่นคือ ต้องใช้แบบแปลนในการสร้าง คนเปรียบเสมือนการสร้างบ้านโดยใช้ พิมพ์เขียว (Blue Print)

กนกกลายไทย หมายถึง การพัฒนาคน (เจียรไนย) จะพัฒนาอะไร พัฒนาอย่างไร ต้องไม่ลืมความเป็นไทย (ลักษณะความเป็นไทย) วัฒนธรรมไทย เพราะ “ค่าของคนอยู่ที่ผลของวัฒนธรรม”

ชื่อโรงเรียนเหนือกรอบเพชร หมายถึง สถานที่อุปการะคุณสูงสุด เป็นผู้ให้ “กำเนิด” ทางการศึกษา เป็นที่หลบร้อน หนาว ทรงคุณค่า ปกป้อง ค้ำครอง ดูแล เอาใจใส่ โอบอ้อมอารีต่อทุกชีวิตที่ผ่านมาและผ่านไป จึงสมควรที่จักเทิดทูนบูชา

ทำเนียบผู้บริหารโรงเรียนนาบอน ตั้งแต่ พ.ศ. 2519 ถึงปัจจุบัน

ที่	ชื่อ-สกุล	ตำแหน่ง	ปี พ.ศ.	หมายเหตุ
1.	นายฤกษ์ วัฒนพันธ์	ครูใหญ่	2519 - 2523	
2.	นายอวยชัย หงส์ทอง	อาจารย์ใหญ่	2523 - 2528	
3.	นายสุรพล ทอมหวาน	อาจารย์ใหญ่	2528 - 2533	ดำรงตำแหน่ง ผู้อำนวยการ ใน พ.ศ. 2533 - 2535
4.	นายประศาสน์ วิโรภาส	ผู้อำนวยการ	2535 - 2539	
5.	นายจุฑารัตน์ พิบูลย์	ผู้อำนวยการ	2539 - 2543	
6.	นายประสิทธิ์ ภัคดีชน	ผู้อำนวยการ	2543 - 2547	
7.	นายปรีชา แร่ทอง	ผู้อำนวยการ	2547 - 2554	
8.	นายวัฒนา ลาขโรจน์	ผู้อำนวยการ	2555 - 2557	
9.	นายไกวล์ เสริมแก้ว	ผู้อำนวยการ	2558 - ปัจจุบัน	

สรุป โรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช ก่อตั้งขึ้นเมื่อ วันที่ 28 พฤษภาคม 2519 สังกัดกรมสามัญศึกษา และหลังจากมีการปฏิรูประบบการศึกษา ได้มาสังกัดตรงต่อกระทรวงศึกษาธิการ เมื่อปี พ.ศ.2546 โรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช มีการ

จัดการเรียนการสอนตามหลักสูตร ของกระทรวงศึกษาธิการ ในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และมัธยมศึกษาตอนปลาย เน้นศักยภาพผู้สอนและคุณภาพผู้เรียนเป็นหลัก

2.8 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

พระครูพิจิรัตนากร (อนุสรณ์ ฐานทตโต) (2556, 165 หน้า) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การประยุกต์ ใช้พรหมวิหารธรรมในการสร้างสันติสุขในอำเภอบางพลีจังหวัดสมุทรปราการงานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 3 ข้อ คือ 1) เพื่อศึกษาแนวคิดพรหมวิหารธรรมในพระไตรปิฎก 2) เพื่อศึกษาแนวคิดสันติสุข ในพระไตรปิฎก และ 3) เพื่อศึกษาการประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหารธรรมในการเสริมสร้างสันติสุข ในเขตตำบลบางแก้ว อำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยเป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) ผลการวิจัย พบว่า การนำหลักพรหมวิหารธรรมมาใช้ในการสร้างสันติสุขในตำบลบางแก้ว อำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ โดยทั้ง 4 ด้านอยู่ในระดับมาก คนในชุมชนประพฤติตนอยู่ในศีลธรรมอันดีสามารถสร้างสัมพันธภาพอันดีในชุมชนมีความรักความปรารถนาดีต่อกันเว้นการกระทำให้ผู้อื่นเกิดความกระทบกระเทือนต่อจิตใจและอารมณ์เกิดความเห็นใจผู้อื่นเมื่อผู้อื่นได้รับทุกข์ทำให้คนในชุมชนช่วยเหลือผู้ที่ประสบความเดือดร้อนเปิดโอกาสให้ผู้อื่นแสดงความคิดเห็นและยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นอย่างมีเหตุผลมีการแสดงความคิดเห็นเมื่อผู้อื่นได้ดีและประสบความสำเร็จด้วยใจบริสุทธิ์ไม่อิจฉาริษยาคนในชุมชนมีการตัดสินใจโดยพิจารณาไตร่ตรองด้วยปัญญา มีเหตุผลอย่างถูกต้องด้วยความเที่ยงธรรม

ณัชชา อมราภรณ์ (2557, 141 หน้า) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การบริหารงานตามหลักพรหมวิหารธรรม ของผู้บริหารสถานศึกษาเขตสายไหม กรุงเทพมหานคร การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการบริหารงานตามหลักพรหมวิหารธรรมของ ผู้บริหารสถานศึกษาเขตสายไหมกรุงเทพมหานคร โดยผู้บริหารและครูผู้สอนในโรงเรียนในเขตสายไหม กรุงเทพมหานคร จำนวน 9 โรงเรียน ซึ่งมีจำนวน 563 คน ผลการวิจัยพบว่า บุคลากรทางการศึกษามีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักพรหมวิหารธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาเขตสายไหม กรุงเทพมหานคร โดยรวมทั้ง 4 ด้าน อยู่ในระดับมาก การบริหารงานตามหลักพรหมวิหารธรรม ด้านเมตตา มีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งเป็นหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา ที่สามารถนำมาใช้ในการบริหารงานได้ การบริหารงานที่ดีจะต้องมีความรัก ความเมตตาต่อผู้อยู่ใต้บังคับบัญชา การบริหารงานด้วยการมีเมตตาธรรมก็จะทำให้ผู้อยู่ใต้บังคับบัญชาปฏิบัติหน้าที่อย่างมีความสุข และเป็นที่น่ายินดี เป็นที่ยอมรับกันมาก คือ การมีความรัก ความปรารถนาดีอยากให้ผู้อยู่ใต้บังคับบัญชามีความสุข หากมีครูหรือบุคลากรในโรงเรียนทุกคนมีเรื่องเดือดร้อนใจ ผู้บริหารท่านก็จะหาทางในการแก้ปัญหาเสมอ และหาทางออกที่เหมาะสมให้บริหารงานโดยได้มีการช่วยเหลือผู้อยู่ใต้บังคับบัญชาด้วยความสงสารอยาก

ช่วยให้พันทุกซ์ ผู้อยู่ใต้บังคับบัญชาที่มีเรื่องทุกข์ใจใด ก็ได้ให้ความช่วยเหลือทุกเรื่อง และให้คำปรึกษาที่ดีเสมอ ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้อยู่ใต้บังคับบัญชาและนักเรียนคอยแสดงความยินดีเมื่ออื่นได้ดี ต้องวางใจเป็นกลางไม่ยินดียินร้าย ปฏิบัติกับผู้อยู่ใต้บังคับบัญชาด้วยความเที่ยงธรรมและเสมอภาคเท่าเทียมกันทุกคน

ณัฐวรรณ จูิตาคม (2556, 90 หน้า) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การประยุกต์ใช้พรหมวิหาร 4 ในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 42 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการ ประยุกต์ใช้พรหมวิหาร 4 ในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 42 ผลการวิจัย พบว่า ความคิดเห็นของการประยุกต์ใช้พรหมวิหาร 4 ในการ บริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 42 ในภาพรวมอยู่ในระดับมากทุกด้านอันเนื่องมาจากผู้อำนวยการสถานศึกษา และบุคลากรครูในสถานศึกษามีความเข้าใจในหลักธรรม พรหมวิหาร 4 ในการบริหารงานและการทำงาน การใช้พรหมวิหาร 4 ด้านเมตตา ผู้อำนวยการสถานศึกษาและบุคลากรครูในสถานศึกษาใช้หลักธรรมด้านเมตตา ในระดับมากในการบริหารงานในสถานศึกษา โดยเฉพาะการทวงถามเวลาในการปฏิบัติหน้าที่ พร้อมทั้งอุทิศเวลาเพื่อพัฒนาอยู่อย่างสม่ำเสมอ ไม่ว่าจะเป็นผู้อำนวยการสถานศึกษาและรอง ผู้อำนวยการสถานศึกษา มีพฤติกรรมที่แสดงออกมาเหมือนกันมุ่งเน้นให้เกิดผลประโยชน์ให้กับการทำงานและผู้ร่วมงานเป็นตัวอย่างที่ดีต่อผู้ใต้บังคับบัญชา มีการสนับสนุนให้เกิดการเรียนรู้ ที่ทันสมัยในยุคปัจจุบันทำให้เกิดผลสำเร็จในการทำงาน รวมทั้งยินดีให้คำปรึกษาและแนะนำในเรื่อง ส่วนตัวแก่เพื่อนร่วมงาน ในความเป็นจริงแล้วผู้บริหารสถานศึกษาควรเป็นผู้กระตุ้นและชักจูงให้ ผู้ร่วมงานเกิดการใฝ่รู้ ใฝ่ศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมอย่างสม่ำเสมอและจากการศึกษาพฤติกรรมของ ผู้บริหารสถานศึกษา พบว่า ได้ส่งเสริมให้ผู้ร่วมงานเกิดความมั่นใจในตนเองที่จะปฏิบัติงานใน สถานศึกษา โดยการเข้าช่วยเหลือด้วยความเต็มใจเสมอเพื่อจะให้งานสำเร็จทันเวลาทันเหตุการณ์ มีความจริงใจต่อผู้ร่วมงานเป็นกำลังใจให้เกิดผลสำเร็จ เพื่อเป็นของขวัญและกำลังใจมอบให้แก่นุชนุชสัมพันธ์ที่ดีตาม แนวพุทธธรรม

สุนิษา รักชายศ (2554, 116 หน้า) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง บทบาทบิดามารดาในทัศนะของบุตรวัยรุ่นตำบลไม้เรียง อำเภอฉวาง จังหวัดนครศรีธรรมราช มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาบทบาทของบิดามารดาในทัศนะของบุตรวัยรุ่นตำบลไม้เรียง อำเภอฉวาง จังหวัดนครศรีธรรมราช 2) เพื่อเปรียบเทียบบทบาทบิดามารดาในทัศนะของบุตรวัยรุ่นตำบลไม้เรียง อำเภอฉวาง จังหวัดนครศรีธรรมราช 3) เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหามารดาในทัศนะของบุตรวัยรุ่นตำบลไม้เรียง อำเภอฉวาง จังหวัดนครศรีธรรมราช ผลการวิจัยพบว่า บทบาทบิดามารดาในทัศนะของบุตรวัยรุ่นตำบลไม้เรียง อำเภอฉวาง จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยรวมอยู่ในระดับมาก บิดามารดาในตำบลไม้เรียง อำเภอฉวาง จังหวัดนครศรีธรรมราช มีการปฏิบัติตนต่อบุตรโดยการช่วยเหลือ

เกือบกุล เอาใจใส่ให้ความรักความอบอุ่น ตลอดจนเป็นผู้นำและปกป้องให้ได้รับความปลอดภัย การดูแลบุตรให้พัฒนาการทั้งทางร่างกายและจิตใจ ดูแลบุตรเมื่อบุตรไม่สบาย รับฟังความคิดเห็นของบุตร

อรพินทร์ ชูชม , สุภาพร ณะชานันท์, ทศนา ทองภักดี (2554, 155 หน้า) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องปัจจัยเชิงเหตุและผลของภูมิคุ้มกันทางจิตของเยาวชน การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายที่จะวิเคราะห์โครงสร้างความสัมพันธ์เชิงเหตุและผลของภูมิคุ้มกันทางจิตของเยาวชน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่เยาวชนที่เป็นนักศึกษาในระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยของรัฐสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑลจำนวน 800 คนเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบวัดตัวแปรเชิงสาเหตุและผลของภูมิคุ้มกันทางจิต ผลการวิจัยพบว่ารูปแบบโครงสร้างความสัมพันธ์เชิงเหตุและผลของภูมิคุ้มกันทางจิตของเยาวชนประกอบด้วยจิตลักษณะ การควบคุมตน การมองโลกในแง่ดีและความเชื่ออำนาจในตน และปัจจัยครอบครัว ความสัมพันธ์กับบิดามารดาการสนับสนุนทางสังคมจากครอบครัว และการถ่ายทอดการดำรงชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของบิดามารดาส่งผลทางบวกต่อภูมิคุ้มกันทางจิต และภูมิคุ้มกันทางจิตส่งผลโดยตรงทางบวกต่อคุณภาพของเยาวชนและการดำรงชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ในขณะที่ปัจจัยเพื่อน ความสัมพันธ์กับเพื่อนการสนับสนุนทางสังคมจากเพื่อนและการเห็นแบบอย่างจากเพื่อนในการใช้ชีวิตด้วยความพอเพียง มีอิทธิพลทาง บวกต่อเจตคติต่อการดำรงชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและการดำรงชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงรูปแบบดังกล่าวนี้มีความสอดคล้องเหมาะสมกับข้อมูลเชิงประจักษ์โดยอิทธิพลทางตรงและทางอ้อมของจิตลักษณะปัจจัยครอบครัวและปัจจัยเพื่อนสามารถอธิบายความแปรปรวนของคุณภาพเยาวชนได้ร้อยละ 92.4 และการดำรงชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงได้ร้อยละ 67.3 ภูมิคุ้มกันทางจิตมีบทบาทเป็นตัวแปรคั่นกลางความสัมพันธ์ระหว่างจิตลักษณะและปัจจัยครอบครัวกับคุณภาพของเยาวชน ผลการวิจัยยังพบว่าจิตลักษณะมีอิทธิพลสูงสุดต่อภูมิคุ้มกันทางจิต รองลงมาคือปัจจัยครอบครัว

ข้อค้นพบจากการวิจัยนี้ได้เสนอแนะภูมิคุ้มกันทางจิตทำหน้าที่เป็นทั้งปัจจัยที่ปกป้องภัยคุกคามต่าง ๆ ที่มีต่อบุคคลแล้วยังทำหน้าที่เป็นปัจจัยส่งเสริมหรือสนับสนุนให้บุคคลมีชีวิตที่มีคุณภาพ

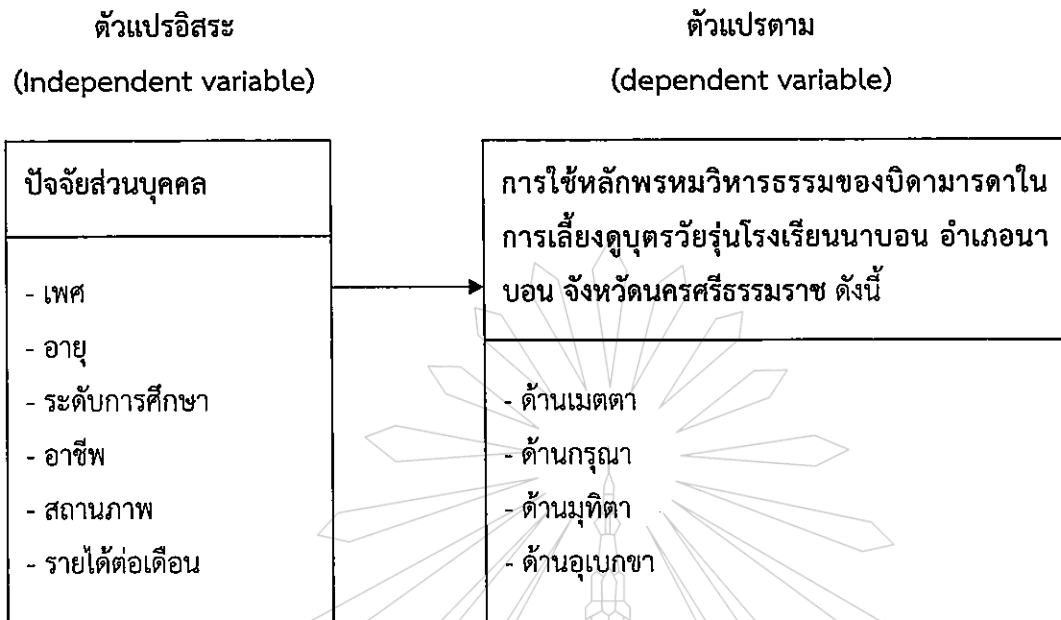
กมลวรรณ คารมปราษฎ์ คล้ายแก้ว (2556, 145 หน้า) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องบทบาทของครอบครัวในการปลูกฝังและพัฒนาความเป็นพลเมืองดี ตามระบอบประชาธิปไตยให้กับเด็กและเยาวชนการสร้างความเป็นพลเมืองดีให้กับคนในสังคมถือเป็นวิธีการที่มีความจำเป็นอย่างยิ่งในการทำให้การปกครองระบอบประชาธิปไตยของประเทศไทยมีความมั่นคง โดยครอบครัวถือว่าเป็นสถาบันทางสังคมที่มีส่วนสำคัญในการอบรมบ่มนิสัย ปลูกฝังความเชื่อ ค่านิยม คุณธรรม จริยธรรม และศีลธรรมอันดีงามให้กับเด็ก รวมไปถึงปลูกฝังและพัฒนาความเป็นพลเมืองดีตามระบอบประชาธิปไตย อันประกอบไปด้วย ความรับผิดชอบต่อตนเองและพึ่งตนเองได้ การเคารพผู้อื่น การเคารพความแตกต่าง การเคารพความเสมอภาค การเคารพกติกาหรือเคารพกฎหมาย และความรับผิดชอบต่อสังคมและ

ส่วนรวม จากการศึกษาแนวคิดทฤษฎีและประมวลผลงานวิจัยที่ผ่านมา ในอดีต พบว่าวิธีการสำคัญที่ครอบครัวควรใช้ในการถ่ายทอดความเป็นพลเมืองดีตามระบอบประชาธิปไตยประกอบไปด้วย (1) การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยที่เป็นผลรวมของการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและแบบใช้เหตุผล และ (2) การเป็นแบบอย่างที่ดีของบิดามารดาในการเป็นพลเมืองดีตามระบอบประชาธิปไตย ซึ่งทั้ง 2 วิธีการนี้จะช่วยให้บุตรได้รับการปลูกฝังเจตคติและพฤติกรรมแบบประชาธิปไตยตั้งแต่วัยในช่วงวัยเด็กและจะส่งผลต่อเนื่องไปตลอดช่วงชีวิต

พระมนัส อัครธมโม (ก้อนใหญ่) (2554, 156 หน้า) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำของผู้บริหารตามหลักพรหมวิหาร 4 โรงเรียนมัธยมศึกษา เขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานครมีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาภาวะผู้นำ ของผู้บริหารตามหลักพรหมวิหาร 4 โรงเรียนมัธยมศึกษา เขตตลิ่งชันกรุงเทพมหานคร 2) เพื่อเปรียบเทียบภาวะผู้นำของผู้บริหารตามหลักพรหมวิหาร 4 โรงเรียนมัธยมศึกษา เขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานคร 3) เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะการปฏิบัติงานเกี่ยวกับภาวะผู้นำของผู้บริหารตามหลักพรหมวิหาร 4 โรงเรียนมัธยมศึกษา เขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ครูผู้สอน ในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาสังกัดเขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานคร ซึ่งมีทั้งหมด 5 โรงเรียนผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำของผู้บริหารตามหลักพรหมวิหาร 4 โรงเรียนมัธยมศึกษา เขตตลิ่งชัน ตามความคิดเห็นของครูผู้สอนที่มีต่อภาวะผู้นำของผู้บริหารตามหลักพรหมวิหาร โรงเรียนมัธยมศึกษา เขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานครโดยรวมทั้ง 4 ด้าน อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าครูผู้สอนมีความเห็นต่อภาวะผู้นำของผู้บริหารตามหลักพรหมวิหาร 4 โรงเรียนมัธยมศึกษา เขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานคร อยู่ในระดับมากทุกด้าน และเรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อยตามค่าเฉลี่ย คือ ด้านกรุณา ด้านมูทิตา ด้านอุเบกขา และด้านเมตตา ทำให้เห็นได้ว่าผู้บริหารสถานศึกษาได้นำหลักธรรมพรหมวิหาร 4 ย่อมมีผลต่อการบริหารในสถานศึกษาเป็นอย่างมาก

2.9 สรุปกรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการใช้พรหมวิหารธรรมของบิดามารดาในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่น ในโรงเรียน นานอน อำเภอนานอน จังหวัดนครศรีธรรมราช ผู้วิจัยได้นำหลักธรรมในพระไตรปิฎก (ฉบับภาษาไทย. ส.ม./13/ม.ม./118) คือ หลักพรหมวิหารธรรม 4 ประการ ซึ่งประกอบด้วย เมตตา กรุณา มุทิตา อุเบกขา มาสอบถามบิดามารดา ว่าบิดามารดาได้นำหลักพรหมวิหารธรรม มาใช้ในการเลี้ยงดูบุตรมากน้อยเพียงใด มาประยุกต์ใช้เป็นกรอบแนวคิดในการวิจัยดังนี้

แผนภูมิที่ 2.1 แสดงสรุปกรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง การใช้หลักพรหมวิหารธรรมของบิฑามารดาในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่น ในโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช ในการวิจัยเรื่องนี้ เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ผู้วิจัยได้กำหนดวิธีการศึกษาค้นคว้าเป็นลำดับขั้นตอน ต่อไปนี้

- 3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
- 3.2 เทคนิควิธีการสุ่มตัวอย่าง
- 3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- 3.4 การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ
- 3.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล
- 3.6 การวิเคราะห์ข้อมูล
- 3.7 สถิติที่ใช้ในการวิจัย

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.1.1 ประชากร

ได้แก่ บิฑามารดาที่มีบุตรศึกษาอยู่ในโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช จำนวน 1,718 คน (ข้อมูลทะเบียนนักเรียนโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช 30 มีนาคม 2559)

3.1.2 กลุ่มตัวอย่าง

ได้แก่ บิฑามารดา ที่มีบุตรศึกษาอยู่ในโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยหลักการคำนวณของ ทาโร ยามาเน โดยให้มีระดับความคลาดเคลื่อนไม่เกิน 0.05 (สงศรี ชมภูวงศ์, 2554, หน้า 110) ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 324 คน

3.2 เทคนิควิธีการสุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่าง คือ ใช้วิธีการสุ่มตามลำดับชั้น (Stratified Random Sampling) (สงศรี ชมภูวงศ์, 2554, หน้า 101) แบบสัดส่วน โดยเทียบบัญญัติไตรยางศ์ ซึ่งมีวิธีคือ นำจำนวนกลุ่มตัวอย่างซึ่งได้หาขนาดไว้แล้วจำนวน 324 คน คูณด้วยจำนวนบิฑามารดาในแต่ละระดับชั้นที่บุตรศึกษา

อยู่ แล้วหารด้วยจำนวนบิดามารดาทั้งหมด จะได้กลุ่มตัวอย่างในแต่ละชั้นที่บุตรศึกษาอยู่ ทำเช่นนี้ทั้ง 6 ระดับชั้น ได้กลุ่มตัวอย่างครบทั้ง 324 คน จากนั้นจึงทำการสุ่มตัวอย่างโดยวิธีการจกฉลากโดยการเขียนหมายเลขกำกับประชากรตัวอย่าง แต่ละรายการก่อนแล้วจึงจับฉลากขึ้นมา ซึ่งวิธีการจับฉลากไม่สุ่มประชากรที่ถูกสุ่มแล้วขึ้นมาอีก (Simple Random Sampling with out Replacement) คือหยิบแล้วเอาออกได้เลยไม่ต้องใส่กลับลงไปอีกทำเช่นนี้จนครบตามจำนวนในแต่ละระดับชั้นที่บุตรศึกษาอยู่ เมื่อครบทั้ง 6 ระดับชั้นได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 324 คน ตามต้องการ ดังตารางที่ 3.1

ตารางที่ 3.1 แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามระดับชั้นที่บุตรศึกษา

ที่	ระดับชั้นที่บุตรศึกษา	จำนวนประชากร	
		บิดามารดา	กลุ่มตัวอย่าง
1.	มัธยมศึกษาปีที่ 1	342	64
2.	มัธยมศึกษาปีที่ 2	350	67
3.	มัธยมศึกษาปีที่ 3	287	54
4.	มัธยมศึกษาปีที่ 4	243	46
5.	มัธยมศึกษาปีที่ 5	241	45
6.	มัธยมศึกษาปีที่ 6	255	48
	รวม	1,718	324

3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม และ ซึ่งผู้วิจัยได้สร้าง โดยทำการศึกษาจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ มาเป็นแนวทางในการจัดทำแบบสอบถาม แบ่งโครงสร้างของแบบสอบถามออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามปัจจัยส่วนบุคคล ประกอบด้วย เพศ อายุ อาชีพ ระดับการศึกษา สถานภาพ และรายได้ต่อเดือน เป็นแบบสอบถามแบบมีคำตอบให้เลือกตอบ

ตอนที่ 2 ข้อคำถามเกี่ยวกับการใช้หลักพรหมวิหารธรรมของบิดามารดาในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่น ในโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช เป็นลักษณะคำถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแนวคิดของ ลิเคิร์ต (Likert) 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด มี 5 ด้าน จำนวน 20 ข้อ โดยมีการให้คะแนนระดับการนำหลักพรหมวิหารธรรมไปใช้ในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่น ตามหลักเกณฑ์การให้คะแนน (บุญชม ศรีสะอาด, 2535, หน้า 99) ดังนี้

มีการใช้หลักพรหมวิหารธรรมในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่น มากที่สุด	ให้ 5 คะแนน
มีการใช้หลักพรหมวิหารธรรมในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่น มาก	ให้ 4 คะแนน
มีการใช้หลักพรหมวิหารธรรมในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่น ปานกลาง	ให้ 3 คะแนน
มีการใช้หลักพรหมวิหารธรรมในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่น น้อย	ให้ 2 คะแนน
มีการใช้หลักพรหมวิหารธรรมในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่น น้อยที่สุด	ให้ 1 คะแนน

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางส่งเสริมการใช้หลักพรหมวิหารธรรมของบิดามารดาในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่น ในโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช เป็นลักษณะคำถามแบบปลายเปิด เพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามแสดงความคิดเห็นโดยอิสระ

3.4 การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม (Questionnaires) ซึ่งมีขั้นตอนการสร้างแบบสอบถาม ดังนี้

- 3.4.1 กำหนดจุดมุ่งหมายเพื่อใช้เป็นกรอบการวิจัยและนำไปสร้างแบบสอบถาม
- 3.4.2 ศึกษาค้นคว้าจากเอกสาร ตำราวิชาการ แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- 3.4.3 สร้างแบบสอบถามให้ครอบคลุมขอบเขตการศึกษาวิจัยโดยการใช้คำถาม 2 ประเภท คือ แบบปลายปิด (Close-Ended) และแบบสอบถามปลายเปิด (Open-Ended)
- 3.4.4 นำเครื่องมือคือ แบบสอบถาม ที่สร้างเสร็จเรียบร้อยแล้ว เสนออาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์แก้ไขปรับปรุงให้ถูกต้องและชัดเจน เหมาะสม ทั้งเนื้อหาสาระ และการใช้ถ้อยคำสำนวนภาษา แล้วนำมาจัดทำเป็นแบบสอบถาม
- 3.4.5 นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นหลังจากให้ที่ปรึกษาตรวจสอบแล้ว ให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน คือ 1) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ดิเรก นูนกล้า 2) อาจารย์ ทิพย์มาศ เสวตวรโชติ 3) นายไกรวัล เสริมแก้ว ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) และคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป ได้ผลค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) เท่ากับ 0.92
- 3.4.6 นำแบบสอบถามที่ได้จากข้อ 4 ไปทำการทดลองใช้ (Try Out) กับประชาชนในตำบลเขาแก้ว อำเภอลานสกา จังหวัดนครศรีธรรมราช ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามทั้งฉบับ เพื่อหาความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยวิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา ของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม เท่ากับ 0.83
- 3.4.7 นำแบบสอบถามที่ตรวจสอบความเที่ยงตรงแล้ว มาจัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปใช้ในการเก็บข้อมูลต่อไป

3.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

3.5.1 นำหนังสือแนะนำตัวและขออนุญาตเก็บข้อมูลจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย นำเรียนไปยังนายไกรวัลย์ เสริมแก้ว ผู้อำนวยการ โรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช เพื่อขออนุญาตเก็บข้อมูลในวันประชุมผู้ปกครองนักเรียน แจกแบบสอบถาม และกำหนดวันเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูล

3.5.2 ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยแจกแบบสอบถามแก่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 324 ชุด ตามที่ได้สุ่มตัวอย่างไว้แล้ว ผู้วิจัยได้อธิบายวิธีการตอบแบบสอบถามแก่บิดามารดาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง และติดตามเก็บแบบสอบถามคืนภายใน 1 สัปดาห์

3.5.3 เมื่อได้แบบสอบถามกลับคืนมาแล้ว จำนวน 324 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100 และตรวจสอบความสมบูรณ์และจัดลำดับข้อมูล

3.5.4 นำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์และประมวลผลต่อไป

3.6 การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อได้รับแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่างแล้ว ผู้วิจัยทำการตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ของข้อมูลทั้งหมด สร้างคู่มือลงรหัสและนำข้อมูลมาลงรหัส จากนั้นนำข้อมูลที่ลงรหัสเรียบร้อยแล้วนำไปวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่า t-test ค่า One Way Anova และเมื่อปรากฏค่า One Way Anova มีนัยสำคัญทางสถิติ จึงทดสอบความแตกต่างค่าคะแนนเฉลี่ยรายคู่ โดยใช้วิธี LSD (Least Significant Difference) โดยวิเคราะห์ การใช้พรหมวิหารธรรมของบิดามารดาในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่น ในโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช ดังนี้

ตอนที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของประชากร โดยหาค่าสถิติพื้นฐาน คือ ค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

ตอนที่ 2 วิเคราะห์ระดับการใช้หลักพรหมวิหารธรรมของบิดามารดาในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่น ในโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยรวมทุกด้าน โดยการหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยแปลผลแบบมาตราส่วนประเมินค่าใน 5 ระดับแปลความหมายค่าเฉลี่ยของผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามช่วงของค่าเฉลี่ย ตามแนวคิดของลิเคิร์ต (Likert)

เกณฑ์แปลความหมายค่าเฉลี่ยของกลุ่ม ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51–5.00 แปลความว่า มีการใช้หลักพรหมวิหารธรรมในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51–4.50 แปลความว่า มีการใช้หลักพรหมวิหารธรรมในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่น
มาก

ค่าเฉลี่ย 2.51–3.50 แปลความว่า มีการใช้หลักพรหมวิหารธรรมในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่น
ปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51–2.50 แปลความว่า มีการใช้หลักพรหมวิหารธรรมในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่น
น้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 –1.50 แปลความว่า มีการใช้หลักพรหมวิหารธรรมในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่น
น้อยที่สุด

ตอนที่ 3 วิเคราะห์ระดับการใช้หลักพรหมวิหารธรรมของบิดามารดาในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่น
ในโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยการหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และ ค่าส่วนเบี่ยง
เบนมาตรฐาน (S.D.) จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ สถานภาพ และรายได้ต่อเดือน

ตอนที่ 4 ทดสอบสมมติฐานการวิจัย โดยการวิเคราะห์เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยการใช้หลักพรหม
วิหารธรรมของบิดามารดาในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่น ในโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรี-
ธรรมราช ด้านเพศ โดยใช้การทดสอบค่าที (T-test) ส่วนด้าน อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา รายได้
ต่อเดือน ใช้การทดสอบความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-Way ANOVA) ถ้าพบความแตกต่าง
อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติจะทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ โดยวิธี LSD

ตอนที่ 5 รวบรวมข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางส่งเสริมการใช้หลักพรหมวิหารธรรมของบิดา
มารดาในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่น ในโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยการใ้
การแจกแจงค่าความถี่ (Frequency) และนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยาย

3.7 สถิติที่ใช้ในการวิจัย

ข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้จากแบบสอบถามเชิงปริมาณ มาวิเคราะห์ทางสถิติโดยใช้โปรแกรม
คอมพิวเตอร์สำเร็จรูปประมวลผล โดยมีสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

3.7.1 ทหาความสอดคล้องของคำถามกับวัตถุประสงค์ (IOC หรือ Index of item objective
congruence) (สงศรี ชมภูวงศ์, 2554, หน้า 197) ซึ่งมีสูตร ดังนี้

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC แทน	ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์
$\sum R$ แทน	ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ
N แทน	จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

3.7.2 หาความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) (สงศรี ชมพวงศ์, 2554, หน้า 205) ซึ่งมีสูตร ดังนี้

$$\alpha = \frac{N}{N-1} \left\{ 1 - \frac{\sum S_i^2}{S_t^2} \right\}$$

เมื่อ α	แทน	สัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่น
N	แทน	จำนวนข้อคำถาม
$\sum S_i^2$	แทน	ผลรวมของความแปรปรวนของคะแนนแต่ละข้อ
S_t^2	แทน	ความแปรปรวนของคะแนนรวม

3.7.3 การวิเคราะห์ข้อมูลให้หาค่าร้อยละจากสูตร (สงศรี ชมพวงศ์, 2554, หน้า 217) ดังนี้

$$\text{ร้อยละ} = \frac{X}{N} \times 100$$

เมื่อ X	แทน	จำนวนที่ต้องการเปรียบเทียบ
N	แทน	จำนวนทั้งหมด

3.7.4 การวิเคราะห์ข้อมูลหาคะแนนค่าเฉลี่ย (Mean) จากสูตร (สงศรี ชมพวงศ์, 2554, หน้า 219) ดังนี้

$$\bar{X} = \frac{\sum fX}{N}$$

เมื่อ \bar{X}	แทน	ค่าเฉลี่ย
$\sum fX$	แทน	ผลรวมของผลคูณระหว่างความถี่กับข้อมูลทั้งหมด
N	แทน	จำนวนข้อมูลทั้งหมด

3.7.5 การวิเคราะห์ข้อมูลหาค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) จากสูตร (สงศรี ชมพวงศ์, 2549, หน้า 74) ดังนี้

$$S.D. = \sqrt{\frac{\sum f(x - \bar{x})^2}{N}}$$

เมื่อ $S.D.$	แทน	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มตัวอย่าง
$\sum f(x - \bar{x})^2$	แทน	ผลรวมของผลคูณระหว่างความถี่กับกำลังสองของค่าเบี่ยงเบนของข้อมูลแต่ละตัว
N	แทน	จำนวนข้อมูลทั้งหมด

3.7.6 การวิเคราะห์โดยหาค่า t - test จากสูตร (สงศรี ชมภูวงศ์, 2549, หน้า 84) ดังนี้

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{S_1^2}{n_1} + \frac{S_2^2}{n_2}}} \quad (df = \infty)$$

เมื่อ t	แทน	ค่าการแจกแจงแบบ t
\bar{X}_1	แทน	คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มที่ 1
\bar{X}_2	แทน	คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มที่ 2
S_1^2	แทน	ความแปรปรวนของกลุ่มตัวอย่างที่ 1
S_2^2	แทน	ความแปรปรวนของกลุ่มตัวอย่างที่ 2
n_1	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่างใน กลุ่มที่ 1
n_2	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่างใน กลุ่มที่ 2

3.7.7 การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว โดยหาค่า One Way Anova ตามสูตร (สงศรี ชมภูวงศ์, 2554, หน้า 247) ดังนี้

$$F = \frac{MS_b}{MS_w}$$

เมื่อ F	แทน	ค่าการแจกแจงแบบ F
MS_b	แทน	ความแปรปรวนระหว่างกลุ่ม
MS_w	แทน	ความแปรปรวนภายในกลุ่ม

3.7.8 เมื่อพบว่าความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จึงทำการทดสอบความแตกต่างของค่าคะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่ โดยใช้วิธี LSD (Least Significant Difference)

3.7.9 ใช้สูตรของทาโร ยามาเน (Taro Yamane) กำหนดขอบเขตความคลาดเคลื่อน 0.01 (สงศรี ชมภูวงศ์, 2537, หน้า 110) สูตรการคำนวณหาจำนวนกลุ่มตัวอย่างดังนี้คือ

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

เมื่อ n	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
N	แทน	จำนวนประชากรทั้งหมด
e	แทน	0.05

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาวิจัยเรื่อง “การใช้หลักพรหมวิหารธรรมของบิฑามารดาในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นในโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช” เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ซึ่งผู้วิจัยได้เสนอผลวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

- 4.1 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล
- 4.2 ขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูล
- 4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยใช้สัญลักษณ์ทางสถิติดังนี้

\bar{X}	แทน	ค่าเฉลี่ย (Mean)
S.D.	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
N	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
t	แทน	t - distribution เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ย 2 กลุ่ม
F	แทน	F - distribution เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยมากกว่า 2 กลุ่ม
SS	แทน	ผลรวมกำลังสองของคะแนน (Sum of Squares)
MS	แทน	ค่าเฉลี่ยของผลรวมกำลังสองของคะแนน (Mean Square)
df	แทน	ขั้นแห่งความเป็นอิสระ (Degree of freedom)
Sig	แทน	ค่าที่น้อยที่สุดของระดับความมีนัยสำคัญของข้อมูล
*	แทน	ค่ามีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
**	แทน	ค่ามีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
***	แทน	ค่ามีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

4.2 ขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยขอนำเสนอผลการวิจัยในรูปของตารางโดยวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการใช้พรหมวิหารธรรมของบิฑามารดาในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นในโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการใช้หลักพรหมวิหารธรรมของบิฑามารดาในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นในโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ สถานภาพ และรายได้ต่อเดือน

ตอนที่ 4 ผลการเปรียบเทียบการใช้หลักพรหมวิหารธรรมของบิฑามารดาในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นในโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช ของบิฑามารดา ที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา ระดับการศึกษา อาชีพ สถานภาพ และรายได้ต่อเดือน ต่างกัน

ตอนที่ 5 ผลการรวบรวมข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางส่งเสริม การใช้หลักพรหมวิหารธรรมของบิฑามารดาในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นในโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช

4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง

ตารางที่ 4.1 แสดงจำนวน และร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเพศ

เพศ	จำนวน	ร้อยละ
ชาย	104	32.10
หญิง	220	67.90
รวม	324	100.00

จากตารางที่ 4.1 พบว่า บิตามารดา ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ เป็นเพศหญิง มีจำนวนทั้งสิ้น 220 คน คิดเป็นร้อยละ 67.90 และเป็นเพศชาย มีจำนวนทั้งสิ้น 104 คน คิดเป็นร้อยละ 32.10

ตารางที่ 4.2 แสดงจำนวน และร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามอายุ

อายุ	จำนวน	ร้อยละ
30 - 45 ปี	61	18.83
46 - 55 ปี	169	52.16
56 ปีขึ้นไป	94	29.01
รวม	324	100.00

จากตารางที่ 4.2 พบว่า บิตามารดา ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีอายุ 46 - 55 ปี มีจำนวนทั้งสิ้น 169 คน คิดเป็นร้อยละ 52.16 มีอายุ 56 ปีขึ้นไป มีจำนวนทั้งสิ้น 94 คน คิดเป็นร้อยละ 29.01 และมีอายุ 30 - 45 ปี มีจำนวนทั้งสิ้น 61 คน คิดเป็นร้อยละ 18.83 น้อยที่สุด

ตารางที่ 4.3 แสดงจำนวน และร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
ประถมศึกษา	170	52.47
มัธยมศึกษาหรือปวช.	86	26.54
อนุปริญญาหรือปวส.	30	9.26
ปริญญาตรี ขึ้นไป	38	11.73
รวม	324	100.00

จากตารางที่ 4.3 พบว่า บิดามารดา ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีระดับการศึกษาประถมศึกษา มีจำนวนทั้งสิ้น 170 คน คิดเป็นร้อยละ 52.47 มีระดับการศึกษามัธยมศึกษาหรือปวช. มีจำนวนทั้งสิ้น 86 คน คิดเป็นร้อยละ 26.54 มีระดับการศึกษาปริญญาตรีขึ้นไป มีจำนวนทั้งสิ้น 38 คน คิดเป็นร้อยละ 11.73 มีระดับการศึกษอนุปริญญาหรือปวส. มีจำนวนทั้งสิ้น 30 คน คิดเป็นร้อยละ 9.26 น้อยที่สุด

ตารางที่ 4.4 แสดงจำนวน และร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามอาชีพ

อาชีพ	จำนวน	ร้อยละ
เกษตรกรหรือรับจ้าง	163	50.31
ค้าขายหรือธุรกิจส่วนตัว	91	28.09
รับราชการหรือรัฐวิสาหกิจ	70	21.60
รวม	324	100.00

จากตารางที่ 4.4 พบว่า บิดามารดา ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีอาชีพเกษตรกรหรือรับจ้าง มีจำนวนทั้งสิ้น 163 คน คิดเป็นร้อยละ 50.31 มีอาชีพค้าขายหรือธุรกิจส่วนตัว มีจำนวนทั้งสิ้น 91 คน คิดเป็นร้อยละ 28.09 มีอาชีพรับราชการหรือรัฐวิสาหกิจ มีจำนวนทั้งสิ้น 70 คน คิดเป็นร้อยละ 21.60 น้อยที่สุด

ตารางที่ 4.5 แสดงจำนวน และร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามสถานภาพ

สถานภาพ	จำนวน	ร้อยละ
สมรส	195	60.19
หม้าย	38	11.73
หย่า	43	13.27
แยกกันอยู่	48	14.81
รวม	324	100.00

จากตารางที่ 4.5 พบว่า บิดามารดา ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีสถานภาพสมรส มีจำนวนทั้งสิ้น 195 คน คิดเป็นร้อยละ 60.19 มีสถานภาพแยกกันอยู่ มีจำนวนทั้งสิ้น 48 คน คิดเป็นร้อยละ 14.81 มีสถานภาพหย่า มีจำนวนทั้งสิ้น 43 คน คิดเป็นร้อยละ 13.27 มีสถานภาพหม้ายจำนวนทั้งสิ้น 38 คน คิดเป็นร้อยละ 11.73 น้อยที่สุด

ตารางที่ 4.6 แสดงจำนวน และร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามรายได้ต่อเดือน

รายได้ต่อเดือน	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่า 10,000 บาท	56	17.28
10,001 - 15,000 บาท	86	26.54
15,001 - 20,000 บาท	90	27.78
20,001 บาท ขึ้นไป	92	28.40
รวม	324	100.00

จากตารางที่ 4.6 พบว่า บิดามารดา ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีรายได้ต่อเดือน 20,001 บาท ขึ้นไป มีจำนวนทั้งสิ้น 92 คน คิดเป็นร้อยละ 28.40 มีรายได้ต่อเดือน 15,001 - 20,000 บาท มีจำนวนทั้งสิ้น 90 คน คิดเป็นร้อยละ 27.78 มีรายได้ต่อเดือน 10,001 - 15,000 บาท มีจำนวนทั้งสิ้น 86 คน คิดเป็นร้อยละ 26.54 มีรายได้ต่อเดือนต่ำกว่า 10,000 บาท มีจำนวนทั้งสิ้น 56 คน คิดเป็นร้อยละ 17.28 น้อยที่สุด

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการใช้หลักพรหมวิหารธรรมของบิณฑามารดาในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นในโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช

ตารางที่ 4.7 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการใช้หลักพรหมวิหารธรรมของบิณฑามารดาในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยรวม

การใช้พรหมวิหารธรรมของบิณฑามารดาในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่น	ระดับการนำไปใช้		
	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1. ด้านเมตตา	3.50	0.86	ปานกลาง
2. ด้านกรุณา	3.72	0.71	มาก
3. ด้านมุทิตา	3.46	0.97	ปานกลาง
4. ด้านอุเบกขา	3.44	0.90	ปานกลาง
รวม	3.53	0.80	มาก

จากตารางที่ 4.7 พบว่า บิณฑามารดาใช้หลักพรหมวิหารธรรมในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นในโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยรวม ทั้ง 4 ด้าน อยู่ในระดับมาก

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ย พบว่า ด้านกรุณา มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ด้านเมตตา ส่วนด้านอุเบกขา มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ตามลำดับ

ตารางที่ 4.8 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการใช้หลักพรหมวิหารธรรมของ บิฑามารดาในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรี- ธรรมราช ด้านเมตตา

ด้านเมตตา	ระดับการนำไปใช้		
	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1. ให้ความรักอย่างสม่ำเสมอต่อบุตรธิดาในฐานะที่เป็นบิฑามารดา	4.42	0.63	มาก
2. มีความอดทนสามารถควบคุมอารมณ์ของตนเองได้เมื่อ ลูกมีความประพฤติไม่ดี	3.09	1.35	ปานกลาง
3. อบรมเลี้ยงดูแสดงความสัมพันธ์กับบุตรในลักษณะเอาใจใส่ รักใคร่ ให้ความอบอุ่น ให้เหตุผลมากกว่าการลงโทษ	3.18	1.32	ปานกลาง
4. แสดงกิริยาวาจาที่สุภาพ อ่อนโยน สั่งสอน สื่อสารด้วยความ เข้าใจและมีเหตุผลกับบุตร	3.46	1.00	ปานกลาง
5. เป็นที่พึ่งทางกายใจให้กับบุตรยามบุตรมีปัญหา หรือได้รับความทุกข์เดือดร้อนช่วยแก้ด้วยวิธีการที่ดีที่สุด	3.40	1.09	ปานกลาง
รวม	3.50	0.86	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.8 พบว่า บิฑามารดาใช้หลักพรหมวิหารธรรมในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นในโรงเรียน นาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านเมตตา โดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ย พบว่า ข้อ 1 ที่ว่า ให้ความรักอย่าง สม่ำเสมอต่อบุตรธิดาในฐานะที่เป็นบิฑามารดา มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ข้อ 4 ที่ว่า แสดงกิริยา วาจาที่สุภาพ อ่อนโยน สั่งสอน สื่อสารด้วยความเข้าใจและมีเหตุผลกับบุตร ส่วนข้อ 2 ที่ว่า มีความ อดทนสามารถควบคุมอารมณ์ของตนเองได้เมื่อลูกมีความประพฤติไม่ดี มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ตาม ลำดับ

ตารางที่ 4.9 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการใช้หลักพรหมวิหารธรรมของ บิฑามารดาในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านกรุณา

ด้านกรุณา	ระดับการนำไปใช้		
	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1. มีความพยายามในการดูแลบุตร ปลูกฝัง ความมีวินัย มีสติ ความกตัญญู ความเมตตา ความอดทน ความซื่อสัตย์ ความประหยัด ความขยันไม่เห็นแก่ตัว	3.78	0.89	มาก
2. ช่วยเหลือเกื้อกูลประคับประคองบุตรธิดาจนกว่าจะช่วยเหลือตัวเองได้	3.87	0.92	มาก
3. แนะนำ อบรมสั่งสอน พร่ำบอกให้บุตรทราบถึงสิ่งใดควรทำ ทำแล้วจะได้รับผลดี	3.66	0.90	มาก
4. มีความกระตือรือร้น ให้บุตร ได้มีความรู้ความสามารถในด้าน วิชาชีพและวิชาดำเนินชีวิต	3.74	1.17	มาก
5. ปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมเพื่อเป็นหลักประพฤติปฏิบัติดี ให้กับบุตรธิดา	3.59	0.62	มาก
รวม	3.72	0.71	มาก

จากตารางที่ 4.9 พบว่า บิฑามารดาใช้หลักพรหมวิหารธรรมในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นในโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านกรุณา โดยรวม อยู่ในระดับมาก

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ย พบว่า ข้อ 2 ที่ว่า ช่วยเหลือเกื้อกูลประคับประคองบุตรธิดาจนกว่าจะช่วยเหลือตัวเองได้ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ข้อ 1 ที่ว่า มีความพยายามในการดูแลบุตร ปลูกฝัง ความมีวินัย มีสติ ความกตัญญู ความเมตตา ความอดทน ความซื่อสัตย์ ความประหยัด ความขยันไม่เห็นแก่ตัว ส่วนข้อ 5 ที่ว่า ปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมเพื่อเป็นหลักประพฤติปฏิบัติดีให้กับบุตรธิดา มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ตามลำดับ

ตารางที่ 4.10 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการใช้หลักพรหมวิหารธรรมของ บิดามารดาในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านมฤตดา

ด้านมฤตดา	ระดับการนำไปใช้		
	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1. มีความยินดีเมื่อบุตรธิดาได้เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปในทางที่ดีขึ้น	3.97	0.81	มาก
2. มีความยินดีเมื่อบุตรธิดาประสบความสำเร็จ ประสบความสำเร็จ เจริญก้าวหน้า	3.39	1.14	ปานกลาง
3. มีความรู้สึกยินดี เมื่อบุตรธิดามีความกตัญญูทเวทที่ต่อบิดามารดา	3.14	1.46	ปานกลาง
4. มีความยินดีเมื่อบุตรธิดาสามารถทำกิจกรรมในชีวิตประจำวัน	3.53	1.21	มาก
5. กล่าวคำชื่นชมเมื่อบุตรธิดาทำสิ่งที่ดีงามและเป็นแบบอย่างที่ดี	3.31	1.09	ปานกลาง
รวม	3.46	0.97	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.10 พบว่า บิดามารดาใช้หลักพรหมวิหารธรรมในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นในโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านมฤตดาโดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ย พบว่า ข้อ 1 ที่ว่า มีความยินดีเมื่อบุตรธิดาได้เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปในทางที่ดีขึ้น มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ข้อ 4 ที่ว่า มีความยินดีเมื่อบุตรธิดาสามารถทำกิจกรรมในชีวิตประจำวัน ส่วนข้อ 3 ที่ว่า มีความรู้สึกยินดี เมื่อบุตรธิดามีความกตัญญูทเวทที่ต่อบิดามารดา มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ตามลำดับ

ตารางที่ 4.11 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการใช้หลักพรหมวิหารธรรมของ บิถา มารดาในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านอุเบกขา

ด้านอุเบกขา	ระดับการนำไปใช้		
	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1. มีความรู้สึกเป็นกลางไม่เอนเอียงในการตัดสินการกระทำของบุตรธิดา	3.37	1.07	ปานกลาง
2. สื่อความหมายกับบุตรได้ชัดเจนปากกับใจตรงกัน	3.53	1.94	มาก
3. แสดงความไว้วางใจรับฟังความคิดเห็นและการตัดสินใจในปัญหาของบุตร	3.50	1.02	ปานกลาง
4. มีความเสมอภาคกับบุตรธิดาทุกคน	3.44	1.18	ปานกลาง
5. ฝึกให้บุตรมีความรับผิดชอบและช่วยเหลือตัวเอง	3.38	1.13	ปานกลาง
รวม	3.44	0.90	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.11 พบว่า บิถา มารดาใช้หลักพรหมวิหารธรรมในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นในโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านอุเบกขา โดยรวม อยู่ในระดับ ปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ย พบว่า ข้อ 2 ที่ว่า สื่อความหมายกับบุตรได้ชัดเจนปากกับใจตรงกัน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ข้อ 3 ที่ว่า แสดงความไว้วางใจรับฟังความคิดเห็นและการตัดสินใจปัญหาของบุตร ส่วนข้อ 1 ที่ว่า มีความรู้สึกเป็นกลางไม่เอนเอียงในการตัดสินการกระทำของบุตรธิดา มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ตามลำดับ

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการใช้หลักพรหมวิหารธรรมของบิฑามารดาในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นในโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ สถานภาพ และรายได้ต่อเดือน

ตารางที่ 4.12 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการใช้หลักพรหมวิหารธรรมของบิฑามารดาในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช จำแนกตามเพศ

การใช้หลักพรหมวิหารธรรม ของบิฑามารดาในการเลี้ยงดู บุตรวัยรุ่น	ระดับการนำไปใช้					
	ชาย			หญิง		
	\bar{X}	S.D.	แปลผล	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1. ด้านเมตตา	3.73	0.75	มาก	3.40	0.89	ปานกลาง
2. ด้านกรุณา	3.87	0.63	มาก	3.65	0.74	มาก
3. ด้านมุทิตา	3.72	0.84	มาก	3.34	1.00	ปานกลาง
4. ด้านอุเบกขา	3.71	0.85	มาก	3.31	0.90	ปานกลาง
รวม	3.76	0.73	มาก	3.42	0.82	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.12 พบว่า บิฑามารดาใช้หลักพรหมวิหารธรรมในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นในโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยรวมทั้ง 4 ด้าน เพศชายอยู่ในระดับมาก และเพศหญิง อยู่ในระดับปานกลาง

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ย เพศชาย พบว่า ด้านกรุณามีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ด้านเมตตา ส่วนด้านอุเบกขามีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ตามลำดับ

เพศหญิง พบว่า ด้านกรุณามีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ด้านเมตตา ส่วนด้านอุเบกขามีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ตามลำดับ

ตารางที่ 4.13 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการใช้หลักพรหมวิหารธรรมของบิดามารดาในการเลี้ยงดูบุตรวัยเรียนนาบอน อำเภอ
นาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช จำแนกตามอายุ

การใช้หลักพรหมวิหารธรรมของบิดามารดา ในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่น	ระดับการนำไปใช้					
	30 - 45 ปี		46 - 55 ปี		56 ปีขึ้นไป	
	\bar{X}	S.D.	แปลผล	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1. ด้านเมตตา	3.88	0.76	มาก	3.41	0.85	ปานกลาง
2. ด้านกรุณา	3.89	0.63	มาก	3.71	0.70	มาก
3. ด้านมุทิตา	3.81	0.89	มาก	3.39	0.96	ปานกลาง
4. ด้านอุเบกขา	3.73	0.83	มาก	3.38	0.90	ปานกลาง
รวม	3.83	0.72	มาก	3.47	0.80	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.13 พบว่า บิดามารดาใช้หลักพรหมวิหารธรรมในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นในโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยรวมทั้ง 4 ด้าน อายุ 30 - 45 ปี อยู่ในระดับมาก อายุ 46 - 55 ปี อายุ 56 ปีขึ้นไป อยู่ในระดับปานกลาง

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ย อายุ 30 - 45 ปี พบว่า ด้านมูทิตา มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ด้านเมตตา ส่วนด้านอุเบกขา มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ตามลำดับ

อายุ 46 - 55 ปี พบว่า ด้านกรุณา มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ด้านเมตตา ส่วนด้านอุเบกขา มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ตามลำดับ

อายุ 56 ปีขึ้นไป พบว่า ด้านกรุณา มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ด้านเมตตา ส่วนด้านอุเบกขา มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ตามลำดับ

ตารางที่ 4.14 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการใช้หลักพรหมวิหารธรรมของบิดามารดาในการเลี้ยงดูบุตรวัยเรียนนابอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช จำแนกตามระดับการศึกษา

การใช้หลักพรหมวิหารธรรมของบิดามารดา ในการเลี้ยงดูบุตรวัยเรียน	ระดับการนำไปใช้											
	ประถมศึกษา		มัธยมศึกษาหรือปวช.		อนุปริญญาหรือปวส.		ปริญญาตรีขึ้นไป					
	\bar{x}	S.D.	แปลผล	\bar{x}	S.D.	แปลผล	\bar{x}	S.D.	แปลผล			
1. ด้านเมตตา	3.67	0.74	มาก	3.50	0.94	ปานกลาง	2.86	0.79	ปานกลาง	3.25	0.94	ปานกลาง
2. ด้านกรุณา	3.77	0.66	มาก	3.76	0.76	มาก	3.35	0.70	ปานกลาง	3.68	0.75	มาก
3. ด้านมุทิตา	3.63	0.85	มาก	3.47	1.06	ปานกลาง	2.79	0.86	ปานกลาง	3.26	1.07	ปานกลาง
4. ด้านอุเบกขา	3.61	0.78	มาก	3.42	0.97	ปานกลาง	2.81	0.85	ปานกลาง	3.23	1.01	ปานกลาง
รวม	3.67	0.70	มาก	3.54	0.88	มาก	2.95	0.73	ปานกลาง	3.36	0.89	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.14 พบว่า บิตามารดาใช้หลักพรหมวิหารธรรมในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นในโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยรวมทั้ง 4 ด้าน ระดับการศึกษาประถมศึกษา ระดับการศึกษามัธยมศึกษาหรือปวช. อยู่ในระดับมาก ระดับการศึกษาอนุปริญญา หรือปวส. ระดับการศึกษาปริญญาตรีขึ้นไป อยู่ในระดับปานกลาง

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ย ระดับการศึกษาประถมศึกษา พบว่า ด้านกรรณา มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ด้านเมตตา ส่วนด้านอุเบกขา มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ตามลำดับ

ระดับมัธยมศึกษาหรือปวช. พบว่า ด้านกรรณา มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ด้านเมตตา ส่วนด้านอุเบกขา มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ตามลำดับ

ระดับอนุปริญญาหรือปวส. พบว่า ด้านเมตตามีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ด้านอุเบกขา ส่วนด้านกรรณา มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ตามลำดับ

ระดับปริญญาตรีขึ้นไป พบว่า ด้านกรรณา มีค่าเฉลี่ยสูงสุดรองลงมาคือ ด้านมุทิตา ส่วนด้านอุเบกขา มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ตามลำดับ

ตารางที่ 4.15 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการใช้หลักพรหมวิหารธรรมของบิดามารดาในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่น อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช จำแนกตามอาชีพ

	ระดับการนำไปใช้											
	การให้หลักพรหมวิหารธรรมของบิดามารดาในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่น					ระดับการนำไปใช้						
	เกษตรกรหรือรับจ้าง		ค้าขายหรือธุรกิจส่วนตัว		รับราชการหรือรัฐวิสาหกิจ		เกษตรกรหรือรับจ้าง		ค้าขายหรือธุรกิจส่วนตัว		รับราชการหรือรัฐวิสาหกิจ	
	\bar{X}	S.D.	แปลผล	\bar{X}	S.D.	แปลผล	\bar{X}	S.D.	แปลผล	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1. ตำบลเมตตา	3.36	0.81	ปานกลาง	3.65	0.83	มาก	3.66	0.95	มาก	3.66	0.95	มาก
2. ตำบลกรูณา	3.54	0.69	มาก	3.86	0.70	มาก	3.94	0.69	มาก	3.94	0.69	มาก
3. ตำบลมูทิตา	3.27	0.92	ปานกลาง	3.66	0.97	มาก	3.65	1.00	มาก	3.65	1.00	มาก
4. ตำบลอุเบกขา	3.26	0.84	ปานกลาง	3.68	0.91	มาก	3.55	0.95	มาก	3.55	0.95	มาก
รวม	3.36	0.75	ปานกลาง	3.71	0.81	มาก	3.70	0.85	มาก	3.70	0.85	มาก

จากตารางที่ 4.15 พบว่า บิตามารดาใช้หลักพรหมวิหารธรรมในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นในโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยรวมทั้ง 4 ด้าน อาชีพเกษตรกรรมหรือรับจ้าง อยู่ในระดับปานกลาง อาชีพค้าขายหรือธุรกิจส่วนตัว และอาชีพรับราชการหรือรัฐวิสาหกิจ อยู่ในระดับมาก

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ย อาชีพเกษตรกรรมหรือรับจ้าง พบว่า ด้านกรรณา มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ด้านเมตตา ส่วนด้านอุเบกขา มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ตามลำดับ

อาชีพค้าขายหรือธุรกิจส่วนตัว พบว่า ด้านกรรณา มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ด้านอุเบกขา ส่วนด้านเมตตา มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ตามลำดับ

อาชีพรับราชการหรือรัฐวิสาหกิจ พบว่า ด้านกรรณา มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ด้านเมตตา ส่วนด้านอุเบกขา มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ตามลำดับ

ตารางที่ 4.16 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการใช้หลักพรทหวิหการธรรมของบิตามารดาในการเลี้ยงดูบุตรวัยโรงเรียนมาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช จำแนกตามสถานภาพ

	ระดับการนำไปใช้											
	มารดา					หย่า						
	Σ	S.D.	แปลผล	\bar{X}	S.D.	แปลผล	\bar{X}	S.D.	แปลผล	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1. ด้านเมตตา	3.43	0.88	ปานกลาง	3.89	0.69	มาก	3.66	0.81	มาก	3.34	0.85	ปานกลาง
2. ด้านกรุณา	3.66	0.72	มาก	3.91	0.67	มาก	3.86	0.63	มาก	3.68	0.76	มาก
3. ด้านมุทิตา	3.37	0.98	ปานกลาง	3.92	0.80	มาก	3.59	0.91	มาก	3.39	1.02	ปานกลาง
4. ด้านอุเบกขา	3.35	0.90	ปานกลาง	3.79	0.73	มาก	3.60	0.87	มาก	3.38	0.99	ปานกลาง
รวม	3.45	0.81	ปานกลาง	3.88	0.67	มาก	3.68	0.75	มาก	3.45	0.85	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.16 พบว่า บิตามารดาใช้หลักพรหมวิหารธรรมในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นในโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยรวมทั้ง 4 ด้าน สถานภาพสมรส อยู่ในระดับปานกลาง สถานภาพหม้าย สถานภาพหย่า อยู่ในระดับมาก สถานภาพแยกกันอยู่ อยู่ใน ระดับปานกลาง

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ย สถานภาพสมรส พบว่า ด้านภรรยา มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ด้านเมตตา ส่วนด้านอุเบกขา มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ตามลำดับ

สถานภาพหม้าย พบว่า ด้านมุทิตา มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ด้านภรรยา ส่วนด้านอุเบกขา มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ตามลำดับ

สถานภาพหย่า พบว่า ด้านภรรยา มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ด้านเมตตา ส่วนด้านมุทิตา มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ตามลำดับ

สถานภาพแยกกันอยู่ พบว่า ด้านภรรยา มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ด้านมุทิตา ส่วนด้านเมตตา มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ตามลำดับ

ตารางที่ 4.17 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการใช้หลักพรหมวิหารธรรมของบิดามารดาในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่งโรจน์เรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช จำแนกตามรายได้ต่อเดือน

	ระดับการนำไปใช้								
	ต่ำกว่า 10,000 บาท		10,001 - 15,000 บาท		15,001 - 20,000 บาท		20,001 บาท ขึ้นไป		
ในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่ง	\bar{X}	S.D.	แปลผล	\bar{X}	S.D.	แปลผล	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1. ดำเนินเตตา	3.25	0.90	ปานกลาง	3.72	0.82	มาก	3.56	0.85	มาก
2. ดำเนินกรุณา	3.56	0.83	มาก	3.89	0.64	มาก	3.75	0.74	มาก
3. ดำเนินมุทิตา	3.16	1.07	ปานกลาง	3.73	0.91	มาก	3.52	0.94	มาก
4. ดำเนินอุเบกขา	3.26	1.01	ปานกลาง	3.64	0.88	มาก	3.50	0.86	ปานกลาง
รวม	3.31	0.91	ปานกลาง	3.75	0.75	มาก	3.58	0.80	มาก

จากตารางที่ 4.17 พบว่า บิตามารดาใช้หลักพรหมวิหารธรรมในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นในโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยรวมทั้ง 4 ด้าน รายได้ต่อเดือนต่ำกว่า 10,000 บาท อยู่ในระดับปานกลาง รายได้ต่อเดือน 10,001 - 15,000 บาท รายได้ต่อเดือน 15,000 - 20,000 บาท อยู่ในระดับมาก รายได้ต่อเดือน 20,001 บาท ขึ้นไป อยู่ในระดับปานกลาง

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ย รายได้ต่อเดือนต่ำกว่า 10,000 บาท พบว่า ด้านภรรยา มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ด้านอุเบกขา ส่วนด้านมูทิตา มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ตามลำดับ

รายได้ต่อเดือน 10,001 - 15,000 บาท พบว่า ด้านภรรยา มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ด้านมูทิตา ส่วนด้านอุเบกขา มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ตามลำดับ

รายได้ต่อเดือน 15,000 - 20,000 บาท พบว่า ด้านภรรยา มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ด้านเมตตา ส่วนด้านอุเบกขา มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ตามลำดับ

รายได้ต่อเดือน 20,001 บาท ขึ้นไป พบว่า ด้านภรรยา มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ด้านเมตตา ส่วนด้านอุเบกขา มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ตามลำดับ

ตอนที่ 4 ผลการเปรียบเทียบการใช้หลักพรหมวิหารธรรมของบิฑามารดาในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นในโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช ของบิฑามารดาที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ สถานภาพ และรายได้ต่อเดือน ต่างกัน

ตารางที่ 4.18 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการใช้หลักพรหมวิหารธรรมของบิฑามารดาในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยรวม จำแนกตามเพศ

เพศ	n	\bar{X}	S.D.	แปลผล
ชาย	104	3.76	0.73	มาก
หญิง	220	3.42	0.82	ปานกลาง
รวม	324	3.53	0.80	มาก

จากตารางที่ 4.18 พบว่า บิฑามารดาใช้หลักพรหมวิหารธรรมในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นในโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยรวมทั้ง 4 ด้าน อยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกตามเพศ พบว่า เพศชายอยู่ในระดับมาก ส่วนเพศหญิง อยู่ในระดับปานกลาง

ตารางที่ 4.19 แสดงผลการเปรียบเทียบการใช้หลักพรหมวิหารธรรมของบิฑามารดาในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยรวม ที่มีเพศต่างกัน

เพศ	n	\bar{X}	S.D.	t	Sig
ชาย	104	3.76	0.73	3.706	0.000***
หญิง	220	3.42	0.82		

***มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

จากตารางที่ 4.19 พบว่า บิฑามารดาใช้หลักพรหมวิหารธรรมในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นในโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยรวมทั้ง 4 ด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 โดยบิดาใช้หลักพรหมวิหารธรรมในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นในโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช มากกว่ามารดา

ตารางที่ 4.20 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการใช้หลักพรหมวิหารธรรมของ บิดามารดาในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านเมตตา จำแนกตามเพศ

เพศ	n	\bar{X}	S.D.	แปลผล
ชาย	104	3.73	0.75	มาก
หญิง	220	3.40	0.89	ปานกลาง
รวม	324	3.50	0.86	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.20 พบว่า บิดามารดาใช้หลักพรหมวิหารธรรมในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นใน โรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านเมตตา โดยรวม อยู่ในระดับ ปานกลาง เมื่อจำแนกตามเพศ พบว่า เพศชายอยู่ในระดับมาก ส่วนเพศหญิง อยู่ในระดับปานกลาง

ตารางที่ 4.21 แสดงผลการเปรียบเทียบการใช้หลักพรหมวิหารธรรมของบิดามารดาในการเลี้ยงดู บุตรวัยรุ่นโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านเมตตา ที่มี เพศต่างกัน

เพศ	n	\bar{X}	S.D.	t	Sig
ชาย	104	3.73	0.75	3.555	0.000***
หญิง	220	3.40	0.89		

***มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

จากตารางที่ 4.21 พบว่า บิดามารดาใช้หลักพรหมวิหารธรรมในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นใน โรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านเมตตา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทาง สถิติที่ระดับ .001 โดยบิดาใช้หลักพรหมวิหารธรรมในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นในโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช มากกว่ามารดา

ตารางที่ 4.22 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการใช้หลักพรหมวิหารธรรมของ บิฑามารดาในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านกรุณา จำแนกตามเพศ

เพศ	n	\bar{X}	S.D.	แปลผล
ชาย	104	3.87	0.63	มาก
หญิง	220	3.65	0.74	มาก
รวม	324	3.71	0.71	มาก

จากตารางที่ 4.22 พบว่า บิฑามารดาใช้หลักพรหมวิหารธรรมในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นใน โรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านกรุณา โดยรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อ จำแนกตามเพศ พบว่า เพศชายและเพศหญิง อยู่ในระดับมาก

ตารางที่ 4.23 แสดงผลการเปรียบเทียบการใช้หลักพรหมวิหารธรรมของบิฑามารดาในการเลี้ยงดู บุตรวัยรุ่นโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านกรุณา ที่มี เพศต่างกัน

เพศ	n	\bar{X}	S.D.	t	Sig
ชาย	104	3.87	0.63	2.822	0.005**
หญิง	220	3.65	0.74		

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 4.23 พบว่า บิฑามารดาใช้หลักพรหมวิหารธรรมในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นใน โรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านกรุณา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทาง สถิติที่ระดับ .01 โดยบิดาใช้พรหมวิหารธรรมในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นในโรงเรียนนาบอน อำเภอนา บอน จังหวัดนครศรีธรรมราช มากกว่ามารดา

ตารางที่ 4.24 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการใช้หลักพรหมวิหารธรรมของ บิดามารดาในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านมูทิตา จำแนกตามเพศ

เพศ	n	\bar{X}	S.D.	แปลผล
ชาย	104	3.72	0.84	มาก
หญิง	220	3.34	1.00	ปานกลาง
รวม	324	3.47	0.97	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.24 พบว่า บิดามารดาใช้หลักพรหมวิหารธรรมในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นในโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านมูทิตา โดยรวม อยู่ในระดับ ปานกลาง เมื่อจำแนกตามเพศ พบว่า เพศชายอยู่ในระดับมาก ส่วนเพศหญิง อยู่ในระดับปานกลาง

ตารางที่ 4.25 แสดงผลการเปรียบเทียบการใช้หลักพรหมวิหารธรรมของบิดามารดาในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านมูทิตาที่มีเพศต่างกัน

เพศ	n	\bar{X}	S.D.	t	Sig
ชาย	104	3.72	0.84	3.520	0.001**
หญิง	220	3.34	1.00		

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 4.25 พบว่า บิดามารดาใช้หลักพรหมวิหารธรรมในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นในโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านมูทิตา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยบิดาใช้หลักพรหมวิหารธรรมในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นในโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช มากกว่ามารดา

ตารางที่ 4.26 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการใช้หลักพรหมวิหารธรรมของ บิฑามารดาในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านอุเบกขา จำแนกตามเพศ

เพศ	n	\bar{X}	S.D.	แปลผล
ชาย	104	3.71	0.85	มาก
หญิง	220	3.31	0.90	ปานกลาง
รวม	324	3.44	0.90	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.26 บิฑามารดาใช้หลักพรหมวิหารธรรมในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นในโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านอุเบกขา โดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อจำแนกตามเพศ พบว่า เพศชายอยู่ในระดับมาก ส่วนเพศหญิง อยู่ในระดับปานกลาง

ตารางที่ 4.27 แสดงผลการเปรียบเทียบการใช้หลักพรหมวิหารธรรมของบิฑามารดาในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านอุเบกขา ที่มีเพศต่างกัน

เพศ	n	\bar{X}	S.D.	t	Sig
ชาย	104	3.71	0.85	3.802	0.000***
หญิง	220	3.31	0.90		

***มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

จากตารางที่ 4.27 พบว่า บิฑามารดาใช้หลักพรหมวิหารธรรมในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นในโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านอุเบกขา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 โดยบิฑาใช้หลักพรหมวิหารธรรมในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นในโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช มากกว่ามารดา

ตารางที่ 4.28 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการใช้หลักพรหมวิหารธรรมของ บิดามารดาในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยรวม จำแนกตามอายุ

อายุ	n	\bar{X}	S.D.	แปลผล
30 - 45 ปี	61	3.83	0.72	มาก
46 - 55 ปี	169	3.47	0.80	ปานกลาง
56 ปีขึ้นไป	94	3.45	0.83	ปานกลาง
รวม	324	3.53	0.80	มาก

จากตารางที่ 4.28 พบว่า บิดามารดาใช้หลักพรหมวิหารธรรมในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นในโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยรวมทั้ง 4 ด้าน อยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกตามอายุ พบว่า อายุ 30 - 45 ปี อยู่ในระดับมาก อายุ 46 - 55 ปี อายุ 56 ปีขึ้นไป อยู่ในระดับปานกลาง

ตารางที่ 4.29 แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนการใช้หลักพรหมวิหารธรรมของบิดามารดาในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยรวม ที่มีอายุต่างกัน

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig
ระหว่างกลุ่ม	6.524	2	3.262	5.174	0.006**
ภายในกลุ่ม	202.375	321	0.630		
รวม	208.898	323			

**แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 4.29 พบว่า บิดามารดาที่มีอายุต่างกัน ใช้หลักพรหมวิหารธรรมในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นในโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยรวมทั้ง 4 ด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตารางที่ 4.30 แสดงผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยรายคู่การใช้หลักพรหมวิหารธรรมของบิณฑามารดาในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยรวม ที่มีอายุต่างกัน

อายุ	\bar{x}	56 ปีขึ้นไป	46 - 55 ปี	30 - 45 ปี
		3.45	3.47	3.83
56 ปีขึ้นไป	3.45	-	0.02	0.38*
46 - 55 ปี	3.47		-	0.35*
30 - 45 ปี	3.83			-

จากตารางที่ 4.30 พบว่า เมื่อทดสอบความแตกต่างการใช้หลักพรหมวิหารธรรมของบิณฑามารดา ในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นในโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยรวม ที่มีอายุต่างกันเป็นรายคู่ พบว่า อายุ 30 - 45 ปี มีการใช้พรหมวิหารธรรมของบิณฑามารดาในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นในโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช มากกว่าอายุ 56 ปีขึ้นไป และอายุ 46 - 55 ปี

ส่วนคู่อื่นไม่พบความแตกต่าง

ตารางที่ 4.31 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการใช้หลักพรหมวิหารธรรมของ บิดามารดาในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านเมตตา จำแนกตามอายุ

อายุ	n	\bar{X}	S.D.	แปลผล
30 - 45 ปี	61	3.88	0.76	มาก
46 - 55 ปี	169	3.41	0.85	ปานกลาง
56 ปีขึ้นไป	94	3.43	0.89	ปานกลาง
รวม	324	3.50	0.86	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.31 พบว่า บิดามารดาใช้หลักพรหมวิหารธรรมในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นในโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านเมตตา อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อจำแนกตามอายุ พบว่า อายุ 30 - 45 ปี อยู่ในระดับมาก อายุ 46 - 55 ปี อายุ 56 ปีขึ้นไป อยู่ในระดับปานกลาง

ตารางที่ 4.32 แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนการใช้หลักพรหมวิหารธรรมของบิดามารดาในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านเมตตา ที่มีอายุต่างกัน

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig
ระหว่างกลุ่ม	10.601	2	5.300	7.465	0.001**
ภายในกลุ่ม	227.915	321	0.710		
รวม	238.156	323			

**แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 4.32 พบว่า บิดามารดาใช้หลักพรหมวิหารธรรมในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นในโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านเมตตา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตารางที่ 4.33 แสดงผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยรายคู่การใช้หลักพรหมวิหารธรรมของบิณฑามารดาในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นในโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านเมตตา ที่มีอายุต่างกัน

อายุ	\bar{X}	46 - 55 ปี	56 ปีขึ้นไป	30 - 45 ปี
		3.41	3.43	3.88
46 - 55 ปี	3.41	-	0.02	0.47*
56 ปีขึ้นไป	3.43		-	0.45*
30 - 45 ปี	3.88			-

จากตารางที่ 4.33 พบว่า เมื่อทดสอบความแตกต่างการใช้หลักพรหมวิหารธรรมของบิณฑามารดา ในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นในโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านเมตตา ที่มีอายุต่างกันเป็นรายคู่ พบว่า อายุ 30 - 45 ปี มีการใช้พรหมวิหารธรรมของบิณฑามารดาในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นในโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช มากกว่า อายุ 46 - 55 ปี และอายุ 56 ปีขึ้นไป

ส่วนคู่อื่นไม่พบความแตกต่าง

ตารางที่ 4.34 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการใช้หลักพรหมวิหารธรรมของ บิดามารดาในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านกรุณา จำแนกตามอายุ

อายุ	n	\bar{X}	S.D.	แปลผล
30 - 45 ปี	61	3.89	0.63	มาก
46 - 55 ปี	169	3.71	0.70	มาก
56 ปีขึ้นไป	94	3.63	0.77	มาก
รวม	324	3.72	0.71	มาก

จากตารางที่ 4.34 พบว่า บิดามารดาใช้หลักพรหมวิหารธรรมในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นในโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านกรุณา อยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกตามอายุ พบว่า อายุ 30 - 45 ปี อายุ 46 - 55 ปี อายุ 56 ปีขึ้นไป อยู่ในระดับมาก

ตารางที่ 4.35 แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนการใช้หลักพรหมวิหารธรรมของบิดามารดา ในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านกรุณา ที่มีอายุต่างกัน

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig
ระหว่างกลุ่ม	2.465	2	1.232	2.455	0.88
ภายในกลุ่ม	161.159	321	0.502		
รวม	163.623	323			

จากตารางที่ 4.35 พบว่า บิดามารดาใช้หลักพรหมวิหารธรรมของบิดามารดาในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นในโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านกรุณา ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 4.36 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการใช้หลักพรหมวิหารธรรมของ บิดามารดาในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านมูทิตา จำแนกตามอายุ

อายุ	n	\bar{X}	S.D.	แปลผล
30 - 45 ปี	61	3.81	0.89	มาก
46 - 55 ปี	169	3.39	0.96	ปานกลาง
56 ปีขึ้นไป	94	3.37	0.99	ปานกลาง
รวม	324	3.46	0.97	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.36 พบว่า บิดามารดาใช้หลักพรหมวิหารธรรมในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นในโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านมูทิตา อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อจำแนกตามอายุ พบว่า อายุ 30 - 45 ปี อยู่ในระดับมาก อายุ 46 - 55 ปี อายุ 56 ปีขึ้นไป อยู่ในระดับปานกลาง

ตารางที่ 4.37 แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนการใช้หลักพรหมวิหารธรรมของบิดามารดาในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านมูทิตา ที่มีอายุต่างกัน

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig
ระหว่างกลุ่ม	8.977	2	4.488	4.919	0.08**
ภายในกลุ่ม	292.902	321	0.912		
รวม	301.879	323			

**แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 4.37 พบว่า บิดามารดาใช้หลักพรหมวิหารธรรมของบิดามารดาในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นในโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านมูทิตา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตารางที่ 4.38 แสดงผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยรายคู่การใช้หลักพรหมวิหารธรรมของบิณฑามารดาในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นในโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านมุทิตา ที่มีอายุต่างกัน

อายุ	\bar{x}	56 ปีขึ้นไป	46 - 55 ปี	30 - 45 ปี
		3.37	3.39	3.81
56 ปีขึ้นไป	3.37	-	0.02	0.44*
46 - 55 ปี	3.39		-	0.42*
30 - 45 ปี	3.81			-

จากตารางที่ 4.38 พบว่า เมื่อทดสอบความแตกต่างการใช้หลักพรหมวิหารธรรมของบิณฑามารดา ในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นในโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านมุทิตา ที่มีอายุต่างกันเป็นรายคู่ พบว่า อายุ 30 - 45 ปี มีการใช้หลักพรหมวิหารธรรมของบิณฑามารดาในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นในโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช มากกว่า อายุ 56 ปีขึ้นไป และอายุ 46 - 55 ปี

ส่วนคู่อื่นไม่พบความแตกต่าง

ตารางที่ 4.39 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการใช้หลักพรหมวิหารธรรมของ บิดามารดาในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านอุเบกขา จำแนกตามอายุ

อายุ	n	\bar{X}	S.D.	แปลผล
30 - 45 ปี	61	3.73	0.83	มาก
46 - 55 ปี	169	3.38	0.90	ปานกลาง
56 ปีขึ้นไป	94	3.36	0.91	ปานกลาง
รวม	324	3.44	0.90	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.39 พบว่า บิดามารดาใช้หลักพรหมวิหารธรรมในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นในโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านอุเบกขา อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อจำแนกตามอายุ พบว่า อายุ 30 - 45 ปี อยู่ในระดับมาก อายุ 46 - 55 ปี อายุ 56 ปีขึ้นไป อยู่ในระดับปานกลาง

ตารางที่ 4.40 แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนการใช้หลักพรหมวิหารธรรมของบิดามารดาในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านอุเบกขา ที่มีอายุต่างกัน

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig
ระหว่างกลุ่ม	6.236	2	3.118	3.923	0.021*
ภายในกลุ่ม	255.146	321	0.795		
รวม	261.382	323			

*แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4.40 พบว่า บิดามารดาใช้หลักพรหมวิหารธรรมในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นในโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านอุเบกขา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 4.41 แสดงผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยรายคู่การใช้หลักพรหมวิหารธรรมของบิณฑามารดาในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านอุเบกขา ที่มีอายุต่างกัน

อายุ	\bar{x}	56 ปีขึ้นไป	46 - 55 ปี	30 - 45 ปี
		3.36	3.38	3.73
56 ปีขึ้นไป	3.36	-	0.02	0.37*
46 - 55 ปี	3.38		-	0.34*
30 - 45 ปี	3.73			-

จากตารางที่ 4.41 พบว่า เมื่อทดสอบความแตกต่างการใช้หลักพรหมวิหารธรรมของบิณฑามารดา ในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นในโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านอุเบกขา ที่มีอายุต่างกันเป็นรายคู่ พบว่า อายุ 30 - 45 ปี มีการใช้หลักพรหมวิหารธรรมของบิณฑามารดาในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นในโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช มากกว่า อายุ 56 ปีขึ้นไป และอายุ 46 - 55 ปี

ส่วนคู่อื่นไม่พบความแตกต่าง

ตารางที่ 4.42 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการใช้หลักพรหมวิหารธรรมของ บิดามารดาในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยรวม จำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	n	\bar{X}	S.D.	แปลผล
ประถมศึกษา	170	3.67	0.70	มาก
มัธยมศึกษาหรือปวช.	86	3.54	0.88	มาก
อนุปริญญาหรือปวส.	30	2.95	0.73	ปานกลาง
ปริญญาตรีขึ้นไป	38	3.36	0.89	ปานกลาง
รวม	324	3.53	0.80	มาก

จากตารางที่ 4.42 พบว่า บิดามารดาใช้พรหมวิหารธรรมในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นในโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า ระดับการศึกษาประถมศึกษา ระดับศึกษามัธยมศึกษาหรือปวช. อยู่ในระดับมาก ระดับศึกษาอนุปริญญาหรือปวส. ระดับศึกษาปริญญาตรีขึ้นไป อยู่ในระดับ ปานกลาง

ตารางที่ 4.43 แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนการใช้หลักพรหมวิหารธรรมของบิดามารดาในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยรวม ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig
ระหว่างกลุ่ม	14.442	3	4.814	7.922	0.000***
ภายในกลุ่ม	194.457	320	0.608		
รวม	208.898	323			

***แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

จากตารางที่ 4.43 พบว่า บิดามารดาใช้พรหมวิหารธรรมในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นในโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

ตารางที่ 4.44 แสดงผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยรายคู่การใช้หลักพรหมวิหารธรรมของบิฑามารดาในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยรวม ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน

ระดับการศึกษา	\bar{x}	อนุปริญญา	ปริญญาตรี	มัธยมศึกษา	ประถมศึกษา
		หรือปวส.	ขึ้นไป	หรือปวช.	
		2.95	3.36	3.54	3.67
อนุปริญญาหรือปวส.	2.95	-	0.40*	0.58*	0.72*
ปริญญาตรีขึ้นไป	3.36		-	0.18	0.31*
มัธยมศึกษาหรือปวช.	3.54			-	0.13
ประถมศึกษา	3.67				-

จากตารางที่ 4.44 พบว่า เมื่อทดสอบความแตกต่างการใช้พรหมวิหารธรรมของบิฑามารดา ในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นในโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยรวม ที่มีระดับการศึกษาต่างกันเป็นรายคู่ พบว่า ระดับการศึกษาประถมศึกษา มีการใช้พรหมวิหารธรรมของบิฑามารดาในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นในโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช มากกว่าระดับการศึกษาอนุปริญญาหรือปวส. และระดับการศึกษาปริญญาตรีขึ้นไป

ระดับศึกษามัธยมศึกษาหรือปวช. มีการใช้พรหมวิหารธรรมของบิฑามารดาในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นในโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช มากกว่าระดับการศึกษาอนุปริญญาหรือปวส.

ระดับการศึกษาปริญญาตรีขึ้นไป มีการใช้พรหมวิหารธรรมของบิฑามารดาในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นในโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช มากกว่าระดับการศึกษาอนุปริญญาหรือปวส.

ส่วนคู่อื่นไม่พบความแตกต่าง

ตารางที่ 4.45 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการใช้หลักพรหมวิหารธรรมของ บิถา มารดาในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นในโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านเมตตา จำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	n	\bar{X}	S.D.	แปลผล
ประถมศึกษา	170	3.67	0.74	มาก
มัธยมศึกษาหรือปวช.	86	3.50	0.94	ปานกลาง
อนุปริญญาหรือปวส.	30	2.86	0.79	ปานกลาง
ปริญญาตรีขึ้นไป	38	3.25	0.94	ปานกลาง
รวม	324	3.50	0.86	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.45 พบว่า บิถา มารดาใช้พรหมวิหารธรรมในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นในโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านเมตตา อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อจำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า ระดับการศึกษาประถมศึกษา อยู่ในระดับมาก ระดับศึกษามัธยมศึกษาหรือปวช. ระดับศึกษาอนุปริญญาหรือปวส. ระดับศึกษาปริญญาตรี ขึ้นไป อยู่ในระดับปานกลาง

ตารางที่ 4.46 แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนการใช้หลักพรหมวิหารธรรมของบิถา มารดาในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นในโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านเมตตา ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig
ระหว่างกลุ่ม	19.763	3	6.588	9.637	0.000***
ภายในกลุ่ม	218.752	320	0.684		
รวม	238.516	323			

***แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

จากตารางที่ 4.46 พบว่า บิถา มารดาใช้พรหมวิหารธรรมในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นในโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านเมตตา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

ตารางที่ 4.47 แสดงผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยรายคู่การใช้หลักพรหมวิหารธรรมของบิฑามารดาในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านเมตตา ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน

ระดับการศึกษา	\bar{x}	อนุปริญญา	ปริญญาตรี	มัธยมศึกษา	ประถมศึกษา
		หรือปวส.	ขึ้นไป	หรือปวช.	
		2.86	3.25	3.50	3.67
อนุปริญญาหรือปวส.	2.86	-	0.39	0.64*	0.81*
ปริญญาตรีขึ้นไป	3.25		-	0.25	0.42*
มัธยมศึกษาหรือปวช.	3.50			-	0.17
ประถมศึกษา	3.67				-

จากตารางที่ 4.47 พบว่า เมื่อทดสอบความแตกต่างการใช้พรหมวิหารธรรมของบิฑามารดาในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นในโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านเมตตา ที่มีระดับการศึกษาต่างกันเป็นรายคู่ พบว่า ระดับการศึกษาประถมศึกษา มีการใช้พรหมวิหารธรรมของบิฑามารดาในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นในโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช มากกว่าระดับการศึกษาอนุปริญญาหรือปวส. และระดับการศึกษาปริญญาตรีขึ้นไป

ระดับศึกษามัธยมศึกษาหรือปวช. มีการใช้พรหมวิหารธรรมของบิฑามารดาในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นในโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช มากกว่าระดับการศึกษาอนุปริญญาหรือปวส.

ส่วนคู่อื่นไม่พบความแตกต่าง

ตารางที่ 4.48 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการใช้หลักพรหมวิหารธรรมของ บิดามารดาในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านกรุณา จำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	n	\bar{X}	S.D.	แปลผล
ประถมศึกษา	170	3.77	0.66	มาก
มัธยมศึกษาหรือปวช.	86	3.76	0.76	มาก
อนุปริญญาหรือปวส.	30	3.35	0.70	ปานกลาง
ปริญญาตรีขึ้นไป	38	3.68	0.75	มาก
รวม	324	3.72	0.71	มาก

จากตารางที่ 4.48 พบว่า บิดามารดาใช้พรหมวิหารธรรมในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นในโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านกรุณา อยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า ระดับการศึกษาประถมศึกษา ระดับศึกษามัธยมศึกษาหรือปวช. ระดับศึกษาปริญญาตรีขึ้นไป อยู่ในระดับมาก ระดับศึกษาอนุปริญญาหรือปวส. อยู่ในระดับ ปานกลาง

ตารางที่ 4.49 แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนการใช้หลักพรหมวิหารธรรมของบิดามารดาในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านกรุณา ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig
ระหว่างกลุ่ม	4.595	3	1.532	3.082	0.028*
ภายในกลุ่ม	159.028	320	0.497		
รวม	163.623	323			

*แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4.49 พบว่า บิดามารดาใช้พรหมวิหารธรรมในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นในโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านกรุณา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 4.50 แสดงผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยรายคู่การใช้หลักพรหมวิหารธรรมของบิตามารดาในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นในโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านกรุณา ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน

ระดับการศึกษา	\bar{X}	อนุปริญญา หรือปวส.	ปริญญาตรี ขึ้นไป	มัธยมศึกษา หรือปวช.	ประถมศึกษา
		3.35	3.68	3.76	3.77
อนุปริญญาหรือปวส.	3.35	-	0.33	0.41*	0.41*
ปริญญาตรีขึ้นไป	3.68		-	0.08	0.09
มัธยมศึกษาหรือปวช.	3.76			-	0.01
ประถมศึกษา	3.77				-

จากตารางที่ 4.50 พบว่า เมื่อทดสอบความแตกต่างการใช้พรหมวิหารธรรมของบิตามารดาในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นในโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านกรุณา ที่มีระดับการศึกษาต่างกันเป็นรายคู่ พบว่า ระดับการศึกษาประถมศึกษา มีการใช้พรหมวิหารธรรมของบิตามารดาในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นในโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช มากกว่าระดับการศึกษาอนุปริญญาหรือปวส.

ระดับการศึกษามัธยมศึกษาหรือปวช. มีการใช้พรหมวิหารธรรมของบิตามารดาในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นในโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช มากกว่าระดับการศึกษาอนุปริญญาหรือปวส.

ส่วนคู่อื่นไม่พบความแตกต่าง

ตารางที่ 4.51 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการใช้หลักพรหมวิหารธรรมของ บิดามารดาในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านมูทิตา จำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	n	\bar{X}	S.D.	แปลผล
ประถมศึกษา	170	3.63	0.85	มาก
มัธยมศึกษาหรือปวช.	86	3.47	1.06	ปานกลาง
อนุปริญญาหรือปวส.	30	2.79	0.86	ปานกลาง
ปริญญาตรีขึ้นไป	38	3.26	1.07	ปานกลาง
รวม	324	3.46	0.97	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.51 พบว่า บิดามารดาใช้พรหมวิหารธรรมในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นในโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านมูทิตา อยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า ระดับการศึกษาประถมศึกษา อยู่ในระดับมาก ระดับศึกษามัธยมศึกษาหรือปวช. ระดับศึกษาอนุปริญญาหรือปวส. ระดับศึกษาปริญญาตรีขึ้นไป อยู่ในระดับปานกลาง

ตารางที่ 4.52 แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนการใช้หลักพรหมวิหารธรรมของบิดามารดาในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านมูทิตา ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig
ระหว่างกลุ่ม	19.759	3	6.586	7.471	0.000***
ภายในกลุ่ม	282.120	320	0.882		
รวม	301.879	323			

***แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

จากตารางที่ 4.52 พบว่า บิดามารดาใช้พรหมวิหารธรรมในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นในโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านมูทิตาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

ตารางที่ 4.53 แสดงผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยรายคู่การใช้หลักพรหมวิหารธรรมของบิณฑามารดาในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านมุทิตา ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน

ระดับการศึกษา	\bar{X}	อนุปริญญา หรือปวส.	ปริญญาตรี ขึ้นไป	มัธยมศึกษา หรือปวช.	ประถมศึกษา
		2.79	3.26	3.47	3.63
อนุปริญญาหรือปวส.	2.79	-	0.47*	0.67*	0.84*
ปริญญาตรีขึ้นไป	3.26		-	0.21	0.37*
มัธยมศึกษาหรือปวช.	3.47			-	0.16
ประถมศึกษา	3.63				-

จากตารางที่ 4.53 พบว่า เมื่อทดสอบความแตกต่างการใช้พรหมวิหารธรรมของบิณฑามารดา ในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นในโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านมุทิตา ที่มีระดับการศึกษาต่างกันเป็นรายคู่ พบว่า ระดับการศึกษาประถมศึกษา มีการใช้พรหมวิหารธรรมของบิณฑามารดาในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นในโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช มากกว่าระดับการศึกษาอนุปริญญาหรือปวส. และระดับการศึกษาปริญญาตรีขึ้นไป

ระดับการศึกษามัธยมศึกษาหรือปวช. มีการใช้พรหมวิหารธรรมของบิณฑามารดาในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นในโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช มากกว่าระดับการศึกษาอนุปริญญาหรือปวส.

ระดับการศึกษาปริญญาตรีขึ้นไป มีการใช้พรหมวิหารธรรมของบิณฑามารดาในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นในโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช มากกว่าระดับการศึกษาอนุปริญญาหรือปวส.

ส่วนคู่อื่นไม่พบความแตกต่าง

มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 4.54 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการใช้หลักพรหมวิหารธรรมของ บิดามารดาในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านอุเบกขา จำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	n	\bar{X}	S.D.	แปลผล
ประถมศึกษา	170	3.61	0.78	มาก
มัธยมศึกษาหรือปวช.	86	3.42	0.97	ปานกลาง
อนุปริญญาหรือปวส.	30	2.81	0.85	ปานกลาง
ปริญญาตรีขึ้นไป	38	3.23	1.01	ปานกลาง
รวม	324	3.44	0.90	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.54 พบว่า บิดามารดาใช้พรหมวิหารธรรมในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นในโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านอุเบกขา อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อจำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า ระดับการศึกษาประถมศึกษา อยู่ในระดับมาก ระดับศึกษามัธยมศึกษาหรือปวช. ระดับศึกษาอนุปริญญาหรือปวส. ระดับศึกษาปริญญาตรี ขึ้นไป อยู่ในระดับปานกลาง

ตารางที่ 4.55 แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนการใช้หลักพรหมวิหารธรรมของบิดามารดาในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านอุเบกขา ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig
ระหว่างกลุ่ม	18.594	3	6.198	8.169	0.000***
ภายในกลุ่ม	242.788	320	0.759		
รวม	261.382	323			

***แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

จากตารางที่ 4.55 พบว่า บิดามารดาใช้พรหมวิหารธรรมในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นในโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านอุเบกขา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

ตารางที่ 4.56 แสดงผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยรายคู่การใช้หลักพรหมวิหารธรรมของบิฑามารดาในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นในโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านอุเบกขา ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน

ระดับการศึกษา	\bar{X}	อนุปริญญา	ปริญญาตรี	มัธยมศึกษา	ประถมศึกษา
		หรือปวส.	ขึ้นไป	หรือปวช.	
		2.81	3.23	3.42	3.61
อนุปริญญาหรือปวส.	2.81	-	0.42*	0.61*	0.80*
ปริญญาตรีขึ้นไป	3.23		-	0.19	0.38*
มัธยมศึกษาหรือปวช.	3.42			-	0.19
ประถมศึกษา	3.61				-

จากตารางที่ 4.56 พบว่า เมื่อทดสอบความแตกต่างการใช้พรหมวิหารธรรมของบิฑามารดาในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นในโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านอุเบกขา ที่มีระดับการศึกษาต่างกันเป็นรายคู่ พบว่า ระดับการศึกษาประถมศึกษา มีการใช้พรหมวิหารธรรมของบิฑามารดาในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นในโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช มากกว่าระดับการศึกษาอนุปริญญาหรือปวส. และระดับการศึกษาปริญญาตรีขึ้นไป

ระดับการศึกษามัธยมศึกษาหรือปวช. มีการใช้พรหมวิหารธรรมของบิฑามารดาในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นในโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช มากกว่าระดับการศึกษาอนุปริญญาหรือปวส.

ระดับการศึกษาปริญญาตรีขึ้นไป มีการใช้พรหมวิหารธรรมของบิฑามารดาในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นในโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช มากกว่าระดับการศึกษาอนุปริญญาหรือปวส.

ส่วนคู่อื่นไม่พบความแตกต่าง

ตารางที่ 4.57 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการใช้หลักพรหมวิหารธรรมของ บิถุมารดาในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยรวม จำแนกตามอาชีพ

อาชีพ	n	\bar{X}	S.D.	แปลผล
เกษตรกรหรือรับจ้าง	163	3.36	0.75	ปานกลาง
ค้าขายหรือธุรกิจส่วนตัว	91	3.71	0.81	มาก
รับราชการหรือรัฐวิสาหกิจ	70	3.70	0.85	มาก
รวม	324	3.53	0.80	มาก

จากตารางที่ 4.57 พบว่า บิถุมารดาใช้หลักพรหมวิหารธรรมในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นในโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกตามอาชีพ พบว่า อาชีพเกษตรกรหรือรับจ้าง อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนอาชีพค้าขายหรือธุรกิจส่วนตัว อาชีพรับราชการหรือรัฐวิสาหกิจ อยู่ในระดับมาก

ตารางที่ 4.58 แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนการใช้หลักพรหมวิหารธรรมของบิถุมารดา ในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยรวม ที่มีอาชีพต่างกัน

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig
ระหว่างกลุ่ม	9.860	3	4.930	7.951	0.000***
ภายในกลุ่ม	199.038	321	0.620		
รวม	208.898	323			

***แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

จากตารางที่ 4.58 พบว่า บิถุมารดาใช้หลักพรหมวิหารธรรมในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นในโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

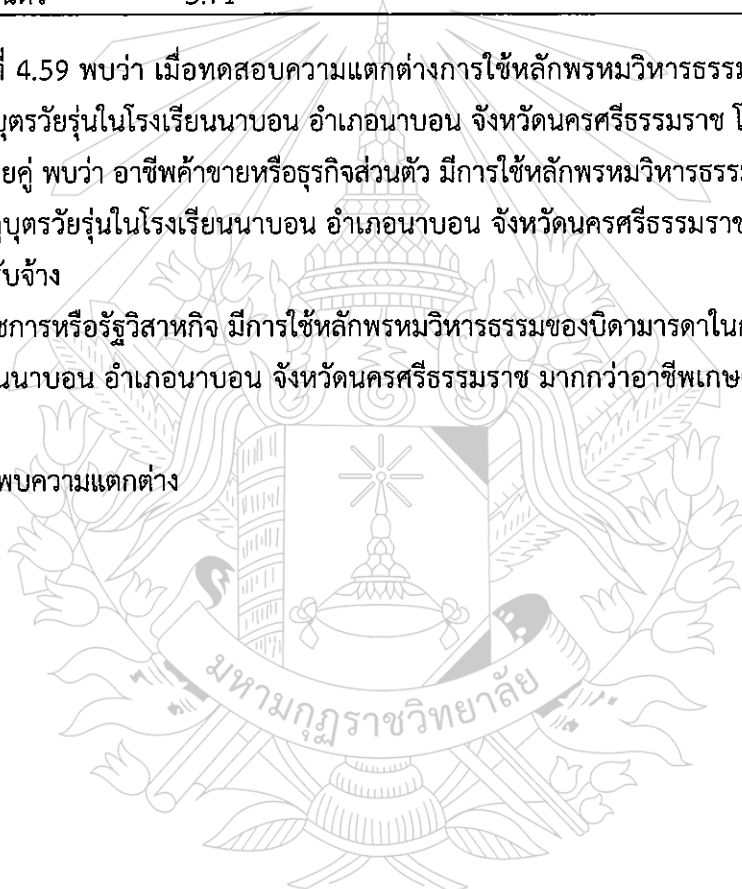
ตารางที่ 4.59 แสดงผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยรายคู่การใช้หลักพรหมวิหารธรรมของบิฑามารดาในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นในโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยรวม ที่มีอาชีพต่างกัน

อาชีพ	\bar{X}	เกษตรกรหรือ	รับราชการหรือ	ค้าขายหรือ
		รับจ้าง	รัฐวิสาหกิจ	ธุรกิจส่วนตัว
		3.36	3.70	3.71
เกษตรกรหรือรับจ้าง	3.36	-	0.34*	0.35*
รับราชการหรือรัฐวิสาหกิจ	3.70		-	0.01
ค้าขายหรือธุรกิจส่วนตัว	3.71			-

จากตารางที่ 4.59 พบว่า เมื่อทดสอบความแตกต่างการใช้หลักพรหมวิหารธรรมของบิฑามารดาในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นในโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยรวม ที่มีอาชีพต่างกันเป็นรายคู่ พบว่า อาชีพค้าขายหรือธุรกิจส่วนตัว มีการใช้หลักพรหมวิหารธรรมของบิฑามารดา ในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นในโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช มากกว่าอาชีพเกษตรกรหรือรับจ้าง

อาชีพรับราชการหรือรัฐวิสาหกิจ มีการใช้หลักพรหมวิหารธรรมของบิฑามารดาในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นในโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช มากกว่าอาชีพเกษตรกรหรือรับจ้าง

ส่วนคู่อื่นไม่พบความแตกต่าง

ตารางที่ 4.60 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการใช้หลักพรหมวิหารธรรมของ บิดามารดาในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านเมตตา จำแนกตามอาชีพ

อาชีพ	n	\bar{X}	S.D.	แปลผล
เกษตรกรหรือรับจ้าง	163	3.36	0.81	ปานกลาง
ค้าขายหรือธุรกิจส่วนตัว	91	3.65	0.83	มาก
รับราชการหรือรัฐวิสาหกิจ	70	3.66	0.95	มาก
รวม	324	3.50	0.86	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.60 พบว่า บิดามารดาใช้หลักพรหมวิหารธรรมในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นในโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านเมตตา อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อจำแนก ตามอาชีพ พบว่า อาชีพเกษตรกรหรือรับจ้าง อยู่ในระดับปานกลาง อาชีพค้าขายหรือธุรกิจส่วนตัว อาชีพรับราชการหรือรัฐวิสาหกิจ อยู่ในระดับมาก

ตารางที่ 4.61 แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนการใช้หลักพรหมวิหารธรรมของบิดามารดาในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านเมตตา ที่มีอาชีพต่างกัน

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig
ระหว่างกลุ่ม	7.184	2	3.592	4.984	0.007**
ภายในกลุ่ม	231.332	321	0.721		
รวม	238.516	323			

**แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 4.61 พบว่า บิดามารดาใช้หลักพรหมวิหารธรรมในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นในโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านเมตตา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

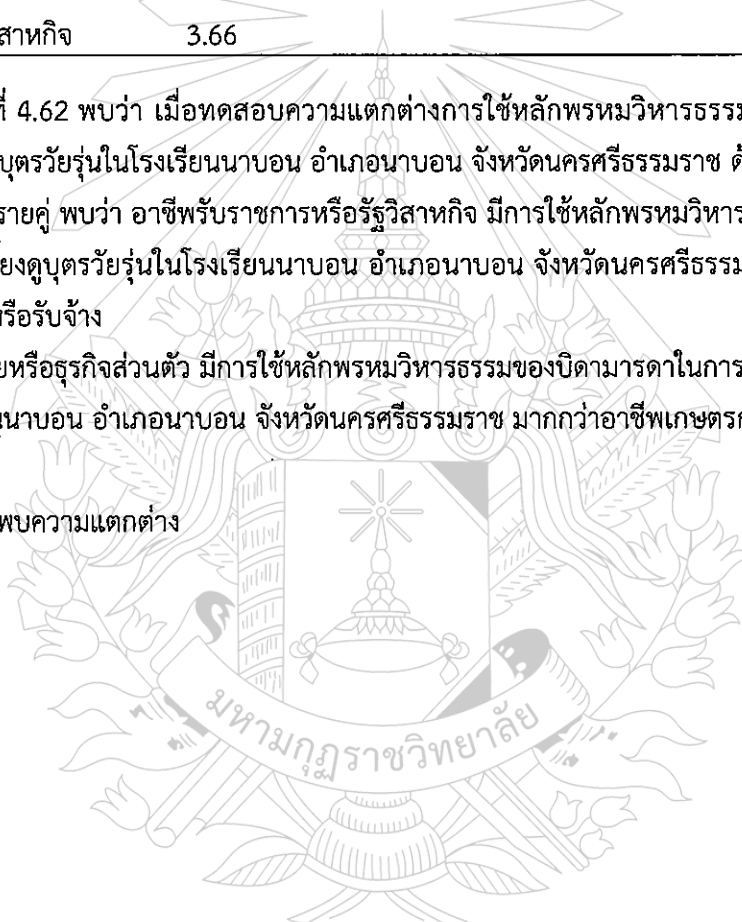
ตารางที่ 4.62 แสดงผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยรายคู่การใช้หลักพรหมวิหารธรรมของบิฑามารดาในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านเมตตา ที่มีอาชีพต่างกัน

อาชีพ	\bar{X}	เกษตรกรหรือ รับจ้าง	ค้าขายหรือ ธุรกิจส่วนตัว	รับราชการหรือ รัฐวิสาหกิจ
		3.36	3.65	3.66
เกษตรกรหรือรับจ้าง	3.36	-	0.29*	0.30*
ค้าขายหรือธุรกิจส่วนตัว	3.65		-	0.01
รับราชการหรือรัฐวิสาหกิจ	3.66			-

จากตารางที่ 4.62 พบว่า เมื่อทดสอบความแตกต่างการใช้หลักพรหมวิหารธรรมของบิฑามารดา ในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นในโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านเมตตา ที่มีอาชีพต่างกันเป็นรายคู่ พบว่า อาชีพรับราชการหรือรัฐวิสาหกิจ มีการใช้หลักพรหมวิหารธรรมของบิฑามารดาในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นในโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช มากกว่าอาชีพเกษตรกรหรือรับจ้าง

อาชีพค้าขายหรือธุรกิจส่วนตัว มีการใช้หลักพรหมวิหารธรรมของบิฑามารดาในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นในโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช มากกว่าอาชีพเกษตรกรหรือรับจ้าง

ส่วนคู่อื่นไม่พบความแตกต่าง

ตารางที่ 4.63 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการใช้หลักพรหมวิหารธรรมของ บิดามารดาในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านกรุณา จำแนกตามอาชีพ

อาชีพ	n	\bar{X}	S.D.	แปลผล
เกษตรกรหรือรับจ้าง	163	3.54	0.69	มาก
ค้าขายหรือธุรกิจส่วนตัว	91	3.86	0.70	มาก
รับราชการหรือรัฐวิสาหกิจ	70	3.94	0.69	มาก
รวม	324	3.72	0.71	มาก

จากตารางที่ 4.63 พบว่า บิดามารดาใช้หลักพรหมวิหารธรรมในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นในโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านกรุณา อยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกตามอาชีพ พบว่า ทุกช่วงอาชีพ อยู่ในระดับมาก

ตารางที่ 4.64 แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนการใช้หลักพรหมวิหารธรรมของบิดามารดาในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านกรุณา ที่มีอาชีพต่างกัน

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig
ระหว่างกลุ่ม	10.331	2	5.166	10.817	0.000***
ภายในกลุ่ม	153.292	321	0.478		
รวม	163.623	323			

***แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

จากตารางที่ 4.64 พบว่า บิดามารดาใช้หลักพรหมวิหารธรรมในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นในโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านเมตตา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

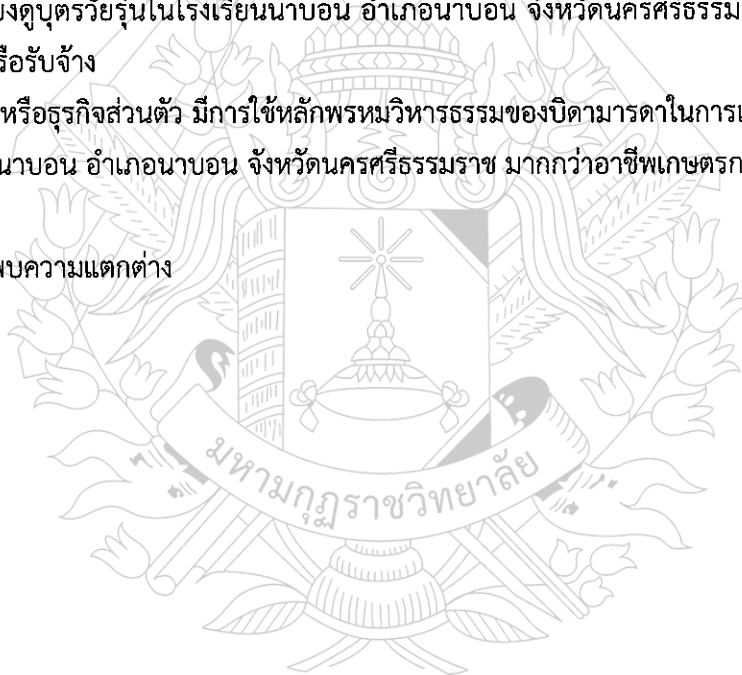
ตารางที่ 4.65 แสดงผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยรายคู่การใช้หลักพรหมวิหารธรรมของบิณฑามารดาในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นในโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านกรุณา ที่มีอาชีพต่างกัน

อาชีพ	\bar{X}	เกษตรกรหรือ รับจ้าง	ค้าขายหรือ ธุรกิจส่วนตัว	รับราชการหรือ รัฐวิสาหกิจ
		3.54	3.86	3.94
เกษตรกรหรือรับจ้าง	3.54	-	0.32*	0.40*
ค้าขายหรือธุรกิจส่วนตัว	3.86		-	0.08
รับราชการหรือรัฐวิสาหกิจ	3.94			-

จากตารางที่ 4.65 พบว่า เมื่อทดสอบความแตกต่างการใช้หลักพรหมวิหารธรรมของบิณฑามารดา ในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นในโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านเมตตา ที่มีอาชีพต่างกันเป็นรายคู่ พบว่า อาชีพรับราชการหรือรัฐวิสาหกิจ มีการใช้หลักพรหมวิหารธรรมของบิณฑามารดาในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นในโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช มากกว่าอาชีพเกษตรกรหรือรับจ้าง

อาชีพค้าขายหรือธุรกิจส่วนตัว มีการใช้หลักพรหมวิหารธรรมของบิณฑามารดาในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นในโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช มากกว่าอาชีพเกษตรกรหรือรับจ้าง

ส่วนคู่อื่นไม่พบความแตกต่าง

ตารางที่ 4.66 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการใช้หลักพรหมวิหารธรรมของ บิฑามารดาในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านมุทิตา จำแนกตามอาชีพ

อาชีพ	n	\bar{X}	S.D.	แปลผล
เกษตรกรหรือรับจ้าง	163	3.27	0.92	ปานกลาง
ค้าขายหรือธุรกิจส่วนตัว	91	3.66	0.97	มาก
รับราชการหรือรัฐวิสาหกิจ	70	3.65	1.00	มาก
รวม	324	3.46	0.97	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.66 พบว่า บิฑามารดาใช้หลักพรหมวิหารธรรมในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นในโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านมุทิตา อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อจำแนกตามอาชีพ พบว่า อาชีพเกษตรกรหรือรับจ้าง อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนอาชีพค้าขายหรือธุรกิจส่วนตัว อาชีพรับราชการหรือรัฐวิสาหกิจ อยู่ในระดับปานกลาง

ตารางที่ 4.67 แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนการใช้หลักพรหมวิหารธรรมของบิฑามารดาในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านมุทิตา ที่มีอาชีพต่างกัน

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig
ระหว่างกลุ่ม	11.842	2	5.921	6.553	0.002**
ภายในกลุ่ม	290.037	321	0.904		
รวม	301.879	323			

**แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 4.67 พบว่า บิฑามารดาใช้หลักพรหมวิหารธรรมในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นในโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านมุทิตา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

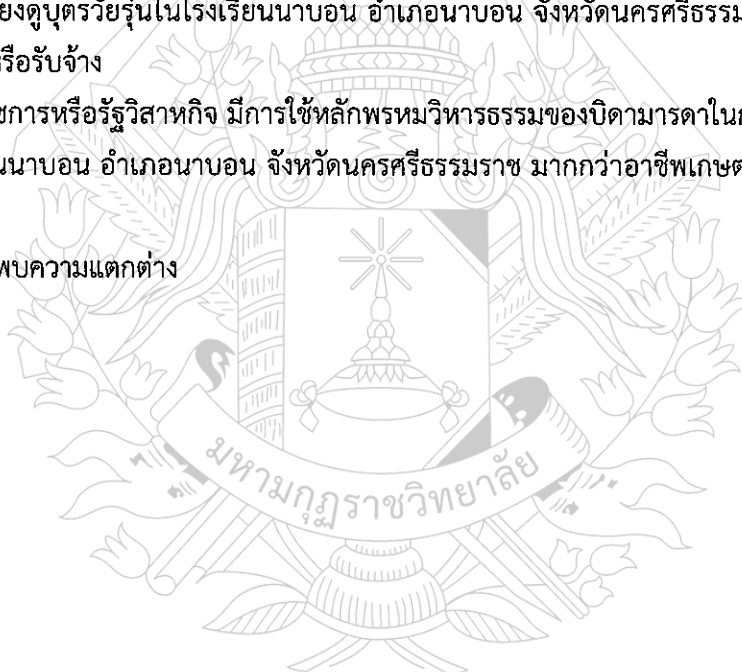
ตารางที่ 4.68 แสดงผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยรายการใช้หลักพรหมวิหารธรรมของบิฑามารดาในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านมูทิตา ที่มีอาชีพต่างกัน

อาชีพ	\bar{X}	เกษตรกรหรือ รับจ้าง	รับราชการหรือ รัฐวิสาหกิจ	ค้าขายหรือ ธุรกิจส่วนตัว
		3.27	3.65	3.66
เกษตรกรหรือรับจ้าง	3.27	-	0.38*	0.39*
รับราชการหรือรัฐวิสาหกิจ	3.65		-	0.01
ค้าขายหรือธุรกิจส่วนตัว	3.66			-

จากตารางที่ 4.68 พบว่า เมื่อทดสอบความแตกต่างการใช้หลักพรหมวิหารธรรมของบิฑามารดา ในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นในโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านมูทิตา ที่มีอาชีพต่างกันเป็นรายคู่ พบว่า อาชีพค้าขายหรือธุรกิจส่วนตัว มีการใช้หลักพรหมวิหารธรรมของบิฑามารดาในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นในโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช มากกว่าอาชีพเกษตรกรหรือรับจ้าง

อาชีพรับราชการหรือรัฐวิสาหกิจ มีการใช้หลักพรหมวิหารธรรมของบิฑามารดาในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นในโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช มากกว่าอาชีพเกษตรกร หรือรับจ้าง

ส่วนคู่อื่นไม่พบความแตกต่าง

ตารางที่ 4.69 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการใช้หลักพรหมวิหารธรรมของ บิฑามารดาในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรี- ธรรมราช ด้านอุเบกขา จำแนกตามอาชีพ

อาชีพ	n	\bar{X}	S.D.	แปลผล
เกษตรกรหรือรับจ้าง	163	3.26	0.84	ปานกลาง
ค้าขายหรือธุรกิจส่วนตัว	91	3.68	0.91	มาก
รับราชการหรือรัฐวิสาหกิจ	70	3.55	0.95	มาก
รวม	324	3.44	0.90	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.69 พบว่า บิฑามารดาใช้หลักพรหมวิหารธรรมในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นใน โรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านอุเบกขา อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อ จำแนกตามอาชีพ พบว่า อาชีพเกษตรกรหรือรับจ้าง อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนอาชีพค้าขายหรือ ธุรกิจส่วนตัว อาชีพรับราชการหรือรัฐวิสาหกิจ อยู่ในระดับมาก

ตารางที่ 4.70 แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนการใช้หลักพรหมวิหารธรรมของบิฑามารดา ในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านอุเบกขา ที่มีอาชีพต่างกัน

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig
ระหว่างกลุ่ม	11.296	2	5.648	7.250	0.001**
ภายในกลุ่ม	250.086	321	0.779		
รวม	261.382	323			

**แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 4.70 พบว่า บิฑามารดาใช้หลักพรหมวิหารธรรมในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นใน โรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านอุเบกขา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .01

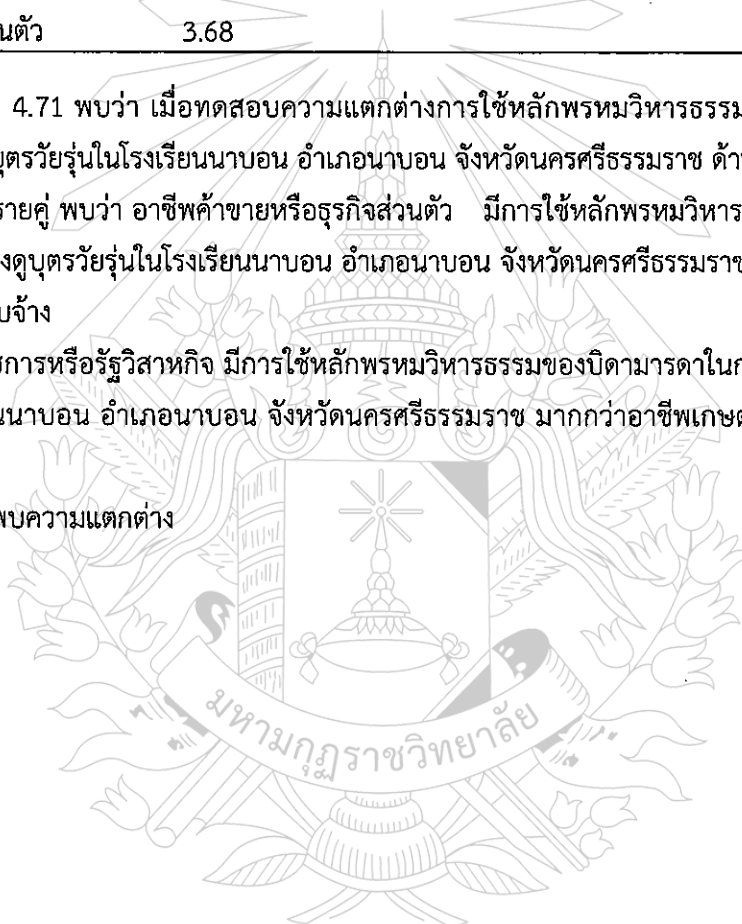
ตารางที่ 4.71 แสดงผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยรายคู่การใช้หลักพรหมวิหารธรรมของบิฑามารดาในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นในโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านอุเบกขา ที่มีอาชีพต่างกัน

อาชีพ	\bar{X}	เกษตรกรหรือ รับจ้าง	รับราชการหรือ รัฐวิสาหกิจ	ค้าขายหรือ ธุรกิจส่วนตัว
		3.26	3.55	3.68
เกษตรกรหรือรับจ้าง	3.26	-	0.29*	0.42*
รับราชการหรือรัฐวิสาหกิจ	3.55		-	0.12
ค้าขายหรือธุรกิจส่วนตัว	3.68			-

จากตารางที่ 4.71 พบว่า เมื่อทดสอบความแตกต่างการใช้หลักพรหมวิหารธรรมของบิฑามารดา ในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นในโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านอุเบกขา ที่มีอาชีพต่างกันเป็นรายคู่ พบว่า อาชีพค้าขายหรือธุรกิจส่วนตัว มีการใช้หลักพรหมวิหารธรรมของบิฑามารดาในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นในโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช มากกว่าอาชีพเกษตรกรหรือรับจ้าง

อาชีพรับราชการหรือรัฐวิสาหกิจ มีการใช้หลักพรหมวิหารธรรมของบิฑามารดาในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นในโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช มากกว่าอาชีพเกษตรกรหรือรับจ้าง

ส่วนคู่อื่นไม่พบความแตกต่าง

ตารางที่ 4.72 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการใช้หลักพรหมวิหารธรรมของ บิฑามารดาในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรี- ธรรมราช โดยรวม จำแนกตามสถานภาพ

สถานภาพ	n	\bar{X}	S.D.	แปลผล
สมรส	195	3.45	0.81	ปานกลาง
หม้าย	38	3.88	0.67	มาก
หย่า	43	3.68	0.75	มาก
แยกกันอยู่	48	3.45	0.85	ปานกลาง
รวม	324	3.53	0.80	มาก

จากตารางที่ 4.72 พบว่า บิฑามารดาใช้หลักพรหมวิหารธรรมในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นใน โรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกตาม สถานภาพ พบว่า สถานภาพสมรส สถานภาพแยกกันอยู่ อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนสถานภาพหม้าย สถานภาพหย่า อยู่ในระดับมาก

ตารางที่ 4.73 แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนการใช้หลักพรหมวิหารธรรมของบิฑามารดา ในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยรวม ที่มีสถานภาพต่างกัน

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig
ระหว่างกลุ่ม	7.024	3	2.341	3.712	0.012*
ภายในกลุ่ม	201.874	320	0.631		
รวม	208.898	323			

*แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4.73 พบว่า บิฑามารดาใช้หลักพรหมวิหารธรรมในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นใน โรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทาง สถิติที่ระดับ .01

ตารางที่ 4.74 แสดงผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยรายคู่การใช้หลักพรหมวิหารธรรมของบิณฑามารดาในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นในโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยรวม ที่มีสถานภาพต่างกัน

สถานภาพ	\bar{X}	สมรส	แยกกันอยู่	หย่า	หม้าย
		3.45	3.45	3.68	3.88
สมรส	3.45	-	-	0.23	0.43*
แยกกันอยู่	3.45		-	0.23	0.43*
หย่า	3.68			-	0.20
หม้าย	3.88				-

จากตารางที่ 4.74 พบว่า เมื่อทดสอบความแตกต่างการใช้หลักพรหมวิหารธรรมของบิณฑามารดา ในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นในโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยรวม ที่มีสถานภาพต่างกันเป็นรายคู่ พบว่า สถานภาพหม้าย มีการใช้หลักพรหมวิหารธรรมของบิณฑามารดาในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นในโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช มากกว่าสถานภาพสมรสและสถานภาพแยกกันอยู่

ส่วนคู่อื่นไม่พบความแตกต่าง

ตารางที่ 4.75 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการใช้หลักพรหมวิหารธรรมของ บิฑามารดาในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านเมตตา จำแนกสถานภาพ

สถานภาพ	n	\bar{X}	S.D.	แปลผล
สมรส	195	3.43	0.88	ปานกลาง
หม้าย	38	3.89	0.69	มาก
หย่า	43	3.66	0.81	มาก
แยกกันอยู่	48	3.34	0.85	ปานกลาง
รวม	324	3.50	0.86	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.75 พบว่า บิฑามารดาใช้หลักพรหมวิหารธรรมในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นในโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านเมตตา อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อจำแนกตามสถานภาพ พบว่า สถานภาพสมรส สถานภาพแยกกันอยู่ อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนสถานภาพหม้าย สถานภาพหย่า อยู่ในระดับมาก

ตารางที่ 4.76 แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนการใช้หลักพรหมวิหารธรรมของบิฑามารดาในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านเมตตา ที่มีสถานภาพต่างกัน

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig
ระหว่างกลุ่ม	9.055	3	3.108	4.209	0.006**
ภายในกลุ่ม	229.460	320	0.717		
รวม	238.516	323			

**แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 4.76 พบว่า บิฑามารดาใช้หลักพรหมวิหารธรรมในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นในโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านเมตตา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตารางที่ 4.77 แสดงผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยรายคู่การใช้หลักพรหมวิหารธรรมของบิฑามารดาในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นในโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านเมตตา ที่มีสถานภาพต่างกัน

สถานภาพ	\bar{x}	แยกกันอยู่	สมรส	หย่า	หม้าย
		3.34	3.43	3.66	3.89
แยกกันอยู่	3.34	-	0.09	0.32	0.55*
สมรส	3.43		-	0.23	0.46*
หย่า	3.66			-	0.23
หม้าย	3.89				-

จากตารางที่ 4.77 พบว่า เมื่อทดสอบความแตกต่างการใช้หลักพรหมวิหารธรรมของบิฑามารดา ในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นในโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านเมตตา ที่มีสถานภาพต่างกันเป็นรายคู่ พบว่า สถานภาพหม้าย มีการใช้หลักพรหมวิหารธรรมของบิฑามารดา ในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นในโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช มากกว่าสถานภาพแยกกันอยู่ และสถานภาพสมรส

ส่วนคู่อื่นไม่พบความแตกต่าง

ตารางที่ 4.78 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการใช้หลักพรหมวิหารธรรมของ บิฑามารดาในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านกรุณา จำแนกสถานภาพ

สถานภาพ	n	\bar{X}	S.D.	แปลผล
สมรส	195	3.66	0.72	มาก
หม้าย	38	3.91	0.67	มาก
หย่า	43	3.86	0.63	มาก
แยกกันอยู่	48	3.68	0.76	มาก
รวม	324	3.72	0.71	มาก

จากตารางที่ 4.78 พบว่า บิฑามารดาใช้หลักพรหมวิหารธรรมในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นในโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านกรุณา อยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกตามสถานภาพ พบว่า ทุกช่วงสถานภาพ อยู่ในระดับมาก

ตารางที่ 4.79 แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนการใช้หลักพรหมวิหารธรรมของบิฑามารดาในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านกรุณา ที่มีสถานภาพต่างกัน

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig
ระหว่างกลุ่ม	2.978	3	0.993	1.997	0.117
ภายในกลุ่ม	160.645	320	0.502		
รวม	163.623	323			

จากตารางที่ 4.79 พบว่า บิฑามารดาใช้หลักพรหมวิหารธรรมในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นในโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านกรุณา ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 4.80 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการใช้หลักพรหมวิหารธรรมของ บิดามารดาในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านมุทิตา จำแนกสถานภาพ

สถานภาพ	n	\bar{X}	S.D.	แปลผล
สมรส	195	3.37	0.98	ปานกลาง
หม้าย	38	3.92	0.80	มาก
หย่า	43	3.59	0.91	มาก
แยกกันอยู่	48	3.39	1.02	ปานกลาง
รวม	324	3.46	0.97	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.80 พบว่า บิดามารดาใช้หลักพรหมวิหารธรรมในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นในโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านมุทิตา อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อจำแนกตามสถานภาพ พบว่า สถานภาพสมรส สถานภาพแยกกันอยู่ อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนสถานภาพหม้าย สถานภาพหย่า อยู่ในระดับมาก

ตารางที่ 4.81 แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนการใช้หลักพรหมวิหารธรรมของบิดามารดาในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านมุทิตา ที่มีสถานภาพต่างกัน

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig
ระหว่างกลุ่ม	10.525	3	3.508	3.853	0.010**
ภายในกลุ่ม	291.353	320	0.910		
รวม	301.879	323			

**แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

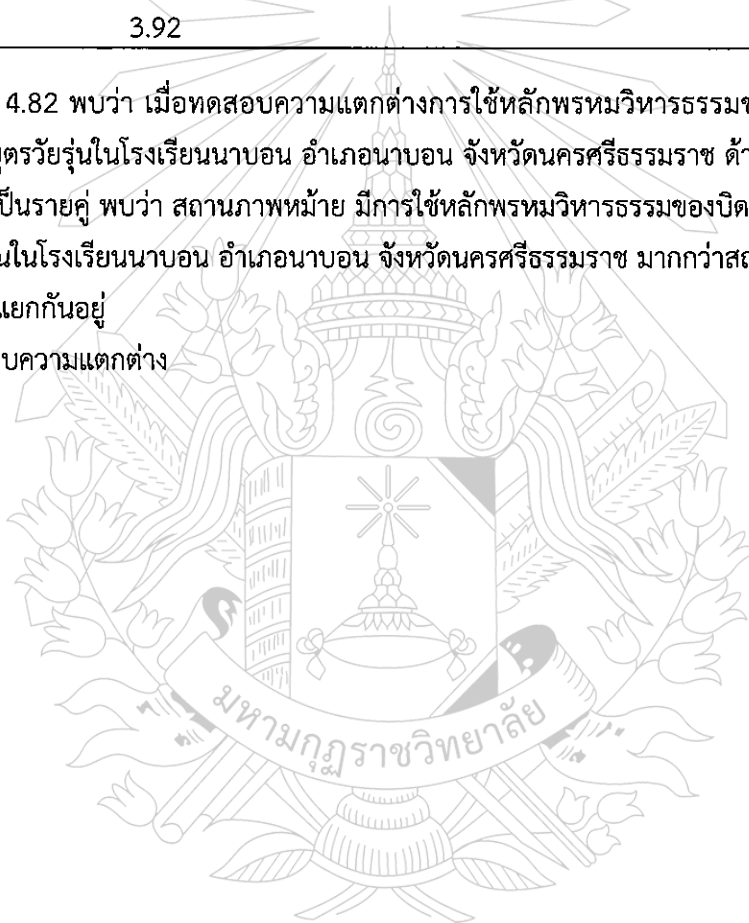
จากตารางที่ 4.81 พบว่า บิดามารดาใช้หลักพรหมวิหารธรรมในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นในโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านมุทิตา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตารางที่ 4.82 แสดงผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยรายคู่การใช้หลักพรหมวิหารธรรมของบิณฑามารดาในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านมูทิตา ที่มีสถานภาพต่างกัน

สถานภาพ	\bar{x}	สมรส	แยกกันอยู่	หย่า	หม้าย
		3.37	3.39	3.59	3.92
สมรส	3.37	-	0.02	0.22	0.55*
แยกกันอยู่	3.39		-	0.20	0.52*
หย่า	3.59			-	0.33
หม้าย	3.92				-

จากตารางที่ 4.82 พบว่า เมื่อทดสอบความแตกต่างการใช้หลักพรหมวิหารธรรมของบิณฑามารดา ในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นในโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านมูทิตา ที่มีสถานภาพต่างกันเป็นรายคู่ พบว่า สถานภาพหม้าย มีการใช้หลักพรหมวิหารธรรมของบิณฑามารดา ในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นในโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช มากกว่าสถานภาพสมรส และสถานภาพแยกกันอยู่

ส่วนคู่อื่นไม่พบความแตกต่าง

ตารางที่ 4.83 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการใช้หลักพรหมวิหารธรรมของ บิฑามารดาในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านอุเบกขา จำแนกสถานภาพ

สถานภาพ	n	\bar{X}	S.D.	แปลผล
สมรส	195	3.35	0.90	ปานกลาง
หม้าย	38	3.79	0.73	มาก
หย่า	43	3.60	0.87	มาก
แยกกันอยู่	48	3.38	0.99	ปานกลาง
รวม	324	3.44	0.90	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.83 พบว่า บิฑามารดาใช้หลักพรหมวิหารธรรมในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นในโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านอุเบกขา อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อจำแนกตามสถานภาพ พบว่า สถานภาพสมรส สถานภาพแยกกันอยู่ อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนสถานภาพหม้าย สถานภาพหย่า อยู่ในระดับมาก

ตารางที่ 4.84 แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนการใช้หลักพรหมวิหารธรรมของบิฑามารดาในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านอุเบกขา ที่มีสถานภาพต่างกัน

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig
ระหว่างกลุ่ม	7.690	3	2.563	3.233	0.023*
ภายในกลุ่ม	253.692	320	0.793		
รวม	261.382	323			

*แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

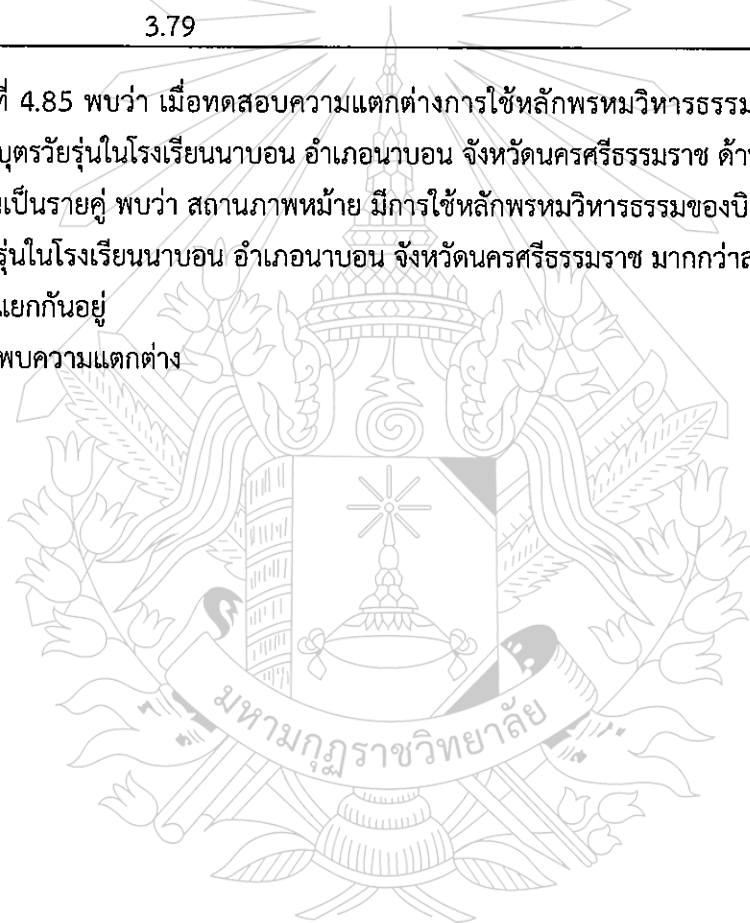
จากตารางที่ 4.84 พบว่า บิฑามารดาใช้หลักพรหมวิหารธรรมในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นในโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านอุเบกขา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 4.85 แสดงผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยรายคู่การใช้หลักพรหมวิหารธรรมของบิฑามารดาในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นในโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านอุเบกขา ที่มีสถานภาพต่างกัน

สถานภาพ	\bar{X}	สมรส	แยกกันอยู่	หย่า	หม้าย
		3.35	3.38	3.60	3.79
สมรส	3.35	-	0.03	0.25	0.44*
แยกกันอยู่	3.38		-	0.22	0.41*
หย่า	3.60			-	0.19
หม้าย	3.79				-

จากตารางที่ 4.85 พบว่า เมื่อทดสอบความแตกต่างการใช้หลักพรหมวิหารธรรมของบิฑามารดา ในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นในโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านอุเบกขา ที่มีสถานภาพต่างกันเป็นรายคู่ พบว่า สถานภาพหม้าย มีการใช้หลักพรหมวิหารธรรมของบิฑามารดา ในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นในโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช มากกว่าสถานภาพสมรสและสถานภาพแยกกันอยู่

ส่วนคู่อื่นไม่พบความแตกต่าง

ตารางที่ 4.86 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการใช้หลักพรหมวิหารธรรมของ บิฑามารดาในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยรวม จำแนกตามรายได้ต่อเดือน

รายได้ต่อเดือน	n	\bar{X}	S.D.	แปลผล
ต่ำกว่า 10,000 บาท	56	3.31	0.91	ปานกลาง
10,001 - 15,000 บาท	86	3.75	0.75	มาก
15,001 - 20,000 บาท	90	3.58	0.80	มาก
20,001 บาท ขึ้นไป	92	3.42	0.74	ปานกลาง
รวม	324	3.53	0.80	มาก

จากตารางที่ 4.86 พบว่า บิฑามารดาใช้หลักพรหมวิหารธรรมในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นในโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกตามรายได้ต่อเดือน พบว่า รายได้ต่อเดือน ต่ำกว่า 10,000 บาท รายได้ต่อเดือน 20,001 บาท ขึ้นไป อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนรายได้ต่อเดือน 10,001 - 15,000 บาท รายได้ต่อเดือน 15,001 - 20,000 บาท อยู่ในระดับมาก

ตารางที่ 4.87 แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนการใช้หลักพรหมวิหารธรรมของบิฑามารดาในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยรวม ที่มีรายได้ต่อเดือนต่างกัน

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig
ระหว่างกลุ่ม	8.147	3	2.716	4.329	0.008**
ภายในกลุ่ม	200.751	320	0.67		
รวม	208.898	323			

**แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 4.87 พบว่า บิฑามารดาใช้หลักพรหมวิหารธรรมในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นในโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตารางที่ 4.88 แสดงผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยรายคู่การใช้หลักพรหมวิหารธรรมของบิฑามารดาในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยรวม ที่มีรายได้ต่อเดือนต่างกัน

รายได้ต่อเดือน	\bar{x}	ต่ำกว่า	20,001 บาท	15,001 -	10,001 -
		10,000 บาท	ขึ้นไป	20,000 บาท	15,000 บาท
		3.31	3.42	3.58	3.75
ต่ำกว่า 10,000 บาท	3.31	-	0.11	0.27*	0.44*
20,001 บาท ขึ้นไป	3.42		-	0.16	0.33*
15,001 - 20,000 บาท	3.58			-	0.17
10,001 - 15,000 บาท	3.75				-

จากตารางที่ 4.88 พบว่า เมื่อทดสอบความแตกต่างการใช้หลักพรหมวิหารธรรมของบิฑามารดา ในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นในโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยรวม ที่มีรายได้ต่อเดือนต่างกันเป็นรายคู่ พบว่า รายได้ต่อเดือน 10,001 - 15,000 บาท มีการใช้หลักพรหมวิหารธรรมของบิฑามารดาในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นในโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช มากกว่ารายได้ต่อเดือน ต่ำกว่า 10,000 บาท และรายได้ต่อเดือน 20,001 บาทขึ้นไป

รายได้ต่อเดือน 15,001 - 20,000 บาท มีการใช้หลักพรหมวิหารธรรมของบิฑามารดาในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นในโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช มากกว่ารายได้ต่อเดือน ต่ำกว่า 10,000 บาท

ส่วนคู่อื่นไม่พบความแตกต่าง

ตารางที่ 4.89 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการใช้หลักพรหมวิหารธรรมของ บิฑามารดาในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านเมตตา จำแนกตามรายได้ต่อเดือน

รายได้ต่อเดือน	n	\bar{X}	S.D.	แปลผล
ต่ำกว่า 10,000 บาท	56	3.25	0.90	ปานกลาง
10,001 - 15,000 บาท	86	3.72	0.82	มาก
15,001 - 20,000 บาท	90	3.56	0.85	มาก
20,001 บาท ขึ้นไป	92	3.41	0.84	ปานกลาง
รวม	324	3.50	0.86	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.89 พบว่า บิฑามารดาใช้หลักพรหมวิหารธรรมในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นในโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านเมตตา อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อจำแนกรายได้ต่อเดือน พบว่า รายได้ต่อเดือน ต่ำกว่า 10,000 บาท รายได้ต่อเดือน 20,001 บาท ขึ้นไป อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนรายได้ต่อเดือน 10,001 - 15,000 บาท รายได้ต่อเดือน 15,001 - 20,000 บาท อยู่ในระดับมาก

ตารางที่ 4.90 แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนการใช้หลักพรหมวิหารธรรมของบิฑามารดาในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านเมตตา ที่มีรายได้ต่อเดือนต่างกัน

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig
ระหว่างกลุ่ม	8.687	3	2.896	4.032	0.008**
ภายในกลุ่ม	229.829	320	0.718		
รวม	238.516	323			

**แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 4.90 พบว่า บิฑามารดาใช้หลักพรหมวิหารธรรมในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นในโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านเมตตา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตารางที่ 4.91 แสดงผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยรายคู่การใช้หลักพรหมวิหารธรรมของบิณฑามารดาในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านเมตตา ที่มีรายได้ต่อเดือนต่างกัน

รายได้ต่อเดือน	\bar{x}	ต่ำกว่า	20,001 บาท	15,001 -	10,001 -
		10,000 บาท	ขึ้นไป	20,000 บาท	15,000 บาท
		3.25	3.41	3.56	3.72
ต่ำกว่า 10,000 บาท	3.25	-	0.15	0.31*	0.47*
20,001 บาท ขึ้นไป	3.41		-	0.15	0.31*
15,001 - 20,000 บาท	3.56			-	0.16
10,001 - 15,000 บาท	3.72				-

จากตารางที่ 4.91 พบว่า เมื่อทดสอบความแตกต่างการใช้หลักพรหมวิหารธรรมของบิณฑามารดาในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นในโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านเมตตา ที่มีรายได้ ต่อเดือนต่างกันเป็นรายคู่ พบว่า รายได้ต่อเดือน 10,001 - 15,000 บาท มีการใช้หลักพรหมวิหารธรรมของบิณฑามารดาในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นในโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช มากกว่ารายได้ต่อเดือนต่ำกว่า 10,000 บาท และรายได้ต่อเดือน 20,001 บาทขึ้นไป

รายได้ต่อเดือน 15,001 - 20,000 บาท มีการใช้หลักพรหมวิหารธรรมของบิณฑามารดาในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นในโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช มากกว่ารายได้ต่อเดือนต่ำกว่า 10,000 บาท

ส่วนคู่อื่นไม่พบความแตกต่าง

ตารางที่ 4.92 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการใช้หลักพรหมวิหารธรรมของ บิฑามารดาในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านกรุณา จำแนกตามรายได้ต่อเดือน

รายได้ต่อเดือน	n	\bar{X}	S.D.	แปลผล
ต่ำกว่า 10,000 บาท	56	3.56	0.83	มาก
10,001 - 15,000 บาท	86	3.89	0.64	มาก
15,001 - 20,000 บาท	90	3.75	0.74	มาก
20,001 บาท ขึ้นไป	92	3.63	0.64	มาก
รวม	324	3.72	0.71	มาก

จากตารางที่ 4.92 พบว่า บิฑามารดาใช้หลักพรหมวิหารธรรมในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นในโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านเมตตา อยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกตามรายได้ต่อเดือน พบว่า ทุกช่วงรายได้ต่อเดือน อยู่ในระดับมาก

ตารางที่ 4.93 แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนการใช้หลักพรหมวิหารธรรมของบิฑามารดาในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านกรุณา ที่มีรายได้ต่อเดือนต่างกัน

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig
ระหว่างกลุ่ม	4.796	3	1.599	3.221	0.023*
ภายในกลุ่ม	158.827	320	0.496		
รวม	163.623	323			

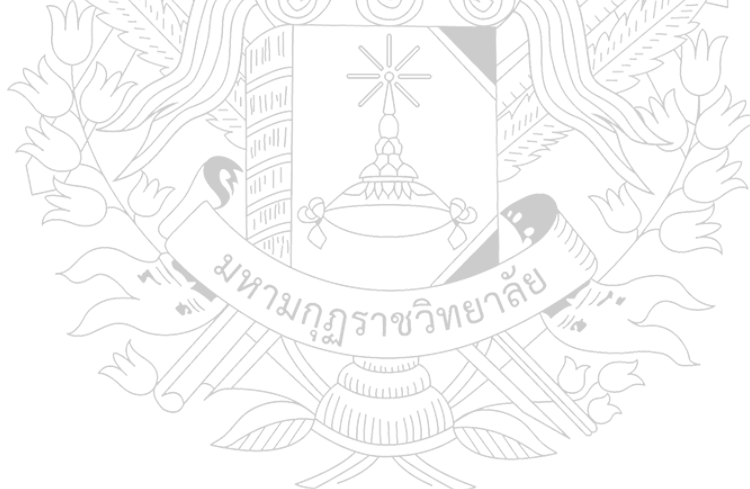
*แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4.93 พบว่า บิฑามารดาใช้หลักพรหมวิหารธรรมในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นในโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านเมตตา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 4.94 แสดงผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยรายคู่การใช้หลักพรหมวิหารธรรมของบิณฑามารดาในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านกรุณา ที่มีรายได้ต่อเดือนต่างกัน

รายได้ต่อเดือน	\bar{x}	ต่ำกว่า	20,001 บาท	15,001 -	10,001 -
		10,000 บาท	ขึ้นไป	20,000 บาท	15,000 บาท
		3.56	3.63	3.75	3.89
ต่ำกว่า 10,000 บาท	3.56	-	0.07	0.19	0.33*
20,001 บาท ขึ้นไป	3.63		-	0.12	0.26*
15,001 - 20,000 บาท	3.75			-	0.14
10,001 - 15,000 บาท	3.89				-

จากตารางที่ 4.94 พบว่า เมื่อทดสอบความแตกต่างการใช้หลักพรหมวิหารธรรมของบิณฑามารดา ในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นในโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านกรุณา ที่มีรายได้ต่อเดือนต่างกันเป็นรายคู่ พบว่า รายได้ต่อเดือน 10,001 - 15,000 บาท มีการใช้หลักพรหมวิหารธรรมของบิณฑามารดาในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นในโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช มากกว่ารายได้ต่อเดือน ต่ำกว่า 10,000 บาทและรายได้ต่อเดือน 20,001 บาท ขึ้นไป ส่วนคู่อื่นไม่พบความแตกต่าง

ตารางที่ 4.95 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการใช้หลักพรหมวิหารธรรมของ บิดามารดาในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านมูทิตา จำแนกรายได้ต่อเดือน

รายได้ต่อเดือน	n	\bar{X}	S.D.	แปลผล
ต่ำกว่า 10,000 บาท	56	3.16	1.07	ปานกลาง
10,001 - 15,000 บาท	86	3.73	0.91	มาก
15,001 - 20,000 บาท	90	3.52	0.94	มาก
20,001 บาท ขึ้นไป	92	3.34	0.91	ปานกลาง
รวม	324	3.46	0.97	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.95 พบว่า บิดามารดาใช้หลักพรหมวิหารธรรมในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นในโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านมูทิตา อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อจำแนกตามรายได้ต่อเดือน พบว่า รายได้ต่อเดือนต่ำกว่า 10,000 บาท รายได้ต่อเดือน 20,001 บาท ขึ้นไป อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนรายได้ต่อเดือน 10,001 - 15,000 บาท และรายได้ต่อเดือน 15,001 - 20,000 บาท อยู่ในระดับมาก

ตารางที่ 4.96 แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนการใช้หลักพรหมวิหารธรรมของบิดามารดาในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านมูทิตา ที่มีรายได้ต่อเดือนต่างกัน

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig
ระหว่างกลุ่ม	13.151	3	4.384	4.859	0.003**
ภายในกลุ่ม	288.728	320	0.902		
รวม	301.879	323			

**แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 4.96 พบว่า บิดามารดาใช้หลักพรหมวิหารธรรมในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นในโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านมูทิตา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตารางที่ 4.97 แสดงผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยรายคู่การใช้หลักพรหมวิหารธรรมของบิณฑามารดาในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านมูทิตา ที่มีรายได้ต่อเดือนต่างกัน

รายได้ต่อเดือน	\bar{x}	ต่ำกว่า	20,001 บาท	15,001 -	10,001 -
		10,000 บาท	ขึ้นไป	20,000 บาท	15,000 บาท
		3.16	3.34	3.52	3.73
ต่ำกว่า 10,000 บาท	3.16	-	0.18	0.36*	0.57*
20,001 บาท ขึ้นไป	3.34		-	0.18	0.39*
15,001 - 20,000 บาท	3.52			-	0.21
10,001 - 15,000 บาท	3.73				-

จากตารางที่ 4.97 พบว่า เมื่อทดสอบความแตกต่างการใช้หลักพรหมวิหารธรรมของบิณฑามารดาในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นในโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านมูทิตา ที่มีรายได้ต่อเดือนต่างกันเป็นรายคู่ พบว่า รายได้ต่อเดือน 10,001 - 15,000 บาท มีการใช้หลักพรหมวิหารธรรมของบิณฑามารดาในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นในโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช มากกว่ารายได้ต่อเดือนต่ำกว่า 10,000 บาท และรายได้ต่อเดือน 20,001 บาท ขึ้นไป

รายได้ต่อเดือน 15,001 - 20,000 บาท มีการใช้พรหมวิหารธรรมของบิณฑามารดาในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นในโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช มากกว่ารายได้ต่อเดือนต่ำกว่า 10,000 บาท

ส่วนคู่อื่นไม่พบความแตกต่าง

ตารางที่ 4.98 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการใช้หลักพรหมวิหารธรรมของ บิฑามารดาในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านอุเบกขา จำแนกตามรายได้ต่อเดือน

รายได้ต่อเดือน	n	\bar{X}	S.D.	แปลผล
ต่ำกว่า 10,000 บาท	56	3.26	1.01	ปานกลาง
10,001 - 15,000 บาท	86	3.64	0.88	มาก
15,001 - 20,000 บาท	90	3.50	0.86	ปานกลาง
20,001 บาท ขึ้นไป	92	3.30	0.86	ปานกลาง
รวม	324	3.44	0.90	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.98 พบว่า บิฑามารดาใช้หลักพรหมวิหารธรรมในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นในโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านอุเบกขา อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อจำแนกตามรายได้ต่อเดือน พบว่า รายได้ต่อเดือนต่ำกว่า 10,000 บาท รายได้ต่อเดือน 15,001 - 20,000 บาท รายได้ต่อเดือน 20,001 บาทขึ้นไป อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนรายได้ต่อเดือน 10,001 - 15,000 บาท อยู่ในระดับมาก

ตารางที่ 4.99 แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนการใช้หลักพรหมวิหารธรรมของบิฑามารดา ในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านอุเบกขาที่มีรายได้ต่อเดือนต่างกัน

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig
ระหว่างกลุ่ม	7.321	3	2.440	3.074	0.028*
ภายในกลุ่ม	254.061	320	0.794		
รวม	261.382	323			

*แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4.99 พบว่า บิฑามารดาใช้หลักพรหมวิหารธรรมในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นในโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านอุเบกขา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 4.100 แสดงผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยรายคู่การใช้หลักพรหมวิหารธรรมของบิตามารดาในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัด นครศรีธรรมราช ด้านอุเบกขา ที่มีรายได้ต่อเดือนต่างกัน

รายได้ต่อเดือน	\bar{x}	ต่ำกว่า	20,001 บาท	15,001 -	10,001 -
		10,000 บาท	ขึ้นไป	20,000 บาท	15,000 บาท
		3.26	3.30	3.50	3.64
ต่ำกว่า 10,000 บาท	3.26	-	0.04	0.24	0.38*
20,001 บาท ขึ้นไป	3.30		-	0.20	0.34*
15,001 - 20,000 บาท	3.50			-	0.14
10,001 - 15,000 บาท	3.64				-

จากตารางที่ 4.100 พบว่า เมื่อทดสอบความแตกต่างการใช้หลักพรหมวิหารธรรมของบิตามารดาในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นในโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านอุเบกขา ที่มีรายได้ต่อเดือนต่างกันเป็นรายคู่ พบว่า รายได้ต่อเดือน 10,001 - 15,000 บาท มีการใช้หลักพรหมวิหารธรรมของบิตามารดาในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นในโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช มากกว่ารายได้ต่อเดือน ต่ำกว่า 10,000 บาท และรายได้ต่อเดือน 20,001 บาท ขึ้นไป

รายได้ต่อเดือน 15,001 - 20,000 บาท มีการใช้หลักพรหมวิหารธรรมของบิตามารดาในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นในโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช มากกว่ารายได้ต่อเดือน ต่ำกว่า 10,000 บาท

ส่วนคู่อื่นไม่พบความแตกต่าง

ตอนที่ 5 ผลการรวบรวมข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางส่งเสริมการใช้หลักพรหมวิหารธรรมของบิดามารดาในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นในโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช

ตารางที่ 4.101 แสดงค่าความถี่ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการใช้หลักพรหมวิหารธรรมของบิดามารดาในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรี - ธรรมราช

ข้อเสนอแนะ	ความถี่
ด้านเมตตา	
- การแสดงออกในการให้ความรัก ความเมตตาต่อบุตรธิดาให้มากขึ้น	11
- เป็นแบบอย่างที่ดีให้กับบุตรธิดา ทั้งทางด้านกาย วาจา ใจ	8
- ศึกษาธรรมชาติของบุตรธิดา	2
รวม	21
ด้านกรุณา	
- บิดามารดาจะต้องประคับประคอง ชี้ทางผิดถูก อบรมสั่งสอนให้กับบุตร	19
- เป็นที่ปรึกษาให้กับบุตรธิดา	13
- สร้างจิตสำนึกในการดำเนินชีวิตให้กับบุตร	4
- สอบถามเกี่ยวกับปัญหาของบุตรธิดา	2
รวม	38
ด้านมุทิตา	
- แสดงความชื่นชมเมื่อบุตรธิดาทำสิ่งที่ดี	14
- ยินดีเมื่อบุตรธิดาประสบความสำเร็จ ประสบความสำเร็จก้าวหน้า	5
รวม	19
ด้านอุเบกขา	
- มีความเสมอภาคกับบุตรธิดาทุกคน	16
- ตัดสินปัญหาด้วยความยุติธรรม	10
รวม	26

จากตารางที่ 4.101 พบว่า บิดามารดาได้เสนอแนะเกี่ยวกับเกี่ยวกับการใช้หลักพรหมวิหารธรรมของบิดามารดาในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นในโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรี - ธรรมราช มากที่สุดคือด้านกรุณา ข้อที่ว่า บิดามารดาจะต้องประคับประคอง ชี้ทางผิดถูก อบรมสั่งสอนให้กับบุตรธิดา

ตารางที่ 4.102 แสดงค่าความถี่ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางส่งเสริมการใช้หลักพรหมวิหารธรรมของบิถามารดาในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช

แนวทางส่งเสริม	ความถี่
ด้านเมตตา	
- บิถามารดาจะต้องฝึกทำกาย วาจา ใจ ให้สงบ มีสติ รู้คิดและไตร่ตรอง	11
- ฝึกการทำสมาธิเพื่อควบคุมอารมณ์ตนเอง	7
- ปฏิบัติตนให้อยู่ในศีลธรรม	3
รวม	21
ด้านกรุณา	
- ศึกษาหลักพรหมวิหารธรรมให้มีความเข้าใจลึกซึ้งซึ่งเป็นหลักประพฤติปฏิบัติ	12
- มีวินัย มีสติ ความกตัญญู ความเมตตา ความอดทน ความซื่อสัตย์ ความประหยัด ความขยันไม่เห็นแก่ตัว	7
รวม	19
ด้านมุทิตา	
- ลดอคติ ปล่อยวางให้ได้ในบางเวลาที่บุตรธิดาทำอะไรไม่ตรงกับความต้องการ	18
รวม	18
ด้านอุเบกขา	
- พยายามฝึกให้บุตรมีความรับผิดชอบ ช่วยเหลือตัวเองได้	22
- เข้าใจและเข้าถึงฟังความคิดเห็นและการตัดสินใจ	4
รวม	26

จากตารางที่ 4.102 พบว่า บิถามารดามีแนวทางส่งเสริมการใช้หลักพรหมวิหารธรรมของบิถามารดาในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นในโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช มากที่สุดคือ ด้านอุเบกขา ข้อที่ว่า พยายามฝึกให้บุตรมีความรับผิดชอบช่วยเหลือตัวเองได้

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาวิจัยเรื่อง “การใช้หลักพรหมวิหารธรรมของบิฑามารดาในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่น ในโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช” นั้น ผู้วิจัยขอนำเสนอ วัตถุประสงค์ของการวิจัย กลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย สถิติที่ใช้ในการวิจัย สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ ตามลำดับดังนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย เพื่อศึกษาการใช้หลักพรหมวิหารธรรมของบิฑามารดาในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่น ในโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช เพื่อเปรียบเทียบการใช้หลักพรหมวิหารธรรมในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่น ในโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช ของบิฑามารดาที่มี เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ สถานภาพ รายได้ต่อเดือน ต่างกัน เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางส่งเสริมการใช้หลักพรหมวิหารธรรมของบิฑามารดาในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่น ในโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช

ประชากร คือ บิฑามารดาที่มีบุตรศึกษาอยู่ในโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช จำนวน 1,718 คน (ข้อมูลทะเบียนนักเรียนโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอนจังหวัดนครศรีธรรมราช 30 มีนาคม 2559)

กลุ่มตัวอย่าง คือ บิฑามารดาที่มีบุตรศึกษาอยู่ในโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยหลักการคำนวณของ ทาโร ยามาเน โดยให้มีระดับความคลาดเคลื่อนไม่เกิน 0.05 (สงศรี ชมภูวงศ์, 2554, หน้า 110) ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 324 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม และ ซึ่งผู้วิจัยได้สร้าง โดยทำการศึกษาจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ มาเป็นแนวทางในการจัดทำแบบสอบถาม แบ่งโครงสร้างของแบบสอบถามออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามปัจจัยส่วนบุคคล ประกอบด้วย เพศ อายุ อาชีพ ระดับการศึกษา สถานภาพ และรายได้ต่อเดือน เป็นแบบสอบถามแบบมีคำตอบให้เลือกตอบ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการใช้หลักพรหมวิหารธรรมของบิฑามารดาในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่น ในโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช เป็นลักษณะคำถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแนวคิดของ ลิเคิร์ต (Likert) 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปาน

กลาง น้อย และน้อยที่สุด มี 4 ด้าน จำนวน 20 ข้อ โดยมีการให้คะแนนระดับการนำหลักพรหมวิหารธรรมไปใช้ในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่น

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางส่งเสริมการใช้หลักพรหมวิหารธรรมของบิดามารดาในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่น ในโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช เป็นลักษณะคำถามแบบปลายเปิด เพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามแสดงความคิดเห็นโดยอิสระ

สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การทดสอบค่าที (t-test) และการทดสอบความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-Way ANOVA) ถ้าพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติจะทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ โดยวิธี LSD (Least Significant Difference) มีการหาค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ ค่า IOC (Index of Item-Objective Congruence) มีการหาความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach)

5.1 สรุปผลการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง “การใช้หลักพรหมวิหารธรรมของบิดามารดาในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่น ในโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช” สรุปได้ดังนี้

5.1.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

1) จำแนกตามเพศ พบว่า บิดามารดา ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ เป็นเพศหญิง มีจำนวนทั้งสิ้น 220 คน คิดเป็นร้อยละ 67.90 และเป็นเพศชาย มีจำนวนทั้งสิ้น 104 คน คิดเป็นร้อยละ 32.10

2) จำแนกตามอายุ พบว่า บิดามารดา ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีอายุ 46-55 ปี มีจำนวนทั้งสิ้น 169 คน คิดเป็นร้อยละ 52.6 มีอายุ 56 ปีขึ้นไป มีจำนวนทั้งสิ้น 94 คน คิดเป็นร้อยละ 29.01 และมีอายุ 30 - 45 ปี มีจำนวนทั้งสิ้น 61 คน คิดเป็นร้อยละ 18.83 น้อยที่สุด

3) จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า บิดามารดา ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีระดับการศึกษาประถมศึกษา มีจำนวนทั้งสิ้น 170 คน คิดเป็นร้อยละ 52.47 มีระดับการศึกษามัธยมศึกษา หรือ ปวช. มีจำนวนทั้งสิ้น 86 คน คิดเป็นร้อยละ 26.54 มีระดับการศึกษาปริญญาตรีขึ้นไป มีจำนวนทั้งสิ้น 38 คน คิดเป็น ร้อยละ 11.73 มีระดับการศึกษานุปริญญา หรือ ปวส. มีจำนวนทั้งสิ้น 30 คน คิดเป็นร้อยละ 9.26 น้อยที่สุด

4) จำแนกตามอาชีพ พบว่า บิดามารดา ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีอาชีพเกษตรกร หรือรับจ้าง มีจำนวนทั้งสิ้น 163 คน คิดเป็นร้อยละ 50.31 มีอาชีพค้าขายหรือธุรกิจส่วนตัว มีจำนวนทั้งสิ้น 91 คน คิดเป็นร้อยละ 28.09 มีอาชีพรับราชการหรือรัฐวิสาหกิจ มีจำนวนทั้งสิ้น 38 คน คิดเป็นร้อยละ 21.60 น้อยที่สุด

5) จำแนกตามสถานภาพ พบว่า บิดามารดา ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีสถานภาพสมรส มีจำนวนทั้งสิ้น 195 คน คิดเป็นร้อยละ 60.19 มีสถานภาพแยกกันอยู่ มีจำนวนทั้งสิ้น 48 คน คิดเป็นร้อยละ 14.81 มีสถานภาพหย่า มีจำนวนทั้งสิ้น 43 คน คิดเป็นร้อยละ 13.27 มีสถานภาพหม้ายจำนวนทั้งสิ้น 38 คน คิดเป็นร้อยละ 11.73 น้อยที่สุด

6) จำแนกตามรายได้ต่อเดือน พบว่า บิดามารดา ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีรายได้ต่อเดือน 20,001 บาท ขึ้นไป มีจำนวนทั้งสิ้น 92 คน คิดเป็นร้อยละ 28.40 มีรายได้ต่อเดือน 15,001 - 20,000 บาท มีจำนวนทั้งสิ้น 90 คน คิดเป็นร้อยละ 27.78 มีรายได้ต่อเดือน 10,001- 15,000 บาท มีจำนวนทั้งสิ้น 86 คน คิดเป็นร้อยละ 26.54 มีรายได้ต่อเดือนต่ำกว่า 10,000 บาท มีจำนวนทั้งสิ้น 56 คน คิดเป็นร้อยละ 17.28 น้อยที่สุด

5.1.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการใช้หลักพรหมวิหารธรรมของบิดามารดาในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่น ในโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราชดังนี้

1) ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการใช้หลักพรหมวิหารธรรมของบิดามารดาในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่น ในโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช พบว่า บิดามารดาใช้พรหมวิหารธรรมในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นในโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยรวม ทั้ง 4 ด้าน อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ย พบว่า ด้านกรุณา มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ด้านเมตตา ส่วนด้านอุเบกขา มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ตามลำดับ

5.1.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการใช้หลักพรหมวิหารธรรมในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นในโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช ของบิดามารดา จำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ สถานภาพและรายได้ต่อเดือนดังนี้

1) ผลการวิเคราะห์ระดับการใช้หลักพรหมวิหารธรรมในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่น ในโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช ของบิดามารดา ที่มีเพศต่างกัน พบว่า บิดามารดาใช้พรหมวิหารธรรมในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นในโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยรวมทั้ง 4 ด้าน เพศชายอยู่ในระดับมากและเพศหญิง อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ย เพศชาย พบว่า ด้านกรุณา มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ด้านเมตตา ส่วนด้านอุเบกขา มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ตามลำดับเพศหญิง พบว่า ด้านกรุณา มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ด้านเมตตา ส่วนด้านอุเบกขา มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ตามลำดับ

2) ผลการวิเคราะห์ระดับการใช้หลักพรหมวิหารธรรมในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่น ในโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช ของบิดามารดา ที่มีอายุต่างกัน พบว่า บิดามารดาใช้พรหมวิหารธรรมในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นในโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยรวมทั้ง 4 ด้าน อายุ 30 - 45 ปี อยู่ในระดับมาก อายุ 46 - 55 ปี อายุ 56 ปีขึ้นไป อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ย อายุ 30 - 45 ปี พบว่า ด้าน

มูทิตา มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ด้านเมตตา ส่วนด้านอุเบกขา มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ตามลำดับอายุ 46 - 55 ปี พบว่า ด้านกรุณา มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ด้านเมตตา ส่วนด้านอุเบกขา มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ตามลำดับอายุ 56 ปีขึ้นไป พบว่า ด้านกรุณา มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ด้านเมตตา ส่วนด้านอุเบกขา มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ตามลำดับ

3) ผลการวิเคราะห์ระดับการใช้พรหมวิหารธรรมในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่น ในโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช ของบิตามารดา ที่มีระดับการศึกษา ต่างกัน พบว่า บิตามารดาใช้พรหมวิหารธรรมในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นในโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยรวมทั้ง 4 ด้าน ระดับการศึกษาประถมศึกษา ระดับศึกษามัธยมศึกษาหรือปวช. อยู่ในระดับมาก ระดับการศึกษาอนุปริญญา หรือ ปวส. ระดับการศึกษาปริญญาตรีขึ้นไป อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ย ระดับการศึกษาประถม ศึกษา พบว่า ด้านกรุณา มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ด้านเมตตา ส่วนด้านอุเบกขา มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ตามลำดับ ระดับมัธยมศึกษาหรือปวช. พบว่า ด้านกรุณา มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ด้านเมตตา ส่วนด้านอุเบกขา มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ตามลำดับ ระดับอนุปริญญาหรือปวส. พบว่า ด้านเมตตามีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ด้านอุเบกขา ส่วนด้านกรุณา มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ตามลำดับ ระดับปริญญาตรีขึ้นไป พบว่า ด้านกรุณา มีค่าเฉลี่ยสูงสุดรองลงมาคือ ด้านมูทิตา ส่วนด้านอุเบกขา มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ตามลำดับ

4) ผลการวิเคราะห์ระดับการใช้พรหมวิหารธรรมในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่น ในโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช ของบิตามารดา ที่มีอาชีพ ต่างกัน พบว่า บิตามารดาใช้พรหมวิหารธรรมในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นในโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยรวมทั้ง 4 ด้าน อาชีพเกษตรกรหรือรับจ้าง อยู่ในระดับปานกลาง อาชีพค้าขายหรือธุรกิจส่วนตัว และอาชีพรับราชการหรือรัฐวิสาหกิจ อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ย อาชีพเกษตรกรหรือรับจ้าง พบว่า ด้านกรุณา มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ด้านเมตตา ส่วนด้านอุเบกขา มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ตามลำดับ อาชีพค้าขายหรือธุรกิจส่วนตัว พบว่า ด้านกรุณา มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ด้านอุเบกขา ส่วนด้านเมตตา มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ตามลำดับ อาชีพรับราชการหรือรัฐวิสาหกิจ พบว่า ด้านกรุณา มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ด้านเมตตา ส่วนด้านอุเบกขา มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ตามลำดับ

5) ผลการวิเคราะห์ระดับการใช้พรหมวิหารธรรมในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่น ในโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช ของบิตามารดา ที่มีสถานภาพ ต่างกัน พบว่า บิตามารดาใช้พรหมวิหารธรรมในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นในโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยรวมทั้ง 4 ด้าน สถานภาพสมรส อยู่ในระดับปานกลาง สถานภาพหม้าย สถานภาพหย่า อยู่ในระดับมาก สถานภาพแยกกันอยู่ อยู่ใน ระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ย สถานภาพสมรส พบว่า ด้านกรุณา มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ด้านเมตตา ส่วนด้านอุเบกขา มี

ค่าเฉลี่ยต่ำสุด ตามลำดับ สถานภาพหม้าย พบว่า ด้านมูทิตา มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ด้านกรรณา ส่วนด้านอุเบกขา มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ตามลำดับ สถานภาพหย่า พบว่า ด้านกรรณา มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ด้านเมตตา ส่วนด้านมูทิตา มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ตามลำดับสถานภาพแยกกันอยู่ พบว่า ด้านกรรณา มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ด้านมูทิตา ส่วนด้านเมตตา มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ตามลำดับ

6) ผลการวิเคราะห์ระดับการใช้พรหมวิหารธรรมในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่น ในโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช ของบิดามารดา ที่มีรายได้ต่อเดือน ต่างกัน พบว่า บิดามารดาใช้พรหมวิหารธรรมในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นในโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยรวมทั้ง 4 ด้าน รายได้ต่อเดือนต่ำกว่า 10,000 บาท อยู่ในระดับปานกลาง รายได้ต่อเดือน 10,001 – 15,000 บาท รายได้ต่อเดือน 15,000 - 20,000 บาท อยู่ในระดับมาก รายได้ต่อเดือน 20,001 บาท ขึ้นไป อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ย รายได้ต่อเดือนต่ำกว่า 10,000 บาท พบว่า ด้านกรรณา มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ด้านอุเบกขา ส่วนด้านมูทิตา มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ตามลำดับ รายได้ต่อเดือน 10,001 – 15,000 บาท พบว่า ด้านกรรณา มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ด้านมูทิตา ส่วนด้านอุเบกขา มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ตามลำดับรายได้ต่อเดือน 15,000 - 20,000 บาท พบว่า ด้านกรรณา มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ด้านเมตตา ส่วนด้านอุเบกขา มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ตามลำดับ รายได้ต่อเดือน 20,001 บาท ขึ้นไป พบว่า ด้านกรรณา มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ด้านเมตตา ส่วนด้านอุเบกขา มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ตามลำดับ

5.1.4 ผลการเปรียบเทียบการใช้พรหมวิหารธรรมในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่น ในโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช ของบิดามารดาที่มี เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ สถานภาพ รายได้ต่อเดือน ต่างกัน

1) ผลการเปรียบเทียบการใช้หลักพรหมวิหารธรรมของบิดามารดาในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นในโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช ที่มีเพศต่างกัน พบว่า บิดามารดาใช้พรหมวิหารธรรมในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นในโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยรวมทั้ง 4 ด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

2) ผลการเปรียบเทียบการใช้หลักพรหมวิหารธรรมของบิดามารดาในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นในโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช ที่มีอายุต่างกัน พบว่า บิดามารดาที่มีอายุต่างกัน ใช้พรหมวิหารธรรมในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นในโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยรวมทั้ง 4 ด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3) ผลการเปรียบเทียบการใช้หลักพรหมวิหารธรรมของบิดามารดาในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นในโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน พบว่า บิดามารดาใช้พรหมวิหารธรรมในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นในโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

4) ผลการเปรียบเทียบการใช้หลักพรหมวิหารธรรมของบิฑามารดาในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นในโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช ที่มีอาชีพต่างกัน พบว่า บิฑามารดาใช้พรหมวิหารธรรมในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นในโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

5) ผลการเปรียบเทียบการใช้หลักพรหมวิหารธรรมของบิฑามารดาในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นในโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช ที่มีสถานภาพต่างกัน พบว่า บิฑามารดาใช้พรหมวิหารธรรมในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นในโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

6) ผลการเปรียบเทียบการใช้หลักพรหมวิหารธรรมของบิฑามารดาในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นในโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช ที่มีรายได้ต่อเดือนต่างกัน พบว่า บิฑามารดาใช้หลักพรหมวิหารธรรมในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นในโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

5.1.5 ผลการรวบรวมข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางส่งเสริมการใช้พรหมวิหารธรรมของบิฑามารดาในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่น ในโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช

ข้อเสนอแนะดังนี้

1. ด้านเมตตา ได้แก่ การแสดงออกในการให้ความรัก ความเมตตาต่อบุตรธิดาให้มากขึ้นเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับบุตรธิดา ทั้งทางด้านกาย วาจา ใจ ศึกษาธรรมชาติของบุตรธิดา

2. ด้านกรุณา ได้แก่ บิฑามารดาจะต้องประทับใจประทับใจ ชี้ทางผิดถูก อบรมสั่งสอนให้กับบุตร เป็นที่ปรึกษาให้กับบุตรธิดา สร้างจิตสำนึกในการดำเนินชีวิตให้กับบุตร สอบถามเกี่ยวกับปัญหาของบุตรธิดา

3. ด้านมุทิตา ได้แก่ แสดงความชื่นชมเมื่อบุตรธิดาทำสิ่งที่ดี ยินดีเมื่อบุตรธิดาประสบความสำเร็จ ประสบความสำเร็จ ก้าวหน้า

4. ด้านอุเบกขา ได้แก่ มีความเสมอภาคกับบุตรธิดาทุกคน ตัดสินปัญหาด้วยความยุติธรรม บิฑามารดาได้เสนอแนะแนวทางส่งเสริมการใช้พรหมวิหารธรรมดังนี้

1. ด้านเมตตา ได้แก่ บิฑามารดาจะต้องฝึกทำกาย วาจา ใจ ให้สงบ มีสติ รู้คิดและไตร่ตรอง ฝึกการทำสมาธิเพื่อควบคุมอารมณ์ตนเองปฏิบัติตนให้อยู่ในศีลธรรม

2. ด้านกรุณา ได้แก่ ศึกษาหลักพรหมวิหารธรรมให้มีความเข้าใจลึกซึ้งซึ่งเป็นหลักประพฤติปฏิบัติที่ดี มีวินัย มีสติ ความกตัญญู ความเมตตา ความอดทน ความซื่อสัตย์ ความประหยัด ความขยัน ไม่เห็นแก่ตัว

3. ด้านมุทิตา ได้แก่ ลดอคติ ปลอ่ยวางให้ได้ในบางเวลาที่บุตรธิดาทำอะไรไม่ตรงกับความต้องการ

4. ด้านอุเบกขา ได้แก่ พยายามฝึกให้บุตรมีความรับผิดชอบ ช่วยเหลือตัวเองได้เข้าใจและเข้าถึงฟังความคิดเห็นและการตัดสินใจ

5.2 อภิปรายผล

การศึกษาวิจัยเรื่อง “การใช้หลักพรหมวิหารธรรมของบิดามารดาในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่น ในโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช” ผู้วิจัยได้นำผลจากการวิจัยมาอภิปรายเชื่อมโยงทฤษฎี แนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในประเด็นดังต่อไปนี้

5.2.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการใช้หลักพรหมวิหารธรรมของบิดามารดาในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่น ในโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช ดังนี้

ผลการศึกษาการใช้หลักพรหมวิหารธรรมของบิดามารดาในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่น ในโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยรวมทั้ง 4 ด้านมีค่าแปลผลอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ อภิปรายได้ว่า บิดามารดาทุกเพศ ทุกวัย ทุกสาขาอาชีพ ทุกระดับการศึกษา ทุกสถานภาพ และทุกระดับรายได้ต่อเนื่อง ได้นำหลักพรหมวิหารธรรมมาใช้ในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นได้ดี มีความเมตตา กรุณา รับฟังความคิดเห็นและให้กำลังใจบุตรธิดา อบรมคุณธรรมจริยธรรมให้กับบุตรธิดา เป็นที่พึ่งทางกายและใจให้กับบุตรธิดา ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญในการสร้างทรัพยากรมนุษย์เพื่อไปสู่สังคม บิดามารดาจึงมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องปฏิบัติตนให้มีคุณธรรมจริยธรรม มีการนำหลักพรหมวิหารธรรมมาใช้ในเลี้ยงดูบุตร เพราะพื้นฐานของการดำเนินชีวิตที่ดีจะมาจากการขัดเกลาและการได้รับความรัก ความอบอุ่นจากครอบครัว ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของหลายท่านที่ศึกษาดังนี้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ พระครูพิณิจรัตนกร (อนุสรณ์ ฐานทดโต) (2556) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การประยุกต์ใช้พรหมวิหารธรรมในการสร้างสันติสุขใน อำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ ผลการวิจัยพบว่า คณะผู้บริหาร สมาชิกสภา หัวหน้าส่วนและประชาชนผู้มาใช้บริการ มีการประยุกต์ใช้พรหมวิหารธรรมในการสร้างสันติสุขใน อำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก , สอดคล้องกับงานวิจัยของ ณิชชา อมราภรณ์ (2557) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การบริหารงานตามหลักพรหมวิหารธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาเขตสายไหม กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า บุคลากรทางการศึกษามีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักพรหมวิหารธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาเขตสายไหม กรุงเทพมหานคร โดยรวมทั้ง 4 ด้าน อยู่ในระดับมาก, สอดคล้องกับงานวิจัยของ ธีธรรณ ฐิตาคม (2556) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การประยุกต์ใช้พรหมวิหาร 4 ในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 42 ผลการวิจัย พบว่า ผู้อำนวยการสถานศึกษาและบุคลากรครูในสถานศึกษามีการประยุกต์ใช้พรหมวิหาร 4 ในการ บริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 42 ในภาพรวมอยู่ ในระดับมาก, สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุนิษา รักชายศ (2554) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง บทบาทบิดามารดาในทัศนะของบุตรวัยรุ่นตำบลไม้

เรียง อำเภอนวาง จังหวัดนครศรีธรรมราช ผลการวิจัยพบว่า บิดามารดาในทัศนะของบุตรวัยรุ่นตำบล
ไม่เรียง อำเภอนวาง จังหวัดนครศรีธรรมราช มีการปฏิบัติตนต่อบุตรโดยการช่วยเหลือเกื้อกูล เอาใจ
ใส่ให้ความรักความอบอุ่น ตลอดจนเป็นผู้แนะและปกป้องให้ได้รับความปลอดภัย การดูแลบุตรให้
พัฒนาการทั้งทางร่างกายและจิตใจ ดูแลบุตรเมื่อบุตรไม่สบาย รับฟังความคิดเห็นของบุตร โดยรวม
อยู่ในระดับมาก, สอดคล้องกับงานวิจัยของ พระมนัส อคฺคธมฺโม (ก้อนใหญ่) (2554) ได้ศึกษาวิจัย
เรื่อง ภาวะผู้นำของผู้บริหารตามหลักพรหมวิหาร 4 โรงเรียนมัธยมศึกษา เขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานคร
ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของครูผู้สอนที่มีต่อภาวะผู้นำของผู้บริหารตามหลักพรหมวิหาร
โรงเรียนมัธยมศึกษา เขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานครโดยรวมทั้ง 4 ด้าน อยู่ในระดับมาก, , ไม่สอดคล้อง
กับงานวิจัยของ อรพินทร์ ชูชม, สุภาพร ธนะชานันท์, ทศนา ทองภักดี (2554) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง
ปัจจัยเชิงเหตุและผลของภูมิคุ้มกันทางจิตของเยาวชน ผลการวิจัยพบว่าภูมิคุ้มกันทางจิตของเยาวชน
ประกอบด้วยจิตลักษณะ การควบคุมตน การมองโลกในแง่ดีและความเชื่ออำนาจในตน และปัจจัย
ครอบครัว ความสัมพันธ์กับบิดามารดาการสนับสนุนทางสังคมจากครอบครัว ภูมิคุ้มกันทางจิตของ
เยาวชนประกอบด้วยจิตลักษณะ การควบคุมตน การมองโลกในแง่ดีและความเชื่ออำนาจในตน และ
ปัจจัยครอบครัว ความสัมพันธ์กับบิดามารดาการสนับสนุนทางสังคมจากครอบครัวและการถ่ายทอด
การดำรงชีวิตภูมิคุ้มกันทางจิตมีบทบาทเป็นตัวแปรคั่นกลางความสัมพันธ์ระหว่างจิตลักษณะและ
ปัจจัยครอบครัวกับคุณภาพของเยาวชน ผลการวิจัยยังพบว่าจิตลักษณะมีอิทธิพลสูงสุดต่อภูมิคุ้มกัน
ทางจิต โดยรวมอยู่ในระดับมากรองลงมาคือปัจจัยครอบครัวอยู่ในระดับปานกลาง

สรุป ได้ว่าผลการวิจัยข้างต้น ล้วนเป็นผลสรุปในทิศทางเดียวกันในการนำหลักพรหมวิหาร
ธรรม และ การใช้คุณธรรมจริยธรรมในการเลี้ยงดูบุตร โดยรวมทั้ง 4 ด้านอยู่ในระดับมาก

เมื่อพิจารณาผลการวิจัยเป็นรายด้านสามารถอภิปรายผลวิจัยได้ดังนี้

ด้านเมตตา พบว่า พบว่า บิดามารดาใช้พรหมวิหารธรรมในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นในโรงเรียน
นาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านเมตตา โดยรวม มีค่าแปลผลอยู่ในระดับปานกลาง
ทั้งนี้อภิปรายได้ว่า บิดามารดา มีความความอดทนสามารถควบคุมอารมณ์ของตนเองได้เมื่อลูกมีความ
ประพฤติไม่ดี แสดงกิริยาวาจาที่สุภาพ อ่อนโยน สั่งสอน สื่อสารด้วยความเข้าใจและมีเหตุผลกับบุตร
ให้ความอบอุ่น กับบุตรธิดาในช่วงบางเวลาเท่านั้นเนื่องจากสภาวะของเศรษฐกิจในปัจจุบันที่บิดา
มารดาต้องทำงานเพื่อหาเลี้ยงครอบครัวเวลาถึงถูกจำกัดด้วยหน้าที่และความรับผิดชอบสอดคล้องกับ
งานวิจัยของ สุนิษา รักษายศ (2554) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง บทบาทบิดามารดาในทัศนะของบุตรวัยรุ่น
ตำบลไม่เรียง อำเภอนวาง จังหวัดนครศรีธรรมราช ผลการวิจัยพบว่า บิดามารดาในทัศนะของบุตร
วัยรุ่นตำบลไม่เรียง อำเภอนวาง จังหวัดนครศรีธรรมราช มีการปฏิบัติตนต่อบุตรโดยการช่วยเหลือ
เกื้อกูล เอาใจใส่ให้ความรักความอบอุ่น ตลอดจนเป็นผู้แนะและปกป้องให้ได้รับความปลอดภัย การดูแล
บุตรให้พัฒนาการทั้งทางร่างกายและจิตใจ ดูแลบุตรเมื่อบุตรไม่สบาย รับฟังความคิดเห็นของบุตร ให้

ความรักอย่างสม่ำเสมอต่อบุตรธิดาในฐานะที่เป็นบิดามารดา มีค่าแปลผลอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ อภิปรายได้ว่าบิดามารดา เข้าใจถึงบทบาทหน้าที่ของตัวเองที่มีต่อบุตรธิดา ตลอดจนการให้ความรัก ความอบอุ่นกับบุตรธิดา ให้บุตรธิดารู้สึกเกิดภูมิคุ้มกันทางด้านร่างกายและจิตใจ มีความปลอดภัยเป็น การปลูกฝังภูมิคุ้มกัน และเป็นการถ่ายทอดการดำเนินชีวิตไปสู่สังคม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อรพินทร์ ชูชม, สุภาพร ณะชานันท์, ทศนา ทองภักดี (2554) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องปัจจัยเชิงเหตุและ ผลของภูมิคุ้มกันทางจิตของเยาวชน ผลการวิจัยพบว่าผลของภูมิคุ้มกันทางจิตของเยาวชนประกอบด้วย จิตลักษณะ การควบคุมตน การมองโลกในแง่ดีและความเชื่ออำนาจในตน และปัจจัยครอบครัว ความ สัมพันธ์กับบิดามารดาการสนับสนุนทางสังคมจากครอบครัวและการถ่ายทอดการดำรงชีวิตของบิดา มารดาส่งผลทางบวกต่อภูมิคุ้มกันทางจิต และภูมิคุ้มกันทางจิตส่งผลโดยตรงทางบวกต่อคุณภาพของ เยาวชนและการดำรงชีวิต ปัจจัยครอบครัวที่ปกป้องภัยคุกคามต่าง ๆ ที่มีต่อบุคคลแล้วยังทำหน้าที่เป็น ปัจจัยส่งเสริมหรือสนับสนุนให้บุคคลมีชีวิตที่มีคุณภาพ

ด้านกรรณา พบว่า บิดามารดาใช้พรหมวิหารธรรมในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นในโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านกรรณา โดยรวม อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อภิปรายได้ว่าบิดา มารดา มีความพยายามในการดูแลบุตร ปลูกฝัง ความมีวินัย มีสติ ความกตัญญู ความเมตตา ความ อดทน ความซื่อสัตย์ ความประหยัด ความขยันไม่เห็นแก่ตัวแนะนำ อบรมสั่งสอน พร่ำบอกให้บุตร ทราบถึงสิ่งใดควรทำ ทำแล้วจะได้รับผลดี มีความกระตือรือร้น ให้บุตร ได้มีความรู้ ความสามารถใน ด้านวิชาชีพและวิชาดำเนินชีวิตปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมเพื่อเป็นหลักประพฤติปฏิบัติดีให้กับบุตรธิดา สอดคล้องกับ กมลวรรณ การมปราชญ์ คล้ายแก้ว (2556) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องบทบาทของครอบครัว ในการปลูกฝังและพัฒนาความเป็นพลเมืองดี ตามระบอบประชาธิปไตยให้กับเด็กและเยาวชนการสร้าง ความเป็นพลเมืองดีให้กับคนในสังคมถือเป็นวิธีการที่มีความจำเป็นอย่างยิ่งในการทำให้การปกครอง ระบอบประชาธิปไตยของประเทศมีความมั่นคง โดยครอบครัวถือว่าเป็นสถาบันทางสังคมที่มีส่วน สำคัญในการอบรมบ่มนิสัย ปลูกฝังความเชื่อ ค่านิยม คุณธรรม จริยธรรม และศีลธรรมอันดีงามให้กับ เด็ก รวมไปถึงปลูกฝังและพัฒนาความเป็นพลเมืองดีตามระบอบประชาธิปไตย อันประกอบไปด้วย ความรับผิดชอบต่อตนเองและพึ่งตนเองได้ การเคารพผู้อื่น การเคารพความแตกต่าง การเคารพความ เสมอภาค การเคารพกติกาหรือเคารพกฎหมาย และความรับผิดชอบต่อสังคมและส่วนรวม จาก การศึกษาแนวคิดทฤษฎีและประมวลผลงานวิจัยที่ผ่านมา ในอดีต พบว่าวิธีการสำคัญที่ครอบครัวควร ใช้ในการถ่ายทอดความเป็นพลเมืองดีตามระบอบประชาธิปไตยประกอบไปด้วย 1) การอบรมเลี้ยงดู แบบประชาธิปไตยที่เป็นผลรวมของการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและแบบใช้เหตุผล 2) การเป็น แบบอย่างที่ดีของบิดามารดาในการเป็นพลเมืองดีตามระบอบประชาธิปไตย ซึ่งทั้ง 2 วิธีการนี้จะช่วย ให้บุตรได้รับการปลูกฝังเจตคติและพฤติกรรมแบบประชาธิปไตยตั้งแต่ออยู่ในช่วงวัยเด็กและจะส่งผล ต่อเนื่องไปตลอดช่วงชีวิต

ด้านมุทิตา พบว่า บิดามารดาใช้พรหมวิหารธรรมในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นในโรงเรียน นานอน อำเภอนานอน จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านมุทิตาโดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อภิปรายได้ว่า บิดามารดามีการแสดงชื่นชมยินดีกับบุตรธิดาในบางครั้งไม่ให้ความสำคัญกับการแสดงออกถึงความยินดี การให้กำลังใจ แต่ขัดแย้งกับ อรพินทร์ ชูชม, สุภาพร ธนะชานันท์, ทศนา ทองภักดี (2554) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องปัจจัยเชิงเหตุและผลของภูมิคุ้มกันทางจิตของเยาวชน การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายที่จะวิเคราะห์โครงสร้างความสัมพันธ์เชิงเหตุและผลของภูมิคุ้มกันทางจิตของเยาวชน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่เยาวชนที่เป็นนักศึกษาในระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยของรัฐสังกัดกระทรวงศึกษาธิการในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑลจำนวน 800 คนเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบวัดตัวแปรเชิงสาเหตุและผลของภูมิคุ้มกันทางจิต ผลการวิจัยพบว่ารูปแบบโครงสร้างความสัมพันธ์เชิงเหตุและผลของภูมิคุ้มกันทางจิตของเยาวชนประกอบด้วยจิตลักษณะ การควบคุมตน การมองโลกในแง่ดี และความเชื่ออำนาจในตน และปัจจัยครอบครัว ความสัมพันธ์กับบิดามารดาการสนับสนุนทางสังคมจากครอบครัวและการถ่ายทอดการดำรงชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของบิดามารดาส่งผลทางบวกต่อภูมิคุ้มกันทางจิต และภูมิคุ้มกันทางจิตส่งผลโดยตรงทางบวกต่อคุณภาพของเยาวชนและการดำรงชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ในขณะที่ปัจจัยเพื่อน ความสัมพันธ์กับเพื่อนการสนับสนุนทางสังคมจากเพื่อนและการเห็นแบบอย่างจากเพื่อนในการใช้ชีวิตด้วยความพอเพียง มีอิทธิพลทางบวกต่อเจตคติต่อการดำรงชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและการดำรงชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงรูปแบบดังกล่าวนี้มีความสอดคล้องเหมาะสมกับข้อมูลเชิงประจักษ์โดยอิทธิพลทางตรงและทางอ้อมของจิตลักษณะปัจจัยครอบครัวและปัจจัยเพื่อนสามารถอธิบายความแปรปรวนของคุณภาพเยาวชนได้ร้อยละ 92.4 และการดำรงชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงได้ร้อยละ 67.3 ภูมิคุ้มกันทางจิตมีบทบาทเป็นตัวแปรคั่นกลางความสัมพันธ์ระหว่างจิตลักษณะและปัจจัยครอบครัวกับคุณภาพของเยาวชน ผลการวิจัยยังพบว่าจิตลักษณะมีอิทธิพลสูงสุดต่อภูมิคุ้มกันทางจิต รองลงมาคือปัจจัยครอบครัว ข้อค้นพบจากการวิจัยนี้ได้เสนอแนะภูมิคุ้มกันทางจิตทำหน้าที่เป็นทั้งปัจจัยที่ปกป้องภัยคุกคามต่าง ๆ ที่มีต่อบุคคลแล้วยังทำหน้าที่เป็นปัจจัยส่งเสริมหรือสนับสนุนให้บุคคลมีชีวิตที่มีคุณภาพ

ด้านอุเบกขา พบว่า บิดามารดาใช้พรหมวิหารธรรมในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นในโรงเรียนนานอน อำเภอนานอน จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านอุเบกขา โดยรวมอยู่ในระดับ ปานกลาง ทั้งนี้อภิปรายได้ว่า บิดามารดา ตัดสินการกระทำ ของบุตรธิดา แสดงความไว้วางใจรับฟังความคิดเห็นและการตัดสินใจในปัญหาของบุตรมีความเสมอภาคกับบุตรธิดาในบางครั้ง ซึ่งสอดคล้องกับ ณัฐวรรณ ฐิตาคม (2556, หน้า 90) ได้กล่าวถึงการให้หลักพรหมวิหารธรรมสำหรับบุคลากรครูในสถานศึกษามีความ เขาใจในหลักธรรม พรหมวิหาร 4 ในการบริหารงานและการทำงาน ของบุคลากรครูในสถานศึกษาใช้หลักธรรม ด้านเมตตา ในระดับมากในการบริหารงานในสถานศึกษา โดยเฉพาะการทำงานเต็มเวลาในการปฏิบัติ

หน้าที่ พร้อมทั้งอุทิศเวลาเพื่อพัฒนาอยู่อย่างสม่ำเสมอ ไม่ว่าจะเป็นผู้อำนวยการสถานศึกษาและรองผู้อำนวยการสถานศึกษา มีพฤติกรรมที่แสดงออกมาเหมือนกันมุ่งเน้นให้เกิดผลประโยชน์ให้กับการทำงานและผู้ร่วมงาน เป็นตัวอย่างที่ดีต่อผู้ใต้บังคับบัญชา มีการสนับสนุนให้เกิดการเรียนรู้ที่ทันสมัยในยุคปัจจุบันทำให้เกิดผลสำเร็จในการทำงาน รวมทั้งยินดีให้คำปรึกษาและแนะนำในเรื่องส่วนตัวแก่เพื่อนร่วมงาน ในความเป็นจริงแล้วผู้บริหารสถานศึกษาควรเป็นผู้กระตุ้นและชักจูงให้ผู้ร่วมงานเกิดการใฝ่รู้ ใฝ่ศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมอย่างสม่ำเสมอและจากการศึกษาพฤติกรรมของ ผู้บริหารสถานศึกษาพบว่า ได้ส่งเสริมให้ผู้ร่วมงานเกิดความมั่นใจในตนเองที่จะปฏิบัติงานในสถานศึกษา โดยการเข้าช่วยเหลือด้วยความเต็มใจเสมอเพื่อจะให้งานสำเร็จทันเวลาทันเหตุการณ์ มีความจริงใจต่อผู้ร่วมงานเป็นกำลังใจให้เกิดผลสำเร็จ เพื่อเป็นของขวัญและกำลังใจมนุษย์สัมพันธ์ที่ดีตาม แนวพุทธธรรม

5.3 ข้อเสนอแนะ

5.3.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

ผลการวิจัย พบว่า บิดามารดาใช้พรหมวิหารธรรมในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นในโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยรวม อยู่ในระดับมาก ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย ดังนี้

ด้านเมตตา พบว่า บิดามารดาใช้พรหมวิหารธรรมในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นในโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านเมตตา โดยรวม มีค่าแปลผลอยู่ในระดับปานกลาง มีข้อเสนอแนะดังนี้ บิดามารดาควรปรับปรุงพฤติกรรมและการควบคุมอารมณ์ จะต้องเป็นที่พึงพอใจให้กับบุตรธิดายามมีปัญหา จะต้องเข้าใจจากที่สุภาพอ่อนโยน ให้ความรักความเมตตาต่อบุตรธิดาเป็นแนวทางในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นตามหลักพรหมวิหารธรรม ด้านเมตตาให้อยู่ในระดับมากที่สุดต่อไป

ด้านกรุณา พบว่า บิดามารดาใช้พรหมวิหารธรรมในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นในโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านกรุณา โดยรวม อยู่ในระดับมาก มีข้อเสนอแนะดังนี้ บิดามารดาควรรักษามาตรฐานนี้ไว้ ส่งเสริมให้บิดามารดานำหลักพรหมวิหารธรรม ด้านกรุณา มาใช้ในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นเพื่อให้เกิดการนำไปใช้ในระดับมากที่สุด

ด้านมุทิตา พบว่า บิดามารดาใช้พรหมวิหารธรรมในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นในโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านมุทิตาโดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง มีข้อเสนอแนะดังนี้ บิดามารดาควรปรับปรุงพฤติกรรมของตนเอง ควรแสดงความยินดีเมื่อบุตรธิดาได้เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปในทางที่ดี มีความรู้สึกยินดี เมื่อบุตรธิดามีความกตัญญูกตเวทีต่อบิดา มารดา ปฏิบัติตามหลักพรหมวิหารธรรม ด้านมุทิตา เพื่อให้เกิดการนำไปใช้ในในระดับมากที่สุดต่อไป

ด้านอุเบกขา พบว่า บิดามารดาใช้พรหมวิหารธรรมในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่น ในโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านอุเบกขา โดยรวม อยู่ในระดับ ปานกลาง มีข้อ

เสนอแนะดังนี้ ควรปรับปรุงและพัฒนาตนเองรับฟังความคิดเห็นและการตัดสินใจของบุตร มีความเสมอภาคกับบุตรธิดาทุกคน มีใจเป็นเป็นกลาง ปฏิบัติตามหลักพรหมวิหารธรรม ด้านอุเบกขา เพื่อให้เกิดการนำไปใช้ในระบมมากที่สุด

กล่าวได้ว่า ครอบครัวมีเป็นจุดเริ่มต้นที่ความสำคัญเป็นอย่างมากในการอบรมกล่อมเกลาคให้ ความสำคัญเป็นอย่างมากในการอบรมกล่อมเกลาคให้บุตรมีเจตคติและพฤติกรรมที่พึงปรารถนาของ สังคมในทุก ๆ ด้าน เช่น การดำเนินชีวิตอย่างมีคุณธรรมจริยธรรมเสนอให้มีการนำหลักพรหมวิหาร ธรรม มาใช้ในการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมให้กับบุตรธิดาตลอดถึงเยาวชน เพื่อเป็นการสร้าง จิตสำนึก และการมีพฤติกรรมทางด้านบวกของบุตรธิดา เพราะสถาบันครอบครัวเป็นสถาบันที่สำคัญ ที่สุดในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เข้าสู่สังคม สังคมที่ดีจะต้องมาจากรากฐานของการอบรม สั่งสอน การเลี้ยงดูที่ให้ความรักความอบอุ่นทั้งทางกายและทางใจ จากครอบครัว

5.3.2 ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

ผลการใช้พรหมวิหารธรรมของบิดามารดาในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่น โรงเรียนนาบอน อำเภอนา บอน จังหวัดนครศรีธรรมราช ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไปดังนี้

1. ศึกษาความคาดหวังของบิดามารดาที่มีต่อบุตรธิดาวัยรุ่น
2. ศึกษาความต้องการของวัยรุ่นจากบิดามารดา ในพื้นที่อื่น ๆ
3. ศึกษาเรื่องการปลูกฝังหลักธรรมในการดำเนินชีวิตให้กับวัยรุ่นในด้านต่าง ๆ

บทสรุป ครอบครัวถือเป็นสถาบันทางสังคมสถาบันแรกที่ทำหน้าที่ในการอบรมเลี้ยงดู การ ปลูกฝังและพัฒนาบุคคลโดยใช้หลักธรรมทางพระพุทธศาสนาใช้ในการอบรมเลี้ยงดูของครอบครัว จะส่งผลต่อการพัฒนาบริหารจัดการ และพัฒนาการทางร่างกายของบุคคลตั้งแต่แรกเกิดไปจนกระทั่ง เติบโตเป็นผู้ใหญ่ เมื่อได้รับการปลูกฝังหรืออบรมสั่งสอนในสิ่งที่ดีงามเป็นคุณค่าแล้วสิ่งเหล่านั้นจะคง อยู่เป็นลักษณะนิสัยอันเป็นแบบแผนในการแสดงความคิดและพฤติกรรมไปตลอดช่วงชีวิต หาก ครอบครัวสามารถอบรมเลี้ยงดูบุตรของตนเองให้เป็นผู้ที่มีความรู้ควบคู่ไปกับการมีคุณธรรมจริยธรรม ก็ถือเป็นการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณค่าอย่างยิ่งอันจะส่งผลโดยตรงให้เกิดความสันติสุขในสังคม

บรรณานุกรม

ข้อมูลปฐมภูมิ

พระไตรปิฎก. พระอภิธรรมปิฎก เล่มที่ 2 วิภังคปกรณ์ หน้า 326

พระไตรปิฎก.ฉบับภาษาไทย.พระสุตตันตปิฎก เล่มที่ 13 มัชฌิมนิกาย มัชฌิมปัณณาสก์ หน้า 309, 373-381

พระไตรปิฎก เล่มที่ 19 พระสุตตันตปิฎก เล่มที่ 11 สังยุตตนิกาย มหาวารวรรคเมตตสูตร พรหมวิหาร 4 หน้า 570-600

พระไตรปิฎก เล่มที่ 25 พระสุตตันตปิฎก เล่มที่ 17 ขุททกนิกาย อิติวุตตก มงคลสูตร หน้า 252-280

ข้อมูลทุติยภูมิ

1. หนังสือทั่วไป

แก้ว ชิตตะชบ. (2547). รวมวิชาธรรมศึกษาชั้นตรี (ตามหลักสูตรของสนามหลวงแผนกธรรม พ.ศ.

2546. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์การศาสนา,

โกวิท ประวาลพอกษ์ และภณิดา คูสกุล. (2549). “พัฒนาการของจริยศึกษา”, ใน เอกสารการสอน

ชุดวิชา จริยศึกษา 6-7. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

จำนงค์ อติวัฒน์สิทธิ์. (2548). สังคมวิทยาตามแนวพุทธศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร:

สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

เฉลิม บุษยงค์. (2548). การศึกษาชีวิตครอบครัว., กรุงเทพมหานคร : พิมพ์ลักษณ์.

เดชชาติ ดรีทรัพย์. (2555). สังคมวิทยาตามแนวพุทธศาสตร์. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัย

มหามกุฏราชวิทยาลัย,

เดชชาติ ดรีทรัพย์. (2554). ความคิดทางสังคมและทฤษฎีทางสังคมวิทยา. กรุงเทพมหานคร:

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมมาโคกราช

ธีระพร อวรรณโน. (2544). เอกสารการสอนชุดวิชาจริยศึกษา หน่วยที่ 1-8. พิมพ์ครั้งที่ 8.

นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

ประภาศรี สีหอำไพ. (2543). พื้นฐานการศึกษาทางศาสนาและจริยธรรม. กรุงเทพมหานคร : โรง

พิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

พระเทพดลิก (ระแบบ จิตญาโณ). (2547). การครองตนครองคนและครองงานหลักปฏิบัติสำหรับ

ผู้บริหาร และคนทำงาน. กรุงเทพมหานคร : สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ

ศาสนากับสันติภาพ. กรุงเทพมหานคร : บริษัท แปดสิบเจ็ด ๒๕๔๕ จำกัด.

พระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตโต). (2546). พจนานุกรมพุทธศาสตร์ฉบับประมวลธรรม. พิมพ์ครั้งที่ 12,

กรุงเทพมหานคร : กรมศาสนา.

มาลินี จุฑะรพ. (2539). จิตวิทยาการเรียนการสอน. กรุงเทพมหานคร : อักษราพิพัฒน์.

- วรารักษ์ รักวิจัย. (2540). การอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัย. กรุงเทพมหานคร : ต้นอ่อนแถมมี.
- วศิน อินทสระ. (2541). พุทธจริยศาสตร์. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ทองกวาว.
- สงครี ชมภูวงศ์. (2554). ระเบียบวิธีวิจัยทางสังคมศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ 2. นครศรีธรรมราช : วีพีเอส,
- สมเด็จพระญาณสังวร สมเด็จพระสังฆราช (เจริญ สุวฑฺฒโน). (2553). รวมธรรมะ. กรุงเทพมหานคร:
บริษัทอมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด มหาชน
- อำไพพรรณ ปัญญาโรจน์. (2545). การอบรมเลี้ยงดูเด็กวัยก่อนเรียน. กรุงเทพมหานคร : สถาบันราชภัฏ
จันทรเกษม

2. บทความในวารสาร

- กมลวรรณ คารมปราษฎ์ คล้ายแก้ว. (2557). “บทบาทของครอบครัวในการปลูกฝังและพัฒนาความเป็นพลเมืองดีตามระบอบประชาธิปไตยให้กับเด็กและเยาวชน”. วารสารพฤติกรรมศาสตร์. ปีที่ 20 ฉบับที่ 1 ลิขสิทธิ์โดย สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ฤกษ์มันต์ วัฒนารงค์. กระบวนการเรียนรู้ทางสังคม 25 มิ.ย. 2555
- วศิน อินทสระ. “เมตตา”. ประตูกุศรัตรม. (ธันวาคม 2545)
- สมใจ รักษาศรี. “วิธีการเลี้ยงลูก การเลี้ยงลูกอย่างไรให้ได้ดี”. สถาบันครอบครัวไทย. (มิถุนายน 2557)

3. บทความจากเว็บไซต์

- พนม เกตุมาน. 2550 พัฒนาการวัยรุ่น. (ออนไลน์). สืบค้นจาก <http://www.phyclin.com>
- วิโรจน์ อารีย์กุล. 2552. พัฒนาการด้านสังคมจิตวิทยาวัยรุ่น. (ออนไลน์) สืบค้นจาก : <http://www.Cosumerprotection.or.th>.

4. วิทยานิพนธ์ สารนิพนธ์ และงานวิจัย

- ฉันทนา มุตติ. (2540). “การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดู การสนับสนุนทางสังคม การบรรลุนตามขั้นพัฒนาการ และพฤติกรรมพลเมืองดีของวัยรุ่นในภาคใต้”. วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยรามคำแหง,
- เฉลิมศรี ตั้งสกุลธรรม. (2544). “การศึกษาเปรียบเทียบรูปแบบของการอบรมเลี้ยงดูและความสัมพันธ์ ระหว่าง บุคคลของเด็กวัยรุ่นในเขตกรุงเทพมหานคร.” วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยรามคำแหง,
- ณัชชา อมราภรณ์, (2557). “การบริหารงานตามหลักพรหมวิหารธรรม ของผู้บริหารสถานศึกษาเขตสายไหม กรุงเทพมหานคร”. วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

- ณัฐวรรณ ฐิตาคม. (2556). “การประยุกต์ใช้พรหมวิหาร 4 ในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 42”. วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- ดวงเดือน พันธุ์นาวิน. (2550). “การสังเคราะห์งานวิจัยเกี่ยวกับคุณธรรมจริยธรรมในประเทศไทย และต่างประเทศ”. รายงานทุนอุดหนุนจากศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาพลังแผ่นดินเชิงคุณธรรม สำนักงานบริหารและพัฒนาองค์ความรู้. (องค์การมหาชน)
- ดวงเดือน พันธุ์นาวิน, อรพินทร์ ชูชม และงามตา วณิชทานนท์. (2528). “ปัจจัยทางจิตวิทยานิเวศที่เกี่ยวข้องกับการอบรมเลี้ยงดูเด็กของมารดาไทย.” รายงานการวิจัยสถาบันวิจัย. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
- ดวงเดือน มุลกลาง. (2546). “การอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัยของผู้ปกครองโรงเรียนบ้านบวก อำเภอสีจันทน์ลำพูน”. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- พระครูพิริจรัตนกร (อนสรณ์ ฐานพุดมโต). (2556). “การประยุกต์ใช้พรหมวิหารธรรมในการสร้างสันติสุขในอำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ”. วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
- พระชูชาติ คงสีดา. (2544). “ความสัมพันธ์ระหว่างกรอบเลี้ยงดูสัมพันธ์ภาพในครอบครัวความใกล้ชิดทางศาสนากับการใช้เหตุผลทางจริยธรรมของนักศึกษาผู้ใหญ่ วิธีการเรียนทางไกลในจังหวัดราชบุรี”. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- พระมนัส อัครคมโม (ก้อนใหญ่), (2554). “ภาวะผู้นำของผู้บริหารตามหลักพรหมวิหาร 4 โรงเรียนมัธยมศึกษา เขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานคร”. วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- ยิ่งยศ นิภาวงษ์. (2546). “ปัจจัยที่สัมพันธ์กับความฉลาดทางจริยธรรมของนักเรียนชั้น มัธยมศึกษาตอนต้น จังหวัดเชียงใหม่”. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- ลือชัย ศรีเงินยวงและคณะ. (2558). “โครงการการศึกษาความต้องการต่อบริการด้านสุขภาพใจและกายสำหรับวัยรุ่นกลุ่มเข้าถึงบริการได้ยากเพื่อพัฒนารูปแบบบริการสุขภาพจิตที่เหมาะสม”. สถาบันสุขภาพจิตเด็กและวัยรุ่นราชนครินทร์ กรมสุขภาพจิต
- ศักดิ์ชัย มโนวงศ์. (2544). “พฤติกรรมทางจริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 อำเภอดอยเต่า จังหวัดเชียงใหม่”. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

- สุนิสา รักษายศ. (2554). “บทบาทบิดามารดาในทัศนะของบุตรวัยรุ่นตำบลไม้เรียง อำเภอฉวาง จังหวัด นครศรีธรรมราช”. สารนิพนธ์ศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
- อรพินทร์ ชูชม, สุภาพร ธนะชานันท์, ทศนา ทองภักดี. (2554). “ปัจจัยเชิงเหตุผลของภูมิคุ้มกันทางจิตของเยาวชน”. รายงานการวิจัยสถาบันวิจัย. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

ภาคผนวก

มหามกุฏราชวิทยาลัย

ภาคผนวก ก

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ดิเรก นุ่นกล้า

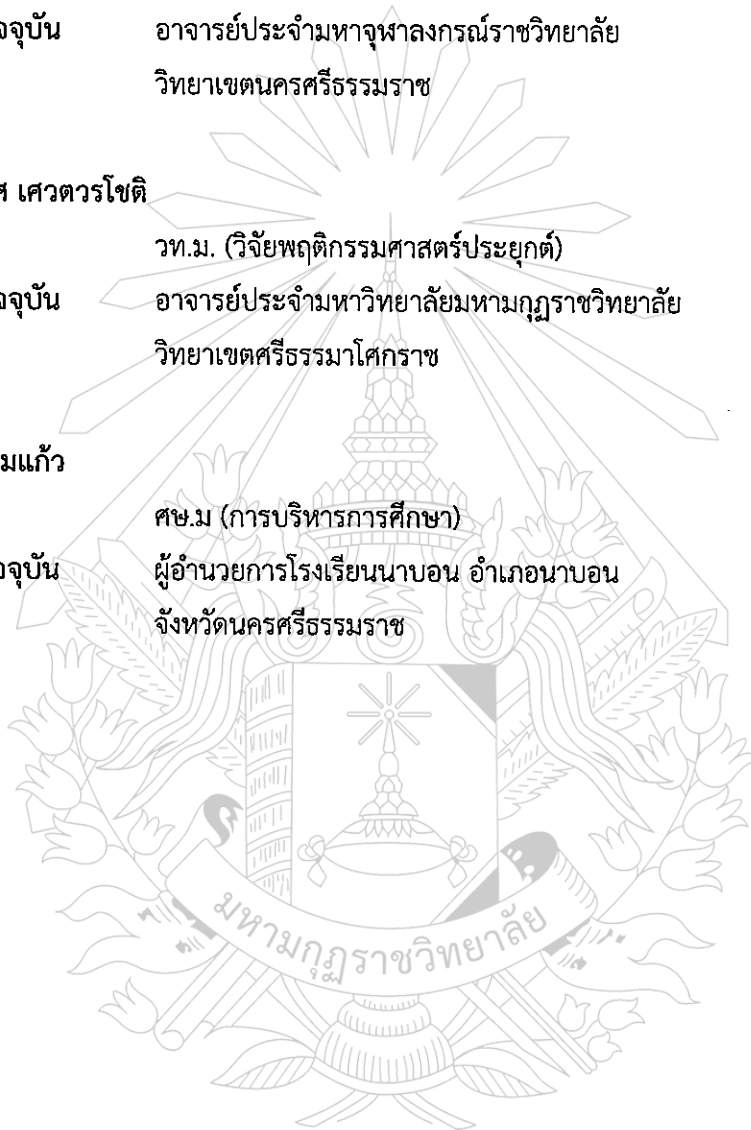
การศึกษา	Ph.D. (สังคมวิทยา)
ตำแหน่งปัจจุบัน	อาจารย์ประจำมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี วิทยาเขตนครศรีธรรมราช

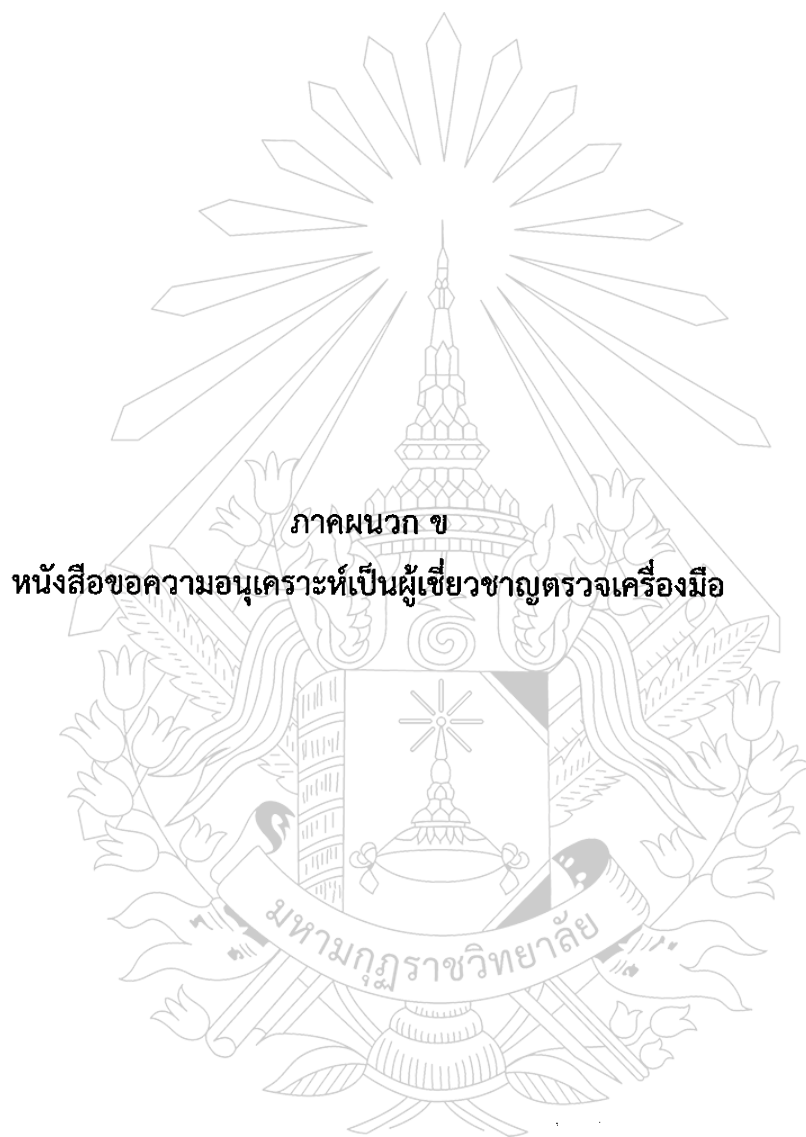
2. อาจารย์ทิพย์มาศ เสวตารโชติ

การศึกษา	วท.ม. (วิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์)
ตำแหน่งปัจจุบัน	อาจารย์ประจำมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมมาศไศกราช

3. นายไกรวัลย์ เสริมแก้ว

การศึกษา	ศษ.ม (การบริหารการศึกษา)
ตำแหน่งปัจจุบัน	ผู้อำนวยการโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช

ภาคผนวก ข

หนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือ

ที่ ศธ ๖๐๑๔(๒.๕)/๒๐๗

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

วิทยาเขตศรีธรรมมาโคกราช

หมู่ที่ ๕ ตำบลนาพรุ อำเภอพระพรหม

จังหวัดนครศรีธรรมราช ๘๐๐๐๐

โทร. ๐๘-๖๒๘๐-๖๖๔๔, ๐๘-๖๒๗๙-๓๓๙๙

๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

เจริญพร ผศ.ดร.ดิเรก นุ่นกล้า

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย จำนวน ๑ ชุด
๒. โครงร่างวิทยานิพนธ์/สารนิพนธ์ จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นางเนติยา ผลหิรัญ นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา สังคมวิทยา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมมาโคกราช กำลังดำเนินการวิจัยเพื่อเสนอเป็น สารนิพนธ์ เรื่อง การใช้หลักพรหมวิหารธรรมของบิดามารดาในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่น โรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช (An Application of Brahmaviharadhamma of Parents in Taking Care of Teenagers, Nabon School, Nabon District, Nakhon Si Thammarat Province) โดยมี ดร.สุปรีชา ชำนาญพุทธนิพร เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ซึ่งโครงร่างสารนิพนธ์ ได้ผ่านการพิจารณาและอนุมัติให้ทำสารนิพนธ์จากบัณฑิตวิทยาลัยเรียบร้อยแล้ว

ในการนี้จึงขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา โครงสร้างของเครื่องมือที่นักศึกษาสร้างขึ้น ทั้งนี้เพื่อให้การวิจัยมีความถูกต้องและสมบูรณ์ตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้และเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป รายละเอียดดังเอกสารที่แนบมาพร้อมนี้

จึงเจริญพรมมาเพื่อโปรดให้ความอนุเคราะห์แก่นักศึกษาด้วยและขออนุโมทนาขอบคุณ มา ณ โอกาสนี้

จ.น.ดร.ดิเรก นุ่นกล้า

(จ.น.ดร.ดิเรก นุ่นกล้า)

ขอเจริญพร

(พระครูสิริธรรมาภิรต, ผศ.ดร.)

ผู้อำนวยการวิทยาลัยศาสนศาสตร์ศรีธรรมมาโคกราช
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

บัณฑิตศึกษา

โทร. ๐-๘๖๒๘-๐๖๖๔-๔, ๐-๘๖๒๗-๙๓๓๙-๙

ที่ ศธ ๖๐๑๔(๒.๕)/๒๐๖

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตศรีธรรมมาโคกราช
หมู่ที่ ๕ ตำบลนาพร อำเภอพระพรหม
จังหวัดนครศรีธรรมราช ๘๐๐๐๐

โทร. ๐๘-๖๒๘๐-๖๖๔๔, ๐๘-๖๒๗๔-๓๓๔๙

๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

เจริญพร อาจารย์ทิพย์มาศ เสวตวรโชติ

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย จำนวน ๑ ชุด
๒. โครงร่างวิทยานิพนธ์/สารนิพนธ์ จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นางเนติยา ผลศิริณ นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา
สังคมวิทยา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมมาโคกราช กำลังดำเนินการวิจัยเพื่อเสนอเป็น
สารนิพนธ์ เรื่อง การใช้หลักพรหมวิหารธรรมของบิดามารดาในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่น โรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน
จังหวัดนครศรีธรรมราช (An Application of Brahmaviharadhamma of Parents in Taking
Care of Teenagers, Nabon School, Nabon District, Nakhon Si Thammarat Province) โดยมี ดร.สุ
ปรีชา ชำนาญพุดิพร เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ซึ่งโครงร่างสารนิพนธ์ ได้ผ่านการพิจารณาและอนุมัติให้ทำสาร
นิพนธ์จากบัณฑิตวิทยาลัยเรียบร้อยแล้ว

ในการนี้จึงขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา โครงสร้างของ
เครื่องมือที่นักศึกษาสร้างขึ้น ทั้งนี้เพื่อให้การวิจัยมีความถูกต้องและสมบูรณ์ตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้และเป็น
ประโยชน์ทางวิชาการต่อไป รายละเอียดดังเอกสารที่แนบมาพร้อมนี้

จึงเจริญพรมมาเพื่อโปรดให้ความอนุเคราะห์แก่นักศึกษาด้วยและขออนุโมทนาขอบคุณ มา ณ
โอกาสนี้

ขอเจริญพร

(พระครูสิริธรรมาภิจิต, ผศ.ดร.)

ผู้อำนวยการวิทยาลัยศาสนศาสตร์ศรีธรรมมาโคกราช
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

บัณฑิตศึกษา .

โทร. ๐-๘๖๒๘-๐๖๖๔-๔, ๐-๘๖๒๗-๔๓๓๔-๙

- อินดี ทองรุ่ง เป็นผู้ให้ใบตอบ

อินดี ทองรุ่ง

(นางอินดี ทองรุ่ง โทร)

๓๐ กุมภาพันธ์ ๕๙

ที่ ศธ ๖๐๑๕(๒.๕)/๒๐๘

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตศรีธรรมมาโคกกราช
หมู่ที่ ๕ ตำบลนาพรุ อำเภอพระพรหม
จังหวัดนครศรีธรรมราช ๘๐๐๐๐
โทร. ๐๘-๖๒๘๐-๖๖๕๕, ๐๘-๖๒๘๗-๓๓๕๕

๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๕

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

เจริญพร นายไกรวิไล เสริมแก้ว

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย จำนวน ๑ ชุด
๒. โครงร่างวิทยานิพนธ์/สารนิพนธ์ จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นางเนติยา ผลหิรัญ นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา สังคมวิทยา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมมาโคกกราช กำลังดำเนินการวิจัยเพื่อเสนอเป็น สารนิพนธ์ เรื่อง การใช้หลักพรหมวิหารธรรมของบิดามารดาในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่น โรงเรียนนาบอน อำเภอ นาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช (An Application of Brahmaviharadhamma of Parents in Taking Care of Teenagers, Nabon School, Nabon District, Nakhon Si Thammarat Province) โดยมี ดร.สุ ปรินชา ชำนาญพุมิพร เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ซึ่งโครงร่างสารนิพนธ์ ได้ผ่านการพิจารณาและอนุมัติให้ทำสาร นิพนธ์จากบัณฑิตวิทยาลัยเรียบร้อยแล้ว

ในการนี้จึงขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา โครงสร้างของ เครื่องมือที่นักศึกษาสร้างขึ้น ทั้งนี้เพื่อให้การวิจัยมีความถูกต้องและสมบูรณ์ตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้และเป็น ประโยชน์ทางวิชาการต่อไป รายละเอียดตั้งเอกสารที่แนบมาพร้อมนี้

จึงเจริญพรมาเพื่อโปรดให้ความอนุเคราะห์แก่นักศึกษาด้วยและขออนุโมทนาขอบคุณ มา ณ โอกาสนี้

ขอเจริญพร

(พระครูสิริธรรมาภิรัต, ผศ.ดร.)

ผู้อำนวยการวิทยาลัยศาสนศาสตร์ศรีธรรมมาโคกกราช
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

บัณฑิตศึกษา

โทร. ๐-๘๖๒๘-๐๖๖๕-๕, ๐-๘๖๒๗-๕๓๓๕-๕

ธาวา

ภาคผนวก ค

หนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูล

โรงเรียนนาบอน

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตศรีธรรมราชโคกกราช วันที่ 17 มี.ค. 59
หมู่ที่ ๕ ตำบลนาพรุ อำเภอชะอวด ๒๕15
จังหวัดนครศรีธรรมราช ๘๐๐๐๐
โทร. ๐๘-๖๒๘๐-๖๖๘๘, ๐๘-๖๒๘๗-๓๓๗๗

ที่ ศธ ๖๐๑๔(๒.๕)/๘๘๒

๗ มีนาคม ๒๕๕๙

เรื่อง ขออนุญาตเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

เจริญพร ผู้อำนวยการโรงเรียนนาบอน

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นางเนติยา ผลหิรัญ นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา
สังคมวิทยา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมราชโคกกราช กำลังดำเนินการทำวิจัยเพื่อเสนอ
เป็นวิทยานิพนธ์เรื่อง เรื่อง การใช้หลักพรหมวิหารธรรมของบิดามารดาในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่น โรงเรียนนา
บอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช (AN APPLICATION OF BRAHMAVIHARADHAMMA OF
PARENTS IN TAKING CARE OF TEENAGERS, NABON SCHOOL, NABON DISTRICT, NAKHON SI
THAMMARAT PROVINCE) โดย ดร.สุปรียา ชำนาญพุดผิพร เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา

อนึ่ง ทางมหาวิทยาลัยฯ จึงใคร่ขอความร่วมมือมายังท่านได้อนุญาตให้ นางเนติยา ผล
หิรัญ ได้เก็บข้อมูลเกี่ยวกับหน่วยงาน และแจกแบบสอบถามในพื้นที่ของท่าน เพื่อใช้เป็นประโยชน์ในการทำ
วิจัยต่อไป

จึงเจริญพรมมาเพื่อโปรดให้ความอนุเคราะห์แก่นักศึกษาคด้วยและขออนุโมทนาขอบคุณ มา ณ

โอกาสนี้

ขอรับ ๘๖๖๖๖

เพื่อโปรดทราบ

เพื่อแจ้งให้กลุ่มบริหารกลุ่มสาระกลุ่ม

ทราบค่าเป็นต้น

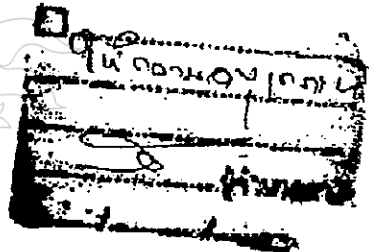
เจ้าหน้าที่สารบรรณ

ขอเจริญพร

(พระครูศรีธรรมราชวิรัต, ผศ.ดร.)

ผู้อำนวยการวิทยาลัยศาสนศาสตร์ศรีธรรมราชโคกกราช
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

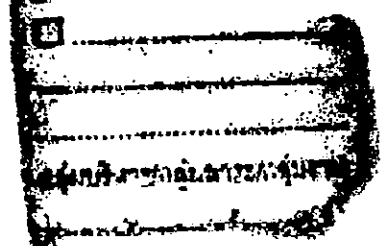
๘๖๖๖๖

บัณฑิตศึกษา

โทร. ๐-๘๖๒๘-๐๖๖๔-๔, ๐-๘๖๒๗-๓๓๓๔-๔

๘๖๖๖๖

ภาคผนวก ง
แบบสอบถาม และค่าIOC

แบบสอบถาม

เรื่อง

การใช้พรหมวิหารธรรมของบิฑามารดาในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นในโรงเรียนนาบอน
อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามชุดนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการใช้พรหมวิหารธรรมของบิฑามารดาในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่น ในโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช ท่านเป็นบุคคลหนึ่งที่ได้รับเลือกให้เป็นผู้ตอบแบบสอบถาม กรุณาตอบตามความเป็นจริงและตอบให้ครบทุกข้อ คำตอบของท่านจะเป็นประโยชน์ในการศึกษา 1) เพื่อศึกษาการใช้พรหมวิหารธรรม เพื่อเปรียบเทียบการใช้พรหมวิหารธรรม) เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางส่งเสริมการใช้พรหมวิหารธรรมของบิฑามารดาในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่น ในโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช ต่อไป

2. แบบสอบถามชุดนี้ประกอบด้วย 3 ตอน

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคล

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการใช้พรหมวิหารธรรมของบิฑามารดาในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่น ในโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยใช้หลักเกณฑ์การกำหนดมาตราวัด เป็น 5 ระดับ

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางส่งเสริมการใช้พรหมวิหารธรรมของบิฑามารดาในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่น ในโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช

ขอบคุณที่ให้ความร่วมมือด้วยดี

เนติยา ผลหิรัญ

นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาสังคมวิทยา

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมมาโสกราช

ตอนที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน หน้าข้อความที่เป็นจริง

1. เพศ

1. ชาย

2. หญิง

2. อายุ

1. 30 - 45 ปี

2. 46 - 55 ปี

3. 56 ปีขึ้นไป

3. ระดับการศึกษา

1. ประถมศึกษา

2. มัธยมศึกษา หรือ ปวช

3. อนุปริญญา หรือ ปวส

4.ปริญญาตรี ขึ้นไป

4. อาชีพ

1. เกษตรกร หรือ รับจ้าง

2. ค้าขาย หรือ ธุรกิจส่วนตัว

3. รับราชการ หรือ รัฐวิสาหกิจ

5. สถานภาพ

1. สมรส

2. หม้าย

3. หย่า

4. แยกกันอยู่

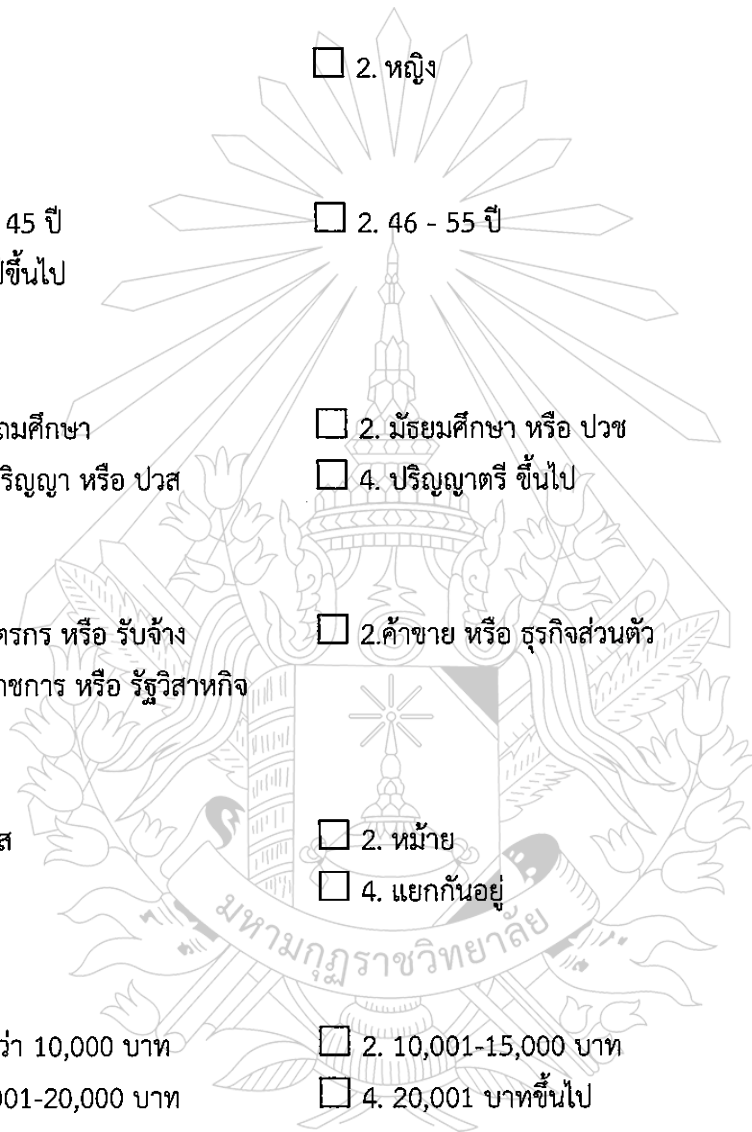
6. รายได้ต่อเดือน

1. ต่ำกว่า 10,000 บาท

2. 10,001-15,000 บาท

3. 15,001-20,000 บาท

4. 20,001 บาทขึ้นไป

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการใช้พรหมวิหารธรรมของบิณฑามารดาในการเลี้ยงดูบุตรวัยรุ่นในโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช

โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างที่ตรงกับความเป็นจริง

เนื้อหา	ระดับการนำไปใช้				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
ด้านเมตตา					
1. ท่านให้ความรักอย่างสม่ำเสมอต่อบุตรธิดาในฐานะที่เป็นบิณฑามารดา เพียงใด					
2. ท่านมีความความอดทนสามารถควบคุมอารมณ์ของตนเองได้เมื่อลูกมีความประพฤติไม่ดีเพียงใด					
3. ท่านอบรมเลี้ยงดูแสดงความสัมพันธ์กับบุตรในลักษณะ เอาใจใส่ รักใคร่ ให้ความอบอุ่นให้เหตุผลมากกว่าการลงโทษเพียงใด					
4. ท่านแสดงกิริยาวาจาที่สุภาพ อ่อนโยน สั่งสอน สื่อสารด้วยความเข้าใจและมีเหตุผลกับบุตรเพียงใด					
5. ท่านเป็นที่พึ่งทางกายใจให้กับบุตรยามบุตรมีปัญหา หรือได้รับความทุกข์เดือดร้อนช่วยแก้ด้วยวิธีการที่ดีที่สุดเพียงใด					
ด้านกรุณา					
6. ท่านมีความพยายามในการดูแลบุตร ปลูกฝัง ความมีวินัย มีสติ ความกตัญญู ความเมตตา ความอดทน ความซื่อสัตย์ ความประหยัด ความขยันไม่เห็นแก่ตัว เพียงใด					
7. ท่านช่วยเหลือเกื้อกูลประคับประคองบุตรธิดาจนกว่าจะช่วยเหลือตัวเองได้เพียงใด					
8. ท่านแนะนำ อบรมสั่งสอน พร่ำบอกให้บุตรทราบถึงสิ่งใดควรทำ ทำแล้วจะได้รับผลดีเพียงใด					
9. ท่านมีความกระตือรือร้น ให้บุตร ได้มีความรู้ ความสามารถในด้านวิชาชีพและวิชาดำเนินชีวิตเพียงใด					
10. ท่านปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมเพื่อเป็นหลักประพฤติปฏิบัติให้กับบุตรธิดาเพียงใด					

เนื้อหา	ระดับการนำไปใช้				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
ด้านมูทิตา					
11. ท่านมีความยินดีเมื่อบุตรธิดาได้เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปในทางที่ดีขึ้นเพียงใด					
12. ท่านมีความยินดีเมื่อบุตรธิดาประสบความสำเร็จ ประสบความสำเร็จ ความเจริญก้าวหน้า เพียงใด					
13. ท่านมีความรู้สึกยินดี เมื่อบุตรธิดามีความกตัญญูทวดที่ต่อบิดา มารดาเพียงใด					
14. ท่านมีความยินดีเมื่อบุตรธิดาสามารถทำกิจกรรมในชีวิตประจำวัน เพียงใด					
15. ท่านกล่าวคำชื่นชมเมื่อบุตรธิดาทำสิ่งที่ดีงามและเป็นแบบอย่างที่ดีเพียงใด					
ด้านอุเบกขา					
16. ท่านมีความรู้สึกเป็นกลางไม่เอนเอียงในการตัดสินการกระทำของบุตรธิดาเพียงใด					
17. ท่านสื่อความหมายกับบุตรได้ชัดเจนปากกับใจตรงกันเพียงใด					
18. ท่านแสดงความไว้วางใจรับฟังความคิดเห็นและการตัดสินใจในปัญหาของบุตรเพียงใด					
19. ท่านมีความเสมอภาคกับบุตรธิดาทุกเพียงใด					
20. ฝึกให้บุตรมีความรับผิดชอบและช่วยเหลือตัวเอง เพียงใด					

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางส่งเสริมการใช้พรหมวิหารธรรมของบิฑามารดา
ในการเลี้ยงดูบุตรวัยร่น ในโรงเรียนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช

ข้อเสนอแนะ	แนวทางส่งเสริมการใช้พรหมวิหารธรรม
1. ด้านเมตตา	1. ด้านเมตตา
2. ด้านกรุณา	2. ด้านกรุณา
3. ด้านมุทิตา	3. ด้านมุทิตา
4. ด้านอุเบกขา	4. ด้านอุเบกขา

แบบตรวจสอบความสอดคล้องคุณภาพเครื่องมือวิจัยโดยวิธีการหาค่าดัชนีความ
สอดคล้อง (IOC : Index item objective congruence)
จากการตรวจสอบของผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน

ข้อคำถาม	คะแนนการตรวจสอบ				
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	ค่า IOC	การ แปลผล
ด้านเมตตา					
1. ท่านให้ความรักอย่างสม่ำเสมอต่อบุตรธิดาในฐานะที่เป็น บิดามารดา เพียงใด	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
2. ท่านมีความอดทนสามารถควบคุมอารมณ์ของ ตนเองได้เมื่อลูกมีความประพฤติไม่ดีเพียงใด	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
3. ท่านอบรมเลี้ยงดูแสดงความสัมพันธ์กับบุตรในลักษณะ เอาใจใส่ รักใคร่ ให้ความอบอุ่น ให้เหตุผลมากกว่าการลง โทษเพียงใด	+1	0	+1	0.67	สอดคล้อง
4. ท่านแสดงกิริยาวาจาที่สุภาพ อ่อนโยน สั่งสอน สื่อสาร ด้วยความเข้าใจและมีเหตุผลกับบุตรเพียงใด	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
5. ท่านเป็นที่พึ่งทางกายใจให้กับบุตรยามบุตรมีปัญหา หรือ ได้รับความทุกข์เดือดร้อนช่วยแก้ด้วยวิธีการที่ดีที่สุด เพียงใด	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
ด้านกรุณา					
6. ท่านมีความพยายามในการดูแลบุตร ปลูกฝัง ความมีวินัย มีสติ ความกตัญญู ความเมตตา ความอดทน ความซื่อสัตย์ ความประหยัด ความขยันไม่เห็นแก่ตัว เพียงใด	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
7. ท่านช่วยเหลือเกื้อกูลประคับประคองบุตรธิดาจนกว่าจะ ช่วยเหลือตัวเองได้เพียงใด	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
8. ท่านแนะนำ อบรมสั่งสอน พร่ำบอกให้บุตรทราบถึงสิ่งใด ควรทำ ทำแล้วจะได้รับผลดีเพียงใด	+1	0	+1	0.67	สอดคล้อง
9. ท่านมีความกระตือรือร้น ให้บุตร ได้มีความรู้ ความ สามารถในด้านวิชาชีพและวิชาดำเนินชีวิตเพียงใด	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
10. ท่านปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมเพื่อเป็นหลักประพฤติ ปฏิบัติให้กับบุตรธิดาเพียงใด	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง

ข้อความ	คะแนนการตรวจสอบ				
	คนที่	คนที่	คนที่	ค่า	การ
	1	2	3	IOC	แปลผล
ด้านมูทิตา					
11. ท่านมีความยินดีเมื่อบุตรธิดาได้เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปในทางที่ดีขึ้นเพียงใด	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
12. ท่านมีความยินดีเมื่อบุตรธิดาประสบความสำเร็จประสบความสำเร็จและความเจริญก้าวหน้าเพียงใด	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
13. ท่านมีความรู้สึกยินดี เมื่อบุตรธิดามีความกตัญญูทักท้วงต่อบิดา มารดาเพียงใด	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
14. ท่านมีความยินดีเมื่อบุตรธิดาสามารถทำกิจกรรมในชีวิตประจำวันเพียงใด	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
15. ท่านกล่าวคำชื่นชมเมื่อบุตรธิดาทำสิ่งที่ดีงามและเป็นแบบอย่างที่ดีเพียงใด	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
ด้านอุเบกขา					
16. ท่านมีความรู้สึกเป็นกลางไม่เอนเอียงในการตัดสินการกระทำของบุตรธิดาเพียงใด	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
17. ท่านสื่อความหมายกับบุตรได้ชัดเจนปากกับใจตรงกันเพียงใด	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
18. ท่านแสดงความไว้วางใจรับฟังความคิดเห็นและการตัดสินใจในปัญหาของบุตรเพียงใด	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
19. ท่านมีความเสมอภาคกับบุตรธิดาทุกเพียงใด	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
20. ฝึกให้บุตรมีความรับผิดชอบและช่วยเหลือตัวเองเพียงใด	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ - สกุล : นางเนติยา ผลหิรัญ
 วัน เดือน ปีเกิด : วันที่ 2 ธันวาคม 2516
 สถานที่อยู่ปัจจุบัน : 252 หมู่ที่ 4 ตำบลเขาแก้ว
 อำเภอลานสกา จังหวัดนครศรีธรรมราชประวัติ

การศึกษา

พ.ศ. 2555 : ศน.บ. (รัฐศาสตร์การปกครอง)
 มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

ประสบการณ์ทำงาน

พ.ศ. 2555 - ปัจจุบัน : ครูผู้สอน โรงเรียนประชานุทิศมูลนิธิ
 ตำบลนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช

